[illegible]

J. Cohens Bogtrykkeri.

# Indhold.

# Hyrdedrengen.

Ved Sengetid titte vi ind i et fattigt Hus. Der er ikke Lys, men Maanen skinner saa klart, at vi kunne see Alt, hvad vi bryde os om. Det er kun en lille Stue paa to Fag; og dog er Pladsen benyttet saa godt, at den er stor nok til Arbejdsværelse for Husmoderen, Studereværelse for hendes Herrer Sønner, naar de stave, Spiseværelse for 6 Mennesker om Dagen og Soveværelse for lige saa mange om Natten. Selv nu, om Aftenen naar Slagbænken er trukken ud, hvori de tre største Drenge ligge, er der dog altid en Gang af en Alens Bredde midt igjennem Stuen. Der sove nu de tre smaa Knægte, allesammen hvidhovedede, blaaøjede og rødmussede, ja endog pludskjævede som gammeldags Englebørn. See! hvor den største ligger og sparker i Dynen; han sover nok ikke, han er urolig i Sindet. „Moder", siger han, „kommer Faer ikke snart?" „Jo vist, nu kommer han strax. Sov Du kun, min Dreng!" Men det var nu for meget at forlange af Hans; dertil var det alt for

vigtig en Aften for ham. Faderen var nemlig gaaet bort for at fæste ham som Hyrdedreng til en Gaardmand, der boede en halv Mil derfra. For Hans var jo en stor „Tamp"; han var næsten 7 Aar. Derfor skal han nu selv i Fremtiden tjene Føde og Klæder, endskjøndt han ikke havde begyndt at gaae i Skole.

Der, hvor han skulde tjene, var en god „Madplads", og det var jo det Vigtigste; desuden vare Folkene skikkelige.

Alligevel var det ikke med Glæde, at Faderen gik sit Ærinde, eller med Glæde, at Moderen ventede hans Hjemkomst; thi de vidste jo begge, hvad det havde at betyde for saadant et lille Barn, at komme ud iblandt Fremmede; men de kunde dog ikke beholde deres kjære Søn hjemme, thi Føden var dyr og Fortjenesten ringe.

Nu hørte Konen tunge Træskoskridt noget borte, og hun gik ud for at møde Manden.

„Naa," spurgte hun, „hvad bliver det saa til med Hans?"

„Ja, nu har jeg fæstet ham bort, og han skal have en splinterny Klædning for i Sommer. Hue og Halsklæde, Stumptrøje, Vest og Buxer, Hoser og Hosefødder og de Træsko, han slider. Det er jo en god Løn for saadan en Karl."

„Ja, det er det ogsaa."

„Du kan troe, den lille Hans bliver rigtig

stolt, naar han naaer saa vidt, at han skal have al den Stads paa."

„Ja, det er godt nok; men jeg synes dog, det er saa tungt at være fattig."

„Hvad gaaer nu af Dig, Moer! Det har Du jo aldrig klaget Dig over før."

„Jeg har heller aldrig mærket det saadan som nu. Men de Rige har det rigtignok godt; de kjende ikke til Sorg, de behøve aldrig at lade Børnene komme ud af deres Øjne. Ja, de kan sagtens være glade."

„Ja, vi kan saamænd ogsaa være glade, Moer; for vi har gode, velskabte Børn, vi enes godt om dem, og vi har da ogsaa havt Opholdet endnu, om ogsaa det er gaaet med Slæberi."

„Aa ja! Det har jo gaaet godt hidtil; men nu synes jeg, at Modet vil gaae fra mig."

Nu traadte de ind i Stuen. Hans reiste sig overende i Sengen og saae forventningsfuld paa Faderen. „Naa, min Dreng," udbrød denne, „nu skal Du være Avlskarl hos Peer Nielen i Dalby og have saa mange nye Klæder, saa det er farligt. Imorgen tidlig skal vi følges ad derhen."

„Ja, men hvem skal saa jage Hønsene af Haven, naar jeg kommer bort?" svarede Hans og brast i Graad.

„Det skal den lille Søren; nu maa han ogsaa til at gjøre Gavn."

„Men hvem skal saa ligge her, hvor jeg ligger?"

„Ja, det skal den lille Ane, som ligger hos os;

men til Efteraaret, naar Du kommer hjem igjen, saa skal hun nok komme op i den store Seng."

Da Drengen imidlertid vedblev at græde, sagde Moderen:

„Naa! nu skal Du være en rar Dreng, Hans. Husk nu paa, hvor fin Du bliver med de nye Klæder — ligesaa fin som den rige Madses Drenge."

„Maa jeg saa ligge hos Moer i den store Seng inat?"

„Ja vel maa Du det, min Dreng; men saa skal Du tie stille, for ellers græder jeg og Moer ogsaa."

Snart var nu hele Mandskabet tilkojs. Faderen laa i Slagbænken, hvor han fik en Anelse om, hvad det er at ligge krum; men for een Nat kunde det da lade sig gjøre.

Moderen med sin Hans laa i den store Seng. Skjøndt hun selv var sorrigfuld, fik hun dog trøstet ham, saa at han holdt op at græde.

„Hør nu, min egen lille Dreng," sagde hun tilsidst, „gjør nu Alt, hvad de fremmede Folk sætte Dig til, og vær lige saa flink, som Du har været her hjemme. Og kommer der saa Noget i Vejen for Dig, og Du ikke kan komme til at klage Dig for Moer eller Faer, saa fortæl Du det kun til Vorherre i Himlen; han hjælper Dig nok. Saa god Nat! min lille Hans. Læs nu dit Fadervor."

Tidlig den næste Morgen var Faderen oppe og fik de To i Omhængssengen vækkede.

„Skal jeg ikke have min Søndagsvest paa?“ spurgte Hans, da han iførte sig sine Klæder.

„Nei, lad den blive her, ellers er jeg bange for, at Du faaer spoleret den,“ svarede Faderen; thi han havde ikke Hjertelav til at fortælle Hans, at for en Hyrdedreng gives der ingen Søndag eller nogensomhelst Forskjel, hvad Arbejdet angaaer, mellem hellige og søgne Dage.

Der blev ikke talt meget ved Afskeden mellem Moder og Søn, men Taarerne i Øjet talte mere end mange Ord.

---

Halvanden Time efter var Hans indsat i sin dobbelte Værdighed som Gaase- og Faarehyrde. Han havde ikke megen Tid til at anstille sørgelige Betragtninger, thi hans Undersaatter gave ham nok at bestille. De befandt sig nemlig paa en Brakmark, der havde et Stykke Rug paa den ene Side og et Stykke Havre paa den anden. Gæssene nærede en stærk Tilbøjelighed til den forbudte Havre, og Lammenes stadige Stræben gik ud paa at komme i Rugen, saa at Hans det Meste af Tiden maatte løbe frem og tilbage, saa stærkt hans smaa Been kunde; thi naar han havde gjennet den ene Flok, var den anden nærved Sæden paa den modsatte Side.

To Krabater vare især Gjenstand for Drengens personlige Uvillie, nemlig det stumpørede Lam og

den hvide Gase; thi de vare, hver for sig, Anførere for deres Partier, og Massen fulgte dem stedse villigt.

Hans var vel Hersker over hele Brakmarken og dens Beboere; men han følte sig ikke lykkelig ved sin Magt. Thi han havde jo to Bevægelses-partier, der hver paa sin Vis vilde tiltage sig farlige Friheder — Friheder, som han gjerne vilde tilstede for at faae Ro, men som han ikke turde give dem af Frygt for Stormagterne: hans Husbond, der ejede Rugen, og Naboen, der ejede Havren. Den besindige Deel af hans Undersaatter, der lod sig nøie med det Bestaaende uden at forvolde ham nogen Bekymring, vare tøjrede Faar; men de gjorde ham heller ingen Nytte, thi de havde ingen Indflydelse paa den urolige Hob, og naar et af dem en sjelden Gang slap løs af Tvangen, gik det i Almindelighed Side om Side med et af de frisindede Partier.

Ved Aftenstid finde vi Hans i sit nye Hjem. Da han har havt saa meget at bestille med at trække Køer hjem og vande Heste, saa har han ikke kunnet indfinde sig til sædvanlig Nadvertid. Han sidder derfor ene ved det lange Bord, men ved den nederste Ende. Madmoderen har sat et mægtigt Fad Grød for ham, paa hvilket han hugger ind af alle Kræfter. Engang imellem standser han for at trække Vejret; men snart klemmer han paa igjen, som om han ikke havde faaet Mad i fjorten Dage. Nu springer

Sveden ud af hans Pande; han tørrer sig paa sit Trøjeærme og vedbliver derefter ufortrøden. Manden og Konen i Huset betragte ham med forundrede Blikke. Endelig lægger han Skeen og giver sig ynkelig til at græde.

„Hvad Fanden gaaer der dog af Drengen!“ udbryder Manden forbauset, „hvad brøler Du for?“

Hans svarede ikke, men græder endnu stærkere. Da gaaer Konen hen til ham, klapper ham paa den vaade Kind og siger: „Lille Hans, sig mig, hvad Du sørger over.“ Og nu fortalte Hans under bitre Taarer, at hans Moder havde sagt, at han skulde gjøre Alt, hvad de satte ham til; men nu havde de sat ham til at spise et stort Fad Grød, som han umuligt kunde overkomme. Da Manden hørte denne Forklaring, gav han sig til at skoggerlee, og Konen kunde heller ikke lade være at trække paa Smilebaandet; men hun sagde: „Min lille Dreng, jeg meente ikke, at Du skulde spise det Altsammen. Af Mad har man altid Lov til at levne, men ikke af Arbejde. Tør nu dine Øine og gaa i Seng.“

Der var ikke megen Afvexling i den lille Drengs Liv; saaledes som hans Arbejde alt er beskrevet, saaledes vedblev det, trods Vejrets Forandringer. Regnede det stærkt, da fik han et gammelt Hestedækken til Regnkappe, men maatte forresten blive, hvor han var. En tilfældig Opmuntring kunde han kun faae, naar han traf sammen med Gaardens øvrige Folk og blev narret og drillet af dem. Lidt

ondskabsfulde ere Menneskene jo altid, og det er undertiden Skik hos Bønderne, at lade saadanne forsvarsløse Stakler „bære Løjerne op". Det er saaledes en almindelig Morskab, at lade Hyrdedrengen laane en „Møddingskraber", naar der bliver kjørt Gjødning ud. Foreløbig bemærkes, at en saadan Indretning slet ikke er til. Naar man nemlig er ved det sidste Læs, siger en af Arbejderne: „Naa, nu skulde vi nok snart skrabe Møddingstedet. Hør Dreng! tag denne Sæk og gaa hen hos vor Nabo og laan hans Møddingskraber, for vor egen er gaaet i Stykker." Drengen udretter i sin Troskyldighed Ærindet; og Naboen, der strax begriber Spøgen, gaaer afsides og fylder saa mange Sten i Sækken, at Drengen neppe kan slæbe den. Han faaer nu Sækken paa Nakken, bliver anbefalet Forsigtighed, at Skraberen ikke skal gaae itu, kommer hjem og bliver udleet for sin Ulejlighed. Saadan en Tur maatte nu Hans ogsaa prøve og kom tilbage med Sækken dryppende af Sved. Men da Folkene under højrøstet Latter rystede Stenene ud, da græd vor lille Hans saa bitterlig, at de næsten fortrød, hvad de havde gjort. Han var jo saa nylig traadt ud i Verden uden at kjende til dens Spot og Haan. Ak! hvor meget var der ikke tilbage for ham at lære.

Efter otte lange Dages Forløb kom hans Moder for at besøge ham. Hun havde en ren Skjorte med sig og en Mølle, som Faderen havde lavet. Hans tog imod Besøg samt skiftede Linned ved en

Sten paa Brakmarken, thi den var hans Hjem baade i Regn og Solskin; men hans Undersaatter vilde ikke engang i dette Øieblik unde ham huslig Fred, thi de øvede deres gamle Udyder, saa at Moderen maatte løbe efter dem.

Men hvad sagde vel Moder og Søn til hinanden? Aa, mange, mange Ting havde de at tale om; de havde jo aldrig før været saa længe fra hinanden. Vi ville høre lidt paa dem.

„Lille Moer," sagde Hans, idet han pillede ved hendes Forklæde, „jeg holder meget mere af Dig nu, end da jeg var hjemme; og Du er ogsaa bleven saa pæn, saa pæn — hvordan kan det være?"

„Det kommer deraf, at Du ikke seer mig hver Dag. Men see, hvor solbrændt Du er bleven, min Dreng."

„Moer! hvor længe bliver Du hos mig? Kommer Faer aldrig og seer til mig, eller Søren eller Ole. Det er da ogsaa forskrækkeligt, at jeg skal være saa langt borte fra Jer Allesammen!" tilføiede Hans grædefærdig.

„Nu skal Du være en rar Dreng og ikke græde, saa skal jeg blive en Stund hos Dig endnu. Din Faer, han maa jo arbejde hver Dag, som Gud lader skabe, for at vi Andre ikke skulle sulte, derfor kan han jo ikke komme hen til sin Dreng; og de Smaa der hjemme, de kunne da ikke gaae den lange Vej. Men til Efteraaret, naar Du bliver færdig her og kommer hjem med de nye Klæder paa og

de gamle under Armen, saa vil det nok blive Plaseer, ikke sandt, Hans?"

„Ja, men faaer jeg da aldrig Lov til at komme hjem før? for vor Pige siger, at der er saa længe til Efteraaret."

„Jo, Du faaer nok Lov til at gaae hjem en Gang imellem om Aftenen og ligge hos os om Natten; men saa maa Du staae tidlig op, for at komme tilbage i rette Tid."

„Ja, det skal jeg nok, Moer. Maa jeg saa ligge i den store Seng hos Dig?"

„Det maa Du nok, Hans. Nu skal jeg, med det Samme jeg gaaer, spørge Manden, om Du maa løbe hjem paa Søndag. Du glemmer vel ikke dit Fadervor?"

„Nei, men jeg læser det indvendigt, for Vorherre kan vel nok høre det alligevel?"

„Ja, det kan Du være vis paa. See! nu begynder det stumpørede Lam igjen. Farvel, min lille Dreng! Løb nu! Saa skal Du vel snart have stillet din Mølle op. Farvel Hans!"

Efter Moderens Aftale med Manden fik Hans da Lov til at løbe hjem hver fjortende Dag, om Søndag Aften, naar han havde besørget Alt lige saa godt som paa de søgne Dage. Men Grøden, den løb han rigtignok fra saadanne Aftener. Hvor let det gik hjemad, hvor stor en Glæde det var ham, kan Enhver nok begribe. Derimod var Tilbagerejsen noget mere besværlig den næste Morgen.

Møllen var egentlig den eneste Fornøjelse, Hans havde. Naar det var lunt, blæste han selv paa den, og saa gik det trevent nok; men naar der var Vind, da kunde den rigtig skjære. Saa bandt han en lang Snor med en Sten ved om Axelen; da blev Stenen hivet op, og det skulde nu betyde Kornsækken, der blev hisset op paa Møllen. Men desværre blev dette Legetøj Aarsag til at paaføre Hans den største Sorg, han nogensinde havde havt. Det hændte sig nemlig engang, da Hans havde travlt med en Forbedring af Møllen, at den snedige, hvide Gase i Spidsen for sin Flok havde listet sig ind paa Naboens Havre og plukket den ganske ordentlig, inden Hans fik det at see. Samme Dag kom Naboen gaaende langs med Skjellet; han saae naturligvis Skaden, der var skeet, dog uden at skjænde paa Drengen. Derimod gik han lige til hans Husbond og forklagede ham. Hans, som nok kunde gjætte, hvad der var skeet, gjennemgik den lange Dag en ond Samvittigheds Kvaler og længtes endog efter Aftenen, uagtet han vidste, at den kun kunde bringe ham Sorg. Da han endelig kom hjem med bankende Hjerte, modtog Manden ham i Gaarden med en Tordentale, der rystede ham saaledes, at hans Fødder vaklede under ham. Endelig meddelte Husbonden ham, at han den følgende Dag vilde binde et Ris, der skulde lægges i Saltlage, og hvis Gæssene en eneste Gang endnu kom i Havren, skulde det slides op paa ham. Hans gik iseng

ovenpaa denne Forfærdelse, uden at tænke paa Grøden; thi den udførlige Beskrivelse af Strafferedskabet havde fuldkommen tilfredsstillet hans Madlyst. Dog var han glad, fordi han var sluppen med Skrækken, og lovede sig selv at passe paa af alle Kræfter.

En varm Julidag, da baade Faar og Lam laae gispende hen ad Jorden, og Gæssene syntes at have glemt, at der var Noget til, som hed Havre, idet de tilsyneladende kun tænkte paa at bade sig i en kummerlig Vandpyt, en saadan Dag sad Hans paa sin Sten i Brakmarken. Han havde nylig spist sin Middagsmad, der altid blev bragt ud til ham. Den brændende Sol faldt lige paa ham, og der var ikke en Busk til at skygge for ham, ikke en Luftning til at kjøle ham; derfor var det jo ikke saa underligt, at hans Øjne faldt til. Han var jo dog kun et syvaars Barn og maatte op hver Morgen Klokken Tre eller Halvfire.

Et Kvarter efter kom uheldigvis Manden kjørende og traf Gæssene i Havren og Hans sovende. Han kjørte paa en indgrøftet Vej, hvorfra han ikke uden megen Omvej kunde komme til Syvsoveren, og Plagene turde han ikke forlade; derfor maatte han indskrænke sig til at brøle: „Hans! Hans! sover Du, Din forbandede Unge! Ja, bi Du kun til i Aften, saa kan Du være rolig for, Du skal faae, hvad Du har fortjent.“

Inden han fik rigtig udtalt, var Hans afsted efter Gæssene, og Manden kjørte videre. Men

hvilken Sjæleangst maatte ikke vor lille Ben udstaae! Det saltede Ris, der nu skulde slides op paa ham, var dog en forfærdelig Tanke. „Aa Gud," raabte han fortvivlet, „han slaaer mig vist rent ihjel, saa at jeg aldrig faaer Faer eller Moer eller Nogen af dem at see. Aa! jeg vil bede ham saa mange Gange om Forladelse — men det kan ikke hjælpe. Nej, jeg vil rende hjem til min egen Moer — men saa græder hun over mig og siger, jeg bliver til en Landløber. Nej! Nej! Moer, Moer, kom og hjælp mig! kom dog og hjælp mig!" Saaledes klagede det forladte Barn paa den øde Mark. Ingen hørte ham, Ingen trøstede ham; kun Gæssene og Faarene gloede paa ham med deres dumme Øjne. Da huskede han i rette Tid, hvad hans Moder havde sagt, at han skulde gjøre, naar der kom „Noget i Vejen". Og saa raabte han i sit Hjertes Enfoldighed: „Vorherre i Himlen! Du kommer til at hjælpe mig, for der er ingen Andre, som kan. Jeg veed nok, jeg er en slem Dreng, men Moer siger, at Du holder saa meget af Menneskene, om ogsaa de ere slemme. Du kan ikke nænne, at han skal slaae mig med det forskrækkelige Ris, for Du holder jo allermest af smaa Børn. Vil Du ikke nok følge med mig i Aften, naar jeg skal hjem til den vrede Mand; Du kan nok faae ham god igjen. Kjære Gud! glem det nu endelig ikke, saa skal jeg altid være saadan en rar Dreng." Da han holdt op at bede, hørte han en Lærke, der jublede lige over hans

Hoved. „Nej hør!“ udbrød han, „det er bestemt en lille Fugl fra Vorherre, der skal fortælle mig, at han vil frelse mig. Du er dog rigtig god ved mig, Gud! Du vil ikke engang have, at jeg skal være bange.“

Hans følte sig saa underlig glad tilmode. Han kunde slet ikke lege, dertil var han alt for bevæget; ogsaa syntes han hele Tiden, at han kunde mærke, at Vorherre var hos ham.

Da han gik hjem om Aftenen, begyndte han vel at ængstes igjen; men saa huskede han, hvem der fulgtes med ham, og gik nu frejdig sin Gang. I Stuen var ingen Andre end Konen, som var ene hjemme. Hun sagde: „Lille Hans! det er nok gaaet galt til derude i Dag. Vor Faer var saa vred, fordi det var vor Nabos Sæd; men saa sagde jeg, at han maatte ikke gjøre Dig Noget, saa skulde jeg nok faae Dig til at passe pa a. Og det vil Du vel nok, min Dreng? ellers kommer jeg til at høre saa meget for Din Skyld.“ „Ja, vor Moer,“ svarede Hans, „nu skal jeg rigtignok passe paa for Alvor; det kan I være vis paa.“ Da Hans denne Aften bad sit Fadervor, tænkte han især paa de Ord: men fri os fra det Onde.

Stakkels Dreng, kunde vi sige, fordi han saa tidlig har maattet prøve det Onde. Lykkelige Barn! ville vi hellere sige, fordi han saa tidlig har lært at søge sin Gud.

En klar Efteraarsdag, henimod Aften, see vi en lille Dreng ile hen ad en Fodsti. Hvor han kan bruge de stumpede Ben! Men see! det er jo vor Ben Hans. Han er bleven saa pyntet, at vi næppe kunne gjenkjende ham. Splinterny er han, lige fra Kaskjetten til Træskoene med de blanke Krammer. Og saa leer han over hele Ansigtet, smiler til Enhver, som møder ham, og er saa sjæleglad, som kun et Barn kan være.

I den lille Have sidder hans Moder og piller Kartofler op. Hans, der har opdaget hende imellem Buskene, lister sig til, holder hende for Øjnene og raaber:

„Kan Du gjætte, hvem det er, Moer!"

„Det er nok Niels Jørgens Dreng?"

„Næ—ej!"

„Eller Skrædderens Kristen?"

„Nej, Nej!"

„Saa er det ogsaa min egen Hans!"

Nu tog han Hænderne bort, kyssede og klappede sin Moder; og der var Glæde, saa det kunde blive til noget.

Saa fulgtes de ad ind i Huset, hvor de tre Sødskende sad og legede. De vilde i Førstningen ikke ret kjendes ved Hans, forbi han var saa fin; men snart vare de rigtig gode Venner. Den lille Ane brød sig ikke mere om Moderen, men vilde bestandig sidde hos Hans og lege med hans blanke Vestekapper.

Nu savnede de kun Faderen; men det varede heller ikke længe, inden de hørte de velbekjendte Trin udenfor Huset. Børnene lukkede hurtig Døren op og løb lige ud i Favnen paa Faderen. „Nej see!“ udbrød han fornøjet, „der har vi jo min store Dreng. Velkommen Hans! Sikke pæne Klæder Du har faaet. Kom nu hen til Vinduet og lad mig rigtig see paa Dig. Det kan nok være, Du har faaet en god Løn, Hans!“

„Ja, og saa gav Manden mig en ny Mark, see Faer! og vor Moer svøbte en Ost ind i mine gamle Klæder; her er den.“

„Det var da nogle rare Folk, Gudskeelov for dem! Skal vi smage Osten strax?“ Det blev enstemmigt vedtaget; og nu holdt de deres ringe Maaltid med en saadan uskyldig Glæde, at Guds Engle maatte frydes derved.

Saa ville vi sige Godnat til disse gode Mennesker og ønske dem — ikke Rigdom, men at Guds Velsignelse maa vedblive at hvile over deres ringe Bo.

# En Kjærestehistorie.

---

Jeg vil bede Læseren følge mig til en smuk Bondeby i Sjælland. Dersom Du har seet den eller nogensinde faaer den at see, vil Du sikkerlig prise Danmarks Dejlighed. Byen ligger paa Skraaningen af en Bakke, ved hvis Fod en Aa løber ud i den nærliggende Sø. Husene hæve sig, det ene højere end det andet, lige til Bakkens Top, der indtages af Kirken. Rummet imellem Huse og Gaarde udfyldes af Humlehaver; men Blomster og Urter seer man ikke meget af, thi det er i Sjællands eneste Humleegn, vi befinde os. Imellem Byen og Søen findes en lille Kratskov. Bestiger man nu Toppen af Bakken og seer ud over Byen med dens hvide Huse og grønne Humlehaver, over Aaen og Krattet, over Søen med dens mørke Skovkrands, gjennem hvilken man skimter de røde Mure af en gammel Herregaard — ja, da tænker man vel, som jeg har tænkt:

„Her er det født at leve, tungt at døe!"

Folket i Byen synes dog ikke at skjønne paa den herlige Natur. Roser man deres Egn, sige de: „Aa ja, det er jo pænt nok, men vore Sandbanker ere saa tørre.“ Dog veed jeg, at de klage over, „at der er saa dødt“, naar de komme til andre Egne, og at de længes efter Hjemstavnen.

Det nederste Hus i Byen er næsten det ringeste, og det er netop til det, vi have Ærinde. Vel skinner det hvidt ligesom de andre Huse, men Stolperne, der staae ud og ind, og den krogede Rygning fortælle os, at det er gammelt og skrøbeligt. Foran det ligger den uundværlige Humlehave, og i denne befinder sig, nærmest Døren, et ydmygt Kaalbed med blege, vantrevne Planter. Kaalen har saamænd ikke altid været saa ydmyg, thi det var ikke sunget for dens Vugge, at den skulde komme i en saadan Stilling; og faa Dage efter at den var bleven plantet her, løftede den sin Top i Vejret og mente, at den havde Ret baade til Regn og Solskin. Men saa kom Humlen og tog baade det Ene og det Andet fra den og lærte den, at det kun er den Stærke, der har Ret. — Men nu maae vi indenfor. Hyttens eneste Stue opfyldes af en Væv, som i dette Øieblik bliver flittig brugt af en ung Pige; det er Datteren i Huset og tillige Byens Skjønhed. Hun har buttede, røde Kinder, lyse Haar, milde blaa Øjne og dertil store, velskabte Lemmer. I Kakkelovnskrogen sidder en gammel, rynket Kvinde

med Lin og Glarøjne. Det er Ejerinden af Huset, og hendes Bestilling er at spole til Datterens Væv.

„Aa, ja!“ siger den Gamle med et dybt Suk.

„Hvad sukker I saa dybt over, Moer?“

„Gud give, Du var vel gift, min Pige!“

„Aa! det jager da ikke saa farlig med det; jeg bliver jo først 22 Aar til Kyndelmos.“

„Ja, men jeg bliver halvfjerde Snes til Mikkelmos, og saa kan jeg jo nok tænke, at min Tid bliver ikke ret lang. Og jeg vilde dog gjerne vide, hvad for en Mand Du skal have, inden jeg skal herfra.“

„Saa kommer I rigtig selv til at gaae ud og bejle for mig. Men glem ikke at fortælle om vor Mark og vore Bæster og grundmurede Gaard, saa bliver der nok Rift om mig,“

„Ja, Sludder har vi nok af; men veed Du hvad, min Pige! der kan sandelig være mangen gjæv Karl, som har Lyst til vort lille Hus og Humlehaven; for det er ikke saa godt at faae Sted i disse dyre Tider. Og naar han saa kunde faae saadan et dygtigt Folk som Du.“

„Ja, det er saamænd Under, at jeg har havt Fred saa længe, Moer!“ svarede Datteren med en ren og klar Latter.

„Jeg veed heller ikke, hvad Du er for et Fruentimmer. Alle de andre Piger her i Byen har hver sin Kjæreste; men Du kan snakke og fjase med

Karlene og bryder Dig lige meget om dem Allesammen. Jeg var sgu ikke saadan, da jeg var ung."

„Min Tid er formodentlig ikke kommen endnu, Moer. Men jeg faaer det kanskee heller aldrig saa godt, som jeg har det nu, dersom jeg nogen Tid bliver som andre Fruentimmer."

Nu sukkede Marie, nu var det hendes Tur; men hun vidste ikke, hvorover det var. Ak, Sukkene komme saa tidt, naar man spøger og er glad. Hvad kunne de betyde. Andet end et Varsel om mørke Tider; et Varsel, der minder os om at benytte Glædens flygtige Stund og fortæller os, at vi i Grunden ere Sorgens Børn.

Inde i Sognefogdens Gaard, lige ved Siden af Kirken, føres ogsaa i dette Øieblik en Samtale, som vi maae høre. Det er Midaftenstid, og Konen har netop sat fem forsvarlige Stumper paa det lange Bord. Manden sidder for Bordenden og begynder paa sin Stumpe; Folkene ere ikke komne ind endnu. Foran Bordet staaer en vims lille Mand med spillende Øjne, væver Tunge og opstaaende Næse, som han desuden bærer noget højt. Det har han da ogsaa Grund til, thi han er det eneste Kjøbstedbarn imellem alle disse Bønder og desuden Byens Fæstemand og Nyhedskræmmer, forresten Skomager af Profession.

„Naa, Fatter!" siger han til Manden, „hvad synes Fatter om den nye Karl, jeg har skaffet Ham, den Jørgen?"

„Aa, jeg har jo ikke havt ham mere end otte Dage, saa jeg kan jo ikke sige større om ham endnu."

„Fatter kan dog see, om han kan arbejde noget, bestille noget, ikke sandt, Fatter?"

„Ja han er sgu rask nok til sit Arbejde; men jeg synes, han er lovlig overgiven. Han kan saamænd holde saadan et Jav om Aftenen, naar de har holdt op, saa Tøserne er færdige at grine sig fordærvet."

„Aa! hvad skal man sige om det, Fatter! det er Ungdommen; det kommer han sig nok for, Fatter. Jeg har selv voren en Skjælm, da jeg var ung; det kan han troe, Fatter."

Nu kom Folkene ind og iblandt dem han, hvem Talen var om. Det var en rank, smuk Knægt med et blomstrende Ansigt. Hans Mund syntes bestandig at være færdig til at lee, og hans Øjne syntes bestandig at søge om Stof til Morskab.

I hans Nærværelse maatte jo den forrige Samtale gaae istaa, og Konen benyttede Tavsheden til at byde Skomageren Mad og Brændevin. Henrykt herover udbrød han: „Fidtebrød! Fidtebrød! Det er ikke allevegne, man faaer Fidtebrød. Det er jo, sla'e mig, min Livret."

„Hvormange Livretter har De da, Skomager?" spurgte Karlen leende, thi han vidste nok, at Stymperen kaldte enhver Slags Mad sin Livret, fordi han kun sjelden fik nogen. „I Forgaars var jo Melgrød Deres Livret."

„Jeg har lige saa mange Livretter, som Du har Kjærester, Søn! saa kan Du selv regne det ud, Søn."

„Ja, det er sgu et slemt Regnestykke; det faaer jeg ikke regnet ud i Dag."

„Gesundheit! Skaal, Skaal, Fatter!" sagde Skomageren, idet han tog sin Snaps. „Gesundheit gespeiser die Krankheit", som Tydsken siger. Det betyder, at Sundheden er bedre end Sygdommen; og det er jo sandt, Fatter."

„Saa De kan snakke Tydsk, Skomager?" spurgte Sognefogden.

„Tydsk, Fatter! Tydsk! det taler jeg, sla'e mig, lige saa godt som Dansk. Jeg har jo voren i Arbejde med saa mange tydske Svende. Jo, jeg kan rigtignok snakke Tydsk, jeg."

„Ja, men det gaaer vel kun sjeldent paa, for De snakker vel aldrig Tydsk, uden naar De ikke er sulten?" bemærkede Jørgen.

Alle lo, men Skomageren blev fornærmet og satte Næsen en Grad højere i Vejret med tavs Foragt.

Nu havde Folkene afspist, de gik ud, og den lille Mand beholdt Valpladsen.

---

At vande Heste har altid været en Fornøjelse for unge Karle. Saa faae de sig en lille Ridetur, saa samles de med deres Kammerater ved Vandingen og slaae en lille Sladder af; saa bedømme de

hverandres Heste og kappes om at ride hjem. Men her i Byen, hvor de vandede i Søen, var det mere plaserligt end andre Steder, baade fordi det var en lang Tur ned igjennem Byen og Krattet, og fordi det var ved den store, klare Sø; thi det blanke Vand har altid noget Oplivende ved sig. Og naar saa Karlene rede forbi Væverpigens Hus, havde de altid travlt med at titte efter hende; men hun passede sin Væv og tog sig ikke af dem.

En Aften, da Sognefogdens Karl vandede Heste lidt senere end de andre, hændte det sig, at en af de unge Heste slog sig løs nede ved Søen og galloperede foran ham op til det gamle Hus, som vi have beskrevet. Her standsede den og eftertænkte, hvortil den skulde bruge sin unge Frihed; efter modent Overlæg gik den gjennem den aabne Laage ind i Haven og begyndte at gnave af den stakkels Kaal. Strax efter holdt Karlen udenfor Laagen, og Væverpigen kom ud for at jage Plagen bort.

„Aa, fang ham til mig", bad Jørgen, „for jeg kan jo ikke komme fra disse Fyre."

Marie rykkede en Haandfuld Græs og bød Plagen, som mente, at det var ogsaa værd at tage med; men inden den fik rigtig smagt det, havde hun fat i Grimeskaftet og trak den ud til Karlen.

„Tak skal Du have", sagde denne. „Han fik vel ædt al Jer Kaal?"

„Aa, det gjør lige meget med Kaalen; han bliver ikke til Noget alligevel, for Humlen skygger for ham."

„Det er dog ogsaa farligt med al den Humle, I har her i Byen. Gud veed, hvad I vil med den? Men Pigerne er dog søde, om ogsaa Humlen er bedsk."

„Du er nok en rigtig Sludrepotte", sagde Pigen smilende og gik ind.

Karlen red sin Vej; men der var En, som fulgte ham med Øjnene lige til Sognefogdens Port, som drømte om ham om Natten, og som den næste Morgen længtes efter, at det skulde blive Tid til at vande Bæster.

Tre Gange om Dagen vandede Jørgen, og sex Gange om Dagen tittede han ind ad Maries Vinduer, nemlig baade paa Henvejen og Tilbagevejen. Det var rigtignok Mere, end der behøvedes; thi nu var hendes Tid kommen. Nu brød Jørgen sig ikke mere om Følgeskabet med de andre Karle, men red helst alene. I Førstningen kunde han knap skimte hende bag Ruderne, senere nikkede hun til Svar paa hans Hilsen, derefter smilede hun til ham, og tilsidst fik hun sommetider Noget at bestille ved Humlen, naar Jørgen skulde forbi. Ved saadan Lejlighed blev der da altid vexlet et Par venlige Ord imellem dem. Det var nu langt fra, at hendes Adfærd var Koketteri; nej, hun kjendte lige saa lidet denne Last, som hun kjendte dens Navn. Det var Kjærligheden, som Dag for Dag fik mere Magt over hendes unge Hjerte. Hun tænkte ikke paa at fange ham, men hun var selv fangen.

Humlehaver danne et yndigt og sikkert Skjul for Kjærestefolk, hvilket de unge Karle og Piger der paa Egnen noksom vide. Imellem de høje Stænger, beklædte med yppige Ranker og Løv, kan man ikke let opdage Nogen, naar det da ikke er højlys Dag. En klar Sommernat blev Humlehaven ved Væverpigens Hus benyttet til Stævnemøde. Jørgen og Marie sade paa Gjærdet i den mørkeste Krog.

„Det var pænt af Dig, Marie, at Du kom herud til mig, endda Du sagde Nej i Middags."

„Ja, Gud veed, hvor pænt det var, men jeg kunde ikke lade være. Og Gud bedre mig kun, hvis Du er ligesom saa mange unge Karle, der kun tænke paa at forlokke Pigerne og saa bag efter holde dem for Nar."

„Hør nu, min lille Marie! saadan Noget maa Du ikke komme med, for det har jeg aldrig havt i Sinde. Jeg veed nok, at jeg er altfor overgiven og har gjort lovlig mange Tosseſtreger i min Tid, men skikkelig, det er jeg — og dersom Du ikke vil troe mig, saa kan Du faae det at see i min Skudsmaalsbog."

Nu lo de Begge.

„Den første Gang, jeg fik Dig rigtig at see, Jørgen, den Gang jeg fangede den sorte Plag til Dig, da syntes jeg, at der var saadan noget underlig Rart i dit Øjesyn; og saa er Du saa mild og fornøjet. Er Du saadan altid, Jørgen?"

„Ja, uden naar jeg bliver gal, Din lille Tosse; men det gaaer da ikke ret tidt paa."

„Er Du da aldrig bedrøvet, min Ven?"

„Bedrøvet! nej, det har jeg aldrig været, uden naar jeg fik Hug i Skolen, for saa var jeg bedrøvet; saa længe det gjorde ondt."

„Da er jeg saa tidt bedrøvet, naar jeg ikke kan faae det Tøj, jeg væver, saa pænt, som jeg vilde, eller ogsaa naar jeg har været visnæset imod min Moer."

„Nej, der skulde dog en Anden være forknyt i sine unge Dage; det er netop den Tid, man skal more sig. Og Gudskeelov for den lille, kjønne Kjæreste, jeg har faaet mig. Jeg havde Lyst til at skrige Hurra, saa hele Byen kunde høre det."

„Du barer Dig vel endelig! for Du kan da nok tænke, at der er ikke et Menneske, som maa vide, at vi ere gode Venner."

„Dersom det ikke gaaer „gedølgt", saa skal det ikke være min Skyld, for jeg vil nok beholde Dig for mig selv. Men vi komme jo da til at lade os op engang, naar vi skal giftes."

„Ja, den Dag og den Sorg, Jørgen."

„Det er ogsaa tyve=forbandet, at jeg skal i Tjenesten, for ellers giftede jeg mig strax med Dig og rejste herned. Saa skulde Du bare sikken en kjøn, sindig Husmand jeg vilde blive, med Madposen paa Ryggen."

„Gud give, min Moer ikke har Noget imod det; bare hun kan lide Dig!“

„Det gjør jo lige meget, hun skal jo ikke have mig. Naar bare Du kan lide mig, saa er jeg glad.“

Enden paa denne Samtale maa Læseren ikke vente; thi Kjærestefolks Passiar er jo altid uendelig. Det var nu det første Stævnemøde, men det blev rigtignok ikke det sidste. Heller ikke var det altid i Haven, men undertiden gik de ved Kanten af Søen eller satte sig under den høje Klint, hvor Vejen gik ovenover. Paa denne Vej gik Skomageren hjem en sildig Aften. Han havde gaaet langt og ønskede sig inderlig en af sine Livretter. Pludselig hører han Stemmer under Klinten. Som velbestalter Nyhedskræmmer var han jo nysgjerrig, og han nedlod sig endog til at lægge Øret til Jorden for at lytte. Desværre kunde han ikke forstaae et eneste Ord, men han kjendte vore unge Folk paa Mælet, og det var „nok for den Vise“. Nu gik han glad sin Vej, medens han gjorde et løst Overslag over, hvor mange Sladrestumper han kunde tjene ved at fortælle denne Nyhed.

En Søndag Formiddag var Byen saa stille; der var ikke et Menneske at see paa Gaden. Søen var spejlblank, Humlen rørte ikke sine Blade, og Røgen af Middagsgryden steg lige i Vejret, Alting saae roligt og fredeligt ud. Marie var gaaet i Kirke, endskjøndt hun ikke ventede at træffe Jørgen der. Oppe i den øverste Byende gaaer et Menneske ud

af sit Hus, lukker Døren omhyggelig, skjøndt det af flere Grunde ikke behøves. Hille den! hvor han spanker ned ad Gaden. Aha, det er Skomageren! den vandrende Avis. Ja, saa er nok Freden forbi. Han styrer lige ned til Enkens Hus; thi han har Noget at betroe den Gamle, og han veed, at hun nu er ene hjemme. Hun sidder andægtig i sin Lænestol og læser Dagens Evangelium højt for sig selv.

„Goddag, Goddag, Mutter! Jeg troer, Mutter studerer?"

„Nej, jeg læser sandelig Evangeliet om det fortabte Faar; for det hører jo til denne Søndag."

„Fortabte Faar! Fortabte Faar, Mutter! Dem er her, sla'e mig, nok af her i Byen."

„Ja, Gud bedre os! Det er vi nok Allesammen, dersom ikke Vorherre hjælper os."

„Allesammen? Aa nej, Mutter! Det tænker jeg dog ikke. Naar man hverken lyver eller stjæler eller gjør andre Skarnsstykker, saa tænker jeg dog, man skulde hytte sig for at blive fortabt. Men han, denne Jørgen, Mutter! Sognefogdens nye Karl, han er, sla'e mig, et fortabt Faar, dersom ellers Nogen er det."

„Jøsses naadelige Navn? Hvad gjør han da?"

„Hvad han gjør, Mutter! Ja han gjør saa Meget. Han drikker og spiller og huserer, hver Gang han kan komme afsted med det. Men det er endda ikke det Værste. Mutter!"

„Ja, Herregud! Der er jo saa mange Unge,

som bære sig saadan ad, men de faae vel nok bedre Forstand med Tiden. Er der da Noget, som er værre af det, han gjør?

„Ja, der er, Mutter! han gjør Nar af alle fattige Folk, endskjøndt han er selv født op af Fattigvæsenet; og han er da heller ikke for rig endnu, den Pjalt! Men det er endnu ikke det Værste, Mutter!"

„De er bestemt vred paa ham, Skomager; men det kommer jo ikke mig ved, for han har da aldrig fornærmet mig."

„Aldrig fornærmet Jer, Mutter; jo det har han rigtignok, og det er just derfor, at jeg er vred paa ham. Er det kanske ikke at fornærme Jer, naar han leger Kjæreste med Jer Datter og spadserer med hende hver Nat for at forlokke hende. Det er det Værste, han gjør; det er, sla'e mig, det Allerværste."

„Ih, Gud Fader fri og bevare os! — Men det maa da ogsaa være Løgn, for Marie gaaer jo tilsengs hver Aften tilligemed mig."

„Og staaer formodentlig op igjen, naar I er falden i Søvn, Mutter. Jeg har selv truffet dem iforgaars Nat, derfor kan jeg sige det. Havde det ikke været Jer Datter, saa skulde jeg aldrig brudt mig om det; men jeg havde ondt af, at I skulde have den Sorg paa Jer gamle Dage. Men I skal ikke tage Jer det saa nær. Har I ikke en Bid Brød ved Haanden, Mutter? Jeg havde saa travlt med

at komme herned og advare Jer, saa at jeg ikke gav mig Tid til at spise Frokost."

Saaledes tjente Skomageren sin første Sladrestumpe.

---

Paa Hjemvejen fra Kirken kom Marie til at følges med Jørgen, som vandede Heste til Middag. Han meddelte hende i sin sædvanlige lystige Tone, at han nu var bleven indkaldt til Soldutertjeneste og den næste Dag skulde rejse til Kjøbenhavn. Desuden tilføjede han spøgende, at hun nu maatte see sig om efter en anden Kjæreste. Denne Efterretning saa vel som hans Lystighed gik Marie til Hjerte, og det var knapt, hun kunde lade være at græde.

„Herregud!" udbrød hun, „Du holder da ikke ret meget af mig, siden Du tager dig det saa let."

„Jeg tager mig jo Alting let, min Pige. Det Eneste, der kunde rigtig forknytte mig, var, hvis Du nogen Tid kunde glemme mig; men det har Du jo lovet mig saa tidt, at Du aldrig vil."

„Og hvad lover Du mig, Jørgen?"

„Jeg lover, at jeg vil komme ned i Humlehaven i Aften og sige Farvel til Dig, for det mener jeg da, at jeg kan holde. Men see! der staaer den Satans Skomager og snakker med din Moer. Gud veed, hvad Sladder han nu har fortalt. Farvel, Marie!"

Nu skiltes de, og Marie gik ind til sin Moder.

Naa! der laa rigtignok et Hus. Aldrig havde hun faaet saadan en Skriftetale. Det lod til, at den aldrig skulde faae Ende; thi naar Moderen engang imellem havde holdt op og sat sig ned, saa sprang hun pludselig op af Stolen og begyndte paa en frisk. Denne gamle Kone, der ellers var saa sagtmodig, var bleven saa opirret af Skomagerens Fortælling, at hun ikke lignede sig selv. Marie fik ikke en Taare i Øjnene og tav ganske stille; men da Moderen endelig holdt op for Alvor, sagde hun:

„Det er ikke engang fire Uger siden, at I lod mig høre, at jeg ikke var som andre Piger; og nu, da min Tid er kommen, bliver I dog saa gruelig vred. Men jeg skal alligevel ud og sige Farvel til ham i Aften, for i Morgen rejser han i Tjenesten. Og jeg gaaer heller ikke i Seng, førend jeg faaer snakket til ham; saa kan I gjøre ved mig, hvad I vil."

„Snakket til ham! ja, Du skal aldrig faae ham at see, langt mindre faae snakket til ham, Din ledelige Tøs! det skal jeg være Mand for."

Det saae sort ud for Marie; thi hun fik ikke Lov til at gaae ene udenfor Døren, og da det blev Aften, lukkede den Gamle og satte Krog paa. Derpaa tog hun sin Bindehose uden at ville gaae i Seng. Marie sad ligeledes og bandt, men hun græd, saa den ene Taare ikke kunde bie den anden. Henimod Kl. 11 sprang Jørgen over Gjærdet ind i Haven. Da han havde ventet forgjæves en halv

Times Tid, kunde han nok nogenledes tænke sig til, hvordan det hang sammen, men han var ikke raadvild. Han gik hen til Døren og tog et Tag i den, men der var jo sat paa. Da tog han endnu engang i Døren, lidt haardere end før, og saa sprang Krogen. Derpaa gik han ganske rolig ind i Stuen og sagde frimodig: God Aften! Ingen besvarede hans Hilsen, men den Gamle, som var frygtelig opbragt, begyndte at maale ham Skjæppen fuld.

„Hvad er Du for en Røver, der kommer og brækker Folks Døre op ved Nattetider! See til, at Du pakker Dig igjen; der er Ingen, som har havt Bud efter Dig. Du skal ikke vente, at Du kommer til at snakke med Marie, og Du skal heller aldrig faae hende i Dine Dage."

„Ja, det veed I nok ikke rigtig", bemærkede Jørgen

„Saadan en Vindsak! og Du skulde have min Datter! ja Du skal have Fanden, skal Du. Og Du skulde ligge i mine Sengklæder! ja, Du skal ligge i hede Helvede, skal Du. Du spiller og drikker jo Alting op og holder Fattigfolk for Nar. Ja, havde jeg Kræfter til det, saa skulde jeg høvle Dig rigtig igjennem og kjøre Dig ud ad Døren, Dit store Utudsk! men Gud bedre mig, jeg er kun en stakkels, gammel Kvinde."

„Ja Moer, I maa skjælde mig ud og banke mig lige saa meget, som I vil; men smide mig ud,

det kan I ikke, og jeg gaaer heller ikke godvillig, førend jeg faaer taget Afsked med Marie."

Den gamle, der nu syntes udtømt, satte sig ned paa en Stol og græd i Følelsen af sin Afmagt.

Jørgen satte sig nu hen til Marie, tog hendes Hænder og sagde:

„Det er ikke godt at være paa de Steder, hvor man bliver viist Døren; men jeg kan dog ikke reise min Vej uden at tale et Ord med Dig, allerhelst da jeg ikke veed, om det er sidste Gang, at jeg har fat paa disse bløde Hænder. Hvordan har du det saa, min lille Pige?"

„Aa Gud, Jørgen! hvor længe bliver Du ved at tænke paa mig?"

„Ja, jeg kunde jo sagtens love Dig, at jeg vilde være Dig tro, for det har jeg da i Sinde; men hvad kan det hjælpe at love det, som jeg ikke er sikker paa, at jeg kan holde. Du veed jo, at jeg er en forvildet Knægt. Dersom jeg kunde have blevet her i Byen, og vi da vare blevne gifte, saa troer jeg nok, Du kunde holdt Styr paa mig; for dersom Du ikke kan det, saa er der rigtignok Ingen, der kan."

„Jo, naar Vorherre hjælper Dig, og Du selv vil, saa kan Du sandelig blive sindig endnu."

„Vorherre! han bryder sig vist ikke ret meget om mig, for jeg har, med Skam at tale om, aldrig brudt mig ret meget om ham. — Jeg syntes, at jeg er saa underlig nu, vi skal skilles ad; men jeg

er dog let om Hjertet, fordi vi aldrig have havt Mere tilsammen, end Alle og Enhver maa vide. Nu maa jeg gaae, for at Din Moder kan faae Nattero; Du faaer vel ingen, Din Stakkel! Godnat, min søde Pige! Der er Ingen, jeg holder saa meget af som Dig; det kan du stole paa."

Herpaa tørrede han hendes forgrædte Øjne og gik.

Næste Morgen, da der skulde vandes Heste, saae Marie efter gammel Skik ud ad Vinduet; men det var en Husmand, der red i Stedet for Jørgen. Hun saae hen til sin Moder og sukkede, thi hun var saa ene om sin Sorg.

---

Vi ville glide let hen over et Tidsrum af to Aar. I den Tid havde Jørgen ført et muntert Liv som Soldat. Enhver gal Streg, enhver Kommers, hvortil han kunde komme med, havde han ikke ladet fra sig. Naturligvis havde han mange Gange fortjent Straf; men han slap for det Meste. Kun et Par Gange havde han maattet ligge Natten over i „Brummen". Aarsagen til denne Mildhed laa i, at Officererne holdt meget af ham for hans ufortrødne Lystighed. Da han havde udtjent og havde faaet Smag for Livet i Hovedstaden, skaffede hans Lieutenant ham en Tjenerplads hos et fornemt Herskab. Her lærte Jørgen nu adskilligt af sine Omgangsvenner, Tjenere, der boede i Nærheden, saasom Dagdriveri, hvortil Soldaterstanden havde

været en passende Forberedelse; endvidere en „fin Tale“ og „fine Manerer“. Han blev snart et yndet Medlem af det hæderlige Tjenersamfund; thi Ingen kunde saadan fortælle „Grin“ om sit Herskab, og Ingen kunde bedre end han skaffe Vin og Kage til deres smaa Aftenselskaber. Derfor fik han ogsaa Kjælebæggenavnet „Guldfisken.“

---

Men Marie, hvordan havde hun havt det i al denne Tid? Det Værste for hende var, at hun ikke havde et eneste Menneske, med hvem hun kunde tale om Jørgen. Men en Dag, da Moderen var i det gode Hjørne, vovede Marie at sige: Gud veed, hvordan Jørgen har det? Nu begyndte den Gamle jo strax at tage paa Vej og rakke ham ned; men hans Sag var i gode Hænder, thi da nu først Isen var brudt, vedblev hun at tale om ham hver Dag og fortælle, hvad Godt hun vidste om ham, indtil hun fik formildet Moderen noget.

To eller tre Gange kom der Breve fra Jørgen; de vare muntre, men vidnede forresten om, at han var den samme flygtige Person som forhen. Alligevel var saadant et Brev en Glæde, hvoraf Marie kunde leve længe. Det sidste Brev fortalte om hans Ansættelse som Tjener, med en Løn af 12 Daler om Maaneden. Denne Beretning indtog aldeles den Gamle til hans Fordel, thi „aldrig havde hun hørt noget Karlfolk faae saadan en Løn.“ Og nu be-

gyndte hun at tale om: at de, som det var tilskikket for, kom dog altid sammen, om end der var nok saa meget i Vejen. Med hende og hendes afdøde Mand havde det ogsaa seet ud, ligesom om de aldrig skulde have faaet hinanden, men det var gaaet bedre, end de havde forestillet sig.

See nu havde Marie ingen Nød, da hun først havde faaet Moderen saa vidt; thi nu havde hun baade glade Minder og et friskt Haab.

---

Det var igjen en stille Søndag. Klokkerne ringede sammen, og pyntede Bønderfolk ilede fra alle Sider til Kirken. Den gamle Kone skulde ogsaa med; hun stod ved Vinduet og ledte Tavlepenge op af et Kridthus. Pludselig raabte hun: Marie, kom herhen, saa skal Du see. Datteren skyndte sig hen til Vinduet, thi det var sjeldent at see Nyt i denne Byende. Det, hun saae, var et Selskab af fine Herrer og Damer fra den røde Herregaard paa den anden Side af Søen. De vare sejlede herover for at gaae i Kirke og med det Samme besøge Præstens. Bag efter dem gik en Tjener i broget Livree.

„Kors dog“! udbrød den Gamle, „hvor de Fruentimmer ere fine. Der skal rigtignok meget Tøj til saadant Skjørt. Og sikke kjønne Mandfolk. Nej see! det er nok den Allerfornemmeste, der gaaer bag efter. Mon det er den nye Herre paa Søgaard?“ Men Marie gav intet Svar; hun kjendte bedre den

Bageste; det var Jørgen. „Hvad gaar der af Dig, Tøs! Du taber nok baade Næse og Mund over den Stads. Ja, nu maa jeg nok afsted. Farvel saa længe!"

Noget efter at Tjenesten var begyndt, spadserede Jørgen med lette, kjøbenhavnske Trin ned igjennem Byen og gik ind i det nederste Hus.

„Goddag, Marie! her har Du mig igjen. Er Du ene hjemme?"

„Min kjære Jørgen! Jeg kjendte dig lige strax, endskjøndt der er skeet stor Forandring med Dig; for nu er Du jo en fin Herre."

„Ja, men jeg er dog den samme lystige Gut endnu."

„Er Du ogsaa den endnu, som holder allermest af Marie?"

„Ja natyrlig, min Tøs! hvorfor skulde jeg ellers komme herneer."

„Men, Jørgen, tænker Du da ogsaa endnu paa, at boe i dette gamle Huus hos os to simple Fruentimmer?"

„Ja, seer Du, min Dukke, gamle Mutter holder nok intet saa grumme meget af mig, saa det river vel ud til en Torskesuppe."

„Jo, Du kan troe, Jørgen, at jeg har snakket saadan for hende, saa hun tager gladelig imod Dig, dersom Du faaer Sind om at komme."

„Det er nu meget godt, Marie; men jeg troer nu rigtignok inte, at jeg kan komme ud af det med

desse Landvæsen. Men, hvad siger Du om at rejse til Kjøbenhavn, min Skat! Saa sætter vi os neer som Værtshusholder- eller Spækhøkerfolk, saasnart jeg faaer samlet mig nogen Gryn. Hvad behaver?"

„Nej, Jørgen, det kan ikke gaae an, min Ven, for jeg kan slet ikke med det fine Væsen. Det maa Du endelig slaae af Tankerne. Men kan Du ikke huske, hvor gjerne Du vilde ned at boe hos os, dengang Du tjente hos Sognefogdens. Du kan saamænd snart vænne Dig til Landet igjen, og saa kan vi have det rigtig godt i det lille Hus."

„Ja ja, min Glut! det kan vi forresten nærmere afgjøre, for jeg kommer jo oftere her til Byen i denne Sommer. Nu maa jeg nok stolpe derop, at jeg kan være paa Tærne, naar de kommer af Kirke. Adjøs Du! Skal jeg have et Smavs? — Du er dog en sød Unge alligeveller. Adjøs!"

Nu kom Moderen hjem og fortalte den store Nyhed, at den Fine, som hun havde antaget for Herren paa Søgaard, var Sognefogdens Jørgen. „Gud skal vide, om han vil kjendes ved Dig endnu?" føiede hun til.

„Ja, Gud skal vide det", gjentog Marie. „Han har rigtignok været hernede, men jeg kunde slet ikke blive klog paa ham."

„Hvad kunde Du ikke? endda Du har snakket med ham!"

„Nei desværre kun! jeg veed slet ikke, hvordan jeg er vendt i det, Moer."

Og det var sandt, hun sagde; thi naar hun hørte hans kjøbenhavnske Udtale og flotte Talemaader og saae hans fine Klæder og lapsede Manerer, da syntes hun, at det maatte være en Fremmed. Men naar hun saae ham ind i de underlige, godmodige Øjne og saae hans lystige Smil, da var det, ligesom om de aldrig havde været skilte, og da sagde hun ved sig selv: Nej, nej, jeg kan aldrig glemme Dig, hvordan det saa gaaer. Hun var dog mere bedrøvet end glad over hans Besøg, men længtes alligevel efter næste Søndag. Denne Dag kom endelig ogsaa, men hun ventede forgjæves efter Jørgen under hele Kirketjenesten. Ak, hvor det varede længe den Dag; og dog kom hendes Moder for tidlig hjem, thi da Folk kom af Kirke, var hendes Haab ude. Saaledes gik endnu to Søndage, og hver Gang saae hun Jørgen gaae forbi med sit Herskab; men han saae ikke til den Side, hvor hun var. Den tredje Søndag kunde Marie ikke udholde det længere. Hun vilde gaae i Kirke, desværre ikke alene for Guds Skyld, men ogsaa for at træffe Jørgen; hun vilde dog have „Re'eligheds“ paa, hvorfor han havde forladt hende. Medens hun lavede sig til, nynnede hun:

„Jeg stod op Søndag Morgen
og flettede mit Haar;
saa gik jeg mig til Kirken hen
og om den Kirkegaard.“

Hun mente vel sagtens, at den gamle Vise passede paa hende

Da hun kom ind paa Kirkegaarden, lidt efter at Tjenesten var begyndt, fik hun Sind om at see over den lave Mur ind i Præstens Have, som plejede at være saa kjøn — der sad Jørgen i Lysthuset med Præstens nye Pige. Han havde slynget Armen om hendes Hals, og de hviskede fortroligt. Der fik Marie „Re'elighed" paa det. Det sortnede for hendes Øine; hun maatte samle sine Kræfter for at slippe bort, thi det var, ligesom om hun var tryllet fast til Pletten, hvor hun stod. Det var rent umuligt for hende at gaae i Kirke, men hun ilede hjem, uden at tænke paa, hvad Folk i Byen vilde sige, naar de saae hende saa snart vende tilbage.

„Hvad! har Du allerede været i Kirke, Marie!" udbrød Moderen forundret.

„Aa ja! jeg blev saa daarlig, da jeg kom op paa Kirkegaarden. Aa Gud dog!"

„Jøsses Kors! Du er jo ogsaa lige saa bleg som et Lig. Hvad fejler Dig dog, min lille Pige? Læg Dig lidt paa Sengen."

Nu hjalp hun Marie Stadsen af, snakkede for hende som for et lille Barn og fik hende til at gaae i Seng. Derpaa tog hun sin Bindehose og gik ud i Haven, for at Datteren kunde faae Ro.

Men Marie fik ingen Hvile. Hun kastede sig med fortvivlet Graad fra den ene Side af Sengen til den anden, som om hun laa paa Tjørne. Hun

udbrød i sin Hjertekval: Aa Gud! hvorfor straffer Du mig saa haardt. Ham skal jeg miste, den Eneste, som jeg holder af. Jørgen, Jørgen! jeg har tænkt paa Dig tidlig og silde. Aa Gud! hvor skal jeg holde ud at leve? og hvad skal jeg leve for? Kunde jeg dog bare glemme ham, ligesom han har glemt mig. Nej, jeg vil huske paa, hvor god han var i gamle Dage. Ja, dengang var jeg lykkelig, da han sad hos mig ude i Humlehaven, og da vi gik ved Søen. Det vil jeg altid tænke paa, for nu bliver det jo min eneste Glæde. Nu er jeg ligesom den visne Kaal, jeg rykkede op igaar; der er jo ogsaa Nogen, som har taget Liv og Solskin fra mig. Gud give, at jeg ogsaa maatte blive rykket op!

Det var den første store Sorg, Marie havde prøvet, derfor var dens Udbrud saa heftigt. Efterhaanden, som Tiden skred, formildedes den noget, men det gik langsomt. Marie havde mange søvnløse Nætter, og stundom rejste hun sig fra sit Leje, naar Moderen laa i tryg Søvn, og gik ned til Søen. Der, syntes hun, var saa godt at være, der, sang hun, ligesom for at trøste sig selv:

„Hvor kan man plukke Roser,
hvor ingen Roser groer;
hvor kan man finde Kjærlighed,
hvor Kjærlighed ej boer!'

Et Aarstid efter nævnte Begivenhed hændte det sig, at en velhavende Boelsmand fra en By i Nærheden bejlede til Marie. Nu fik hun igjen en haard Dyst at bestaae; thi Moderen var ivrig for Giftermaalet; men endskjøndt Marie var en god Datter, kunde hun dog ikke være lydig i dette Tilfælde. Thi saa skulde hun jo sige Farvel til sine kjære Minder og derved miste den eneste fattige Glæde, hun endnu havde tilbage; saa maatte hun jo ikke engang tænke paa Ham.

„Kjære Moder!" sagde hun, „I maa ikke presse mig saa haardt med det Giftermaal, for det er, ligesom mit Hjerte skulde briste, naar jeg tænker paa, at jeg skulde rejse herfra."

„Ja, men huff dog paa, Tøs! hvad Du skyder fra Dig. I Stedet for at Du nu maa slide i Væven fra Morgen til Aften, saa kunde Du have Piger for Dig at regjere med, og Du behøvede ikke at røre din Haand til Andet, end hvad Du selv vilde. Og i Stedet for at gaae paa Din Fod, kunde Du age med de to fede Brune, ligesom en rigtig Bondekvinde. — Og Jøsses! hvor jeg kunde faae det godt paa mine gamle Dage henne hos Dig; saa behøvede jeg ikke at spole mere. Jeg kunde da ogsaa døe rolig, naar jeg vidste, at Du var godt forsørget, for min Tid bliver da ikke ret lang, kan jeg mærke. Saa kunde jeg da ogsaa faae en kristelig Begravelse baade med Præken og Sang og

en rigtig stor Ligpæl paa Graven. Ikke sandt, min Pige? Du siger da Ja til det, for min Skyld!"

„Gud naade mig, at jeg ikke kan føje Jer! men I kan forlange Alting af mig i Verden, uden dette Eneste. Jeg beder Jer dog saa mindelig om, at blive fri. I har slet ikke nødig at spole, for det kan jeg godt selv gjøre, naar jeg sidder lidt tidligere op, og det kan aldrig hindre mig en Smule. Og dersom jeg lever længere end I, saa skal jeg love og holde Jer, at I skal faae saa fin en Begravelse som nogen Gaardkone her i Sognet."

„Ja, hvor skulde Pengene komme fra til den?"

„Jo, jeg skal nok skaffe dem, om jeg saa skulde sælge Klæderne til Kroppen. Hører I det, min egen lille Moer! I har dog altid været saa god ved mig. I kan da vist ikke nænne, at friste mig længer!"

„Ja ja, min Pige, ti saa stille! Saa faaer Du i Guds Navn raade Dig selv. Kanskee det er tilskikket, at jeg skal leve og døe i denne Hytte. Men saa maa Du heller ikke være tungsindig længer, min Pige. Aa ja, Herregud! Saa lader vi da den Fugl flyve."

---

Da Jørgen rejste paa Landet med sit Herskab og saae fra den anden Side af Søen den venlige Landsby, som han kjendte saa godt, da opfriskedes hans Kjærlighed ved de Minder, der trængte ind

paa ham, og derfor saae vi, at han ilede ned til Marie, den første Gang han kom til Byen. Han mærkede ogsaa strax, at hun holdt lige saa meget af ham som før, men der var dog Noget, som stødte ham tilbage. Han syntes, at hun var bleven saa klodset og bondeagtig; thi han glemte, at det var ham selv, der var bleven forfinet. Nu da han havde vænnet sig til at beundre Hovedstadens snørte og blegnæbbede Tjenestepiger, kunde han ikke finde rigtig Behag i Marie, hvis Udvortes vidnede om Sundhedens Fylde. I Begyndelsen af deres Samtale havde han haabet at faae hende til Kjøbenhavn, for at hun kunde blive „dannet" ligesom han selv; men da hun alvorlig bad ham om „at slaae det af Tankerne", satte han sig for at slaae hende selv af Tankerne. Derfor indledede han en flygtig Forbindelse med Præstens fine Stuepige; han skulde jo dog have Noget at bestille; men hende glemte han igjen, inden han kom tilbage til Staden med Herskabet.

Dagen efter hans Ankomst mødte han en af sine Venner paa Gaden. Han gav Jørgen et Haandtryk med behørigt Kladsk og sagde:

„Hvad Satan! er det Dig, gamle Sveder! Jeg troede, Du havde voren paa Landet endnu, Gu dfisk. Naa! Du har vel ordentlig sla'et til'en imellem de tykhovedede Landsbydamer? for Du har jo altid voren saadan en Hjerteknuser."

„Ja, seer Du, Peter, jeg havde mig jo en

Tøs derude, hvor vi var, fra gamle Tider, men hende maatte jeg sgu fure, for hun var bleven saa rædsom sæagtig. Det gjorde mig ordentlig ondt for hende, for hun vilde inte her til Byen; og Du veed jo nok, at jeg har tænkt paa, at blive skikkelig en Gang og sætte mig neer som Værtshusholder."

„Og saa rev det ud med Jer?"

„Saa vilde hun ha'e, at jeg skulde ta'e paa Landet igjen at boe. Aprilsnar! der skulde jeg dog inte være med. Hvad behaver!"

„Ja, det er no'ne rene Sataner til at hænge ved, disse Bøndertøser. Jeg var sgu ogsaa forlovet med En, da jeg tjente paa Landet, jeg vidste nu inte af Bedre at sige; men Du kan være stødt paa, at hun var inte rigtig god at blive a' med. Men jeg havde da knap voren herinde et Fjerdingaar, førend hun fik ren Besked og maatte hytte sig selv."

„Ja, det er godt nok; men skulde jeg giftes, vilde jeg dog rigtignok helst be'e om min gamle Tøs. Til Kjærester, der er sgu vore Egne de bedste. Naa, Klokken er Ti! saa maa jeg nok kradse a', dersom inte jeg vil ha'e Dada af Fatter. Adjøs Du!"

---

Et Par Aars Tid efter er det en varm Dag i Høsten. Handelen er flov, og Amagerkonerne holde Paraplyer op for sig selv og for deres Varer. Fiskerkjællingerne finde Vejret saa varmt, at de ikke en Gang skjændes. Paa et af Torvets Hjørner,

hvor der er Skygge, staae tre Sjovere med Hænderne i Lommen, en ejendommelig Yndlingsstilling hos disse Folk. De skutte og gnide sig mod Væggen; ja, de kunne maaskee nok have Aarsag dertil. En af dem tager en „Lærke“ op af Lommen og deler gavmildt dens Indhold med sine Kammerater. En anden af dem trakterer med Skraatobak; men Ingen af dem glemmer at spejde i alle Retninger efter „Sjov“. I det modsatte Hjørnested er der Kaffehus i Stuen. I et af dens Vinduer staaer en Bondepige, halvt skjult af det røde Gardin, og stirrer med bedrøvede Blikke paa Gruppen lige overfor. Kjære Læser! Pigen i Vinduet er Marie; den højeste af de tre Sjovere er Jørgen.

---

Marie havde holdt, hvad hun havde lovet sin Moder; thi hun sad op hver Morgen før andre Folk i Byen for at spole. Den Gamle havde nu ikke nødig at sidde ved Spolerokken; nu kunde hun binde Hoser, læse i Psalmebogen eller slaae en Sladder af med en Nabokone. Hun roste da alletider Marie og sagde: Der er Ingen, som kan have det bedre paa sine gamle Dage end jeg. Men da Foraarstiden kom, saa var hendes Tid ikke længer, som hun havde snakket om i mange Aar. Gamle Folk, der næsten have været raske altid, falde gjerne pludselig af; saaledes gik det ogsaa

med hende. Hun var knap syg en halv Snes Dage, førend hun lukkede sine Øjne for bestandig. Nu var Marie da ene; men hun følte det ikke rigtig endnu, thi hun havde saa travlt med Tilberedelserne til Begravelsen, med at kjøbe ind og med at bede Gjæster, saa mange som Hytten kunde rumme. Den Gamle fik da saa en rigtig „kristelig" Begravelse, med Sang og Klang, Levnedsbeskrivelse og Lovtale, og efter en kort Tids Forløb knejsede en stor Ligpæl paa hendes Grav. Men sex blanke Specier, som Marie havde sparet sammen i al sin Tid, maatte ogsaa springe, og desuden maatte hun laane nogle Rigsdaler af sin Nabo. Da Marie igjen var kommen i Stilhed, følte hun for Alvor, hvilket Tab hun havde lidt, hvad det var at miste sin eneste Fortrolige, og hvad det havde at betyde at være ene, ganske ene baade tidlig og silde. Hun syntes nu, at hun var ene i hele Verden. Marie kunde nok komme til at være hos sin Farbroder, der boede i Nabosognet og var Hønsekræmmer; men hun kunde ikke bevæge sig til at forlade Byen, der nu var bleven hende mere dyrebar, fordi den indesluttede hendes Moders Grav. Og dog maatte hun mange Gange gyse, naar hun var ved at gaae i Seng og slukkede Lyset; men saa tænkte hun: Vorherre er dog hos mig endnu, lige saa godt som da min Moder levede. „Men dersom hun nu gik igjen!" hviskede Frygten. „Ja, saa vilde hun dog ikke gjøre mig Noget," svarede Kjærligheden. Derpaa læste

hun sit Fadervor og følte sig saa tryg som nogensinde. Men det var ikke til at vente, at Marie skulde kunne holde det ud bestandig at være ene, og derfor var det heller ikke saa forunderligt, at hun ikke sagde rent ud Nej til en gammelagtig Karl, der friede til hende. Hun havde kjendt ham fra sin Barndom af og vidste, at han var skikkelig. Imidlertid bad hun ham at have Taalmodighed i nogle Uger, saa skulde han faae Besked. Da hun en Dag i det Samme spurgte sin Farbroder til Raads om denne Sag, svarede han: „Ja min Pige, jeg raader Dig rigtignok til at tage ham, for jeg skal sige Dig Noget: jeg kommer lige fra Kjøbenhavn, og der har jeg seet Jørgen. Veed Du, hvad han nu er, den fine Fyr? Han er saamænd Sjover! og han er lige saa pjaltet og beskidt, som om han aldrig havde været Andet.“

„Jøsses Navn, Farbroer! Hvordan mon dog det er gaaet til. I har da vel ikke seet fejl?“

„Nej, Marie, det var ikke saa vel! Jeg spurgte Gaardskarlen i „Prindsen“ om ham, og han fortalte mig, at Jørgen havde gjort nogle slemme Spilopper hos sit Herskab, hvorfor han var bleven jaget bort med et daarligt Skudsmaal. Nu kunde han ikke faae nogen Tjenerplads mere, og derfor gav han sig til at være Arbejder, men det kunde ikke gaae, thi han holdt for lidt af at bestille Noget og for meget af Flasken. Saa blev han da Sjover for at faae Opholdet, og seer Du, da han nu har

været det i et Aars Tid, bliver han da aldrig til et ordentligt Menneske mer. Derfor syntes jeg, at Du skulde sige Ja til den Niels, for Du kan jo dog ikke saadan sidde ene i Dine bedste Aar."

„Hvornaar skal I til Kjøbenhavn igjen, Farbroer?"

„Hillemænd, min Pige! Du er jo bleven ganske bleg. Det er, min Sæl, ikke værd at sørge for ham; det fortjener han ikke, for han har jo da været en Vindsak, siden han kunde komme saadan afsted. Ellers rejser jeg til Staden idag otte Dage; men Du vil da vel ikke have Bud ind til ham?"

„Nej, Farbroer, men jeg vilde selv med, dersom jeg maatte."

„Du er da vel ikke tosset, Tøs! Du tænker da vel aldrig paa at faae ham herud at spolere Alt, hvad Du ejer og har?"

„Ja, hvordan det kan gaae, maa Vorherre raade for; men jeg har nu besluttet, at jeg vil ind til ham, enten jeg saa maa kjøre med Jer eller ej. Jeg kunde jo aldrig spise min Mad med nogen Fornøjelse, naar jeg skulde tænke: nu maa Jørgen kanske sulte. Jeg kunde jo heller aldrig have nogen Ro paa mig, naar jeg skulde tænke paa, at han led Kulde og Ondt, og det kunde jeg jo ikke lade være. Men dersom Jørgen bare vil, saa vil jeg dele min sidste Bid med ham, og kanske Vorherre er mig saa god, saa han forandrer hans

Sind, og saa var der da endnu Lykke for mig paa Jorden."

„Det gaaer aldrig i sine Dage godt, Marie! Gud give, at jeg havde tiet rent stille med det, jeg vidste; men jeg troede ikke, at det skulde falde saadan ud."

Otte Dage efter rejste Marie til Kjøbenhavn med sin Farbroder, der havde ladet sig overtale. Da de kjørte ind i Byen, saae Marie ikke ret meget til de glimrende Butikker, der ellers pleje at falde Landsbyfolk i Øjnene; derimod saae hun efter hver eneste Sjover, der var paa Gaden. Hun kunde dog ikke opdage ham, som hun baade længtes efter og gruede for at see. Medens Hønsekræmmeren torvede sit Læs, fik Marie Gaardskarlen til at vise sig det Kaffehus, ligeoverfor Jørgens Stade, hvorfra vi have seet hende betragte ham. Samme Gaardskarl, der var en sindig Fyr, fik hun ogsaa henimod Aften til at hente Jørgen og til at vise ham ind i hendes Værelse. Endskjøndt det var halvmørkt, kjendte Sjoveren hende strax.

„Hvad Fanden, er det Dig, Marie!" udbrød han. „Nu havde jeg aldrig troet, at jeg skulde see Dig mere. Naa, Du er vel gift med en rig Bonde og har Børn og Alting?"

„Nej, jeg har ikke det Bitterste mere end i gamle Dage, men det har jeg ogsaa altsammen, saa nær som min gamle Moer. Det kan Du troe, min Ven!"

„Du kalder mig „Ven“. Vil Du være Ven med saadan en Stodder som mig?“

„Ja, det vil jeg blive ved med, for jeg kan aldrig glemme Dig, endda jeg sommetider har gjort mig Umage for det. Den Gang jeg fangede Plagen til Dig, aa! jeg husker det ligesaa rivelig, som om det var skeet i Dag. Du har jo heller ikke selv glemt det, Jørgen, det kan jeg see paa Dig. — Aa Gud, der er løbet meget Vand i Stranden siden den Tid!“

„Ja, det er nu aldrig værd at snakke om, for det kan jo inte hjælpe. Hver Gang jeg tænker paa saadan Noget, faaer jeg Griller, og saa maa der no'ne Kradsere til, for at kradse dem væk.“

„Og det har i mange Aar været min eneste Glæde at tænke paa den stakkede Tid, da vi vare lykkelige.“

„Saa? Der har det sgu ingen Fornøjelse været for mig, maa Du troe. Men sig mig, Marie, hvad vilde Du mig egentlig? Du vidste formodenlig iforvejen, at jeg var et Svinebæst, og hvad kunde det saa nytte Dig, at Du fik mig at see? Jeg blunker ellers ikke for Nogen; men havde jeg tænkt, at det var Dig, der vilde tale med mig — nej, saa havde jeg den Onde — det er sandt, Du kan ikke lide, jeg bander — saa havde jeg rigtignok ikke kommet herhen, og det havde nok været bedre for os begge To.“

„Jørgen, hør et Ord endnu! Vil Du nu have

mig til Din Kone, og vil Du nu boe i det gamle Hus ved Søen? Dersom det nogen Tid har været Dit Alvor, at Du holdt af mig, saa kan Du ikke sige Nej."

„Marie, jeg troer sgu, Du er gal! Eller ogsaa morer Du Dig ved at gjøre Nar af mig; men det har Du bestemt ikke Hjertelag til. Seer Du da ikke, hvordan jeg seer ud i mine bedste Klæder, den ene Pjalt slaaer den anden. Seer Du ikke dette røde Ansigt; jo, det er slaaet ganske godt an paa et Par Aars Tid. Det er en ægte Kulør, jeg sætter paa det; men den er forbandet dyr, for den tager al min Fortjeneste."

„Kjære Jørgen! tal dog for Guds Skyld ikke saadan; det er dog forskrækkeligt, at Du kan spøge med Din egen Elendighed."

„Spøge! Ja, det er Fanden til Spøg. Du maa vide, at den samme lystige Jørgen, der næsten kunde faae halvdøde Folk til at grine, han ligger mange Nætter i en Baas her i Stalden og græder som et Barn. Hører Du det, Marie! jeg græder baade over mig selv og over Dig. Men der er Ingen, som hører det uden Hestene, og de snakker nu aldrig om det. Og Du maa heller ikke sige det til Nogen, for dersom mine Kammerater fik det at vide, kunde jeg jo ikke være iblandt dem."

„Gudskeelov for Dig, Jørgen! Du er dog et Menneske endnu. Følger Du saa med, min kjære

Ven? det kan saamænd blive godt endnu, med Guds Hjælp. Imorgen kjører min Farbroer hjem."

„Nej Tak, min Pige! Jeg har gjort dumme Streger nok i min Tid; nu skal det være forbi."

„Aa Gud i Himlen! Hvad skal jeg dog sige til Dig? Du har da heller aldrig holdt det Mindste af mig, naar Du kan blive ved at sige Nej."

„Marie, det maa Du ikke sige, for jeg har dog ikke havt rigtig Kjærlighed til nogen Anden end Dig; og det er netop derfor, at jeg staaer imod."

„Vil Du da blive ved med dette Levned; det er dog grueligt!"

„Ja, det kan nu ikke blive anderledes med mig; men hvis jeg kom derud, blev Du ogsaa ulykkelig, for Du kan nok vide, at jeg ikke gider arbejde; Du kan jo ogsaa nok begribe, at jeg ikke kan lade være at drikke. Skulde jeg saa rejse derud og ødelægge de fattige Smuler, Du har efter Din Moder, og gjøre Dig Skam for alle Folk! Nej, saadan et Skarn er jeg dog heller ikke."

„Men troer Du da ikke, at Vorherre kan hjælpe Dig til at blive et ordentligt Menneske? Han har saamænd gjort større Ting end det."

„Vorherre? — ham kjender jeg ikke ret meget til."

„Ja, men jeg vil vise Dig Vej til ham, saa godt som jeg forstaaer det, og naar Du først bliver kjendt med ham og troer paa ham, saa kan Du Alting, Jørgen."

„Er det sandt, min Pige? Vil Du hjælpe mig, min lille Marie! Ja, saa i Jesu velsignede Navn da!“

„Gud Fader skee Lov og Tak! Han hjælper mig dog altid. Og det er nødt til at gaae godt, for Du beslutter Dig til det i Jesu Navn; det har jeg aldrig før hørt Dig sige.“

„Ja, jeg har kanske heller ikke sagt det, siden jeg var lille, for dengang vilde min Moder have, at jeg skulde sige det, naar jeg gik i Seng, og det er underligt, at det vaagner nu igjen. Ja, saa ere vi jo enige, min søde Pige. Du holder da ogsaa altfor meget af mig.“

Nu aabnede Farbroderen Døren, men blev staaende som forstenet, da han saae den pjaltede Sjover staae og kjærtegne hans Broderdatter. Da han kom til Mælet igjen, udbrød han: „Marie, jeg troer, Fanden plager Dig“, men han fik ikke sagt mere, thi hun afbrød ham: „Kjære Farbroer! I har jo lovet mig, at jeg maa raade mig selv. Gjør mig nu blot den Tjeneste at tage Jørgen med i Byen og kjøb nogle ordentlige Klæder til ham i Aften, saa vil vi i Guds Navn følges ad paa Landet i Morgen. Hvad Du lægger ud, det skal Du være saa sikker paa, som om Du allerede havde faaet det.“

Den skikkelige Hønsekræmmer gjorde vel nogle Indvendinger, men føjede dog Marie tilsidst.

Tre Uger derefter stod Brylluppet, og det var lige saa lille, som Begravelsen havde været stor. Det var en glad Dag for Jørgen og Marie, en Indvielse til et nyt og bedre Liv, og de glemte ikke at vende deres Blikke til Gud. Jørgen blev Tærskemand hos Sognefogden, og allerede den første Dag fik han Vridblegner i Hænderne og blev øm og stiv i Kroppen, thi han havde nok glemt det rigtige Sving med Plejlen; dog klagede han sig aldrig for Marie. Lidt efter lidt vænnede han sig nu til et ordentligt og arbejdsomt Liv, dog ikke uden haarde Kampe med sig selv, hvilke Gud kun saae. Alligevel hændte det sig et Par Gange, naar han havde været borte om Søndagen, at han kom beruset hjem — Fristelsen havde været ham for stærk. Marie var ved saadanne Lejligheder mild og rolig som sædvanlig; men hvad hun følte i sit Hjerte, kan Enhver nok tænke sig. Den sidste Gang, Jørgen var kommen galt afsted, var han falden paa Hjemvejen og havde slaaet Hul i Ansigtet. Da han stod op den næste Morgen, saae han sig i Spejlet. Derpaa lavede han sig til at gaae paa Arbejde, men blev staaende med Haanden paa Dørklinken.

„Hvad grunder Du paa?“ sagde Marie.

„Jeg tænker paa, at det bliver nok bedst, vi følges ad op til Præsten, for at vi kan blive skilt ad.“

„For Guds Skyld, Jørgen! hvad er dog det for et Indfald?“

„Jo, nu har Du jo seet mere end een Gang, at jeg ikke kan lade det Drikkeri være, og saa vil jeg ikke blive ved at gjøre Dig den Sorg. Du skal ikke troe, at jeg vil være Sjover mere; nej, nu er jeg ikke saa bange for at arbejde, men jeg vil rejse langt bort herfra og tjene for mit Brød.“

„Jørgen, Jørgen! det er den allerstørste Sorg, Du kan gjøre mig, naar Du taler saadan. Du maa ikke troe, at jeg nogen Tid siger Ja til, at vi skal skilles. Jeg har sagt Ja til, at jeg vil leve med Dig i Medgang og Modgang og hvad Skjæbne Gud den Almægtige vil tilføje os, og det vil jeg holde, saa godt som jeg kan.“

„Ja, Du er altfor god til mig; det er det, som piner mig.“

„Hvor kan Du dog saadan tabe Modet; det er, ligesom om Du slet ikke stolede paa Vorherre. Kan Du ikke huske den Præken endnu, vi hørte Søndagen efter vort Bryllup, da vi hentede Held. Det var om Peder, som fiskede. Han var forknyt og vilde holde op, fordi han havde arbejdet forgjæves den hele Nat: men saa tog han Mod til sig ved Jesu Ord, kastede Garnet ud en Gang endnu og fik hele Skibet fuldt af Fisk.“

„Ja, det passer jo ikke paa mig.“

„Jo, det gjør, Jørgen, for Du har jo ogsaa

stridt med Dig selv og arbejdet længe paa Din Forbedring. Nu er Du forknyt ligesom Peder og vil holde op, fordi Du synes, at det ikke kan blive til Noget. Men Du skal ogsaa troe Vorherre lige saa godt, som Peder troede ham, for han kastede Garnet ud endnu en Gang paa Herrens Ord, endskjøndt han havde prøvet det saa tidt uden Nytte. Herregud, Jørgen! kast dog Garnet ud en Gang endnu, i Jesu velsignede Navn, og Du skal see, han giver Dig meget mere, end Du venter."

Jørgen svarede aldrig et Ord, han stod og grundede noget, derpaa kyssede han sin Kone og gik til sit Arbejde.

---

Nu kommer endelig den sidste Søndag i vor Fortælling. Den gamle Hytte ved Søen see vi ikke mere; men paa dens Plads staaer et nyt Hus med skinnende hvide Vægge, lyseblaa Døre og Vinduer. Humlehaven har faaet et nyt Stengjærde omkring sig. I dens mørkeste Krog, skjult af de grønne Ranker, sidde Jørgen og Marie paa en Græsbænk. De have saamænd ellers ingen Aarsag til at skjule sig. Han har igjen faaet Sundhedens Farve paa sine Kinder, og den klæder ham meget bedre end den dyre „Kulør", han havde i Kjøbenhavn. Han er nu igjen den lystige Jørgen og er aldrig alvorlig, uden naar han takker Gud for de store Ting, han har gjort imod ham. Hun er den

samme milde Marie, og der lyser saadan en Glæde ud af Øjnene paa hende, saa man skulde troe, at hun havde „faaet Brev paa“ Himmelen. Jørgen paastaaer, at hun bliver kjønnere Aar for Aar, og det er ikke saa umuligt, thi Gudsfrygt og Kjærlighed give ogsaa udvortes Skjønhed. De have ikke Børn, men de prise Gud, baade for hvad de have og for hvad de savne.

# Min Dagbog i Allerup.

Kjøbenhavn, den 2den August 18 . .

Du veed jo, kjære Ven, at adskillige Gjenstande kunne blive mugne og skimlede, naar de mangle frisk Luft. Til disse Gjenstande hører tilfældigvis jeg. Naar jeg nemlig i lang Tid har været indesluttet paa mit Kammer og kun har havt Omgang med de mugne og skimlede Bøger, saa bliver jeg, inden jeg veed et Ord deraf, selv muggen, det er: gnaven og fortrædelig, og skimlet, det vil sige: bleg og falmet. Saaledes er det med mig for Øjeblikket, og Du veed jo som praktisk Mand, at jeg altsaa trænger til at luftes ud. Vil Du derfor gjøre mig den Tjeneste at skaffe mig et Værelse tilleje i Din By paa 3—4 Uger. Det Naturligste havde vel været at bede Dig selv om Kvarter, thi jeg veed jo, at Du, som det sømmer sig en Præst, gjerne laaner Hus, især til Din gamle Ven; men da jeg er en Hader af at gjøre Ulejlighed og at blive ulejliget, saa vil jeg foretrække at boe hos en Bonde, hvor jeg kan have mine egne Lader. Jeg

veed nok, at Du vil gjøre Indvendinger og forsikre mig om, at jeg skal være velkommen hos Dig; men jeg har taget min Beslutning, thi jeg veed godt, at en Pebersvend er et Stykke Møbel, man ikke kan være tjent med i en Familie. Du seer af dette Brev, at allerede Tanken om Landet har faaet mig til at spøge, send derfor et gunstigt Svar til

Din hengivne Ven.

Allerup, den 7de August.

Mit Brev til Præsten kan være et Slags Indledning. Saa vil jeg, da jeg nu er kommen i Rolighed, allerede begynde min Dagbog den første Aften. Præstens Vogn mødte efter Aftale ved Banegaarden. Det var rigtig en Fryd for mig at rulle igjennem de fulde, frodige Sædemarker og at betragte vore venlige sjællandske Landskaber. Hvad man seer igjennem Dampvognens Vinduer, er altfor flygtigt, til at man kan have Gavn deraf.

Da jeg havde seet mig mæt paa Marker og Skove, faldt mit Øje paa en lille Graasten, der var opreist ved Vejkanten, og som bar den musikalske Indskrift CIS. Kort efter kom vi til en anden Sten, hvorpaa stod FIS, derpaa til en tredje, AIS. Forundret herover spurgte jeg min Kjøresvend:

„Er det en Musikanter, der har sat disse Mærkestene op?"

„Nej, det er ikke; hvorfor skulde det være en Musikanter?"

„Jo, det er jo bare Nodenavne, der staae paa Stenene. See nu, paa denne staaer jo DIS.“

„Staaer der Dis! Ha ha ha! Kan De ikke bedre læse. Men De veed da nok ogsaa, hvad der staaer?“

Da jeg forsikrede ham om min sørgelige Uvidenhed, fortalte han mig, at DIS umulig kunde sige andet end Didrik Jensen, og at der heller ikke stod andet paa de Stene, vi vare komne forbi, end Carl Jacobsen, Frederik Jørgensen og Anders Jensen. Forresten morede han sig kostelig over min kjøbenhavnske Dumhed, thi han sad og smaalo længe efter.

Endelig holdt jeg da mit Indtog her i Byen, og det var ikke blottet for Højtidelighed, thi alle Koner og Børn vare opstillede foran deres Huse for at see „den Fornemmede“, som skulde boe i Jørgen Nielsens Overstestue. Præsten modtog mig i min nye Bolig. Han anviste mig mit Værelse og undskyldte Værten og Værtinden, der ikke lode sig see; det var jo i den travleste Høst. Efterat min Ven havde holdt en Prædiken for mig over de menneskelige Daarskaber og Særheder, samt gjort Anvendelse deraf paa min ringe Person, bød han mig over i Præstegaarden at spise Frokost. Her vankede atter Skjænd af Fruen, fordi jeg ikke vilde være hos dem; dog var hun betydelig mildere i sin Dom over Synderen, end hans Velærværdighed.

For et Par Timer siden kom jeg hjem her i

Gaarden. Konen sad i Dagligstuen og bød mig Godaften og Velkommen. Strax derpaa gik hun hen til Bordskuffen, strøg Brødkniven paa Bordsfoden, tørrede den paa Forklædet og begyndte ufortrødent at skjære Brød. Da jeg havde en Anelse om, at det var til mig, fortalte jeg hende, at jeg havde spist hos Præstens; men det kunde ikke hjælpe. „De skal dog smage vor Mad, den første Dag De er her", sagde hun. For ikke at fornærme hende, maatte jeg tage et Par Mundfulde Smørrebrød til en Kop Mælk.

„De er vel studeret?" spurgte Konen.

„Ja, jeg er da saadan halvstuderet. Jeg digter lidt engang imellem."

„Naa, gjør De det! Ja saamænd, der skal jo ogsaa Nogen til det. Saa er det vel Dem, der dejter de store Løgne i Aviserne?"

„Nej, Moer! det veed jeg mig fri for. En rigtig Digter kan aldrig lyve."

„Hm! det var da underligt! Ude hos os sige vi om En, at han dejter, naar han er skrap til at hitte paa Løgn. Det er vel ellers en god Profession, De har, for De er jo saa farlig fin, meget finere end Præsten?"

„Aa, det gaaer saa an; sommetider er Professionen daarlig nok. Men at jeg er fin, det kan De ikke regne, thi det er vi Allesammen i Kjøbenhavn, enten vi have Raad dertil eller ej."

Den 8de August.

Idag har jeg først ret havt Tid til at betragte mit Værelse, der er det eneste her paa Gaarden, som har Brædbegulv. Boskabet bestaaer af to grønmalede Kister, den ene med Mandens Navn, den anden med Konens, og to store uhyre Klædeskabe, der ligesom Kisterne ere opstillede ligeoverfor hinanden, paa hver Side af Stuen.

Den ene Ende af Værelset prydes af Konens Dragkiste, hvorpaa er udstillet hendes Stadskopper samt en Kobberkaffekande, men Hæderspladsen heroppe indtages af et hvidt Porcellæns Kar, der aabenbart er bestemt til noget Andet. For at samme Kar ikke skal blive benyttet som Smørfad eller Fløbeskaal, har jeg hensat det paa en temmelig „nedrig" Plads, skjøndt jeg udsætter mig for at blive dragen til Ansvar for denne Vilkaarlighed. To over al Beskrivelse skrækkelige Madonnaer i Træsnit, to Exemplarer af et Billede, der bærer den rørende Indskrift: „Die smertensvolle Motter", hænge ved Siden af hinanden over Dragkisten i skammelig god Belysning. En Omhængsseng med Dyner helt op til Himmelen, nogle Træstole og en lillebitte Bilæggerkakkelovn udgjøre mit øvrige Boskab. Naar jeg faaer Konen til at tage en halv Snes Dyner af Sengen, kan jeg saamænd boe meget godt i Jørgen Nielsens Øverstestue.

I Middags saae jeg for første Gang min Vært. Han kom ganske ligefrem ind til mig uden at banke

paa. Ja, hvorfor skulde han vel ogsaa banke paa, naar han vilde ind i sin egen Stue?

„Naa, hvordan huer De saa Lejligheden?“ spurgte han.

„Jeg er meget godt fornøjet, og De skal have Tak, fordi De har overladt mig Stuen.“

„Det er da farlig, saa daarlig De seer ud; De lever vist ikke ret længe.“

„Ja, jeg er ogsaa rejst paa Landet for at styrke min Helbred.“

„Men havde De da ikke havt bedre af at blive i Kjøbenhavn, for der har de jo saa mange kloge Doktorer, efter hvad Folk siger.“

„Ja, men de raade altid svage Personer til at rejse paa Landet, fordi Luften herude er saa sund.“

„Luften! Ja kunde den hjælpe noget, saa var der vel aldrig Nogen, der blev syge herude; men her er sgu Daarlighed nok desværre! Naa! jeg maa nok i Marken. Farvel!“

Den 10de August.

Da jeg i Morges kom ind i Dagligstuen, sad der en Skrædder paa Bordet og syede. Efter hvad der senere blev mig meddelt, udgjøre Landsbyskrædderne et Slags vandrende Riddere, næsten alle af bedrøvelig Skikkelse; thi ethvert vanført Drengebarn ansees herude som af Naturen bestemt til at være Skrædder. Nogle skulle endogsaa troe, at det er forbudt velskabte Folk at give sig af med dette

Haandværk. Derfor kaldes ogsaa En, som er meget vanfør, paa gemytlig Sjællandsk: en velskabt Skrædder. I Almindelighed ere de mere belæste end andre Bønder; men en hel Del af dem ere ogsaa dygtig indbildske og troe at forstaae sig paa alle mulige himmelske og jordiske Ting. De vandre omkring, da deres Kunder helst ville have dem i Huset, dels fordi der ikke skal falde for store Stykker Tøj af, og dels fordi Sylønnen bliver billigere, naar de faae Kosten paa Stedet.

Jeg havde Lyst til at komme i Samtale med vor Skrædder og satte mig derfor ved Bordenden, idet jeg aabnede en Bog, som laa der; det var „Den smukke Skovpige" af Johannes Wildt.

„Har De læst den Bog?" spurgte Skrædderen.

„Nej, jeg har ikke."

„Ja, da er den Noget af det Føste, som Lidderatured har fremvist. Det kan man kalde en historisk Roman. Denne hersens Engermann, han begyndte jo ogsaa paa at skrive saadanne Romaner; men da han havde skrevet et Par Stykker, saa havde han dog de Konderditter at holde op, for han kunde jo nok obselvere, at han ikke kunde hamle op med Johannes Wildt."

„Nej, det kunde Ingemann rigtignok ikke, og der er vel i Grunden slet Ingen, som kan det."

„Jo! seer De, der er dog En, som hedder Lovis Tovsker, som har udgivet „Kjøbenhavns Mysterier"; den stod forneden i „Morgenposten" og

var Fløjton, som de kalder det. Han er sgu næsten til at sætte i Lineament med Johannes Wildt."

„De har nok læst meget?"

„Ja, jeg var jo temmelig godt lært fra Skolen af, og saa har jeg fulgt med Tiden; for det maa man. Jeg har ogsaa „dejtet" en Vise engang, og den var rigtig ynkelig" (ↄ: sørgelig.)

„Det troer jeg gjerne. Vil De være saa god at synge den for mig?"

„Ja, vi er jo ene To. Hm! Hm!" og saa sang han:

Og nu vil jeg fremføre for Eder, Publekom,
en Arie at paahøre, mens jeg har Tid og Rum.
Den er alt om en Pige,
som monne mig besvige
Med Falskhed stor tillige.
Jeg glemmer det ingenlund.

Som alle Skovens Fugle var hendes Tale sød,
og trindfed som en Kugle, det var min Rose rød.
Ak! hvor skulde jeg afvende
det Kjærligheds Optænde,
hun monne til mig udsende?
Jeg var i Elskovs Nød!

O, hør Du, liden Karen! o hør mit Ord paa Stand!
lad Sorgen din bortfare, tag mig til Ægtemand!
Jeg vil din Husbond blive,
mens jeg er her i Live.
Jeg kan det ej beskrive,
hvor Hjertet klappe kan.

Af Visens 30 Vers kan jeg kun huske disse.

Den 13de August.

Ved Midaftens Tid, da jeg var i Færd med at gaae ud ad Landevejen, indbød Jørgen Nielsen mig til at følge med ham ud i hans Mark. Vi kom først til en afslaaet Eng, hvorpaa hans Heste stode tøjrede. „Ja, I har det godt i denne Tid, I Fyre", sagde han, idet vi nærmede os til en ung, kjælen Hest. „Her skal De see en Tamp", begyndte han igjen, „hvad troer De ikke, at han kan blive til? Ja, han er rigtignok lidt fransk paa Frembenene, men det gjør dem ingenting, naar de ikke blive overilede; det er ellers en rigtig Blok. Han er lige bestemt 6 Uger yngre end Niels Niels's den lille Søren; for jeg kan saa rivelig huske, at den Dag vi vare til Barselgilde med ham, og det var nu 6 Ugers Dagen efter, at han var født, saa kom vore Folk rendende derover og fortalte, at Øget havde folet."

Vi gik nu til en anden Hest, hvis Levnedsløb Manden fortalte saaledes: „Her er vor gamle Horsemoer. Jeg har saamænd lagt alle vore Bæster til paa hende, med Undtagelse af Brinsken der. De kan troe, hun har lagt meget Slæb øde i denne Mark, og hun har næsten ikke været til at lægge af. Men saa skete det engang paa en Kjøbenhavns-rejse, at jeg maatte lade hende skoe undervejs, og Smeden, det var nok en Kludrehas, for hun blev sømstukken paa det fjermer Bagben; og siden den Tid har hun sgu aldrig duet det Bitterste til at

trække. Men hun kan da stive en Skagle endnu, og hun skal sgu ogsaa have Opholdet her, lige til hun skvatter — ja hun skal saamænd."

Vi kom nu ud til Høstfolkene. De mejede og bandt Rugen. Endskjøndt det var et strængt Arbejde, og de vare aldeles gjennemblødte af Sved, saae de dog alle saa glade ud, at jeg selv blev lystig ved at see dem. Jeg greb et Mejerede og begyndte at hugge løs paa Rugen, men ved det andet Hug borede jeg Leen saa dybt i Jorden, at dens Ejer maatte trække den op for mig. Naa! hvilken Latter der blev. Den var rigtignok ikke saa „anstændig" som den, man hører i fornemme Selskaber, men saa var den desto mere hjertelig og forfriskende.

„Ja, nu maa De give Hønseøl!" sagde Formanden for Mejerne.

„Det kan være, til vi komme hjem i Aften", svarede Jørgen Nielsen paa mine Vegne.

„Hønseøl" er et Slags Bøde for „uberettiget Næringsbrug" og bliver affordret Enhver, som første Gang, enten for Spøg eller Alvor, forsøger sig i Bondearbejde. Min Bøde bestod i tre Pægle Brændevin, der i dette Øjeblik bliver drukket af de hjemkomne Høstfolk. Jeg har været inde og takket for „Kevenhavnerens" Skaal.

Den 16de August.

Idag traf jeg hos Præsten en Læge, der var bleven hentet til en syg Karl. Samme Læge er en

ret mærkværdig Person. For mange Aar siden var han kommen herind fra Tydskland som Barbersvend, men var i Ufredens Tid 1812 bleven ansat som Militærlæge. Senere havde han nedsat sig en Milsvej fra denne By og virket der som Læge i mange Aar. Det var en smuk gammel Mand med soldatermæssig Anstand, men med en kjendelig tydsk Udtale. Da han havde besøgt den Syge og kom op i Præstens Studerekammer, spurgte denne, hvordan Karlen havde det.

„Ja, han er overmaade slet syhk. Det er i Brystet et Inflammataarium; men nu har jeg ham aaderladt, und so skal han blive in Kassen und drikke Mixtuhr ind. Han kommer inte til at meje Ruhk in Aar, Hr. Pastor!"

Præsten forestillede os dernæst for hinanden, og med landlig Gjæstfrihed bad Doktoren mig om at besøge sig, idet han sagde: „Ja, wenn Dereses Vej kommer mig forbi, und wenn De kan Dem more ved en gammel Pludderpotte, so see ind til Doktor Thielau. Adé! Adé!" — Jeg har lovet mig selv ikke at glemme Indbydelsen.

Den 18de August.

Da jeg gik min sædvanlige Morgentur, indhentede jeg en gammel Kone, der bar en Krukke Mælk. Jeg spurgte, om vi skulde gjøre Følgeskab.

„Jeg kan itte vinde med, ikke", var Svaret.

„Ja, men jeg kan godt gaae langsomt; jeg

har ikke Noget at haste efter. Hvor har De hentet den Krukke Mælk?"

„Inde hos Søren Jensens. Det er nogle rigtig gode Folk imod de Fattige; men de er værst imod dem selv, kan jeg troe."

„Hvorledes det?"

„Jo, de kan nok ikke godt enes; for Kvinden hun havde nok en Kjæreste i Forvejen, men saa tvang Forældrene hende jo til at tage Søren. Det er da ellers en farlig bestemt Mand, kan jeg troe. See, nu gaaer hun jo og er sørgmodig, og saa siger Manden, at hun gaaer og tænker paa sin gamle Kjæreste og beder til, at hun var Enke."

„Hvad siger Konen til det?"

„Ja, hvad siger hun vel? Hun svarer jo noget kontrarig; og saa tager jo det ene Ord det andet. Men nu gaaer det meget bedre, kan jeg troe."

„Det var jo rart! men hvordan kan det være?"

„Jo, Præsten havde jo faaet Nys om det, og saa gik han derind og tiltalte dem. Ja, det er da ingen Løgn, jeg fortæller, for jeg hørte det selv."

„Hvad sagde han til dem?"

„Ja, han vilde jo have, at jeg skulde gaae ud i Stegerset, og det kom da heller ikke mig ved, hvad Mand og Kone havde sammen, kan jeg troe; men saa tog jo Søren Ordet og sagde: „Nej, lad hende kun blive; hun har saa tidt hørt, at vi har forseet os, nu maa hun ogsaa høre vor Straf. Lige saadan sagde han."

„Men hvad var det saa, Præsten sagde?"

„Han sagde: Det er Jer Ulykke, at I ikke stoler paa Gud, men paa Jer selv. I vilde jo dog gjerne enes, for ikke at leve i et dagligt Helvede, for ikke at være et daarligt Exempel for alle Mennesker. I har jo ogsaa prøvet paa det i mange Tider, uden at det vil lykkes. Der seer I, hvad I selv formaaer. Men nu skal jeg vise Jer den Eneste, der kan hjælpe, og det er den gode Gud i Himmelen. Bed til ham om Taalmodighed og Kjærlighed, saa skal I see, hvorledes han kan bøje Jere haarde Hjerter ligesom Vandstrømme i sin Haand. — Ja, jeg kan nu itte huske det nær Altsammen, men det var dog mageløst, saa han kunde lægge ud; og baade Søren og Kvinden græd, som om de var pidskede. Og Præsten, han senerer sig da heller itte ved at komme til Fattigfolk; for ifjor, da jeg laa af Omgangssygen, var han saamænd inde i min Lillestue, kan jeg troe. Ja, nu skal jeg itte længer ikke, her boer jeg, Farvel! og Tak for Følgeskabet!"

Saaledes kom jeg til at høre min Vens Skudsmaal. Gid alle Præster kunde fortjene et lignende.

Den 22de August.

I Formiddags var jeg hos den gamle Doktor. Han boer smukt og venligt. Et straatækket Hus bagved en lille Have, gjennem hvilken de hvide Vægge titte frem. Haven er inddelt i fire lige

store Kvarterer, et med Blomster, et andet med Kjøkkenurter, et tredje med Frugttræer og et fjerde med Lægedomsurter. Her gik Hr. Thielau i Skjorteærmer og puslede. Da han saae mig, udbrød han:

„Ah! er De der, min gode Kebenhavner. Willkommen! Wat heter De ellers? jeg har det ferglemt.“

Jeg sagde ham mit Navn og roste med det samme hans smukke, venlige Have.

„Ja, det er nu efter min Smag en Have. Den er ikke paa Modens; men jeg liter for min Dødt inte de Haver med krumme Ganger, um Jorden at spilde. Und so saaer de i en saadan Have Græs! Græs, det behever jeg inte at saae; det kommer nok af sig selb, und overmaade mer, end jeg ønsker.“

Vi gik nu ind i Stuen, hvor han forestillede mig sin Kone, der var lige saa tavs, som han selv var talende.

Efter Frokosten sloge vi os til Ro ved en Pibe Tobak i Doktorens eget Værelse. Han viste mig adskillige Naturgjenstande, han havde samlet, saasom Skeletter, Misfostre, Krybdyr i Spiritus osv., og hver Ting havde sin Historie. Tilsidst kom han frem med en „messingknapped' Stok“, der mindede mig om Jens Bloks ditto i „Peder Paars“, og sagde:

„Wat troer De, denne heter?“

„Ja, det er vel ikke nemt at gjætte. Hedder den Mester Erik?"

„Nej! han heter sgu Alverdens Drober. Det er en Slags Uniſerſal-Medicin. Hvor mine andre Drober kan inte helfe, so kommer han paa Nakken, und han kurirer allediter."

„Hvorfor hedder den saaledes?"

„Ja, det skal jeg Dem fordælle. Det er nu snart siden en trædive Aar, da jeg var ung og hitsig, so kommer til mig ind en Bondekerl und siger, om inte jeg vil ham sælge nogle Alverdens Drober. Jeg siger: Jeg kenner dem inte, und so fordæller han, at han har faaet til en ung Pige Lyst, som inte kan lite ham, und so har han hørt disse Drober, som kan bevæge til Kjærlighet. Aha! siger jeg, Du vil en Elskovsdrik have. Aber Du Tosse! lat hinner fare, wenn hun inte kan Dig lite. Der er jo nok Piger i Verden.

„Ja, siger han, aber jeg er en fattig Kerl, und hun har nogle Skillinger.

„Ja so! siger jeg, det er de Penger um at gere. Men jeg maa vite sin Name, wat hun heter.

„Det var da Peder Søren sin Datter Marie i Lindeby, aber det skulde blive en stor Hemmelichhet.

„Bewahre! siger jeg. Komm ind hier, de Drober er paa mein Kammer, under Laas und Lukke, for det er en gefärlich Ding. So foer jeg ham hier ind und lukker Døren; so tager jeg denne Stok fat und beginder at prigle paa ham løs.

Av! Av! Av! rober han. Ja, siger jeg, det er Alverdens Drober, min Ven! de smaker noget schlimm; aber De kan kurire Dig, und so prigler jeg ham lustig, so læng jeg kann. So siger jeg: Hør nu einmahl, Du sture Bengel! nu kommer Du vel inte til mig eller en anden Doktor mere um disse Drober. Du vil ja tvinge hinner til Kjærlighet, um sine Skillinger at foe fat i, aber hinner selv bryter Du Dig inte um. Tag Du heller und stehl hinner sine Penger fra, deraf har Du mindre Synd. Hun skal foe det at vite, ja alle Folk skal foe det at vite, at Du har faaen Alverdens Drober. Nu kan Du gaae. Farvel!"

„Aber den Tid, at jeg kan prigle Folk, er forbi, und so foer jeg selb Prigel. J Vinters gaaer jeg en Aften hjem gjennem Skoven, so springer frem to Tiverknægter und forlanger mine Penger. Jeg schlager den Ene sin Næse tilbuts; aber so begynder De at schmere mig med Knipler. Ja, jeg maatte i fire Uger derefter bære min Ho'de i en Klede. Und so vender De mine Lommer umkring, und tager mig bort alle mine Penger, halbfire Mark. Hatte jeg dog ikke troet, man kunde foe saa mange Prigel for halvfire Mark, und so kallede man det endda Dyrtidt."

En Vogn, der kom for at hente ham, gjorde pludselig Ende paa mit Besøg.

Den 23de August.

Da jeg kom ind i Dagligstuen i Middags, sad

min Vært for Bordenden og røg Tobak. Alle hans Folk sov til Middag; men han maatte vaage, for at faae dem op i rette Tid.

„Naa! De render rigtig og bisser om; hvor var De saa henne igaar hele Dagen?“ begyndte Jørgen Nielsen; thi nu vare vi blevne rigtig fortrolige.

„Om Eftermiddagen var jeg hos Præsten, men om Formiddagen var jeg hos Doktor Thielau. Bruger De ham her?“

„Ja, vi har sgu brugt ham, lige siden Kristian skar Fingeren af sig paa Hakkelsekniven, og det var det Aar, da jeg kjøbte det store Føløg paa Ringsted Marked. Ja, i en Snes Aar har vi da ikke vidst af anden Dokter at sige. Det er ogsaa en farlig skrap Mand i sin Profession, og plaserlig er han tilligemed.“

„Ja, han fortalte mig flere Historier om sig selv.“

„Det kan jeg nok vide. Men jeg er dog sikker paa, at der er een Historie, som han ikke fortalte Dem, nemlig om hvordan det gik ham paa Mørkebjerg hos Etatsraadens Frue.“

„Nej, den hørte jeg ikke; hvorledes er den?“

„Ja, han er nu ellers ikke Dokter der paa Gaarden, for han er jo ikke fin nok; men saa var det da engang, at Fruen gik tilsengs. Efter Sigelsen saa fejlte hun da ikke Andet, end at hun var bleven gal paa Pigerne, men der skulde jo dog hentes

Dokter. Nu kunde de ikke faae deres egen, altsaa maatte de jo trække til vor den Gamle. Naa, han kom da saa og spurgte hende, hvor hun var syg. Ja, det stod allevegne i Kroppen. Naa, han seer hende paa Tungen, han finder paa Pulsen og han grunder, saa det er farligt. Endelig lægger han Øret til Dynen, og saa siger han paa sin Tydsk, at hun har Knurren og Rumlen i Maven. Saa maler han jo en Resævt op om noget Djævelskab, hun skulde have ind, og kjørte sin Vej; men han kom der aldrig mere og blev nok siden tiltalt af Herren."

„Hvorfor det? var det da fejl, han sagde om Fruen?"

„Ja, for det var nok ikke i hendes Mave, det rumlede; men hun havde sin lille Hund under Dynen; og hver Gang Doktoren kom nær til Sengen, saa smaaknurrede Hunden ad ham, og det tog han fejl af."

„Mon det skulde være sandt?"

„Ja, saadan gaaer da Snakken, men jeg kan jo ikke sige det for Sandhed, for jeg var jo ikke selv med. Men hør nu imellem al anden Snak, De maa da ikke rende Deres Vej paa Fredag, for saa bliver her Sjov i Byen."

„Hvad er der saa paa Færde?"

„Her skal være Prøvevalg. Vi har da ellers faaet at vide, hvem vi skal stemme paa; men nu vil han jo see, om han kan faae Stemmer, inden han stiller sig for Alvor."

Den 25de August.

Da jeg kom ind til min Vært imorges, regnede det dygtigt.

„Der vil sgu komme Folk idag til Valget," bemærkede han.

„Det bliver da ikke ret Mange," svarede jeg; „thi det seer jo ud til stadigt Regnvejr."

„Ja det er justement derfor, jeg mener, at der vil komme en farlig Hob; for idag kan de jo ikke høste alligevel. I godt Vejr havde Folk nok ikke havt Stunder til at rende efter saadant Noget."

Lidt efter den bestemte Tid gik vi hen til Legepladsen ved Skolen, hvor Valget skulde gaae for sig. En Vogn bedækket med to Døre udgjorde Talerstolen. Den havde rigtignok intet Rækværk, men man forudsatte vel, at de vordende Rigsdagsmænd ikke hældede for meget til nogen Side.

Den Mand, der skulde lede Forhandlingerne, var en Bonde der fra Egnen, som havde kastet sig over Politiken og var „en grulig lærd Mand." Han aabnede Mødet omtrent saaledes:

„Nemlig at I ere neutrale idag, hæderværdige Bondestand, og vælger en oprigtig Demokrat, som vil arbejde for Frihed og Selvejendom. Ja, Arvefæste kan ogsaa være godt. Vogt Jer for Aristokraterne, naar de komme med deres falske Ord og glatte Ansigter, som man kan kæse om i Bladet. Det er dem, som har holdt os i Trældom og ladet os ride Træhesten og svunget Hundepidsken over os; for-

staaer sig ikke over os, men over vore Formænd. Jeg er nu kansekvent og upartisk og seer hverken til Højre eller til Venstre, derfor vil jeg raade Jer til at stemme paa ham, som er anbefalet os af vore Venner, for dem maa vi stole paa. Og saa vil jeg lade ham snakke for sig selv, vor hæderværdige Kandidat, Amtsraadsmedlem og Skomager Jens Sørensen af Katterup; der har ingen Andre meldt sig, og det kan ogsaa være det samme."

Skomageren traadte nu frem. Efterat have udført endel Smaaarbejder, saasom at hoste, spytte, snyde sig og tørre Sveden af Ansigtet, begyndte han med bævende Røst:

„Hæderlige Vælgere!

„I har rigtignok ikke seet mig før, ret mange af Jer, paa en Maade; for det har voret min Skæbning, at jeg skulde komme fra fjerne Egne, paa en Maade, men I veed, at jeg er blevet anbefalet af vores politiiske Venner; og dersom I stoler paa dem, saa stoler I ogsaa paa mig (stærk Hosten). Hm! Hm! saa stoler I ogsaa paa mig, paa en Maade. Hm, Hm! Ja der var rigtignok Noget, som jeg skulde sige her, men jeg kan nu ikke komme paa det (langvarig Grunden). Hvad Fanden var det dog? — Ja, det kan nu være det samme! Jeg vil da, paa en Maade, gaae over til mit Pogram, og det er ligesom Selskabets Pogram, der findes i Bladet Nr. 89, paa en Maade, hvor Enhver kan læse det. Og hvis

Nogen ønsker at intrepellerere mig, paa en Maade, saa er jeg færdig." (Almindelig Bifaldsmumlen.)

Nu fremtraadte en ung Herre, som havde et Spørgsmaal at rette til Kandidaten. Det var, sagde han, ikke om hans politiske Troesbekjendelse, thi den havde han udtalt særdeles tydelig, men det var, om han ikke kunde „komme paa det" nu, som han havde glemt før. Talen var saa mærkværdig, at han gjerne ønskede at høre det, der manglede.

Kandidaten: „Hm, Hm! Det var, paa en Maade, Hm, Hm! — Nej, jeg kan sgu ikke huske det, men det havde ikke Noget at betyde, det forsikrer jeg for."

Spørgeren erklærede sig meget villig til at troe ham og var saaledes tilfredsstillet.

Da ingen Flere begjærede Ordet, blev der skredet til Afstemning ved Haandsopsrækning. De Fleste rakte begge Hænder i Vejret, og saaledes blev Skomageren valgt, ikke eenstemmig men tostemmig, eftersom hver Haand betød en Stemme. Den hædrede Kandidat udbragte dernæst et Hurra for sine Vælgere, hvilket de istemmede af Hjertensgrund, hvorefter Prøvevalget erklæredes hævet.

Den 27de August.

Iaftes gjorde jeg et nyt Bekjendtskab. Det var en gammel Bassemand, som kom ind til min Vært. Da jeg saae paa hans Kringler, tillod jeg mig at bemærke, at de vare gamle.

„Gamle"! udbrød han, „det er, Dælen komme, Synd at sige, for det er ikke rigtig fire Dage siden,

jeg selv hentede dem hos Bageren. Det er ellers dejligt Brød, det er det saa!"

Jeg fandt, at han „paa en Maade" kunde have Ret, og jeg kjøbte for et Par Skilling for at formilde ham.

„Hvor gammel er De, Fatter?" begyndte jeg igjen.

„Jeg bliver saamænd tre Aar paa den fjerde Snes, naar jeg fylder Aar, og det er lige bestemt otte Dage før Mikkelmos."

„Har De Kone og Børn?„

„Ja, min Kvinde hun døde ifjor, og vi havde saamænd tre Drenge tilsammen. De to første, vi fik, det var noget Skidt, for de døde, inden de bleve Aar gamle, men saa Ole, det er en rask Tamp. Han er; Forkarl paa Mørkebjerg og er ellers godt lidt af Forvalteren. Det er saamænd en god Dreng; han giver mig altid til en Pægl, naar jeg kommer der. Ja, han har da ogsaa givet mig en rigtig fin Skjorte af Hælvtenlærred; men jeg nænner ikke at gaae med ham, for jeg har betænkt. at det skal være min Jordskjorte, ja jeg har saamænd."

„Sørger De allerede for den; De kan jo leve i mange Aar endnu."

„Aa, jeg er kun simpel nu; men det maa Vorherre raade for. Jeg er da færdig, hvornaar det skal være, for jeg har ingen Andre end mig selv at sørge for."

„Men De kan dog have megen Glæde af Deres Søn endnu."

„Ja vel kan jeg det; og Ole har da ogsaa sagt, at saa saare han faaer Noget for sig selv, saa maa jeg ikke længer gaae med Basser; for saa skal jeg være hos ham. Ja lige saadan sagde han."

Nu kom Jørgen Nielsens Kone med en Stumpe til ham; han bød „God Nat og Tak."

---

Naa, det er nok det sidste Bekjendtskab, jeg gjør herude; thi imorgen Eftermiddag skal jeg paa Farten til Hovedstaden. Man under mig ikke Ro længer, men jeg glæder mig dog over denne korte Fritid, der har oplivet mig saa meget, at jeg troer knap, mine kjøbenhavnske Venner kunne kjende mig igjen.

Den 28de August.

Nu sidder jeg da igjen i mit Værelse i Kjøbenhavn; men mine Tanker ligge endnu paa Landet, thi jeg er, med Tugt at melde, bleven en rigtig Bondeven. Jørgen Nielsen og hans Kone tog en Afsked med mig, der ordentlig rørte mig, saa gode Venner vare vi blevne. De bade mig komme igjen til næste Sommer, hvis jeg fik Lyst, og jeg troer sandelig ikke, det vil komme til at mangle mig herpaa, hvis Gud lader mig leve saa længe. Skal jeg sige, hvad jeg især ynder hos den sjællandske

Bonde, da er det hans Trohjertethed og jævne Væsen, hans Sindsro og Gemytlighed. Kun naar han bemænger sig med Politiken, forekommer han mig mindre elskværdig; men hvem gjør Politiken vel elskværdig!

Jeg har ført Dagbog i mange Aar, uden at Nogen har faaet den at see, men hvad jeg har opskrevet ude i Allerup, har jeg nu faaet i Sinde at udgive, for om muligt at bevæge en eller anden „muggen" Kjøbenhavner til at vederkvæge sig ved det kraftige Liv paa Landet. Thi som det var i min lille By, er det omtrent allevegne. Men det kan ikke forslaae, at tage til Klampenborg, Lyngby eller Gjentofte; thi der smager endnu Alt af Hovedstaden. Nej, man maa i det mindste en halv Snes Mil ud paa Landet, og saa langt fra Kjøbstæder som muligt -- der vil man finde baade Naturen og Folkelivet i Sundhed og Kraft.

Og idet jeg nu tager Afsked med den gunstige Læser, vil jeg ønske, hvis Nogen lader sig overtale til saadan en Sommerferie, at han da maa befinde sig lige saa vel derved som jeg.

# En Vinteraften i en Bondestue.

Min Kone og jeg have i en lang Række af Aar havt for Skik, at tilbringe nogle Dage af Juleferien paa en Herregaard i det sydøstlige Sjælland. Man vil maaskee undre sig over, at vi tage paa Landet om Vinteren, da andre fine Folk blive i Staden; men dette har nu to Aarsager: For det Første ere vi ikke rigtig fine Folk, men snarere gammeldags Borgerfolk. For det Andet er jeg, trods mine 50 Aar, en ivrig Jagtelsker, og derfor har jeg altid betragtet Julen med dens Sne som en dejlig Aarstid. Ifjor Jul var jeg da ogsaa kommen ud paa Bøgelund, hos min gamle Ven Petersen. Vi lode nu Damerne forslaae Tiden, som de bedst kunde; for os Mandsfolk var følgende Dagsorden antagen: Jagt om Dagen og Lhombre om Aftenen.

En Dag, da der just laa et Lag nyfalden Sne over Jorden, skulde min Vært bort, og hans Forvalter skulde maale Sæd op. Jeg derimod, som ikke vilde forsømme den gunstige Lejlighed, gik

muttersene paa Harejagt, da vi havde spist til Middag. Jeg vil ikke udtvære min Fortælling ved at meddele Enkelthederne ved Turen; det maa være nok at berette, at jeg ved Solens Nedgang havde en Hare i min Taske og netop vilde gaae hjem med den, men da jeg skulde see mig omkring, var jeg bleven vildfarende. Det var just ikke saa rart; thi nu begyndte det at fyge, og det havde sneet lidt hele Dagen. Imidlertid tabte jeg ikke Modet, men marscherede, som jeg mente, i lige Linie og naaede endelig en Bondegaard, da det var blevet mørkt og lystigt Snefog. Jeg slap heldig ind i Gaarden, bankede paa Døren og aabnede den efter erholdt Tilladelse.

Manden sad ved den øverste Ende af det lange Bord og læste i „Almuevennen". Konen og hendes Pige lod Rokken lystig snurre. Tjenestekarlen og Drengen laae saa lange, som de vare, paa Bænken langs med Vinduerne; dog rejste de sig lidt, da jeg kom ind, for at tage min bedrøvelige Skikkelse i Øjesyn. Men den mærkværdigste Person i hele Familien var den gamle Bedstefader, der sad i Kakkelovnskrogen og røg sin Pibe. Det var rigtig et Pragtexemplar af en gammel Bonde, nuomstunder en Natursjeldenhed, som om nogle Aar kun vil være at see paa Malerier. Hans lange, hvide Haar var skilt ad midt i Panden og omgav et sundt og tilfreds Ansigt. Hans Dragt var en højrød Hue, som han lettede lidt ved min Indtrædelse, „højstribet"

Vest og Knæbuxer. Da jeg havde hilst „God Aften“, spurgte jeg om Vej til Bøgelund. „Er Han fra Bøgelund?“ spurgte den Gamle. Jeg fortalte ham, at jeg var en Kjøbenhavner, som var i Besøg paa nævnte Gaard. „Ja, hvor skal Han hitte der nør i Aften, det kan nu ikke hjælpe, Han tænker paa det; der er jo hverken Vej eller Sti at see; og desforuden er det jo itte Vejr til at jage en Hund ud i. Nej, det er nok bedre, Han gjør sig gode Venner med vor Moer og faaer Lov til at ligge hos vos i Nat. Det kan han vel nok, Karen?“

„Ja, dersom De vil lade Dem nøje med Lejligheden, som den kan blive,“ svarede Karen.

Efterat have gjort endnu et frugtesløst Forsøg paa at komme til Herregaarden ved at love gode Drikkepenge til en Vejviser, tog jeg imod deres Tilbud og belavede mig i Tanken paa alle mulige Ubehageligheder, saasom grove, snavsede Lagener, Rotter og Mus osv. i Sengen samt „Mælk og Grød“ til Frokost. Imedens jeg anstillede disse opbyggelige Betragtninger, havde Karen aabnet Bordskuffen, strøget Brødkniven paa Bordsfoden, tørret den paa sit Forklæde og derpaa skaaret en Tallerken Smørrebrød og sat noget Brændevin til mig. Da jeg havde nydt dette Maaltid og sluttet det med en mægtig Skaal Kaffe, begyndte jeg at finde mig bedre i min Skjæbne og at betragte mine Omgivelser med lysere Blikke. Kun den unge Mand vilde ikke ret staae mig an. Han havde endnu ikke henvendt et eneste Ord til mig,

men kun af og til, naar hans Øje forlod Almuevennen, sendt mig et mistroisk Blik. Men den gamle Papa var desto mere underholdende og venlig; Krigen mellem Rusland og de Allierede (det var i 1854) laa ham stærkt paa Sinde, og til min store Forundring var han en afgjort Russer-Ven. „Russen har aldrig gjort os nogen Fortræd, men Engelsmanden! Ja, den Karl kjender vi jo nok fra 1807; han gjør Ulykker allevegne, hvor han kommer. Men kan Han helles ikke fortælle mig, om det er de rigtige kristne Tyrker, som Krigen er blevet om, eller det er som Hundetyrken?" Jeg maatte ydmygt tilstaae mit Ubekjendtskab med sidstnævnte Folkeslag. „Jo, see, Hundetyrkerne, de ere nu skabte ligesom andre Mennesker paa Kroppen, men saa har de et Hundehoved, og de æder alle de kristne Folk, som de kan faae fat paa. Ja, det er nogen farlige Nogen at komme i Lav med; men det kom da slet ikke Engelsmanden ved, enten Tyrken aad Russen, eller Russen aad Tyrken. Men han vil nu regjere over hele „Heraabian"; og nu er der nok Ingen, der kan koranse ham saadan som Bonaparte, da han levede. Han ku rigtignok expedere dem Allesammen. Men, natyrlig, maatte han jo lade sig kvinere, da alle Konger og Kejsere kom om ham. Ja, vor Konge var nok den Eneste, der holdt med ham, men desværre! han formaaede sig itte ret meget. Veed han helles, hvordan Kong Frederik kunde gjøre Nar ad den østerrigske Kejser, dengang de vare paa Kongerejsen?"

„Hvilken Kongereise?" udbrød jeg forundret. „Ih, Han veed vel nok, at alle Konger og Keisere maatte reise et Steds hen i det Tydske, for at gjøre Re'lighed paa det, som Napaalejon havde spejet, og saa blev jo hele den Forsamling kaldt for Kongereisen. Det var nok 1814 eller ved det Lav, men det maa Han vel bedre vide end jeg, for jeg er da itte andet end en Bonde." — Nu gik det pludselig op for mig, at det var Kongressen i Wien, han talte om. „Ja hør nu kun, hvordan det gik til," vedblev den Gamle. „Da de nu havde faaet Re'lighed paa Alting, saa skulde de jo til at ri'e hjem hver til Sit, og saa staaer de nu ude i Forstuen, mens Staldkarlene drog deres Ri'ebæster ud. Det var jo pænne, store Bæster natyrligvis, men saa kom de da ogsaa med et lille hvidt Øg, og hun fyldte jo itte ret Meget imellem de andre store Bæster. Da nu den østerrigske Keiser fik Øget at see, saa gav han sig til at grine og sagde: „Hvem ejer dog den lille Myre?" — „Det er min," sa'e vor Konge. — „Hvor tør Du lægge Dig ud paa saadan en lang Reise med den lille Tingest?" sa'e Østerrigeren. — „Ja, lad Du hinde være god," sa'e Vor, „Du kan være rolig for, at jeg vover hinde lige imod Din den store rødblissede Kameile, enten det skal være til at trække, eller til at løbe lige ud ad en Vej." — „Det er nu itte værdt at gjøre lang Snak om det," sa'e Østerrigeren, „men dersom Du tør vove Lidt, saa kunde jeg nok have Lyst til at ride omkaps med Dig;" og saa tog

han to store Næverfulde Guldpenge op af Lommen og lagde paa et Bord. — „Nej, saa mange Penge vil jeg itte vove," sa'e Vor, „for jeg har dem itte ikke." — „Du kan gjerne faae dem hos mig," sa'e den russiske Kejser, og saa talte han lige saa stor en Bunke op som den, der var lagt. Naa, nu bleve de da enige om, hvor langt de skulde ri'e, og saa kom de da til det, men det fit nok hændse, at den Hvide kunde strække ud. Ja, efter Sigelsen, for jeg saae det jo itte selv, ikke, saa var Vor kommet til Maalet, inden Østerrigeren havde naaet Halvvejen. Saa blev der da gjort saadan en Ære baade af Kong Frederik og af hans Øg, men han var jo lige godt lidt mallesøsk, fordi de havde klippet Norge fra vos."

Den Gamles Fortælling havde saadan moret mig, at jeg blev ganske forundret ved at høre Klokken slaae Ni. Nu tændte Manden Lygten og gik tillige med Karlen og Drengen ud for at „fodre af". Rokkene bleve satte i Hvil, og jeg blev viist op i Øverstestuen, hvor der var redt en Seng til mig.

Efterat have sovet til Kl. 7 om Morgenen uden at foruroliges af Nogensomhelst, stod jeg op og drog, da jeg havde nydt „en Taar Drikke," d. e. Kaffe, til Bøgelund, hvor jeg fik en Modtagelse som den forlorne Søn.

Siden den Tid blev jeg ikke betroet til at gaae ene paa Jagt.

# Kaffesladder.

To halvgamle Koner sidde i fortrolig Samtale i en lille Husmandsstue, hvor Bohavet vidner om Fattigdom. De sidde paa hver sin Side af et lille Bord, saa nær Kakkelovnen som muligt. Paa Bordet staaer en Blikkaffekande, et Saltkar med brunt Sukker og en aaben Snusdaase, desuden foran hver af Konerne en Lerspølkum med Kaffe. En lille Dreng paa 6—7 Aar forstyrrer af og til Veninderne Samtale med sine Spilopper. For Øjeblikket finder han behageligt Tidsfordriv ved at stikke Haanden ind under Sengedynen og trække Halmstraae frem. Værtinden har Ordet:

„Ded ku' je sgu savt Dæ i Forvejen, Sesse, a Den Tøs itte ku' være hos di Folk."

„Ja, je vidste sgu nok, a ded vaa no'ed Rak; men je troede dov itte, a di habde væ't saa hævngje'rige."

„Jo ded aa'ent Aar, da Stombe-Krestens Dreng tjente der, saa ga' di ham it Par sværtede Skjætte-

falds Bu'ser, i Steden for it Par kevstedfar'ede Blaarlærreds, som di hadde lov't ham."

„Ja, naa ska' Du høre, hva' den bøvede Kjælling saa'e te mæ: Hodden huer saa Den Tøs aa være hos vos? saa'e hun. Her æ ju in Hov aa bestelle paa saaddan it Sted, aa hon æ vel vont te lidt mere Ma'eligheb, saa'e hon. — Aa, itte stør'e ikke, saa'e je. Je haar da'tte opdra'ed hinne te aa lægge Hænderne i Skjødet, saa'e je, li'esaa fus. Saa skaar hon da in Stombe te mæ; men hon skravede saamæn Fidted hen aa'en, saa de vaa li'eknap, ded ku kenne; aa hverken Sul heller Ost bod hon mæ te'en. Ja, hadde je'tte væt saa sulten, saa hadde je, Dælen gaale mæ, la't ham staaed; men ded æ ju lidt knapt for vos i denne Tid, tesvæ're. Mads tjenner itte No'ed, ikke."

„Ja, der æ'ed sgu osse ha'rdt for vos i dette Etteraar. Vor Faaer haar aldred mere end taal Skilling hjem hver Dav, naar han kommer fra Arbe'de. Han si'er, a han faaer itte mere; men je tænker, han drikker di andre op. Je haar saamæn itte sma'et Brændevin, siden je vaa ude aa skjætte. Satten ska' lyne i Dæ, Dreng! trækker Du Halmen ud a Sengen. Ve Du pelle væk, aa de strast, Den Møjhund! — Naa, hodden gik'ed Dæ saa mæ den tykke Gaardkvenne?"

„Ja, naa ska' Du høre. Saa to' hon jo O'red igjen, li'esaa sødt: Ja, Sesse, je ka' ju da nok si'e, a' hon itte æ vont te'ed aa strebesere sæ' ræ' mejed,

saa'e hon; for hon seer ju da lidt surt aa'ed, naa' der æ saadden No'ed paa Gang, saa'e hon. Men hon æ' ju kaans aang i'nu, saa ded ka' ju nok komme mæ' Tiden, saa'e hon. — Ja dæssom Tøsen itte ka' tjenne Jer te'pas, saa'e je, saa ka' hon, saa bandede je ud igjennem, rejse strast. Je vil aldred høre it enstig Ord for hinne, saa'e je. Saadden in Tjenneste ka' hon sgu sa'te' faae igjen. Her æ ju itte agen't en Slæv fra Maar'en te Avden, saa'e je, aa itte saamejed som in Sjat Kaffe ka' J unde Jere Folk; nej, J haar vel itte Raad te'ed, ikke, saa'e je. Ja Gud vee' Alt, hva je' rejnede op te hinne; je vaa' sgu kaa'lhøj, for je vidste ju, a' di ku slet itte undvære vor Tøs; di haar ju ingen andre Pi'er."

„Ded vaa' rejdi mo'somt, Sesse, a' Du ku saadden koranse hinne, men hva' svaar'de hon saa te' ded?"

„Ja, Dælen gaale i hinne; je ku sgu'tte faae hinne arred; for hon gjensvaar'de ganske koldsinde: Nej, vore Folk plejer itte aa rejse i Utide; hon kommer da te'ed aa bie te Majdav. Saa fik je da savt rejdi op for Tøsen: hon ka da'tte ræ'godt faa no'en vovere Madplads."

Drengen: „Mover! je æ sulden! Mover! je æ sulden! Hører J?"

„Hva' fejler Dæ, Dreng! Du haar vel daa'li' faa't slekked Den Ske? Hva' je vilde si'e, Sesse,

haar Du hørt, a Jens Søren ska' fra Gaar'en; han ka' nok itte holle sit Væ'r længer?"

Drengen: „Mover, je æ sulden! Je vil haa in Stombe, je vil, Mover, æ=æ=æ!"

Moderen giver ham en Syltemælksstumpe og siger: „Naa, ka Du saa holle mæ dit Gav, Brælehals!"

Sidse: „Næj, je haar sgu'tte hørt ded, men je haar ju li'egodt tænkt, a ded vilde gaae saadden! for ded vaa' ju umuligt, a' ded ku udholles mæ al den Stads. Dørre' Tøser haar ju altidens væ't di fineste, naar di sku' te' Alte's. Sidste Gang, der gik vi telli'e mæ dom — Jøsses, sekke Silkebaaen di hadde; di vaa da'tte kost' ringere end trej Mark Alen. Men ded æ ju ingen Sa' aa føre sæ op for di Andres Penge."

„Næj, ded haar Du sgu Rettighed i. Ja! Jens Søren, han vaa' dov heller itte for raar. Ded vaa' ju faali' aa sie, naar han a'ede i sen ny Fjervoen, hodden han ku' røjle sæ op. Aa sekke han ku' kromme Røred paa Piven, naa' han hadde væ't i Kevstæden aa faa't Penge. Naa tænker je, han bliver bejer aa faae i Taale, naa han bliver Ingsidder."

„Ja, for ded æ da'tte te'ed aa tænke øver, a' Faamilien ve hjælpe ham, saa han ka' blive paa Stedded, for Di æ' ju li'esaa „hævngje'rige" som den Bøvede, he, he, he!"

Drengen: „Mover, je ka'tte li'e Syldemælk! — Hører I itte, Mover? Je vee haa in Smørstombe."

„Ka' Du'tte æde Syldemælk, Den store Hund! saa ka' Du, Dælen geje mæ, bie. Naa, holler Du mæ Den Kæve, aa ded straſt, helles ſka' Du see, h'or je ſka' kløe Dæ."

„Naa bliver I nok Uvenner."

„Ja, ded æ' it rejdi vissent Spe'takkel, han nærer ſæ nok itte, førend han faaer no'en Skralleger."

„Vor Nils, han æ ſgu itte go' aa træk's med; aa naar hans Faaer æ hjemme, tør je nu aldred vove aa røre ham. Mads æ osſe it faa'li urimelig Menneſke i alle Maader. Han ka' nu aldred taalle aa ſie, a je faaer in Taar Varmt, aa han æ ſgu'tte bange for aa gi' mæ in paa Kasſen, naar han kommer hjem aa ka' lu'te, a der haar væ't Kaffe paa Gang."

„Ja, ded æ ſ'gu lisſedan med vor Faaer, han under mæ heller aldred in Taar. Aa ſommetedens faaer han dov ſæl' Løſt te'ed om Sønd'en; men ſaa maa han ſgu altid øver aa keve Bønner aa Sokker hos Spækhøkeren, om osſe je haar'ed i Forvejen."

„He, he, he, ded æ ſgu'tte for mejed te ham. Di bryder dom aldred in Stomp om dørre' Kvenner, di go'e Mænd, ſaa men æ' ju nød' te aa na're dom lidt engang imellem."

„Der ſørrer di rejdi godt nok for dom ſæl. Vor hadde ſgu faa't ſæ in aardeli' Donner i Sønde's; han kom itte hjem førend Klokken hou vaar et Par om Natten. Je hørte godt, a dæ' vaa' No'en, ſom kom dravende mæ ham, aa di ſlængte ham ing a

Døren, for han ku' hverken krive eller gaae, men je lod, som je sov, aa lod ham ligge paa Golled li'e te om Maar'enen — Naa ska' Du skee Satten! Dit ledeli'e Bæst! Spilder Du al mit Snus." — Kladsk, Kladsk, Kladsk. Drengen havde listet Daasen til sig og saaede Snusen paa Lergulvet. Efterat han havde modtaget sine Dada, stod han og brølede lidt; derpaa foer han hen og begyndte at prygle Moderen, idet han udbrød:

„Nævetæven! J ka' troe, je ska' si'e de te men Faaer. AE – AE — AE! J æ in rejdi Edderkasse. AE — AE — AE!"

Sidse: „Naa Ke'sten, naa faaer Du nok it godt Lav Hoeg. He, he, he!"

„Ja ded æ it vessent arrigt Skidt," (kaster ham af Vejen, men han bliver ved at skraale).

„Ka' Du itte sie mæ no'ed Raad imod Tændpine. Je haar in Tænd, der æ' saa gal, saa han æ fær'i' aa splitte mæ ad. Av for Satten! naa bliver han nok tossed igjen a Kaffen"

„Hm. Ja der æ sgu Raad naak, men ded æ itte godt aa hitte paa no'en, som hjælper. Jn Mundfuld Brænnevin plejer aa dolme; men je haar itte no'ed, aa ded gaaer vel Dæ li'esaa nær. Ded Bedste vaa' helles, naa' Du ville la' Mette Pæ' Drejers læse øver dom, for hon æ faali' gram te ded. Hon haar da hjolbed vor Faaer baade for Tændpine aa for Riven aa Sliden i Laar aa Bien.

— Ti naa stille, Dreng! saa maa Du faae dette store Støkke Sokker."

„Næj, saa ve je dov mejed hellere penetere mæ Tænnerne, end je ve ilav mæ den gamle so'te Trold-hejse. For je ska si'e Dæ, je blev saa edderspændt gal paa hinne, dengang je hadde faa't den sidste Dreng. Saa hentede vi ju hinne, a hon sku gjøre ve Baa'ned, saadden signe ham aa læse øver ham, lissom andre Folk bruver; aa vi ga' hinne osse ærlig aa re'elig ni Skilling aa in Krokke Basselmad, som vi hadde faa't a Pær Jørens. Men dærsom itte dette ledelie gamle Aasen gik aa rakkede vos ud allevejne, aa saa'e, a vi hadde itte ge'ed hinne No'ed, ikke."

„Gjor'e hon ded, de vaa' dog skammeline!"

„Ja, Mads han udlovede da osse, a hun sku faae no'en paa Skrined, men je raadte ham da av mæ'ed, for hon ku ju gjæ'ne gjøre no'en andre Uløkker for vos, som ku' væ't mejed være."

„Ja ded æ itte for ded ikke; hon ka nok gjøre Skaa'e, naarenstid a hon vil. For ded æ itte længer se'en end i Sommer, der vaa' hon kommed lidt te Munds mæ Nes Niels Kvenne om dørre Lam, der hadde væ't inge i Mettes Have. Saa in fjorden Davs Tid etter, kommer da Mette Pæ' Drejers op te Nes Niels aa be'er om in Draave Mælk i sin Krokke, aa steller sæ mejed aardelig an. See, dersom nu Kvennen itte hadde lad't hinne faa no'en, saa ku' sgu Mette aldred haa' gjort dom in Stomp; men Boel Nielses, hon vaa ju troskylli aa

gae hinne in Bytte nymalked Mælk. Naa, Mette hoñ takkede ju, aa de vaa' da osse Taks værd; men Nes Niels Kvenne vaa dov itte Mienneske for'ed aa ku' faae it enstig Grysen Smør a dørre Fløde hele Sommeren. Di kjærnede aa kjærnede, aa di søjte baade hos di Klove aa hos di Tossede; men li'emejed hjalp'ed."

„Ded vaa dov Sattens! H'or haar Du faa't ded aa vide?"

„Jo, je vaa ju deroppe aa hjælpe dom aa vaske; der blev je saa aaliant mæ Kvennen, saa hon fortalte mæ hele Re'eligheden. Hon vaa' saamæn li'e fær'i' aa gaae i Jor'en øver'ed, for di hadde maatt' keve Smør for tive Rejsdaler; aa ded vaa ju da osse faali, da di haar ti Køer aa in Kvie"

„W'ed dov itte ma'esløst! Ja Mette, hon æ sgu te'ed aa vovte sæ for. Imellem al annen Snak, æ der itte it faa'li Svineri — Ih Gud Fader fri og bevaare vos! der slog da Drengen sæ fordær'ed!"

Fyren, der var krøben op paa en Stolerng, for at faae fat i et Skilderi. var faldet ned med stort Rabalder og havde erhvervet sig en ordentlig Bule i Panden ved denne Bedrift. Han brølede naturligvis igjen. Nu fik han et Par Smæk og blev i en Fart besørget i Seng.

Moderen: „Ded æ dov den væ'ste Onge, je haar kjendt! Puh, Puh. Hva' vaa'ed Du spu'te mæ etter, Sesse. Puh, naa glemde je'ed øver denne-hære Kommæ's."

„Je spu'te sgu om, h'odden der saae ud hos Nes Niels; for di si'er, a den ny Kvenne æ no'ed svinagtig."

„Ja, ded ka itte nejdes, a hon saae faali bestidt ud, aa hadde je smækked hinne op te in Væg, saa hadde hon da osse bleved hængende."

„He, He, He! Ih der ka' men sie. Hva' ku'ed saa hjælbe, a Nes Nilen fek To Tusene mæ hinne, naar han ska' leve i saadan it Svineri."

„Ja, aa Ste'børnene, di rendte saamæn mæ store Holler paa Albuerne, ded æ di nok itte vont te, di Stakler, men — Jøsses! der kommer vor Faaer allerede. Baarestens han nu itte ka lu'te Kaffen."

Alt, hvad der hørte til Kaffe-Anretningen, blev hurtig puttet ned under Halmen i Benenden af Sengen. Bordet blev flyttet hen paa sin Plads ved Vinduet, og derpaa satte Værtinden sig i sin Kakkelovnskrog og bandt ivrig paa sin Hose. Nu traadte Manden ind og bød Godaften.

Sidse: „Ded æ dov in skammeline Kuld, ded æ paa denne Tid a Aaret."

„Ja ded ka' nok hænd'se," svarede Manden og begyndte at klæde sig af.

Sidse: „De vaar da kjedelig, a Du itte hadde no'en Hosepenne aa ku' laane mæ, Kesten. Gud vee', h'or je saa ska' faae no'en. — Ja, saa maa je nok te'ed. Godnat!"

---

# Forlovelsesgildet hos Morten i Næsby.

„Hør Mover! je ve snakke lidt med Dæ, nu vi æ ene To.“

„Naa, hva æ'ed saa?“

„Vi komme sgu te'ed aa passe lidt godt paa Pæer, ham vor ny Kaal; for je troer, han gaaer aa smidsker for vor Tøs. Ded vaa da ledt, dæssom hon sku faae Nykker om'ed aa faae Løst te ham.“

„Aa, de haar rejdi ingen Nød med ded, for hon haar da vel den Forstand, a hon itte ka faae Lov te aa faae en fatted Kaal. Hon vee' ju da osse, at hon ska haa Søren Jørens Jesper, ded haar vi ju da gaaed aa præked hinne for, i manne Aar.“

„Jammen je troer sgu aldred, hon har brudt sæ noed om Jesper, for hon tværer ju aa gloer galt te ham, hvergang han æ her. Aa itte for ded, de' æ ju osse in Tørre; aa dæssom itte han fek

1800 Rejsdaler aa saa di to rø'e Plage, saa sku han rejdinok hytte sæ faa'ed aa faae vor Maren. Nej saa æ der dov it aaen't Seni paa Pæer; men han haar ju da itte mere end ded., han gaaer aa staaer i."

„Ja, Pæer er rejdi en pæn Kaal; aa de faller ham nu saa snildt, alt, hva' han foretaaer sæ. Je troer rejdi osse, je fek Løst te ham, dæssom je itte vaa ældre end vor Tøs."

„Du æ da'tte tosfed, Kjælling! — Men je troer liegodt, de' bliver bedst, dæssom vi ka faae Pæer te aa rejse; om vi osse ska gi ham lidt mere, end han haar tjent. Aa saa faaer vi sku klemme paa Søren Jøren, a han gjør Alvor aaed; for vi haar jo itte noet aa vente etter, ikke."

„Ja ded ka Du gjøre, som Du sæl vil, vor Faaer; nu maa je rejdi ud aa sætte Davre paa."

For et Fjerdingaar siden var Peder kommen til at tjene hos Morten Hansen i Næsby, og det var hans første Tjeneste. Han fortalte, at han var en Gaardmandssøn, der altid havde været hjemme; men saa maatte hans Fader gaae fra Gaarden, og Børnene kom da ud at tjene. Han var ellers kommen langvejs fra, og der var Ingen, som kjendte ham der paa Egnen. Peder var en rødmusset, trivelig Bondekarl, men han var dog „færdig" baade i sit Arbejde og i sin Snak. — „Tøsen", som han blev mistænkt for at smidske til, var Maren, Mortens yngste Datter. Hun var ikke bleven forkjælet, For-

ældrene havde ladet hende gjøre Gavn fra Barndommen af. Hun kunde nu lige saa godt strøe Møg som sye Silkehuer og kanskee lidt bedre endda. Men det havde hun hørt baade tidlig og sildig, at hun var en velhavende Gaardmands Datter, som ikke kunde blive andet end en Gaardkone, og i de senere Aar var det ved enhver Lejlighed fortalt hende, at hun skulde giftes med Jesper. Ja, hun havde hørt denne samme Historie saa ofte, at hun selv troede, det ikke kunde være anderledes. Det passede nu saa dejligt for Morten og Søren Jørgensen; thi naar Jesper fik Maren og Mortens Gaard, saa kunde Mortens ældste Datter komme hen og faae Sørens anden Søn, der skulde have Faderens Gaard. For Gaard maatte der til, hvordan det saa gik med alt Andet.

Jesper var nu en „Dolk", som hverken kunde snakke eller dandse. Spille Kort, bruge Skraatobak og slæbe som et Bæst, det kunde han.

Det var en Søndag Morgen, at „vor Faaer" og „vor Mover" havde havt den Samtale, som vi begyndte med. Om Eftermiddagen vare de samme To gaaede ud i Marken for, som de sagde, at see paa Sæden; men det var kun et Paaskud; thi deres Ærinde var at besøge Søren Jørgens, for at lægge Raad op. Peder behøvede de ikke at passe paa, for han var gaaet i Byen.

Imidlertid kom han, strax efter at de vare borte, og søgte lige ind i Kjøkkenet, vejledet af Kjærlig-

hedens Instinkt — eller kanskee ogsaa af Lugten af brændte Kaffebønner. Thi her stod Maren, rødere end en Rose, og passede Bønnerne.

„Ka je faae en Gnist Ild paa men Pive, Maren?"

„Ja her er Ild nok til al Kongens Krudt."

„Æ di Gamle væk?"

„Ja di æ ude i Marken."

„De var sgu Plaseert, for saa ka vi da slaae in lille Sludder av. — Naa, min lille Kjæreſt, haanær æ'ed saa, vi ska givtes?"

„Du æ ju hal'tosſed, haar je no'entid lovt, a je ve givtes med Dæ!"

„Ja de gjør nu liemejed, faa Du ve dog gjæne. Æ'ed itte sandt, hva je sier, Maren?"

„Ja itte for ded, je ka ju faali godt li Dæ, Pæer, men hva ka ded hjælpe, a vi snakker om saadden noed; for vi faaer ju aldred hverandre. Je ska ju haa Jesper, ennen je vil eller ej."

„Nej Du skal være saa fri, saa ded æ fælt! Saa ska je før slaae Aarme og Bien istøkker paa ham."

„Jøsses naadele Navn! Du æ da itte tovled!"

„Jammen de bliver je sgu, naar Du snakker saadden. For de ka je sie Dæ, Maren, a Du æ mejed for go te den Bommetosſe; aa dæssom Du holler Ørene stive, saa ka di heller itte nø'e Dæ te aa taae ham. Du ku da heller aldred vente Dæ in glad Time med saadden in Pjoskes."

„Ja saa vaa'ed da Den Skyld, for ded Du haa gaaed aa snakked faa mæ."

„Aa Du haa gaaed aa seet mildt te mæ. Nej, la nu ded gaae lie op. Men dæssom vi nu ku faae Lov te aa faae hverandre, vilde Du saa osse la Dæ nøje mæ'ed aa være Huuskvenne; for Du vee ju nok, at je ka aldred vente at faae hverken Gaard eller Boelssted. Du kom ju te'ed aa renne med Krukken lissom in annen fatted Kvenne; aa Du ku vel savdens heller itte blive fri for at gjøre Høestdave."

„Jammen dæssom vi fek Lov te'ed aa komme sammen, saa maatte di Gamle da osse vise dom lidt."

„Hør, Maren! Je haar in Fejl, — ded æ da'tte den ensti'e, ka je troe; aa ded æ, a je æ forbanned storagdi. Je æ kuns en fatted Kaal, men Du ka være rolig for, a je tigger aldred in Skilling a Den Faaer, uden Minneskjæl a han ve gudvillig gi vos no'ed. Ded æ kons Dæ, som je vil tigge om paa mine baare Knæer; dæssom Du helles ka beveje Dæ te'ed aa blive Huskvenne for men Skyld. Hva sier Du saa te ded, min lille Kjærest?"

„Ja, Pæer, dæssom je maatte faae Dæ, saa ku ded rejdi være det samme, om osse je sku renne etter Mælk; for je behøvede da vel itte aa gaae andre Steder end te men ejen Mover. Aa gjøre Høestdave ded vaa da heller aldred saa faali; je maa ju arbejde, eløel je æ hjemme hos men Faaer. Herre Gud, Pæer! ded æ da osse fælt, saa mejed

je holler a Dæ, aa vi ku da være saa glade i vore smaa Omstændigheder; men Gud bejre vos, men Ven, vi faaer aldred hverandre."

„Naa, naa, men lille Pi'e! vær nu itte forknyt. Før saa fortalte je om en Fejl, je hadde; nu ska je fortælle Dæ om no'ed Godt, der æ ve mæ. Je haar nu saadden it let Sind, a je bliver aldred bedrøved, førend je ska nø'es te'ed. Aa lov me nu, men lille Ven, a Du ve bære Dæ lissedan ad; for je haar li'egodt den Tro, a Vorherre hjælper vos nok. Je tviler mejedgodt om, a di Gamle haar Undt i Sinne; men Du ska baarens bryde Dæ om Ingenting aa stole paa, a je ska passe paa Dæ aa itte sleppe Dæ. Ka der itte blive nøjere Kev, saa la Du dom kons forlove Dæ mæ Jesper. Du ska itte stritte imod; for saalænge Du itte haar savt ja i Kerken, saa ka'ed inu blive te hva ded ska."

„Ja ded letter da li'egodt Tankerne, naar Du snakker med mæ."

„Men hus' paa, Maren, a om osse ded sku gaae saa galt, a Du sku blive forloved mæ ham, saa maa Du rejdinok itte saa mejed som gi ham it Kys; hører Du ded, men Pi'e."

„Aa! naa sludrer Du, Pæer, je æ da'tte saa mejed for Kys, saa je sku gaae te Jesper om'ed."

„Ja saa æ je glad; aa de ska Du osse være, men lille Ven; for je ka sie Dæ, je haar en god Trumf i Baghaanden, aa — Nej see, naa kommer di Gamle. Farvel, men Pi'e, naa løver je."

Nu kom da Morten og hans Kone hjem. De havde været henne og „klemt“ paa Søren Jørgen, saa at han havde lovet at komme om Onsdagen og tage Morten paa for at kjøre til Præsten. Paa den første Søndag skulde der saa lyses for Jesper og Maren; men Peder maatte inden Onsdag bevæges til at rejse, hvad det saa skulde koste; thi om Eftermiddagen skulde der være Forlovelsesgilde hos Morten. Efter gammel Skik skulde jo de unge Folk fra den Tid af leve som Mand og Kone, og det var da altfor kjedeligt, at Peder skulde gaae og „uglesee“ dem.

Næste Morgen da Peder stod og skar Hakkelse i Loen, kom Manden ind til ham.

„Naa ka sgu saaddene Kaale som Du tiene Penge.“

„Hodden da?“

„Jo see, naa gier di ju in Stillingsmand 500 Rejsdaler, aa ded æ sgu in go Skilling aa tjenne i 16 Maaneder. Ku Du itte haa Løst te aa stelle Dæ; Du haar ju væt Soldat ingang, saa Du ku ju sleppe saa mejed nemt fraa'ed.“

„Aa je haar sgu itte støre Løst te ded Soldatervæsen. Je haar'ed ju osse rejdi godt her, for ded æ ju it skrap Madsted; aa J øveriler mæ da heller itte med Arbedet.“

„Saa Du æ itte mere pengesgjerrig? — Hm, Hm! Ja, saa ka je ju lissegodt sie Dæ men Mening. Je aa Søren Jøren æ bleved enede om, at vor

Maren ska haa Jesper, aa saa kommer han ju her – Hm, Hm, aa saa ku vi da nok undvære in Kaal – Ja saa ka Du vel nok forstaa'ed."

„A I ve gi mæ Løvepas! Ja ded æ let aa forstaae; men ded ka je da'tte være tjent med; for I haar ju fæst mæ te November."

„Hør naa, Pæer! Du har tjent 10 Rejsdaler; men dæssom Du naa føjer mæ aa rejser, saa ve je da nok gi Dæ 20. – For vi ve da skels aardelig ad."

„Ded æ da grulig, saa daalig I æ for'ed aa blive ave med mæ. Haar I da no'ed paa mæ aa klave?"

„Nej, Pæer, ded vaa Synd aa klave. Je ka sgu godt li Dæ, for Du haar altid væt rask te dit Arbede; aa Du ska osse faa et faali godt Skudsmaal. Je ska sæl snakke med Dejnen om'ed."

„Æ'ed sandt, at I ka godt li mæ?"

„Ja gu æ'ed baade vest aa sandt."

„Saa gi mæ Jer Maren, for saa ve je tro'ed."

„Naa, Pæer! naa snakker Du ju itte resonlig. Ded ka ju slet itte la sæ gjøre, ikke, ded vee Du jo nok."

„Ja, je vee nok, at dæssom I sier Nej te mæ nu, saa ka I hverken lie mæ heller Jer ejed Baarn. For Maren faar aldred in glad Dav mæ ham, Jesper. Aa naar saa Præsten vier dom aa sier: Hvad Gud har sammenføjet, skal intet Menneske adskille! saa sier han in stor Løjn, for ded æ Jer

aa Søren, dæ haa kovled dom sammen. Men rejdi sammenføjed de bliver di To nu aldred, om di jaa ska vies ti Gange. Men naar to onge Mennesker haar Løst te hverandre paa en aardelig Maade, saa haar Vorherre sammenføjet dom, aa saa ka di heller aldred blive rejdi skelt ad. — For je aa Maren, vi To glemmer nu itte hverandre, saalænge vi lever."

„De æ dov faali, saa Du ka lægge ud. — Men ded ka nu itte hjælpe med den lange Snak. Ve Du saa rejse heller itte?"

„Ja vel ve je rejse, naar je seer, hodden J æ ingredded. Je faaer vel nok it Skudsmaal, som je haar fortjent; men di ti Rejsdaler, je itte har tego'e, dom ka J sæl beholle. — Ja, la mæ saa komme bort strast, aa Gud forlade Jer for hva J haar i Senne."

Efter en halv Times Forløb var Peder rejsefærdig, og Hestene spændte for Vognen, som han skulde bruge til at flytte sin Kiste med. Afskeden var kun kort med Husbond og Madmoder, men da han fik fat paa Marens Haand, syntes han, at det var umuligt at slippe den igjen. De kunde ikke sige et Ord, men saae hverandre saa trofast ind i Øjnene, at vor Moer begyndte at græde.

„Bæsterne æ nok urolige," sagde Manden.

„Faavel, Maren!"

„Lev vel, Pæer!"

Saa rev han sig løs, sprang paa Vognen, og de „urolige" Bæster fik Lov til at løbe.

Moderen havde fortalt Maren, hvad der forestod hende, og havde søgt at trøste hende, saa godt hun kunde. Maren tænkte ikke paa at sætte sig imod Forældrenes Beslutning; thi hun vidste, at det kunde ikke hjælpe. Desuden gjemte hun et dunkelt Haab i Hjertet; hun troede ligesom Peder, at Vorherre nok vilde hjælpe dem endnu. Dog fandt hun sig saa forladt, at hun maatte græde, hver Gang hun var alene; thi hun havde ingen Fortrolige. Faderen lod, som om han Intet mærkede; men det maatte naturligvis gaae Moderen til Hjerte, og hun havde saamænd været let at bevæge til at føje sin Datter; men da hun nu ansaae det for en Umulighed, saa gjorde hun sig kun Umage for at give Maren dygtigt at bestille; det var det eneste Middel, hun vidste, til at „lette Tankerne“.

Og der var saamænd nok at tage fat paa. Der skulde bages baade Grovbrød og Sigtebrød; der skulde brygges baade Gildesøl og dagligt Øl, der skulde vaskes og stryges, og Gud veed hvad mere. Thi om der just ikke skulde være stort Gilde paa Forlovelsesdagen, saa skulde dog den nærmeste Familie paa begge Sider med, og det var ikke saa Faa.

Vi springe Tirsdagen over, som gik hen med Slæb og Slid. Om Onsdagen, lidt før Middag, kom Søren Jøren kjørende.

„Godav, Søren!“

„Godav, Morten! Ded æ da it pænt Vær, vi haar faaed i Dav, sie je.“

„Ja de ka nok hænd'se. See, hor den Stikkelhaarede haar skjæmmed sæ."

„Ja, han maa osse trække Svenskhare hver Dav der henne paa Stødden, sie je; ded æ dov it faali urimelig Støkke Jord, sie je."

„Je haar sgu it Nommer, der æ lie bestemt Ma'e te'ed; je seer nok, hor ded hænger i. Men kom naa aa gaae ingenfor; vi ka ju linne in Skale."

„Nej Tak, nej Tak! sie je, for je æ saa gal i Lænnerne i denne Tid, saa je ka itte ret godt komme a Vo'nen, sie je. Men Du æ vel færi?"

„Ja, je ska baarens ing aa haa in Trøje paa."

Kort efter rullede de ad Kirkebyen til. Præsten, hvem de traf i Studerekammeret, var af det gode, gamle Slags med Kallot, Briller, hvide Haar og venlige Øjne.

„Goddag, Morten! Goddag, Søren Jørgensen!"

„Godav, Hr. Pastou! Vi æ kommed hærop i Dav, sie je, for aa —"

„Vi lidt, min gode Søren, og lad mig for Løjers Skyld gjætte, hvad I er kommen herop for. Jeg troer sandelig, jeg kan; I skal vist have giftet Jere Børn sammen, ikke sandt?"

„Nej sie! de vaa da mosomt, a Di ku vide de saa lie, sie je, He He He!"

„Ja, Ja! jeg er gammel, jeg har jo selv viet Jer begge To, og dengang tænkte jeg ikke paa, at jeg skulde komme til at vie Jere Børn ogsaa. Men

Gud er god. — Naa, saa ere de unge Mennesker vel rigtig glade?"

„Ja, de forstaaer sæ, de forstaaer sæ, sie je."

„Aa ja, det er jo saa naturligt; vi har jo selv været unge. Naa, vi skulde vel have skrevet dem ind."

— —

Da de vare komne paa Hjemvejen, begyndte Morten:

„Je sønnes, Du ga ham in Spæsie."

„Ja vel gjore je ded, sie je."

„De vaa da osse lovlig mejed; for han ku da godt haa la't sæ nøje med in Rejsdaler."

„Aa Snak, sie je! Ded haar ju altid væ't in dejlig Mand, ja ded haar, sie je. Hva ka ded saa gjøre vos, Morten; de æ ju itte meer end in Daler te hver a vos, sie je."

„Ja, men han æ Dælen gale mæ rig nok i Forvejen. Ded æ ju en-faali Tinne, han faaer i disse Priser."

„Ja, ja, Morten, ded æ ju osse in faali Hov Korn, vi sæller i disse Priser. Ja ded æ, sie je, aa Gudskeelov for'ed!"

Under saadanne Samtaler naaede de Mortens Gaard. Den Første, de saae, var Jesper, som stod midt i Gaarden og gloede til alle Sider. Han kjendte forresten Stedet meget godt; men nu, da det

skulde være hans eget, havde det faaet en særlig Tillokkelse for ham. Møddingen tog han især i Øiesyn. Han grundede paa, hvor mange Tønder Land den vel kunde række til, og undersøgte dens Beskaffenhed ved at pirre i den med Støvlenæsen.

Han havde været inde og buden Goddag til Fruentimmerne; men de havde ikke havt Tid til at underholde ham.

Lidt efter kom nu Gjæsterne, en halv Snes velnærede Gaardmænd med deres Koner; Sønner og Døttre skulde ikke med. Beværtningen, som var den væsentligste Ting ved et saadant „Bal", maa vi i Korthed omtale nu, saa behøver man ikke senere at forstyrres af den.

Gjæsterne bleve bænkede omkring det lange Bord og fik først kolde Æbleskiver, derefter solide Smørrebrødsstumper. Morten gik og skjænkede Smaasnapse paa Omgang for Mandfolkene, og Konen lod gammel Vin i Ølglas gaae omkring blandt Fruentimmerne. „Kors dog, hvor I drikker fint!" fandt hun sig altimellem opfordret til at bemærke. Denne Anretning sluttedes med Kaffe og „Basser". En Timestid efter fik de „Middagsmad", der bestod af Saltmadsfad, paa Sjællandsk: Sul og Sennop. Nu gik der et langt „Ræs", næsten halvanden Time, inden de fik Noget, og det var endda Thevand og Basser. Men henimod Kl. 9 kom Hovedmaaltidet: stegte Gæs med Puddersukker paa og Dyppelse med Puddersukker i, samt de sædvanlige Biretter. — Og

med disse Retter maatte de lade sig nøje; thi Punsen og Æbleskiverne, som de fik ovenpaa, kan da ikke regnes for noget.

Men det var nu ikke tilskikket disse gode Folk, at de uforstyrret skulde kunne hengive sig til de nævnte fredelige Sysler.

Da Solen var ved at gaae ned, saae man en Vogn kjøre i Gaarde. „Hvem kommer saa?“ „Æ der no'en, der kenner de Bæster?“ „Ded æ ju in fornemmed Vo'n.“ „Æ de no'en, Du haar bedt, Morten?“ saaledes lød det fra de nysgjerrige Gjæster. Morten sagde, at han slet ikke kjendte hverken Mand eller Bæster, og ilede ud for at høre, hvad den Fremmede vilde ham. Det var en høj, gammelagtig Mand. Han havde vel Klædesfrakke paa; men man saae nok, det var en Bonde.

„Godav!“ sagde han; „Æ Du Manden i Gaaren?“

„Ja vel æ je ded. Hor er Du fraa?“

„Je æ fra Dalby, aa je haar sgu kjørt in 7—8 Mil i Dav; men saa hørte je, a her vaa Gilles; aa saa maa mæn ju holle sæ til. Ka je itte faa Bæsterne ing — aa je ku ju osse nok sæl bru'e in Bid Brød aa in Saabian — for go'e Ord aa Betaling, natyrligvis!“

Morten samtykkede og begyndte strax at spænde fra; nogle Mænd, der vare komne udenfor, hjalp ham trolig.

Den Fremmede kom nu indenfor, blev bænket

og maatte gjennemgaae alle Spisesedlens Nummere, saavidt som Selskabet var kommet. Da han var færdig, kom just Gæssene paa Bordet, og saa maatte han til det igjen. Han følte sig slet ikke fremmed, men brugte Munden godt. Han behandlede, medens de spiste, alle Dagens Spørgsmaal, lige fra Rigsdagsvalgene til Lammepriserne, uden dog at forsømme at tage Hovedpersonerne godt i Øjesyn. Efter Maaltidet, da han havde faaet tændt sin Pibe, bad han Morten om, at han maatte snakke et Par Ord med ham. Da Vejret var mildt og lyst, gik de udenfor og satte sig paa en Tromle bagved Tofteporten.

„Ka de være muligt," udbrød den Fremmede, „a Du itte kenner mæ mere, Morten?"

„Je sønnes sgu, je haar seet Dæ før; men je vee liegodt itte, hor je ska føre Dæ hen. Haa vi itte handled Bæst ingang?"

„Nej, vi haar gjort in mejed støre Handel. Ka Du da slet itte huse Den gamle Slaaf, Jens Tystrup, føste Livregement, 3die Kombeni Nr. 132."

„Hva Satten! æ'ed Dæ, Jæens! — Ja naa ka je sgu se'ed. Ded æ dov fælt, hor Du seer gammel ud; Du æ ju bleved rent hvidhovedet."

„Aa Du er bleved graaskimled; Du bliver nok osse hvid tesidst lissom di andre Skimler."

„Ja nu kenner je Dæ sgu, for Du æ in Fjog inu, lissom i gamle Dave. Hodden haar Du'ed nu, Jæens?"

„Je haar'ed sgu rejdi godt, Gudskeelov. Je fik

en Fæstegaard i Dalby, men naa haar je kevt ham aa bøgged ham op mæ grundmuret Fæhus aa Stuehus. Aa je skylder da itte mere end 1000 Rejsdaler paa ham, for di maa itte udbetalles. Saa haar je in gammel Kvenne aa in lang Dreng. Men ka Du saa itte huse vor store Handel; Du haar nok slaved Dæ fraa'en."

„Jo vel ka je huse Handelen; men de vaa ju no'en Tossestrejer."

„Ja vist vaa'ed Tossestrejer, for dengang vidste vi ju slet itte, om vi sku faae no'en Børn, aa heller itte, om di ku faa Løst te hverandre; men vi soer da paa'ed bæge To, a dæssom vi fek Tøser aa Drenge, saa sku di haa hverandre, et Par a dom. Vi hadde ju itte bejer Forstand; vi ville ju kovle dom sammen lissom Faar. Je hadde sku aldred tænkt paa den Akkord, dersom itte de vaa gaa'ed saa unnele omkring, a men Pæer vaa kommed te aa tjene her aa hadde faat Løst te Den Doter."

„Naa haa jæ, Dælen gale mæ, aldred hørt Ma'e! Vaa ded Den Søn, den Pæer, der tjente mæ?"

„Ja ded vaa saamænd. Den samme Pæer, som Du vaa saa forlejen for aa blive ave med, ham vaa'ed, som sku væt Den Svover, etter vor Avtaale."

„Hm, Hm! Ded ku je da aldred tænke heller vide."

„Jamen Du vidste dov, Morten, a di to unge

Mennesker hadde Godhed for hverandre, aa Du skelte dem dov ad, for a Du ku faae smækked Maren sammen med Jesper."

„Ja Pæer saa'e ju osse, han vaa in fatted Kaal."

„Herregud, Morten! Haar Du itte bejer Forstand inu, saa faaer Du vist heller aldred. Ka Du da'tte begrive saa mejed, at naar in Kaal aa in Pi'e kommer sammen, som holler rejdi a hverandre, saa æ'ed den stø'ste Lykke, di ka naae her paa Joren; aa den Lykke haar Du forhullet Den ejen Doter. Æ'ed osse Dæ sæl, Morten Sandby! Da je kjendte Dæ i forri'e Tider, ku Du itte nænne aa traa'e paa in Orm; aa nu gaaer Du ud paa aa spelere to Mennesker for hele dørres Levetid."

„Hadde je dov baarens vist, at ded vaa Den Søn."

„Ja, hva ku saa de haa hjolped, dæssom han hadde væt fatted. — Men ka'ed itte gjøres om inu?"

„Du æ jo taavli! Vi haar jo væt hos Præsten, aa vi holler jo Faalovelsesgilles i Dav."

„Jamen di æ dov hverken vied heller gi'ed tesammen inu."

„Nej, ded ka sgu slet itte gaae an, ikke. Kos dov, for al den Sludder, dæ vilde blive! Aa Søren Jøren han tilga' mæ'ed aldred. Tesforuden haar vi da osse tænkt paa, a vor Marie sku over te Søren aa haa hans Niels."

„Naa, ded æ vel nokken it Kovleri."

„Nej de æ'ed itte, for di haar væ't go'e Venner it Aarstid."

„Ja hør nu, Morten, naa ve je sie Dæ no'ed, aa Du ska da betænke Dæ lidt, inden Du sier Nej. Naar je nu stiller Dæ av med Maren aa la'er hinne aa Pæer faae men Gaard, saa haar Du ju itte mere end in Tøs igjen; aa hinne kommer der sgu nok Bejlere te, naar de vee, a Stedet føller med. Du skal itte være bange for Medgivten, for den ka Du ingrette, som Du sæl vil."

„Hor Fa'en ku Pæer osse være saa tossed aa gi sæ ud faa in fatted Kaal. Ku je dov baarens faae gjort ded om med Jesper. — Æ'ed osse in go Gaaer, Du haar, Jæns?"

„Ja, Du vee ju nok, je plejer itte aa live. Her ka Du helles see no'en Papirer."

„Oblegasioner — 3000 — 500 — 1000 — Ja, di æ sgu go'e nok — Hm. Ja, la dom saa i Guds Navn faae hverandre. — Men Du ska sie dom Religheden deringe, for Du ka saadden belæge Den Taale."

„Ja, ded ska je nok klaare. Naa, kom saa med Næven. — Men kald naa paa Pæer, han haar gaaed aa vovded Kaal henne i Vænget; han gaaer nok aa bliver reent kataalsk, faa ded de vaarer saa længe."

Peders Fader udførte nu sit vanskelige Ærinde. Han gik ind i Stuen og bad om Ordet. Derpaa fortalte han Gjæsterne sit tidligere Forhold til Marens Fader og deres gjensidige Løfte, samt hvorfor

han havde husket paa det efter saa mange Aars Forløb. Han bad dem om at see paa Jesper og Maren, der sade hver i sin Krog, saa langt fra hverandre som mulig, og spurgte dem, hvad de troede, det kunde blive til. Han endte med at berette Udfaldet af sin Samtale med Morten, Alt i jevne, sjællandske Bondeord, der ogsaa kunne gaae til Hjertet.

Virkningen udeblev heller ikke. Baade Maren og Jesper græd, den ene af Glæde, den anden af Mismod. Søren Jørgen begyndte at smaabande og mumle om fremmede Landløbere, som kom og gjorde „Værm". De øvrige Gjæster forundrede sig højlig over, hvad de hørte, men de taug, thi det var en kilden Sag at tage Ordet i denne Stund. Imidlertid kom Morten og Peder ind. Manden var noget „skalu", men bekræftede dog den Fremmedes Ord. Han bad Søren Jørgen om at tilgive sig; han skulde nok godtgjøre ham paa en anden Maade.

„Godtgjøre! Godtgjøre, sie je," udbrød Søren. „Ka Du godtgjøre mæ, a je æ bleved te Nar paa mene gamle Dave, sie je! Du bilder Dæ nok ing, a Penge ka gjøre Alting godt, aa derfor æ'ed, a Du aldred faaer nok, førend Du faaer Munden fuld af Jord, sie je! Kom naa strast, alle di, der hør mæ til, sie je. Kom Jesper, Du æ rejdinok kons enfoldig, men Du æ dov for go te'ed aa spille Hejgut med. Faavel, sie je! Vi haar væt her lovlig længe."

Med disse Ord gik Søren Jørgen og hans Fa-

milie, og man begyndte strax at aande friere. At see den gamle Mand, som virkelig var skeet Uret, gjorde Selskabet ilde tilmode.

„Naa," sagde Peders Fader, „nu haar vi hat nok a Spetakler for in Dav. La vos naa faae den Paans, som je ka lu'te, for ska vi haa lidt Fornøjelse idav, saa æ'ed nok paa Tiden. Imaaren maa Du kjøre op te Præsten, Morten, aa faae ham te'ed aa gjøre Jesper Sørensen om te Pæer Jensen Saa ska je imellertid nok gaae over te Søren; aa han ska sgu itte blive ave med mæ, førend vi æ bleved go'e Venner allesammen. Naa, de vaa Ret! her æ Paansen."

Nu løftede han sit Glas og sang:

:,: Og dette skal være Pæer Jensens Skaal, Hurra! :,:
Og Skam for den, som ikke
Pæer Jensens Skaal vil drikke.
Hurra, Hurra! den Skaal var bra', Hurra!
Nu ville vi drikke hans Kjærestes Skaal,
Hun er saa faur i sin' Ungdoms Aar.
Med Roser og Blade, vær' lystig og glade, Hurra!

„Naa Børn, kom naa aa klink med vos, aa gi saa hverandre it rejdi Smadsk, a vi ka see, a I holder no'et a hverandre."

Men der kom intet „Smadsk", thi Bønderfolk holde ikke af offentlige Kjærtegn. — Medens de Gamle nu drak og fortalte „Krønniker", sade de „unge Folk" i en Krog og smaasnakkede.

„Naa, men lille Pi'e, hva sønnes Du saa om

men Faaer, de vaa den Trumf, som je habde i Baghaanden "

„Ja, Trumfen han vaa ju evig go: men horfor narede Du vos saadden, allesammen? Naarenstid Du habde savt Sandheden, dengang Du kom te'ed aa tjenne vos, saa habde der ju itte væt no'ed i Vejen. Du ku da savdens fortalt de te mæ, Pæer."

„Men lille Kjærest! Du æ da'tte vred for saa lidt. Du ka troe, je haar sæl fortrudt ded; for de ku snaart gaaed for vidt. Men ded hænger nu saadden sammen, a men Faaer ville haa, je sku givde mæ, for han begynner aa blive sempel, aa da ded kom ud iblandt Folk, saa vaa der, saa bandede je, aldred Døre lukt for Bejlere te mæ. No'en friede for Enker, no'en for Pi'er, aa no'en Fruentimmer bejlede sæl; di vaa sgu knobens!"

„Men horfor to' Du da'tte in a di pænneste, Du ku da savdens faae in, der vaa kjønnere end mæ?"

„Naa naa, men Ven, si naa itte anned, end hva Du ka staae ved. — Men naa ska Du la mæ fortælle, helles klemmer je Dene Fingre istøkker. Saa blev je nu saa ked a dette Kommæs, a je ku itte være der længer, for je vidste ju, at de bejlede te Guar'en aa itte te mæ. Saa tænkte je: det sku dov være evig forbanned, sku der itte være it enstig Menneske, som ku faae Løst te Dæ for Den ejen Skyld; aa saa huste je paa in lille, tossed Tøs, som je habde dandsed mæ in Gang paa it Skovbal.

Ja, Du kenner hinne vel itte? Je vidste itte anned om hinne, end a hon hed Maren; men saa fek je Spor paa hinne aa ga' mæ i Tjeneste hos hinnes Faaer, aa saa skete de da, a hon fek Løst te mæ, endda hon troede, je vaa in fatted Kaal. Ka Du naa forstaa'ed, min lille Kjærest?"

„Ja, Du er in grov Spekelander, Du krøllede Pæer, naa troer je aldred mere, hvad Du sier."

„Du troer saamæn Alting, men Pi'e. Helles æ'ed den Gamle, der haar rejned ded ud, hordan de sku gaae til. da han fek aa vide, hva Den Faaer hed. De vaa da osse it forbanned Hastværk, Morten fek; aa da je kom hjem, vaa men Faaer i Kevenhavn, helles sku ded nu itte kommed saa vidt med Jesper. Ga' Du ham saa aldred it Kys?"

„Du ka troe Nej, han bemøede mæ da heller itte om'ed. Du ka ju see, om der sidder Skraatobak paa Munden a mæ."

„Ja, ja, Maren! Ilde vaa'ed men vel gik'ed. Je haar nu aldred væt saa glad som i Avden, men med Guds Hjælp faaer vi nok flere glade Dave. Aa bliver ded sommetidens ledt kontrarig for vos, saa hænger vi itte med Næbet for ded; for vi hjælpes ad aa ta Skralded av. Ikke sandt, men Pi'e?"

Et trofast Haandtryk var Pigens Svar.

# Paa Herregaarden.

---

Den Gaard, hvor jeg vil føre Læseren hen, er desværre ikke en af disse Borge fra Middelalderen med Grave, Vindebroer og Skydehuller, som ere saa underholdende at dvæle ved. Herregaarden er kun et halvt hundrede Aar gammel. Beskrivelsen af den maa altsaa blive kjedelig, men den skal heller ikke vare længe. Herregaarden var, som det hør og bør sig, inddelt i to Afdelinger, først Borgegaarden, der var omgivet af en stor teglhængt Hovedbygning med Fløje, og som ingen af de simplere Tjenestefolk maatte betræde ukaldet; dernæst en anden Gaardsplads, jeg er i Forlegenhed for, hvad jeg skal kalde den, som var omgivet af alle Udhusene, og hvor Folkene havde deres Tumleplads. Begge Gaardene burde jo have været adskilte ved en dyb Grav, for at betegne det uhyre Svælg mellem Herskab og Tjenerskab, men da der ikke kunde skaffes Vand til Graven, maatte man lade sig nøje med et Stakit. Det Hele omgives af en stor Have paa den ene

Side og en frodig Bøgeskov paa den anden; Skoven ligger dog nogle Bøssesskud fra Gaarden. Det er ganske morsomt at boe paa en Herregaard, den er ligesom et Hof i det Smaa. Der er altid Liv og Munterhed, maaske mere end ved noget Hof, thi der leve jo en Mængde unge Mennesker sammen; men Enhvers Rang bliver dog nøje iagttaget under Arbejdet. Arbejdskarlen veed, at han staaer under Forkarlen. Svinedrengen veed, at han staaer under Røgteren, og Ladefogden glemmer ikke, at han staaer over dem alle. See kun paa ham! han staaer for Øjeblikket midt i Folkenes Gaard og uddeler sine Befalinger med en Generals Mine; en tyk Egestok er hans Kommandostav. Det er en kæmpestor Mand, bredskuldret og svært bygget. Han har skarpe Øjne, rynket Pande og sammenpressede Læber, saa man ikke engang kan see ham til Tænderne. Streng maa jo saadan en Mand være, for at kunne holde Styr paa den urolige Ungdom, og streng maa han ogsaa være, for at kunne afgjøre forefaldende Tvistigheder i al Mindelighed ved en Lussing; men mørk og uigjennemtrængelig behøvede han just ikke at være; dog, saadan er han nu engang bleven. Han er, tilligemed Gaarden, gaaet i Arv til den nuværende Herremand, der betragter ham som et Mønster paa Duelighed og Troskab.

Nu viser der sig pludselig et svagt Solskin paa Ladefogdens Ansigt, og det kommer deraf, at han seer en lang, tynd Mand ride ind ad Porten og hen

til ham. Paa den lange Mands Ansigt er der nu altid Solskin, kun naar man seer nøje til, kan man ane sorte Skyer bagved; thi hans skraatliggende Øjne ere ellers altid milde, og hans Mund smiler altid, hvad enten han vinder eller taber. Det er en Kvæghandler, som især under vor Herregaard sin Søgning. Han kaldes for det meste „Hønsekræmmeren", fordi han før har drevet denne Næringsvej. Ifølge sin nuværende Stilling er han noget „fornem" i Klædebragt og Tale.

„Godbag Kristen! Godbag min Ven! Hvordan staaer det sig?" siger han.

„Aa, ligesom det plejer," var Svaret.

„Godt altsaa! Det fornøjer mig. Er her nogen Handel idag?"

„Ja, jeg tænker, at de røde Kalve ere blevne tjenlige."

„Naa! Du kan troe, at jeg slap godt af med den overløbne Kvie."

„Hvordan gik det til?"

„Jo, jeg smurte den i vor Præst. Han spurgte, om den var med Kalv, saa svarede jeg: Herr Pastor! jeg er kun en simpel Mand, men jeg vilde „senere" mig ved at komme med en Ko til Dem, som inte var med Kalv. Imidlertid, da De har Mistro til mig, saa føl paa Koen, der hvor jeg lægger min Haand — og saa kunde jeg, min Sæl, faae ham til at finde lige saa mange Kalve i Koen, som det skulde være."

„Du driver det for vidt, Peter! Hvad vil Du nu sige, naar han opdager, at Du har pudset ham, og lader Dig det høre."

„Hvad jeg vil sige! Saa skulde jeg ogsaa være en daarlig Handelsmand, dersom jeg inte kunde klare de Bugter. Jeg vil natyrligvis sige: Hr. Pastor! det passer sig daarlig for en Mand af Deres Profession, at skylde mig for det, som Andre forbryder. De fandt jo selv Kalven; og dersom inte Koen var skeet Overlast, saa havde den begribeligvis været nødt til at kælve. — Men kom nu, Kristen, og lad os see paa Kibberne." Med disse Ord bandt han Hesten og fulgtes saa med Ladefogden hen i Kostalden. „See, See! det er jo blevet et Par kjønne Smaatingester," sagde han, da han saae de omtalte Fedekalve. „Skal vi sige tolv Daler for begge Fyrene og to Daler i „Salarium" til Ladefogden?"

„Nej holdt, Peter! Du veed jo meget godt, at de ere tolv Daler værd Stykket; Du gjør sgu Fingeren lovlig bred. Herren har rigtignok ingen Forstand paa det; men han skulde dog have det Meste, og ikke Du."

„Jeg kan, min Sæl, inte give mere; for Kjødpriserne ere faldne saa nederdrægtig — men siden Du er min Ven, saa giver jeg sexten Daler i det Hele; saa kan I dele det, som I er Venner til."

„Nej, Du skal give fjorten Daler til Herren og

fire til mig, og det skal være Alvor. Vil Du saa troe det!"

„Du er haard i Leveren! Men lad saa gaae, paa de Vilkaar, at Kalvene skal blive her otte Dage endnu og have nymalket Mælk. Kom saa og lad os see paa Svinene."

Nu gik de hen og gjorde Handel paa nogle Grise, hvorved Ladefogden ogsaa tjente sig et anstændigt „Salarium". Derpaa traadte de ind i hans Stue, thi han var gift og boede paa Gaarden. Det var fint inde hos Ladefogdens; der var baade Sofa og Skatol, Stueuhr og Klædeskab, Skilderier paa Væggene og smukke Blomster i Vinduerne. Der var ogsaa kjønne Folk derinde; Konen, som sad og spandt, var en pyntelig, halvgammel Kvinde; men hun saae rigtignok ikke lykkelig ud. Datteren, som sad og syede, var en nydelig attenaars Pige, men hun var saa alvorlig, som om hun havde været fire Gange saa gammel. Det saae smukt ud Altsammen derinde, og dog var der ikke hyggeligt. Hvad var det da, som gjorde Luften saa trykkende i den kjønne Stue? Ja, hvis det ikke var Forbandelsen, der var kommen til Tyvens Hus, saa veed jeg ikke, hvad det var. Men Hønsekræmmeren følte sig meget vel tilmode. Han begyndte:

„Goddag! Vi har sgu gjort en stor Handel idag, Mutter, og nu komme vi for at drikke Lidkjøb. Goddag, Du lille Jomfrue! Ah! hun sidder og syer Skjorter til Kjæresten. De Tøser er, min Sæl, knap

konfirmerede, førend de faae sig en Kavalleer. Og her er vist ingen Mangel paa den Slags. Vel, min Glut?" Med disse Ord gjorde han Mine til at tage Datteren under Hagen, men hun afværgede det og svarede ganske mut:

„Nej, Skjorten er til min Fader. Jeg har ellers ingen Kjæreste."

„Hvad har Du ikke, min Skat? saa skal Du, sla'e mig, ogsaa blive min anden Kone, naar den første døer. Ha ha ha."

Stine svarede ikke, men satte et fornærmet Ansigt op. Derpaa betalte Hønsekræmmeren, hvad han havde kjøbt, og spiste saa en Bid Brød til en Snaps, medens han underholdt Familien paa det Bedste. Kort efter red han sin Vej, thi han skulde jo endnu gjøre mange Kjeltringestreger den Dag. Ladefogden lagde sine Penge ind i Skatollet, med et forsigtigt Sideblik til Konen og Datteren, og gik derpaa ud til sine Folk.

---

Nu er det mørk Nat; men her paa Gaarden skinne Lysene saa livlig paa alle Kanter, saa at det seer ud, som om man befandt sig paa Torvet i en stor By, naar man staar midt i Gaardspladsen. Det er stille bag de nedrullede Gardiner hos Herskabet, det er ogsaa stille hos Ladefogden, Stilheden er næsten højtidelig, og enhver Larm giver en stærk Gjenlyd. Dog, hvis man nærmer sig den fjerneste

Krog i Folkenes Gaard, hører man munter Samtale og Sang; thi der er nemlig Borgestuen. Det er vel den simpleste Stue at see til, men her er det friskeste Liv. Fire Karle sidde ved Enden af det lange Bord og faae sig en gemytlig Trekort. At det ikke er store Sager, de spille om, kan man see paa deres lystige Ansigter. Naar en af dem har Spil, betegner han det ved et kraftigt Slag med Knoerne i Bordpladen, og jo haardere han slaaer, desto bedre antages Spillet at være. „Pas“ betegnes udtryksfuldt ved at kaste Kortene hen ad Bordet. Naar En bliver „beet“, fejres det af de Andre med en skraldende Latter og noteres strax paa Bordet med Kridt. Ved den anden Ende sidder en Klynge Karle, som have bedækket Bordet med sørgelige Vidnesbyrd om den nuværende Folkepoesi, nemlig Toskillingsviser. For Øjeblikket synge de i Kor, med skingrende Stemme og taktmæssige Hovedbevægelser, følgende Vise:

Ifjor havde jeg mig en Ven;
men iaar har en Anden taget den.
Hun var vel ej saa rare,
saa lod jeg hende fare;
jeg faaer mig vel en anden Ven igjen.

„Ja, der er sgu ikke saa knap Tid paa dem,“ bemærkede En.

„Uden naar de søger om Piger her til denne Sultenborg,“ sagde Søren.

„Og dog faaer vi altid vor Besætning, og det

er endda knastens Tøser. See! de grine af os. Lad os gaae hen og vælte Rokkene for dem," foreslog Mads. Forslaget gjaldt nogle Piger, som sade ved den modsatte Side af Stuen og spandt. De havde nu deres egen Snak, men de hørte dog efter Karlene. Det blev da ikke til Noget med at vælte Rokkene, thi Forkarlen sagde: „Aa Sludder! lad os nu synge videre. De kan grine, saa meget de vil. Naar de saa begynder at synge, saa grine vi ad dem igjen." Derpaa sang de igjen med skjelmsk Henvendelse til Pigerne:

De Piger er' aldrig at troe;
thi Falskhed i deres Hjerte bo'.
De sige: Vi ta'er Andre,
naar vi skal ud at vandre,
for Kongen at gjøre Monør. (Manøvre.)

„Ja det er sgu ingen Løgn, der staaer i den Vise, for saadan er det, saa bandede jeg, gaaet mig to Gange. De er sgu falske lige indtil Ryggen, og Ryggen med. Og saa kan man endda ikke lade dem være, de smaa Gavstrikke!" sagde Mads. „Aa! de er vel heller ikke saa slemme Allesammen," meente Hans, en kjøn blaaøjet Fyr, med et frisk, godmodigt Ansigt. „Nej see, Hans! saa Du holder med dem; de har kanskee aldrig pudset Dig af. Troer Du da ikke, at Ladefogdens Stine drejer Dig en Knap engang, naar hun kan faae fat i En, som er rigere end Du?"

„Naa, syng nu noget mere,“ begyndte en af Pigerne.

„Forkarlen synger saa nydelig,“ sagde En, som hed Marie, idet hun smilede polidsk til de andre Piger. „Ja ligesom naar man trækker en Kat i Rumpen,“ sagde en Anden. Almindelig Latter af Pigerne.

„Kan I ikke synge Visen for os, om dengang Grisen brak Laaret?“ spurgte Maren leende. „Hvad siger Du, Maren Bredbens? Nu skal jeg strax komme og rive Hovedet af Dig.“ „Aa nej vel! Det sidder ligegodt ikke saa daarlig fast, Jens Polidsk!“

Nu blev der igjen sunget nogle Vers, saa blev der passiaret, grinet, taget Livtag og gjort Kraftkunster, lige til Ladefogden kom med sin Lygte og forkyndte, at det var Sengetid. For Røgteren havde det været Sengetid hele Aftenen; strax efter Nadveren havde han sat sig paa en Stol ved Kakkelovnen, og der sad han endnu.

Idag seer der noget tomt ud paa Herregaarden; thi det er Søndag, og næsten hver Karl er gaaet hen til sin „Bødekvinde“, for at faae lavet sit gamle Tøj. Den kjønne Hans, som vi nævnte før, var gaaet hjem til sin Moder, en Husmandsenke, der boede paa den anden Side af Skoven. Her træffe vi ham nu; han sidder med Piben i Munden og læser i Almanakken, medens Moderen stopper hans

Hverdagshoser. Hun er en pæn gammel Kone med graa Haar og et mildt, ædelt Ansigt.

„Har Du været i Kirke idag, min Dreng?" spørger hun.

„Ja jeg har, jeg og Søren fulgtes ad."

„Nu, det er saamænd snart fire Uger siden, jeg har været der, for jeg kan ikke vinde derop i dette daarlige Føre. Men nu længes jeg ogsaa farlig efter det. Var der ikke flere end I To fra Gaarden?"

„Nej der var ikke, Moer. Naar vi spørge de Andre, om de ville med, saa sige de: Aa, Kirken er et gammelt Hus, hun bliver nok staaende, uden at vi behøve at holde paa hende. Og saa gjøre de Nar af mig og Søren og kalde os de Hellige; men vi kunne ligegodt ikke lade være at gaae derhen engang imellem."

„Nej, for det gaaer saadan, min Dreng, at de, som eengang have lært at kjende Vorherre, de kunne aldrig rigtig glemme ham igjen. At de kalde Jer „hellige", det skal I ikke bryde Jer om, for det er et godt Navn, det er det bedste, I kan faae."

„Jamen de sige det ikke i nogen god Mening."

„Det gjør ogsaa ligemeget; det er dog et Tegn paa, at de kunne mærke noget Godt hos Jer, som de selv mangle."

„Ja, I troer nu altid, at jeg er saa rar, Moer! — Er I ikke snart færdig med Hoserne?"

„Jo, nu er der kun det ene Hul tilbage; men Hillemænd! hvor det er stort! Det er, ligesom det

var skaaret. Er der ikke et Søm, som gaaer ind i Træskoen og gnaver Hosen i Stykker, min Dreng? Det maa Du have efterseet. Ja Du maa, Hans. — Det er ellers farligt, saa lidt Koen malker i dette Efteraar; og hun lever dog lige saa godt, som hun plejer. Hvordan mon det kan være?"

„Aa, hun bliver for gammel. Vi komme snart til at bytte hende bort."

„Ja saamænd! men saa skal der jo Penge til. Nu har jeg da ikke Halm til hende mere end i denne Uge. Saa kommer Du vel hjem og tærsker lidt for mig paa Søndag igjen, min Dreng?"

„Det skal jeg nok, Moer. Nu er det Hul da ogsaa godt nok. Tak skal I have! Saa maa jeg nok til det. Farvel, Moer!"

„Det er da ogsaa et farligt Hastværk, Du har idag. Farvel, Hans! — Du glemmer Din Tobakspung, Hans!" raabte hun efter ham. Han vendte da om og fik Pungen, hvorefter han rask ilede hen ad Skovstien og forsvandt snart for Moderens Øjne imellem de tætte Bøgestammer.

Da han omtrent havde gaaet Halvvejen, saae han noget Rødt, der skinnede imellem Træerne. Nu forstærkede han sine Skridt, thi det Røde kjendte han saa godt, det var Ladefogdens Datters Tørklæde. Hun gik og ventede paa ham her i Skoven. „Godaften, Stine," sagde han, idet han greb hendes Haand, „har Du ventet længe paa mig? Min Moer

var saa sen med at lave mit Tøj; men nu er hun jo ogsaa gammel."

„Gud give, jeg turde vove, at gjøre saadan Noget for Dig, Hans, det skulde være mit fornøjeligste Arbejde."

„Den Fornøjelse kan Du saamænd faae nok af, min Pige, om Gud vil, at vi engang maae komme sammen. Kom, min Ven, og lad os gaae lidt bort fra Stien, for der kunde komme nogle andre Karle."

„Det er dog mageløst, hvor her er stille og dejligt i Skoven, endda det er saa langt hen paa Efteraaret."

„Ja, det har ogsaa været et sjeldent pænt Vejr idag, min Ven."

„Fuglene de synge saa gladelig, som om det var midt om Sommeren; og Du er ogsaa glad og seer saa mildt, kjære Hans. Kunde jeg dog bare have det saa godt altid."

„Ja, hvordan kan det være, at Du er saa tidt sørgmodig, min lille Pige? Jeg har mærket det mange Gange; men nu skal Du ogsaa sige mig, hvorfor det er, nu da vi har saa god Ro til at snakke. Har Du det ikke godt hjemme kanskee?"

„Jo, jeg har det jo godt nok paa een Maade; for jeg kommer aldrig til noget strængt Arbejde, og vi mangle jo heller aldrig hverken Mad eller Klæder. Naar jeg kommer til Kjøbstaden med min Faer, kan jeg næsten faae Alt, hvad jeg peger paa; men det er ligegodt et farlig sørgeligt Huus hos os; for

mine Forældre kan ikke rigtig enes, og det er saa tungt for mig."

„Ja det kan jeg nok begribe, min Ven."

„Jeg veed ikke, hvad der er ivejen for dem; men min Faer er næsten altid gnaven og fortrædelig, og min Moer er bedrøvet; og saadan har det været al den Tid, jeg har været hjemme. Du veed vel nok, Hans, at jeg er bleven opfødt hos min Moster, lige til jeg blev konfirmeret. Der gik det rigtignok anderledes fornøjeligt til."

„Hør, Stine, jeg troer nok, at jeg kunde sige Dig, hvad der er i Vejen; men det er kanskee bedst, at jeg tier stille med det, for ellers er jeg bange for, at Du bliver mere bedrøvet. Og desforuden er det Ting, som hverken Du eller jeg kan ændre."

„Nej, lad mig endelig faae det at vide, for saa kan jeg dog snakke med Moer om det og trøste hende. Hun siger mig det ellers aldrig, det veed jeg sikkert. — Naa, sig mig det saa, min Ven!"

„Min lille Pige! Du maa ikke blive vred paa mig, men jeg troer, Din Faer snyder Herren."

„Jøsses Navn! det gjør han da vel ikke?"

„Jo, nu er jeg rigtig sikker paa det. Jeg har nok hørt, at de andre Karle have smaasnakket om det, men jeg troede ligegodt, at det var Løgn. Men iforgaars stod jeg inde i Foderloen, mens Din Faer og Hønsekræmmeren var inde i Kalvehuset. Jeg stod der ikke for at lure, men jeg kunde da ikke lade være at høre efter, da de begyndte at handle; og

saa hørte jeg, at Din Fader skulde have to Rigsdaler for hver Fedekalv, der blev solgt. Saadan gaaer det vist med hvert evige Stykke Kreatur, der bliver solgt; og det, som Ladefogden faaer, gaaer naturligvis fra Herren."

„Ja Gud bedre os! det er nok lovlig sikkert. Det er bestemt den fæle Hønsekræmmer, der har lokket min Faer til det fra først af. Og min stakkels Moer! ja hun kan sagtens være tungsindig, naar hun veed, hvordan det gaaer til. — Aa Gud dog! Hans, Hans! sig mig, hvordan jeg skal bære mig ad for at gjøre Ende paa det Bedrageri!"

„Giv Dig tilfreds, Stine, Du kan jo ikke gjøre ved det, det er jo ikke med Din Villie, at det skeer."

„Jamen det er jo min Faer, der stjæler fra Herren, som altid har været saa god imod ham, og som har saadan en Tro til ham. Nej, nu lider jeg aldrig min Faer mere! Det er dog grueligt at høre saadan Noget om sine Forældre. Nu kan jeg jo aldrig mere være glad over, hvad jeg har, eller over, hvad de give mig; for jeg maa jo altid tænke, at det er kjøbt for Syndepenge."

„Nej hør, Stine, tag Dig det dog ikke saa nær. Vorherre kan forandre det, inden vi tænke paa det. Hører Du, min Pige! Du maa ikke sørge mere over det."

„Nej, Hans, jeg kan ikke udholde at være hjemme, nu jeg har faaet det at vide. Nej, jeg maa bort. Og Gudskeelov, at jeg har lært at sye, saa kan jeg

da føde mig selv. Jeg vil ikke være med i den Synd. Jeg rejser bort fra Dig, Hans; det gjør mig rigtignok ondt; men, min kjære Ven, kan jeg vel Andet?"

„Nej, Stine, det faaer Du ikke Lov til! saa fik jeg Dig jo aldrig at see. Saa blev jeg rigtignok ikke ret længe paa Gaarden. Og Din Moer, som ikke har anden Glæde end Dig, hvad blev der saa af hende! Nej, det kan slet ikke gaae an. Men Vorherre hjælper os nok; han har hjulpet saa Mange, — naar vi bare give Tid; men hans Time er endnu ikke kommen. Troer Du ikke det, min Pige?"

„Jo, jeg troer det nok; men det er saa forskrækkeligt at tænke paa. — See derfor var det, at min Faer kunde kjøbe det dyre Skatol; og derfor kunde han sætte to hundrede Daler i Sparekassen for mig. Nu vil jeg hverken eje eller have dem. Ja kom nu, min Ven, og lad os gaae hjem, for jeg synes, her seer saa sørgeligt ud. Gud veed, hvad Ende der skal blive paa Alt dette."

---

En tidlig Morgen i November havde Skoven allerede anlagt sin rige Hermelinskaabe, sin Vinterdragt. De ranke Bøgetræer bare den saa majestætisk, som om de kjendte deres egen Højhed. Solen, som nylig var staaet op, kæmpede endnu med Rimtaagen, men den kæmpede med Visched om Sejren. Fra de smaa Huse bag Skoven steg Røgen i Vejret i

gyldne Hvirvler. Da knirkede det i den haardtfrosne Snee, det var Hans's Moder, der kom. Hun krøb sammen i den stærke Kulde og puttede begge Hænder ind under Forklædet. Hun havde været henne med lidt Ild i en Træsko, for at gjøre Varme hos en syg Nabokone. Da hun kom hjem, saae hun en opsadlet Hest staae bunden ved Brøndværket; dens Rytter spadserede foran den lukkede Husdør, medens han stampede og gned sine Hænder. Han havde en stor Overfrakke paa, hvis Slag han med en vis Behændighed kunde faae til at vende det blomstrede Foer udad. Det var vor gode Ven Hønsekræmmeren.

„Godmorgen, Mutter," siger han. „Er det Jer, som har en Søn, der hedder Hans, og som er Staldkarl paa Herregaarden deroppe?"

„Ja, det er saamænd min Dreng. Jeg har da ellers Flere, men det er den Eneste, jeg har her nærved."

„Naa! Mit Navn er Morten Jensen. Jeg var oppe paa Gaarden den anden Dag, og der snakkede jeg med Hans; ja, vi er nu saa gode Venner og ligesom Brødre, kan jeg sige. Saa fortalte Hans mig, at hans Moer havde en Ko, som ikke duede ret meget til Mælken, og bad mig, om jeg ikke kunde bytte med hende, saa hun kunde faae en yngre."

„See, hvor han tænker altid paa mig, det er dog en god Dreng!"

„Det er, min Sæl, det bedste Menneske, der kan ligge Liv og Blod i; men hør nu videre.“

„Ja kom og lad os gaae indenfor, jeg kan ikke bjerge mig herude, for jeg er saa kuldefrossen.“

Da de vare komne ind i Stuen, fortsatte Hønsekræmmeren sin Beretning: „Saa svarer jeg ham og siger: Jeg har sgu en dejlig, rødbraget Ko, som ikke er mere end sex Aar og nær ved Kalven. Det er den første Malkeko, jeg har kjendt; men begribeligvis, der maa jo ogsaa noget til Bytte. Du kan jo komme ud til mig i Morgen Aften, hvis Du kan, siger jeg. Naa! kort at fortælle, han kom jo ogsaa, og vi bleve da enige om, at jeg skulde have ti Daler i Bytte; dersom ellers Jer Ko ikke er altfor simpel, og dersom I selv har Lyst til Handelen. For det gjentog Hans flere Gange, at det skulde komme an paa Jer selv. Lad mig see Dyret, Mutter!“

„Hvor er den Ko, jeg skulde have istedetfor?“

„Der kommer en Mand ret strax med den — ja, der er han jo ude i Gaarden! Kom nu!“

Hønsekræmmeren gik nu ind i Stalden, hvorimod Konen blev ude i Gaarden for at betragte den nye Ko, der kom. Efter endt Undersøgelse kom Hønsekræmmeren hen til hende.

„Naa, Mutter! hvad synes I saa om den Dragede? Det er Dukketøj, ikke sandt! Det er ud af den ægte „tyraalske Rasje“. Sikken et Halstøj! sikken en sluttet Krop og lave Ben! Hun kælver

bestemt om otte Uger — ja, idag er det jo Onsdag — saa er da Regningen ude."

„Jeg kan da ingen Kalv finde i hende."

„Nej, jeg ikke heller; men det er, fordi hun er af den „Rasje". Paa den Slags Køer kan man ikke finde Kalven førend omtrent fjorten Dage, før de kælve."

„Jeg synes, hun er lovlig mager."

„Ja, jeg har ikke saadan Foder som I; men hun kommer sig snart hos Jer. Forresten maa jeg sige Jer, at det er en daarlig Handel for mig; thi Jer Ko er jo en femten—sexten Aar og har desuden et lille Yver. Dersom ikke det var for Hans's Skyld, saa byttede jeg, min Sæl, ikke paa de Vilkaar; men jeg kan saa forbandet godt lide den Knøs. Jeg var tilfreds, jeg havde en saadan Søn."

„Ja, saa faaer jeg vel handle, endskjøndt det gjør mig ondt, at jeg skal af med min gamle Ko. Men hun kommer vel ikke til at sulte? hun bliver vel snart slagtet?"

„Ja, hun duer jo ikke til Malkeko. Skift saa Køerne om, Niels," sagde han til Kvægdriveren.

„Men jeg har da ingen Penge at give i Bytte," sagde Konen.

„Nej, de skal jeg have hos Hans; Gud give, jeg var saa sikker paa alle de, jeg har tilgode, som jeg er paa de Skillinger."

„Det er en Skam, at jeg ikke har en Snaps

at give i Lidkjøb, men vil han ikke spise en Mundfuld Brød?"

„Nej Tak, Mutter! Brændevin drikker jeg aldrig, og jeg har nylig spist Frokost. Farvel, og til Lykke med Handelen! Hils Jer Søn, dersom I træffer ham førend jeg." Nu red han sin Vej; Kvægdriveren med Koen fulgte langsomt bagefter.

Søndagen derefter, da Hans kom hjem, sagde Moderen:

„Naa, kommer Du nu, min Dreng. Jeg har længtes saa meget efter Dig, for jeg huer slet ikke den Ko godt. Hun er ikke for at æde, og hun vil heller ikke malke noget."

„Hvad er det for en Ko? Har I handlet, Moer?"

„Ja, det veed Du vel nok. Du har jo selv sendt en Mand herud med en Ko, som Du havde seet paa. Jeg synes, han sagde, at han hed Morten Jensen."

„Hvad er dog det for en Historie, I fortæller? Jeg har ikke seet paa nogen Ko til Jer, og jeg kjender ingen Morten Jensen."

„Ih Gud Fader bevares! men han sagde jo, at Du havde lovet ham ti Daler i Bytte, og at I var saa godt kjendt."

„Hvordan saae han ud?"

„Det var en høj, klejn Mand, der saae saa mildt og snakkede rask."

„Og saa havde han en stor „Senillie" paa og red paa et mørkebrunt Bæst?"

„Ja, det er rigtigt! Saa kjender Du ham dog, min Dreng."

„Ja, I kan troe, at jeg kjender ham; for det er den største Slyngel, der er ovenpaa Jorden! Jeg har længe vidst, at han narrede de Rige; men jeg troede dog, han lod de Fattige beholde deres Smuler. Han hedder ikke Morten Jensen, men Peter Hønsekræmmer. Og hvert evige Ord, som han har sagt om vor Aftale, er den skinbarlige Løgn, som han har digtet op for at narre Jer; for I er naturligvis bleven rigtig godt snydt. Lad os see Koen." Da de kom ind i Stalden, og Hans havde undersøgt Koen, saa godt han forstod, sagde han:

„Ja, hun er saamænd Ingenting værd! Det er tydeligt at see, at hun har en indvortes Sygdom, hvad det saa er. Hun er jo saa radmager og vil endda ikke æde det gode Kløverhø. Det var dog skammeligt! Hvor kunde I dog være saa enfoldig at lade Jer narre saadan? Og det var min Ko, som har kostet mig et helt Aars Løn."

„Aa, Gud hjælpe og trøste mig, min Dreng! Har jeg nu skilt Dig af med Din Ko! Det kan Du da aldrig give mig til mere. Og Du, som har været saa god ved mig altid, Hans!" udbrød hun grædende.

„Min egen gamle Moer! I maa dog endelig ikke græde! Det kan jeg ikke udholde at see. Jeg har jo Ingenting at tilgive Jer. I gjorde det jo kun til mit Bedste; og det har I jo stræbt for, lige

siden jeg laa i Vuggen. Tage fejl, det kan jo ethvert Menneske. Jeg havde heller ikke havt nødig at tage saadan paa Vej."

„Ja, da havde Du saamænd Rettighed til at tage paa Vej, Hans, for det er et stort Tab for os. Men jeg troede nu, det var sandt, for han fortalte saameget, som Du havde sagt, og han roste Dig og sagde, at I vare saa gode Venner."

„Det er dog en mageløs Løgnhals! Jeg har kanskee ikke snakket ti Ord til ham i den Tid, jeg har kjendt ham — Men det er sandt, jeg saae jo, han red igjennem Skoven før; han skulde vist ud til Rasmus Jensens. Saa kommer han snart igjen. Farvel, Moer! Jeg maa ud og have fat i Kludene paa ham."

„Hans! Hans! Nej, gjør mig dog ikke den Sorg. Hør, min Dreng! Du vil dog vel ikke lægge Dig i Veje for Nogen, ligesom andre Røvere. For Guds Skyld, gjør dog ikke den Ulykke, Hans!"

„Synes I, det kunde være formeget at banke den Skurk?"

„Men Hans, er det det, som Du lærer, naar Du gaaer i Kirke! Er det saadan, jeg har lært Dig efter Guds Ord, dengang Du var lille, saa Gud hjælpe os for Gavn, det har gjort! — Hør, Koen brøler! Det er sandt, jeg har ingen Halm til hende. Maaskee hun kan bedre lide den end Høet. Du lovede jo ogsaa at tærske lidt for mig idag. Ikke sandt, min Dreng! Gak nu, Hans!"

Saa slængte Hans Trøjen, gik derpaa ud i Loen og slog paa Kornet med Plejlen, som om det havde været Hønsekræmmeren, der laa under ham.

Men da Hans gik hjem om Aftenen, thi hans Moder vilde ikke give Slip paa ham før, hvem mødte han vel saa i Skoven andre end Hønsekræmmeren, der var bleven forsinket ved et usædvanlig flot Lidkjøb. Han kjendte godt Hans og sagde med skjærende Spot:

„See god Aften, Søn! Naa, Du har været hjemme at see den nye Ko. Ha ha ha."

„Saa Du gjør Nar ovenikjøbet! Du er dog den værste Skurk, jeg kjender," sagde Hans opbragt.

„Siger saadan en Fløs „Du" til mig!" udbrød Hønsekræmmeren, og svippede Karlen over Fingrene med sin Ridepidsk. Dette var lovlig meget for vor Hans. Han greb fat i Bidselet, snappede Ridepidsken og høvlede ham rigtig tæt med hans egen Pidsk. Den Brune begyndte at sprælle; men da hun mærkede, at det ikke var hende, der fik Huggene, stod hun ganske stille. Da Hans havde faaet styret sin Lyst, gav han Hoppen et Svip, saa hun foer som et Lyn henad Stien. Derpaa kylede han Ridepidsken efter den ulykkelige Hønsekræmmer, der bandede og skreg af alle Kræfter. Nu gik Hans hjem til Gaarden. Da hans Sind var kommet lidt til Rolighed, fortrød han, hvad han havde gjort. Hvad vilde Vorherre synes om det? hvad vilde hans Moder sige?

Den foregaaende Nat har lagt et tykt Snetæppe over Jorden. I den tidlige Morgenstund ere alle Gaardens Folk ifærd med at lave Veje i forskjellige Retninger igjennem Gaardspladserne. De ere allerede færdige med Borgegaarden og have nu travlt med deres egen. Deres rødmussede Ansigter ere saa straalende i den klare Morgenluft; de have nu ogsaa faaet fat paa et Arbejde, som de synes om. Træskoene ere rigtignok fulde af Sne, men det mærke de ikke til. En af dem, som har Vanter paa, maa bestandig høre Stikpiller om „Jomfruhænder“ og „Skrædderfingre“ o. s. v. De kappes stadig om at kunne tage den største Pulte Sne paa Skovlen.

„Sikken en Plade jeg har her,“ siger En af dem, „han var sgu rigtig god til et Grydelaag!“

„Nej, lad os bare være fri for det,“ siger en Anden. „Suppen er tynd nok i Forvejen.“

„Hør, Du med Vanterne,“ siger Søren, „kan Du lette denne Pulte? For jeg kan mærke, at de bare Hænder kan ikke forslaae.“

„Ja, jeg er da ingen rigtig Bogfinke,“ svarer han, hvorpaa han løfter den store Sneklods i Vejret og lader den falde paa Sørens Hoved. Nu lee de Alle.

„Der fik Du nok Skidt paa Ryggen, Søren!“ siger En.

„Nej, det var dog ikke Andet end Sne,“ svarer han.

Ladefogden med sin Stok og sit mørke Ansigt gaaer frem og tilbage paa den nylavede Vej. Han bliver ikke vred over at see deres Spøg; thi han veed nok, at Arbejdet gaaer bedst fra Haanden, naar der er „Humør". Naar han vender dem Ryggen, vexle de engang imellem en Snebold, som fremkalder lydelig Munterhed, baade naar den rammer, og naar den fejler; men endskjøndt han veed, hvoraf de lee, siger han Intet. En sjelden Gang trækker han endog paa Smilebaandet, hvilket er hans vildeste Udbrud af Munterhed.

Et Øjeblik derefter, da Ladefogden var inde at spise Frokost, foregik der et mere alvorligt Optrin i hans Stue. Han sidder ved Bordet, men rører ikke Maden, Datteren staaer grædende foran ham og siger:

„Kan Du da ikke mærke, Faer, at der ingen Lykke er ved de Penge? Vi har jo fuldt op af Alleslags; men hvad Fornøjelse har vi vel af det?"

„Jeg troer dog, den Tøs er gal! Er Du bleven hellig eller tosset, eller har Din Moder sat det i Dig? Kommer det Dig ved, hvor Pengene komme fra? Har Du indgivet hende, at hun skulde irettesætte sin Faer, Du gamle, taabelige Kjælling?" sagde han til Konen.

„Nej, om det saa var det sidste Ord, jeg skulde sige, har jeg aldrig nævnt Noget om det; men jeg takker dog Gud for, at hun har begyndt paa det. Jeg har baaret det i mange, tunge Aar og været din Medvider; men husk paa, Kristen! at vi komme

nærmere og nærmere til Graven. Det er rigtignok haardt, at høre sine Fejl af Ens egne Børn; men det bliver kanskee haardere at høre dem paa Dommens Dag," svarede Konen.

„Ja, jeg kunde jo nok vide, at I var enige. Naar først Fruentimmerne blive tossede, er der ingen Ende paa det. Men I kan troe, at jeg er ikke saadan at kujonere! Tag Jer iagt for at drille mig længere! Hører I det!" sagde han og slog i Bordet, saa Tallerkenen dandsede. Stine blev forskrækket og gik hen til sin Stol; men Moderen sagde:

„Ja, Du kan ikke kyse mig, Kristen, for det vil jeg sige Dig, at dersom Du ikke skaffer Hønsekræmmeren af med sin Handel her paa Gaarden, saa vil jeg og mit Barn sige Dig Farvel og befale os Gud ivold. Aa, Gud hjælpe mig! Det tænkte jeg rigtignok ikke paa, da vi stod for Alteret, Kristen, at det skulde gaae saadan med os. Jeg veed nok, at jeg lovede dengang, at jeg vilde følge Dig i Medgang og Modgang; men jeg har aldrig lovet, at jeg vilde følge Dig i Synden. Jeg har gjort det altfor længe; men nu skal det være forbi. Naar jeg tænker paa, hvor glade mine gamle Forældre var paa vor Bryllupsdag! Ja, de vilde vende sig i deres Grav, naar de vidste, hvad jeg har gaaet igjennem. Du veed selv, hvor mange bitre Taarer jeg har grædt, hvergang Du kjøbte Boskab eller Klæder, som var over vor Stand; men Du har al-

drig brydt Dig om det. — Nu skal der gjøres en Ende paa det."

„Du snakker, som Du har Forstand til. Hverken Du eller Tøsen har prøvet, hvad det er at sulte eller at gaae nøgne; og det kom I dog til, dersom vi skulde leve af min usle Løn. Snyder Herren da ikke ogsaa mig, naar han ikke vil give mig saa meget, som andre Ladefogder faaer! Om jeg ogsaa gjør mig lidt Fordel ved Handelen, saa faaer jeg dog ikke mere, end jeg kunde tilkomme, hvis han var rimelig. Desuden er det slet ikke Noget at snakke om, for saadan gaaer det til paa alle Herregaarde. Lad os saa være fri for den Tuden og det Brøvl!"

„Ja, Du kan kalde det, for hvad Du vil, men hvad jeg har sagt, det var mit Alvor. Gud bedre Dig! Du kjender vist ikke mere Forskjel paa Ret og Uret!"

Uden at svare tog han sin Hue og Stok og gik ud til Snekasterne.

„Nu har Fruentimmerne gjort ham gal i Hovedet," hviskede de, da de saae hans vrede Ansigt. Fra nu af kunde de ikke gjøre ham tilpas, men fik Utak hvert Øjeblik, og saa blev det forbi baade med Grin og med Sneboldе.

Hele Dagen igjennem klang det for Ladefogdens Øren: Du kjender ikke Forskjel paa Ret og Uret. Det var temmelig kjedeligt at høre paa; men han kunde ikke blive fri. „Har jeg da ikke min Forstand endnu?" spurgte han harmfuld sig selv. „Jo, men

Du bruger den ikke. Du har gjort Uret saa længe, saa Du troer, at det er Ret," svarede en indvendig Stemme. „Skulde jeg da være værre end Andre? Enhver er jo Tyv i sin Næring!" „Ja, men Tyve og Røvere skulle ikke arve Guds Rige!"

Flere Dage kæmpede han saaledes med sig selv. Han talte aldrig et Ord hverken til Kone eller Datter; thi de havde jo fornærmet ham haardt ved deres Bebrejdelser. Mange Gange satte han sig for, at han vilde ikke bryde sig om deres Snak, men blive ved, som han plejede; men saa tænkte han: „Nej, det gaaer ikke an, for saa render de jo fra mig, og Herregud! skulde jeg være ene nu, da Alderen begynder at stunde til. Og vor Moer og jeg have dog levet sammen i saa mange Aar. Men hvordan skal jeg ændre det? Dersom jeg ikke vil handle med Hønsekræmmeren, saa siger han hele Re'ligheden til Herren; og han jager mig bort og tager Alt, hvad jeg ejer og har. Men Hønsekræmmeren, som har været lige saa god som jeg? Ja, han hytter sig nok, den Djævel! Han vil bagefter gjøre Nar af mig og fortælle det til alle Folk. Hu, det er til at blive rasende over. Hvor skal jeg holde ud at være paa Jorden!" Saaledes var den Ulykkeliges Tanker Nat og Dag.

---

Nu er det blevet Tøvejr igjen, og Sneen har faaet Fødder at gaae paa. Det er mørk Nat.

Vinden suser, og Regnen pidsker paa Ruderne i Enkens lille Hus. Indenfor seer det bedre ud; der skinner Lampen i den hyggelige Stue. Enken og hendes Søn sidde ved Kakkelovnen.

„Det er dog et farligt Guds Vejr," siger hun. „Du kan vist ikke hitte igjennem Skoven uden Lygte, Hans!"

„Jo, Moer, om der saa blev bundet for Øjnene af mig; men jeg har meget at snakke med Jer om endnu."

„Ja snak Du kun, min Dreng, jeg vil jo gjerne beholde Dig hos mig, saa længe jeg kan."

„Moer!" sagde Hans nu med nedslagne Øjne, „jeg bankede alligevel Hønsekræmmeren i Søndags."

„Nej, Hans! det havde jeg dog ikke troet om Dig, at Du kunde gjøre mig saa haardt imod. Vilde min Søn være bekjendt at gaae og lure efter Nogen i Skoven! Hans, hvor kunde Du dog gjøre denne store Ondskab og synde imod Gud?"

„Ja, men Moer, saa slem var jeg dog heller ikke; for jeg gik ganske sindig hjem og tænkte, at han var kommen forbi for længe siden; men saa mødte han mig lige ved Vejen. Jeg sagde aldrig eet Ord til ham; men saa grinede han af mig og spurgte, om jeg nu havde seet paa Koen."

„Herregud! kunde Du saa ikke styre Dig længer?"

„Nej, for saa slog han mig, fordi jeg sagde, at han var en Skurk. Men saa kunde jeg rigtignok

ikke dye mig længer. Jeg gav ham saa et rigtig godt Lag Hug med hans egen Pidsk."

„Var der Nogen, som saae det?"

„Nej, ingen Andre end Vorherre," sagde Hans bedrøvet.

„Nu har nok min Dreng glemt sit Fadervor, og det kunde Du allerede, dengang Du vogtede Gæs. Havde Du dog bare tænkt, da Du saae ham: Forlad os vor Skyld, som vi forlade vore Skyldnere. Den Mand har rigtignok gjort Dig stor Uret, men „Hævnen hører mig til," siger Herren."

Den Gamle drog et dybt Suk, og begge sade længe uden at sige et Ord.

„Moer, nu er jeg snart kjed af at tjene," begyndte Hans.

„Hvad stikker Dig nu, Hans? Du er jo ikke mere end fireogtyve Aar. Du skulde dog tjene saa længe, at Du kunde faae samlet Penge til at fæste Huset."

„Nej, Moer, jeg kommer vist til at gifte mig til Majdag."

„Jøsses Navn, Hans! Du har da vel ikke flere Ulykker at fortælle mig iaften. Du er da vel ikke kommet galt afsted med nogen af de forfløjne Tøser oppe paa Gaarden."

„Nej, I skal ikke være bange; det har jeg da vogtet mig for, Gudskeelov! Men I har vel nok hørt, at jeg er gode Venner med Ladefogdens Stine?"

„Ja, jeg har nok hørt det; men jeg synes, I ere meget for unge endnu.“

„Ja, men det er rent galt hjemme hos Stines Forældre. Hun og hendes Moder have været ilav med Ladefogden, for at faae ham til at lade være at narre Herren; men han gjorde sig gal og vilde ikke høre Noget om det. Og siden har han aldrig talt eet Ord til dem, men gaaet, som om han var rent ude af Verden. Han har saamænd skjæmmet sig paa en tre—fire Dage, saa man skulde troe, at han havde gaaet en farlig Sygdom igjennem.“

„Han kunde have ladet sig nøje med, hvad der tilkom ham. Men derfor synes jeg dog ikke, at I have nødig at gifte Jer.“

„Jo, for Stine og hendes Moer have sagt til Ladefogden, at dersom han ikke vil være ærlig, saa ville de gaae deres Vej fra ham, og det er deres Alvor. Men jeg troer nu ikke, han kan lade være at snyde, for han er saa igaaet med Hønsekræmmeren; de have vist handlet sammen idag igjen. Dersom det skulde skee engang i det Samme, at Stine skulde blive husvild, maa hun saa være hos Jer, Moer? og maae vi saa faae Huset?“

„Ja vel maa Du det, min Dreng, det har jeg jo lovet Dig for længe siden. Det er vel sikkert nok et skikkeligt Menneske den Stine, siden Du holder saa meget af hende, saa vi komme vel nok ud af det. Men hvor skal Du faae Penge fra til at fæste Huset for? Har Du tænkt noget paa det, Hans?“

„Ja, Stine har jo en Sparekassebog paa to Hundrede, som hendes Fader har givet hende, og den kunde jo magelig klare Indfæstningen. Men Ladefogden er vel sagtens ikke kommet rigtig til de Penge, og derfor siger Stine, at hun aldrig vil have en Skilling af dem. Jeg synes rigtignok, at det er lovlig mange Penge at kaste hen, især da vi trænge saa haardt til dem; og maaskee ogsaa Manden er sluppen til dem paa en ærlig Maade; man kan da ogsaa gjøre Skarn Uret."

„Det kan Altsammen ikke hjælpe; for dersom I have Mistanke om, at det er stjaalne Penge, saa faae I aldrig nogen Førnøjelse af dem. Dersom I brugte dem, saa maatte I jo tænke, hvergang Lykken gik Jer imod, enten ved Sygdom eller ved Vanheld paa Kreaturet, at det var Guds Straf, fordi I regjerede med syndige Penge, eller ogsaa, at det var Gud, som hjemsøgte Forældrenes Synder paa Børnene. Du kan være sikker paa, min Dreng, at hvad med Synden kommer, med Sorgen bortgaaer."

„Ja, I skal faae Ret, Moer; man kan jo see, hvordan det gaaer hos Ladefogdens; de have saamænd ikke ret megen Glæde af deres Del. — Aa, der bliver vel nok, med Guds Hjælp, en Udvej for os. Herren bliver kanskee heller ikke saa haard ved mig, naar jeg skal fæste; han har da altid seet saa mildt til mig. Ja, saa troer jeg da, at vi lade Sparekassepengene være i Fred, indtil det engang kommer op med Ladefogdens Streger. Saa kan jeg

jo sige Herren, hvordan det hænger sammen, og maaskee han saa giver os nogle af Pengene. Ja, nu maa jeg nok liste hjemad. Godnat, Moer! Maa Stine komme ud at see til Jer, for at I kan blive kjendte?"

„Ja vist maa hun det, min Dreng. — Men Du husker da vel paa, at I ere ikke gifte endnu. Jøsses, hvor det er mørkt! Vil Du dog ikke have Lygten?" raabte hun efter ham. „Ja ja da! Godnat, Hans!"

Nu gik Hans ind i den sorte Skov. Stormen hylede som et Rovdyr, der ikke kan magte sit Bytte; men hvert Træ stod rodfæstet og rystede kun paa Hovedet af dens Harm. Kun nogle tørre Grene maatte give efter. Nu og da bragede en af dem og faldt ned for Hans's Fødder, Regnen pidskede ham i Ansigtet, men han gik rolig og glad sin Gang. Det havde lettet paa hans Sind, at han havde faaet skriftet for Moderen. Just som han havde naaet Udkanten af Skoven, og det begyndte at lysne lidt, hørte han nogle Skridt, der kom ham imøde. Det var tunge, uregelmæssige Trin, ligesom af en Beruset. Uden at vide hvorfor, kryber Hans om bag en tyk Bøgestamme. Skridtene komme nærmere, den Gaaende stiger op paa Stenten, og imod Lysningen udenfor seer Hans, at det er Ladefogdens svære Skikkelse, som nu kommer ind i Skoven. Han standser nærved Hans's Træ, mumler nogle uforstaaelige Ord og slaaer sig heftig for Brystet. Derpaa tager han Noget op af Lommen. Hans maa anstrænge sine

Øjne for at see, hvad det er. „Gud Fader bevare os! det er et Reb, han vil hænge sig!“ siger Hans ved sig selv. Ladefogden gjør en Løkke paa Rebet, lægger det om Halsen og begynder at klavre op i et bekvemt Træ, da Hans pludselig springer frem, tager fat paa ham og raaber: „For Gud i Himlens Skyld, Menneske!“

Ladefogden udstøder et vildt Skrig og falder til Jorden, hvor han bliver liggende nogle Øjeblikke som bedøvet. Derpaa springer han op, farer løs paa Hans og begynder at ruske ham med Kæmpekræfter, idet han raaber: „Hvem er det, som tør vove at røre mig! Har jeg ikke Lov til at gjøre ved mig selv, hvad jeg vil! Svar for Satan! Svar!“

„Jeg er jo Hans — Staldkarlen — jeg kommer hjemme fra min Moer, jeg skulde hilse Dig fra hende.“

„Naa, det er Dig, Hans,“ sagde Ladefogden og slap ham. „Ja Du har altid været en skikkelig Fyr — men jeg — jeg er en Slyngel og en Tyv, og Du veed jo nok, at Tyve skal hænges. Havde det været en Anden, saa havde jeg slaaet Skallen itu paa ham! — Jeg er ikke til at spøge med i Aften, maa Du troe! Nu vil jeg følges hjem med Dig. Gjemt er ikke glemt. Men Du holder mig Din Mund! Hører Du!“

„Jeg skal nok tie med det, dersom Du vil love mig, at Du aldrig vil begynde paa saadan Noget mere.“

„Love Dig det? Hvad kommer det Dig ved?“

„Jøsses! Det kommer jo ethvert Menneske ved. Og desforuden, saa har Du vel nok hørt, at jeg er — Hm! saadan lidt Kjærest med Din Datter.“

„Stine! — Naa, det er jo sandt! Ja, saa veed Du vel Alting? — Havde Du nu ladet mig gjøre, som jeg vilde, saa kunde Du have faaet hende; men nu, naar jeg lever, saa skal hun sælges til Hønsekræmmeren. Det bliver dog den værste Handel, jeg har gjort med det Skarn!“

„Gud naade os dog! Hvordan hænger det da sammen?“

„Jo, han var jo oppe hos mig idag og vilde handle, ligesom han plejede; men saa svor jeg en dyr Ed paa, at jeg vilde aldrig handle mere paa den Maade; nu skulde han betale ligesom andre Kvægprangere. Saa spurgte han mig, om jeg var bleven tosset, om vi allerede havde faaet Hundedagene her paa Gaarden; men jeg blev ved Mit. Da sagde han: „Hør nu, Kristen! Jeg er egentlig ikke kommet her idag for at handle, men for at bejle til Din Datter. Du veed jo, at jeg har altid seet mildt til hende. Igaar blev min gamle Kone begravet, saa nu kan det blive til Alvor, hvad jeg har sagt til Stine for Spøg.“ Jeg var lige ved at revne af Galskab, men han blev ved: „Ja, det kan inte hjælpe, Du vrier Mund, Kristen, for nu veed jeg, hvordan Du skal have det. Da Du ikke er til at enes med, saa skal Du, min Sæl, have Kniven paa

Struben. Enten skal Du nu give mig Din Datter og natyrligvis blive ved med Handelen, eller ogsaa gaaer jeg op til Herren og fortæller hele Kommærsen. Nu kan Du betænke Dig til paa Tirsdag, sagde han og red sin Vej."

„Det er dog grueligt, at der skal være saadanne Mennesker til!"

„Jeg gik ind i Vognporten og satte mig ned; jeg grundede paa, hvordan jeg skulde slippe af med ham. Nej, det er ikke saadan at blive den Onde kvit. Hans, Hans!" udbrød han heftig og greb Karlens Haand, „vogt Dig dog altid for 'at gjøre Uret, om saa der var en Tønde Guld at tjene!" Han sukkede dybt og vedblev: „Jeg havde jo sat mig for, at jeg vilde ikke narre Herren mere, men det var ogsaa galt at blive jaget bort som en Kjæltring, tænkte jeg. Det kunde aldrig gjøre Hønsekræmmeren en Stump at aabenbare Alt, for hans Rygte blev ikke værre; derfor kunde jeg være sikker paa, at han ogsaa vilde gjøre det. Jeg vidste jo ogsaa godt, at Stine ikke kunde udstaae Hønsekræmmeren. Vilde jeg være ærlig, saa skulde jeg altsaa paa Porten. Vilde jeg blive ved at snyde, saa skulde jeg give min Datter til Forlig. Jeg grundede, saa mit Hoved var nær ved at sprænges; men jeg fandt ingen Udvej; og inden jeg vidste af det, var det blevet mørk Nat. Saa sprang jeg op — der hang saa lige et nyt Reb paa Væggen — Ja, Djævelen han gjør altid saadan Noget nemt for

Folk! saa gik jeg herud — Aa Gud! jeg veed jo ikke andet Raad endnu!" raabte han, idet han vred sine Hænder og hulkede krampagtig. Det var grueligt at høre den stærke Mand græde i sin Fortvivlelse. „Hans!" raabte han igjen og slyngede sine Arme om ham, „Hans! min kjære Dreng! veed Du nogen Hjælp eller Trøst for mig?"

„Ja, jeg veed. Vær kun rolig og læg Dine Hænder sammen.

**Fader vor! Du, som er i Himlen.**
**Helliget vorde Dit Navn.**
**Tilkomme Dit Rige.**
**Skee Din Villie, som i Himlen saaledes og paa Jorden.**
**Giv os idag vort daglige Brød.**
**Forlad os vor Skyld, som vi forlade vore Skyldnere.**
**Led os ikke i Fristelse;**
**men frels os fra det Onde;**
**thi Riget er Dit, Magten og Æren i Evighed. Amen!"**

Ved de første Ord af Bønnen gik der en heftig Skjælven igjennem Ladefogden; men siden stod han stille og holdt op at græde. Hans havde ikke lært, hverken at prædike eller at deklamere; men Vorherres Ord løde saa mildt og husvalende fra hans Mund i den mørke Skov. See, det var nu hans Raad! han vidste ikke andet, den enfoldige Bondeknøs.

Ladefogden blev ved at staae i nogen Tid med foldede Hænder; derpaa drog han et dybt Hjertesuk og sagde:

„Lad os saa gaae hjem, Hans!"

De fulgtes nu ad i Stilhed, men da de havi
gaaet nogle Skridt, sagde Hans, idet han standsed
„Hør, Kristen! Vil Du lyde mig, saa gaa i
til Herren i Morgen, det Første han sidder op, 
sig ham det Altsammen, ligesom det er."

„Hans! Du veed ikke, hvad det er, Du fo
langer. Kan jeg sige det til ham! Jeg, som h
har saadan en Tro til, og som styrer hele Gaard
for ham! Hør! jeg vil fortælle Dig Noget: Da d
gamle Herre laa paa sit Yderste, blev jeg kaldt i
til ham, og han sagde: „Hør, Kristen! Du har tje
mig tro i mange Aar; vil Du nu ogsaa være li
saa tro imod min Søn? Det kan ikke hjælpe, at I
kommer til ham og vil have Ordre, saadan som I
er kommet til mig; for han kjender ikke til Lan
væsenet. Du kan ogsaa narre ham lige saa meg
som Du vil; men jeg troer ikke, Du har Hjertel
til det, vel Kristen?" Og saa gav jeg den gam
Mand Haanden paa, at jeg skulde være ærlig im
hans Søn. Hvad siger Du nu, Hans! Kunde I
saa gaae op til Herren og fortælle ham Alt, dersc
Du var i mit Sted?"

„Ja, jeg er jo kun ung, og Vorherre har aldr
prøvet mig ret haardt endnu; men jeg troer alligev
at jeg kunde gjøre det. Det bliver jo rigtign
nogle tunge Ord at faae sagt; men det er da k
en Overgang, og Du skal see, hvor let Du bliv
om Hjertet, naar det er overstaaet."

„Ja, men tænk paa, jeg, som har været s

æstimeret allevegne, jeg skulde — Nej, jeg kan aldrig faae sagt det."

„Ja, der er dog intet andet Raad for Dig. Du bliver nødt til det. For Du kan da vist ikke tiere faae Sind til at gjøre en Ulykke paa Dig selv, da Gud har frelst Dig denne Gang."

„Hans, hvad troer Du, Herren vil gjøre ved mig?"

„Det er ikke godt for mig at sige; men det er jo en rar Mand. Det gaaer nok meget bedre, end Du forestiller Dig. Og saa maa Du stole paa Vorherre, Du kan troe, han forlader Dig ikke, det har Du jo nylig faaet Bevis paa."

„Vil Du gaae med mig imorgen, Hans, og staae mig bi?"

„Det kan vel ikke hjælpe; for jeg er jo ikke noget kjendt med Herren. Du er jo bedre vant til at snakke med ham, end jeg."

„Det er ingen Sag at tale, med hvem det skal være, naar bare man har rent Brød i sin Pose — Ja, Hans! Du maa dog endelig følge med. Du kan da ogsaa fortælle, hvad Du har seet iaften."

„Ja, dersom ellers jeg kan faae Munden paa Gang. Ja, lad mig saa gaae med da."

De havde imidlertid naaet Herregaarden. Hans sagde: „Lad os nu gaae iseng, Klokken er vel henved elleve; men glem ikke at takke Gud. Godnat, Kristen!"

Dermed skiltes de ad; men Hans gik ikke i Seng for det Første; thi han blev ved at gaae sagte udenfor

Ladefogdens Stue; han stolede ikke rigtig paa h
endnu.

Om Morgenen tidlig den næste Dag finde Hans i Borgestuen, hvor han sad tilligemed de and Folk og søbede Davre. Karlene sade ved det sto Bord langs med Væggen. Forkarlen havde de øverste Plads, og Røgteren den nederste; Pigern regjerede over den nederste Bordende og havde Fad for sig selv. Drengen, som ikke vilde være ti sads med dem, stod op ved Siden af Forkarlen.

„Har I hørt Nyt?" spørger Forkarlen. „Høns kræmmeren skal giftes med Ladefogdens Stine. N bliver der sgu godt Kjøb paa Kalvene, hvad der ik har været før."

„Det er Løgn vel!" udbrød Flere forbausede.

„Naa, Hans! Kan Du nu see, hvordan Pigern ere indrettede. Du vilde ikke troe mig; men n faaer Du nok Troen i Hænderne," sagde Mads.

Hans blev ganske rolig ved at søbe uden svare, han trak blot lidt paa Smilebaandet.

„Hvor har Du faaet det at vide?" spørger Søre Forkarlen.

„Jo," var Svaret, „Hønsekræmmeren var ud hos mine Forældre igaar, og der havde han lad sig forstaae med det. Det er da ogsaa tydeligt n at see paa Hans, for han er jo saa fortabt idag.

Hans befandt sig ikke rigtig vel under denn Passiar; thi Alle saae paa ham. Søren, hans Ve bemærkede dette, derfor sagde han:

„Ja, her bliver sgu snart en Forlovelse til, her paa Gaarden."

„Aa Fanden vel, hvem er det?" spurgte Forkarlen.

„Det er Røgteren og saa vor pænne Kokkepige."

Nu lo de Alle, endog de Paagjældende; thi Røgteren var et halvgammelt, skeløjet Pus; hvorimod Kokkepigen var en ung, blomstrende Landsbyskjønhed.

„Hvorfor mener Du det, Søren?" spurgte Forkarlen leende.

„Jo, for han gaaer altid og snuser i Kjøkkenet og skaffer hende Tørrebrænde og Skurevisker. Igaar kom jeg rigtig bag paa dem. Jeg kommer ind i Kjøkkenet for at tænde min Pibe; der staaer han ved Bordet med en Spølkum Kaffe foran sig. Marie havde begge Armene om Halsen paa ham og forkyssede ham, saa det var noget grueligt."

„Du er dog et vissent Løgnebæst, Søren!" svarede Kokkepigen.

„Jeg maatte sgu gaae med tør Mund og fik hverken Kys eller Kaffe. I kan jo selv see, hvor fjottet han seer ud om Munden; han har ikke faaet tørt sig endnu," vedblev Søren.

„Ja, jeg troer det meget godt," sagde Forkarlen, „for man kan jo see det paa hans Øjne. See nu paa ham! det forestiller, som om han saae herop, og saa skjæver han dog saa lumsk til Marie. Ja

det er en stor „Spekelander", han seer til Kjød, naa
han mener Flæsk."

Nu blev der stor Munterhed igjen. Svine
drengen, der just havde faaet en Skefuld „Mælk-og
Grød" i Munden, grinede, saa den blev siddende
Halsen paa ham. Han tabte Skeen og blev staaend
med opspilet Mund; han kunde hverken faae Aand
eller Vejr.

„Dunds ham i Ryggen!" raabte Kokkepigen.

„Skal Du saadan staae og skabe Dig ve
Bordet!" udbrød Forkarlen med forstilt Vrede o
gav Drengen et Ørefigen, hvorved Halsen kom
Orden.

„Hvorfor slaaer Du ham?" spurgte Marie be
brejdende.

„Du sagde jo selv, at jeg skulde dundse han
og jeg tænkte, at det var ligemeget, hvor han fi
det. Gjorde det vel ondt, min Dreng?"

„Nej," svarede denne. Derpaa saae han ti
Røgteren og begyndte at grine paany.

Nu aabnede Ladefogden Døren og sagde, sa
rolig han kunde:

„Dersom Du er færdig med Maden, Hans, sa
kom lidt ned i Stalden."

Hans rejste sig op og gik med ham. De fulgte
ad, ikke til Stalden, men op til Herremanden.

En Timestid efter kom Ladefogden ind i si
Stue. Det var tydeligt at see, at han havde grædt

men alligevel var han saa sjæleglad, at Konen og Datteren saae forbausede paa ham.

„Nu bliver det da forbi med Handelen, som I snakkede om; for nu har jeg været oppe hos Herren og bekjendt det Altsammen.“

„Ih Gud Fader skee Lov og Tak!“ udbrød Konen. „Hvad sagde han til Dig?“

„Ja, han var jo lidt haard i Førstningen, og det var da heller ikke formeget; men saa fortalte Hans ham —“

„Hvad fortalte Hans?“ spurgte Stine ivrig.

„Ja, det gjør nu ligemeget. — Han bad da godt for mig, og det skal jeg aldrig glemme ham af. Jeg tilbød Herren alt det Ny, som vi har faaet, siden han kom til Magten; men han vilde slet ikke have det. Her er Din Sparekassebog, Stine, den vilde jeg ogsaa givet ham; men den, sagde han, skulde Du have i Faddergave, for Du veed nok, at han har staaet Fadder til Dig. Ja, det er dog mageløst, saa god han er. Det var da ogsaa skammeligt at narre saadan en Mand.“

„Men vilde han beholde Dig, det vil han vel ikke?“ spurgte Konen.

„Jo, han vil. Jeg vilde jo have rejst; for jeg sagde, at jeg var bange for at brænde mig igjen; men saa svarede han, at han skulde nok sørge for, at jeg ikke kom i Fristelse mere; for han vilde holde en Avlsforvalter, og saa skulde han have med Handelen at gjøre. Der var allerede fæstet en, for

Herren vilde prøve nogle nye Kunster i Marken, som jeg ikke forstaaer mig paa."

„Aa Gud skee Lov, at det gik saa naadigt af!"

„Ja, der er meer endnu. Saa klagede jeg mig for Herren, at jeg var bange for at faae en slem Tur med Hønsekræmmeren, som skulde komme imorgen. „Aa, ham skal vi snart blive færdige med," svarede Herren, „jeg skal nok sende ham en saadan Afsked idag, saa han aldrig skal komme her tiere." Og jeg blev jo rigtignok glad over, at slippe saa nemt."

„Nu troer jeg bestemt, at vi kan blive rigtig glade engang endnu, og det kunde vi da aldrig have ventet," sagde Stine bevæget.

„Ja, vi har rigtignok Meget at takke Gud for; men nu kan vi da vist heller aldrig glemme ham mere; troer Du vel, Kristen?"

„Nej, det har Du Ret i, Moer. Det kan vi vist ikke. Men skulde jeg gjøre Noget, som Du synes er galt, saa maa Du frit sige mig det, og jeg skal endda takke Dig derfor. Der er ingen uden Gud, som veed, hvad jeg har gaaet igjennem i disse Dage, og det er dog kun lidt imod, hvad jeg kunde have fortjent i de mange Aar. — See, der gaaer Hans og seer saa langelig til Vinduerne!"

Nu bankede han paa Ruden, og Hans kom ind. „Hans!" vedblev Ladefogden, „nu er vi saa fornøjede alle Tre, og vi venter, at det skal blive ved, for nu begynder vi et helt nyt Levnet. Nu kan Du kysse Stine, saa kysser jeg vor Moer."

Men Hans lod sig nøje med at tage Kjærestens Haand. Det er godt at have Noget tilgode, tænkte han vist; for han smilede saa skjelmsk.

„Og nu," begyndte Ladefogden til de Unge, „nu maae I godt faae hverandre, hvornaar I vil. Du skal vel sagtens have Din Moers Hus, Hans, og dersom Du ikke selv har Penge, saa veed Du, at Stine har. Du kan vist godt faae Lov til at rejse af Herren, det nægter han Dig ikke."

„Nej, det er da bedst at blive Tjenesten ud; det har da vel ikke saadan en Hast med Jer," sagde Moderen.

„Hvad synes Du, min Pige?" spurgte Hans.

„Jeg synes, at vi skulde bie til Majdag, for saa bliver Skoven grøn. Nu tuder vist Stormen saa gruelig ude ved Din Moers Hus."

Ved disse Ord drog en mørk Skygge over Kristens Ansigt, men han gjorde Vold paa sig selv og sagde:

„Ja saa er det jo afgjort. Men Hans, vi har nok ikke Lov til at sidde inde hos Fruentimmerne; vi har nok vore Ting at passe."

Saa gik de ud, hver til sit Arbejde.

---

Det er ganske morsomt at boe paa Herregaarden; men den Dag, som jeg nu vil fortælle om, var der dog meget morsommere i Skoven, for der var Bal derude. Det er nemlig anden Pintsedag, paa hvilken

Gaardens Folk fra gammel Tid af have havt T
ladelse til at holde Skovbal. Og de kunde da hel
aldrig faae sig nogen nydeligere Dandseplads. S
var en rund, fri Plads, omhyggelig jævnet og fej
og indhegnet i dens hele Omfang med en Græsbæ
I Midten stod en mægtig Bøg, der skyggede v
omkring med sine bladrige Grene. Ved den ene S
af Pladsen staaer en Spillemand, der stryger
Fiol saaledes, at Skovens Fugle maae forstumr
Rundt omkring Bøgen hvirvles nu en fejende V
af en lystig Flok Karle og Piger. Den seer g
ud, den brogede Vrimmel af Karlene i hvide Skjor
ærmer, og Pigerne med flagrende Silkebaand.
Puf regner man ikke saa nøje; man puffer igjen
dandser videre. Mest Forstyrrelse afstedkommer
Par af de flotteste Karle, der have lært at polk
og nu skulle vise deres Færdighed. Der kan nu s
ikke blive Plads til deslige Kunster. Rundt omkri
paa Græsbænken sidde de Ældre. Ladefogden m
sin Kone, Husmændene, som arbejde paa Gaard
og de Piger, som ikke ere i Vælten. I nogen F
stand staaer Herskabet og betragter Lystigheden. L
nærmere ved seer man Husjomfruen og Forvalter
der nylig er kommet til Gaarden. Denne er en
Herre med Øjenglas, Overskjæg og hvide Handsk
Han har været saa nedladende at aabne Ball
men nu, da Pladsen er fuld, kommer han der i
meer. „Disciplinen maa holdes vedlige," tæn
han; Jomfruen saae vist hellere, at hans Begrel

om denne Sag ikke vare saa strænge. Over alt dette skinner nu Vaarsolen saa yndig igjennem Bøgens klare Blade. Pludselig standser Valsen. De Dandsende trænge sig sammen i en tæt Klynge og lee af Hjertensgrund. Gjenstanden for deres Latter er den skeløjede Røgter, som er faldet omkuld med sin Dame, og over hvilke flere Par have væltet. Han ligger allernederst. Da springer han op og siger ganske fornærmet til Forkarlen:

„Det er Din Skyld, Din Vindsak! Du satte Benet for mig!"

„Sikke noget Sludder! Du faldt jo over Dine egne Ben. De er jo slet ikke indrettede til at dandse med; det kan da Enhver see."

„Aa, Du veed jo nok, hvordan han er," sagde Søren til Røgteren; „det er aldrig værd at snakke et Ord med ham. Kom og lad os gaae hen og faae en Taar, det er meget bedre."

Røgteren, der ikke var ganske ædru, fulgte nu med Søren hen til et Bord, hvorpaa der stod Øl og Brændevin.

Iblandt dem, der havde været med i den afbrudte Vals, var ogsaa Hans, som havde dandset med sin unge Brud. Han var vel ikke længere paa Gaarden; han rejste hjem til sin Moder den første Maj; men han var alligevel indbuden til Skovballet. Efter at Kommærsen med Røgteren var forbi, skulde han hvile sig; men da alle Pladserne vare optagne, saae han sig nødt til at sætte sig paa Skjødet af

sin Kjæreste. Hun lagde sine Arme om Li
ham, og der sade de Begge berusede af Kj
og smaahviskede fortrolig til hinanden:

„Er Skoven noget pæn iaar, Hans, 
Din Moers Hus?“ spurgte hun.

„Ja, han er pæn nok, men der er dog 
derude.“

„Hvordan kan det være? Er der da inge
som synge?“

„Jo, der er nok af dem, men jeg kan i
staae deres Sang. Seer Du, den Fugl, jeg
mest efter, er ikke kommen endnu. Det bli
den, som jeg kan bedst forstaae. Troer 
Stine?“

„Jo, det kan nok være. Men nu er
kun elleve Dage, til Din Fugl kommer; imo
der kun ti.“

„Ja, saa meget kan jeg da regne ud, 
Tosse,“ sagde Hans og lo.

Nu tog Forkarlen et Glas Brændevin
kanden, som han bød Spillemanden; med det
sang han:

„Spil op, Musikanter!
vær lystig i Dit Sind!
saa skal Du ikke fattes
godt Øl og Brændevin.“

Musikanten fulgte Opfordringen og fil
paa en Hamborger.

Nu kom Søren hen til vore Kjærestefolk og sagde til Stine:

„Det var da et dejligt, lille Skjødebarn, Du har faaet at slæbe paa. Kom Du her og dands med mig, det er meget bedre, end at bære paa det store Hors."

Saa maatte da Hans rejse sig, han sad ellers saa godt. Derpaa gik han over til den anden Side af Pladsen, for at faae sig en Forfriskning. Her stod Mads med Brændevinsglasset i Haanden og sang sin Livvise:

En Puns er begjært for os her;
stor Sorrig i Hjertet jeg bær;
men for Punsen vil jeg sjunge,
saalænge vi er' unge,
og være glad og lystig i vort Lag.

„Saa Du bærer stor Sorg i Hjertet, Mads? Ja, Du seer nok ud til det," bemærkede Hans leende.

„Ja, Du kan være rolig for, at sommetider maa jeg sukke saa dybt, saa en Sten maatte røres; men det er kun, naar jeg er rigtig fuld, og det kan jeg da ikke blive af dette sex Graders Sprut. Kan man ikke sagtens have Aarsag til at sørge, naar man tænker paa de falske Fruentimmer. See der dandser, Fa'en, saa bandede jeg, Din Tøs med Søren og er nok saa fornøjet! Nu kan Du tage Dig selv om Næsen, min Ven. Nej,

De Piger er aldrig at troe."

Nu endte Dandsen, og just da Spillemanden gjorde det sidste Strøg, kom Røgteren trækkende med Marie og skulde til at begynde. Saa bleve de da dygtig „begrinede“.

„Det er dog Satans med den Kokkepige, hun kan aldrig lade vor gamle Røgter være! Men Du skulde dog tage Digt lidt iagt, Marie, for der er saadan noget Aparte ved ham; det veed Du kanskee ikke,“ sagde Forkarlen.

„Hvad er det da?“ spurgte hun smilende.

„Jo, de, som han seer lige paa, kan hverken lykkes eller trives.“

Nu lo Marie og løb sin Vej. Røgteren stod og saae fornærmet ud.

„Hør!“ sagde nu Hans til ham, „skal vi to Gamle ikke tage os en lille Kvint, og saa synger Du den Vise for os, som Du veed nok, den om Ræven. Skaal Du! Det er dog saa plaseert at være glad!“

„Ja, det har Du Ret i, Hans — men hvad „Andagt“ troer Du vel, der bliver med Visen her?“ svarede Røgteren.

„Nej, vi vil sgu ikke synge Viser,“ sagde Søren, der kom til, „vi vil hen og dandse. Kan Du høre det gamle Stykke, han spiller op nu: Hejdidelidom, hejdidelidela; det er nok en fra Din Ungdom, Røgter! Men nu skal Du ikke dandse med Marie, for hun grinede saa myrderlig, dengang Forkarlen gjorde Nar af Dig. Gaa Du hen og tag Jomfruen op, hun staaer og „vandes Tænder“ efter en Dands.“

„Nej, Søren, det kan da aldrig i sine Dage gaae an, ikke."

„Gaae an? Jo, Du er vis om, at det kan gaae an. Jeg veed, Du er den Mands Søn, der kan komme pænt med det. Men gaa nu, inden det bliver forsilde."

Røgteren tradskede nu af hen til Jomfruen og spurgte, idet han gjorde et vidunderligt Buk:

„Maa jeg — maa jeg være saa god at byde Dem „Pigernes Fornøjelse?"

Damen, som ikke vidste, at det var Navnet paa en Dands, blev ganske underlig ved dette Tilbud. Hun troede formodentlig, at han vilde kysse hende, og trak sig leende om bag Forvalteren. Denne løftede sin Stok og bad Røgteren om at stikke af; men han kunde dog ikke bare sig for at lee af hans ynkelige Fagter.

Nu gik Røgteren hen til Søren og beklagede sig over sit Uheld.

„Sikken en vissen, stolt Tingest," sagde Søren, „vilde hun ikke dandse med Dig? Ja, kom da, saa dandser vi to. Jeg holder mig sgu ikke for god."

Og nu gik Søren med som Dame, til stor Fornøjelse for hele Selskabet.

Saaledes gik det nu hele Dagen; men om Aftenen blev der hængt en stor Lygte op i Bøgetræet. Ladefogden havde røget mangen Pibe Tobak og ført mangen lille Samtale; nu var han rigtig kjed af det; men han skulde paa Embedsvegne blive indtil

Klokken elleve, da Alt skulde være forbi. havde gabet et Par Gange, sprang han : op og sagde til sin Kone:

„Hør, Moer! lad os faae en Vals.“

„Hvad, Kristen! Jeg troer næsten ikke, dandset siden vor Bryllupsdag.“

„Ja, men vi er jo ogsaa nygifte igj sandt, Moer?“ sagde han, og nu valsede l sin Kone, ligesaa taktfast, om end ikke saa de Unge. Da Karlene saae det, gave de skingrende Hurra.

Nu var Klokken imidlertid bleven ell Ladefogden forkyndte det med høj Røst.

„Maae vi bare faae et Rejsestykke endnu Karlene.

„Ja, lad gaae; men kun et eneste,“ var

„Saa skal det ogsaa være en Hopsa Smækker. Hører Du det, Musikanter! bø'st det Bedste Du kan,“ raabte Forkarlen.

Naa, hvilken Hopsa der nu blev! ikke blev siddende. De Karle, som havde Let dertil, smækkede Støvlehælene sammen fo Trin eller kastede Benet bagud. Endelig l da saa forpustede, at de maatte holde op. Lygten taget ned, og de fulgtes parvis i Skoven. Først Spillemanden, derpaa Lad med sin Kone, og saa hele det øvrige mun skab. Forkarlen, og snart efter ogsaa alle d istemmede „den tapre Landsoldat“. Fiolinen l

[illegible] Stue. Nu [illegible] her fornøieligt ud i [illegible] da vi talte om [illegible]

[illegible] hvor yndelige Glabene [illegible] hen."

[illegible] indvendig, derfor seer [illegible] han rigtignok lanet [illegible] det saae ud eengang."

[illegible] og saa hver Dag, jeg [illegible]

[illegible] til Herregaarden. [illegible] Godnat til sine Venner

[illegible] Du kan see, hvad Klokken [illegible] det — hun er lige bestemt tolv. [illegible] ti Dage, til Du kommer ud [illegible] min Pige, Godnat!"

---

# Ole Ligeglad.

Ole Jensens Hus ligger paa en grøn Eng, der er omgivet af høje Banker. Udsigt er der ikke meget af, thi Dalen er kun snever; men om Sommeren ligger dog Huset smukt imellem Græs og Blomster. Om Efteraaret, ja saa er det en anden Sag; for da er hele Egnen overskyllet med Vand, der næsten gaaer lige op til Husets Væegge. Jeg har ikke Noget imod Vandet, det kan være smukt nok, men det er grumme slemt at komme over, naar det er for dybt til at vade igjennem og for lavt til at sejle over; og saaledes var det her. Ole var, tilligemed sin Kone, kommet fra et andet Sogn en Sommer; saa kjøbte han denne Plet Jord og begyndte strax at bygge. Han var nu ikke saa fremsynet, at han kunde forestille sig, hvad der vilde komme om Vinteren. Siden efter maatte han høre meget af andre Folk for sin Ubetænksomhed; men han optog deres Bemærkninger med stor Rolighed. Naar En sagde: „Du var da rigtig tosset, dengang Du byggede der,"

svarede Ole: „Ja, det kan nok hænd'se." Eller naar en Anden bemærkede: „Naa, Ole, nu skal Du nok snart i Vandet med Klæderne paa, naar Du vil nogen Steder," var Svaret: „Ja, det er en viis Vej." Det var heller ikke for Ingenting, at Folk kaldte ham Ole Ligeglad. Nu havde han boet der i fire Aar og været fuldkommen tilfreds, endskjøndt han hver Vinter havde været adskilt fra den øvrige Verden. Han havde været gift med en skikkelig og flink Kone, som havde skjænket ham en Arving til hans Navn, Titel og Besiddelser; men hun var død for nogle Uger siden. Ved hendes Begravelse kunde dog Ole ikke fornægte sin Natur i den Grad, at han skulde udgyde Taarer; det højeste, han drev det til, var, at han tørrede sig flittig med sit Lommetørklæde. Paa Hjemvejen fra Kirkegaarden talte Ole om, at det var fornuftigt at døe om Sommeren ude i hans Hus. „Ja det var ogsaa en fornuftig Kvinde, det kan nok hænd'se," føjede han til og tørrede sig i Ansigtet.

En Dag sidder han i sin Stue og taler med en Fremmed. Bordet er dækket, forsaavidt det kan være dækket uden Dug, med Brød, Smør i en Krukke, Ost samt Brændevin i en Medicinsflaske. Det seer ikke fint ud, men der er jo heller ingen Kone i Huset. Af samme Grund er der heller ikke fejet eller redt Seng for nylig; men Ole er lige glad. Det er tydeligt at see, naar man betragter hans runde, rødmussede Ansigt, omgivet af et hørgult

Haar og ditto Skjæg. Imellem hans Knæ staaer en lille Dreng, der vel ligner Faderen i Skind, men ikke i Sind; thi det er et livligt og forstandigt Barn, endskjøndt han er kun tre Aar. Han har i mange Dage spurgt efter sin Moder og græbt, fordi hun ikke vilde komme igjen; men nu har han nok næsten glemt hende. Drengen hedder Jens; men Faderen, som kjæler svært for ham, kalder ham for det Meste: min Deng. Den Mand, som Ole sidder og taler med, er en vis Skomager, der formodentlig er kjendt af de fleste Læsere. For dem, som ikke kjende ham, vil det være nok at fortælle, at det er en lille, vims, knejsende Person, brugelig til alt muligt, undtagen til at sye Sko, begavet med en rask Tunge og med et Par raske Ben, altsaa godt indrettet til „løbende Forretninger". Da han ikke er bondefødt, holder han sig naturligvis for god til at gaae i Vadmelsklæder. Han bærer en luslidt, bødet Klædesfrakke, der er meget for kort, og som derfor af ondskabsfulde Folk kaldes: Trøje og lidt til. -- Han siger nu:

„Ja, jeg spiser godt, Ole Jensen; for Ost og Smørrebrød det er, min Sandten, min Livret, Ole Jensen."

„Ja spis De kun, det er kommet paa Bordet for det Samme."

„Jeg er jo ikke kommet her for at spise og drikke; og jeg trænger heller ikke til det, som vel er; men jeg har nu aldrig været storagtig; det lig=

[illegible]

[illegible] fagde igjen, til-

[illegible] at Ola Jensen skulde

[illegible] hun farer fra [illegible]

[illegible] som en Vind. Nydeligt Stykke

[illegible] Den hun har! Joo!"

[illegible] men jeg synes, at

[illegible] Barn, hun har faaet."

[illegible] Det er, siger mig, aldrig

[illegible] Ola Jensen kan jo bare bilde

[illegible] mig Ende. Og dem er der jo

[illegible] sandt, Fatter, hvad?" sagde han,

[illegible] paa Skulderen.

[illegible] given Ting. He he he. Men

[illegible] det, De sagde, at hun havde?"

[illegible] sagde jeg. "Et helt Aars

[illegible] November. Ikke en Skilling har

[illegible] er vist ikke ethvert Fruentimmer,

[illegible] passer saadan paa!"

„Nej, det er sgu vist.“

„Og sikke Klæder hun har! Jo, det kan nok være, at hun har Klæder. Hun har een Dragt af nyt, stortærnet Hvergarn, og een af smalstribet, og saa en ulden Kjole til Kirkefærd. Naar hun bruger den, saa gaaer hun altid med Kremorline. Jo, jeg har seet det Altsammen, derfor kan jeg sige det, Ole Jensen.“

„Ja, det er jo meget godt.“

„Skal jeg saa følge hende herud paa Søndag? Det bliver nok det Bedste. Det bliver, sla'e mig, det Bedste. Hvorfor skal man spilde Tiden?“

„Ja, Skomageren behøver vel ikke at gjøre sig Ulejlighed. Hun kan vel nok gaae det Stykke Vej alene.“

„Ulejlighed! det bryder jeg mig aldrig om, naar bare jeg kan tjene Folk. Dersom I saa komme sammen, kan jo Ole Jensen sagtens fornøje mig lidt for det. Ulejlighed! Det snakker jeg aldrig om. Nu mange Tak for Opvartningen, og Farvel med det Samme! Saa troer jeg, at jeg springer op til Gaarden og siger hende Besked.“

„Ja, kanskee hun er lidt nysgjerrig. He he he!“

„Lidt nysgjerrig! Hvad skulde hun være nysgjerrig efter? Vil Ole Jensen ikke have hende, saa er der, sla'e mig, en halv Snes, som slikker deres Fingre efter hende. Ja der er dog! Farvel, Ole Jensen!“

Nu gik Skomageren op til Malkepigen med den

Besked, han havde givet sig selv. Hun var et stort Fruentimmer med et frisk Væsen, en mandig Røst og med Træk, der vidnede om Heftighed.

Hun blev nu meget lyksalig over, at Underhandlingen var kommet saa godt i Gang, og hun forærede Skomageren sin Midaftensstumpe, som hun ikke kunde spise af bare Glæde.

„Hvad Kjole troer Skomageren, at jeg skal tage paa?" spurgte Pigen.

„Kjole, min Pige? en god stærk Kjole maa det være, ikke altfor fin, ellers kyser vi ham. Og saa maa Du, sla'e mig, ikke være altfor rask paa det. Paa det Lav! Tale sagte og venlig, slaae Øjnene ned, klappe hans Dreng paa Kinden, jo, jeg veed nok, hvordan Madposen skal skjæres, jeg!"

„Kommer saa Skomageren Klokken eet?"

„Halv to passer mig bedre, min Pige. Halv to. Jo, vi skal nok faae det til at gaae, mener jeg. Farvel, min Pige, Farvel!"

Endelig kom da Søndagen. Ole havde den Vane at tage sig en lille Morgenlur paa denne Dag, de søgne Dage arbejdede han flittig; han var ellers Træskomand. Den lille Jens, som laa i hans Arm, vaagnede og sagde: „Faer, jeg er sulten!" Ole sov godt.

Da rakte Jens op og klappede Faderen paa Kinden.

„Hvad er det, min Deng?" spurgte Ole og gned Øjnene.

„Skal vi ikke sidde op, Faer, for jeg er sulten."

„Jeg synes, vi ligger saa godt, min Deng." (Sengen havde ikke været redt i de sidste fjorten Dage.)

„Ja, men hvornaar sidder Du da op, Faer?"

Nu fik da Ole lettet sin Krop; derpaa gik han i den bare Skjorte hen og skar en Stumpe til Drengen; thi den Jens var omtrent det eneste Væsen, han brød sig noget om i hele Verden. Derefter klædte han sig paa, spiste nogen Tørmad og gik saa ud i Huggehuset for at pudse nogle Træsko. Neppe havde han faaet begyndt, før det faldt ham ind, at det var idag, den foreslaaede Brud skulde komme. Ole rev sig i Hovedet og smed Træskoen igjen. „Det er dog ogsaa forbandet, saa beskidt der er blevet derinde i Stuen," tænkte han. „Jeg kommer vel til at gjøre rent. Aa, hun veed jo nok, at der er ingen Kone, det er en given Ting. Men det er dog ledt, saa beskidt der seer ud, og Sengen er ikke redt siden —, saa kommer jeg nok ogsaa til at tage Skjægget af. Ja, jeg maa vel til det! Hm, hm." Nu skuttede han sig. „Det er ellers kjedeligt med den Unge, hun har." Da han nu havde skuttet sig en Gang til, var Beslutningen tagen. Han gik ind i Stuen igjen.

„Sover min Deng?" spurgte han. Barnet var lysvaagent.

„Nu skal Jens op; for her kommer Fremmede."

„Kommer saa Moer igjen?"

„Moer? Ja, det kan nok hænd'se; men det bliver da ikke din egen Moer, min Deng."

Nu klædte han Drengen i hans Søndagskjole, og derpaa gav han sig ifærd med sine kvindelige Forretninger. Han redte Seng, han fejede, skrabede, tørte Støv af og strøede Sand paa, saa Sveden sprang ham af Panden. I sit stille Sind besluttede han sig til at tage Malkepigen, hvordan hun saa end var, blot for at blive fri for saadanne Bestillinger.

Da det var blevet Middag, kunde han ikke opdage nogensomhelst Uorden, og han saae sig omkring med Stolthed og Beundring. Derpaa maatte han hen og barbere sig, stakkels Ole! Kniven, som han havde arvet efter en af sine Forfædre, bed saa jammerlig, at den trak Taarer af hans Øjne saa rigelig, at han næsten ikke behøvede andet Barbervand. Ovenpaa alle disse Besværligheder smagte Middagsmaden godt, endskjøndt den kun bestod af det evindelige Ost og Smørrebrød.

„Nu kan Du gaae udenfor og lege, Jens; for Faer skal sove lidt til Middag," sagde han derefter til Drengen; og saa lagde han sig i Sengen for at samle Kræfter til den Dyst, han endnu havde tilbage. Ole havde knap blundet et Kvarteer, før Jens kom springende ind, tog fat i hans nedhængende Haand og sagde:

„Faer, Faer! nu kommer der Nogen."

„Hvor kommer de, min Deng?"

„Oppe paa Banken; der er To."

Ole rejste sig med Besværlighed og tittede ud af Vinduet. Jo, der kom ganske rigtig et stort Fruentimmer og en lille Skomager. Denne vimsede geskjæftig foran; engang imellem standsede han og pegede til Højre og Venstre. Ole krøb ud paa Gulvet og kastede et prøvende Blik omkring i Stuen; da opdagede han Sengen, som han nu havde bragt i Uorden. Han rev sig da i Hovedet og skuttede sig lidt, derpaa gik han hen og rettede en Smule paa Overdynen. Saa tog han sin Pibe og stoppede den ganske rolig, ligesom om han Ingen ventede. Jo, Ole var god nok! Nu kom Skomageren sparkende ind ad Døren, fulgt af Pigen.

„Goddag, Goddag, Ole Jensen! Nu faaer Ole Jensen Fremmede! Vi er kommet lidt ud at spadsere idag, det er jo Søndag, saa skal man da ud at more sig lidt, more sig lidt!" begyndte Skomageren.

„Ja, det er en viis Vej. He he. Værs'god og sid ned."

„Kan Ole Jensen see, sikken en kjøn Kjæreste jeg har faaet mig! men jeg er, sla'e mig, allerede kjed af hende. Kanskee Ole Jensen har Lyst til at løse mig af, løse mig af, tænker jeg."

Skomageren, der gik lige løs paa Sagen, bragte Vedkommende i Forlegenhed, thi de havde ventet sig nogle flere Omsvøb. Ole Jensen kunde ikke give andet Svar end en tvungen Latter, og Pigen slog

blufærdig sine Øjne ned. Nu dækkede Værten Bord med sine sædvanlige Retter, samt Medicinsflasken, og der kom snart en Samtale igang om ligegyldige Ting. Skomageren var nærved at døe af Utaalmodighed, han skulde jo tjene fem Daler ved at bringe Partiet i Stand; men hvergang han gjorde Hentydning til Giftermaalet, gik Samtalen istaa.

„Ole Jensen!" udbrød han endelig. „Ole maa ikke tage det fortrydelig op; men jeg er, sla'e mig, saa daarlig for en Kop Kaffe. Kaffe, Kaffe! det er nu mit halve Liv! Er her Bønner og Sukker i Huset?"

„Ja, Bønner og Sukker har jeg da, det er en given Ting; men —"

„Naa, giv os saa en Sjat Kaffe, lille Sjat, Ole Jensen!"

„Ja, men jeg forstaaer ikke at lave hende."

„Men vi har jo Fruentimmer i Huset, Fruentimmer i Huset, mener jeg. Giv hende Bønnerne, Ole Jensen, for der er vel Ild paa?"

„Nej, der er hverken Ild eller Aske. He he!"

„Naa, ja saa giv Hanne nogle Svovlstikker, og hent nogle Spaaner, nogle tørre Spaaner. Det kan, sla'e mig, ikke vare længe."

Ole hentede nu Tørrebrænde, og snart stod Pigen i Skorstenen og kogte Kaffe; hun var altsaa allerede indsat som Husmoder.

Mændene vare nu alene i Stuen.

„Hør, Ole Jensen!" begyndte Skomageren, „er

dei Ole Jensens Mening at gifte sig med denne Pige?"

„Ja, jeg veed ikke, det kan nok hænd'se."

„Men Ole kan, sla'e mig, da ikke vente, at hun skal frie selv. Ole maa da gjøre Begyndelsen, mener jeg, og være mild og venlig, tage hende i Haanden og snappe et Kys fra hende. Hvad skal det ellers blive til?"

„Ja, det er en viis Vej — men hm, jeg kan ikke komme afsted med det."

„Aa Snak, Ole Jensen. Naar vi nu har drukket Kaffen, drukket Kaffen, saa siger Ole bare: Vil Du saa ha'e mig, Hanne? Det er Alt, hvad der behøves, og det kan da vel Ole sige, tænker jeg."

„Ja, det er en given Ting; men jeg synes, det er saa kjedeligt med det Barn, dersom vi skal have det her."

„Barnet! er der ikke Andet i Vejen? Det er jo paa Sognet, paa Fattigvæsenet! Det er sat ud hos nogle Husfolk i Stubberup. Barnet behøver Ole Jensen ikke at bryde sit Hoved med, bryde sit Hoved med."

Nu kom Hanne ind med Kaffen og skjænkede den op i tre Kopper. Ole kom med Sukker og gjorde Undskyldning, fordi han ikke havde nogen Fløde. De satte sig nu til at drikke.

„Men den lille Søn skulde dog ogsaa have en Taar. Kom herhen, min Dreng, saa maa Du drikke

hos mig. Kom, saa maa Du faae denne store Sukkermand!" sagde Pigen med sit sødeste Smil.

Jens, som stod hos Faderen, saae tvivlraadig ud.

„Gak hen til den fremmede Pige, min Dreng! Sikken et Stykke Sukker hun vil give Dig. Det er stort, det kan nok hænd'se!" sagde Ole.

Drengen havde ikke megen Lyst til Hannes Selskab; men Sukkeret fristede ham, og han trippede forsigtig hen til hende.

Hun klappede hans gule Lokker og fik ham til at drikke hos sig. Dette Syn lod til at give Ole Mod og Mandshjerte; thi han tømte hurtig sin Kop Kaffe og udbrød derpaa, idet han opmærksomt betragtede Lergulvet:

„Hm, hm! Ja, saa vil jeg da spørge Dig, Hanne — hm — spørge Dig, om — om Jere Køer malker godt?"

Skomageren bed sig i Læberne og bandede indvendig. Hanne, der var bleven rød ved Begyndelsen af Talen, blev nu ved Slutningen saa flov, at hun ikke kunde svare. Der blev da en forlegen Taushed; men ret længe kunde Skomageren ikke styre sig. Han sprang op og udbrød vredt:

„Om Køerne malker godt? malker godt! Det er, sla'e mig, ogsaa Noget at spørge om! Troer han, vi er gaaet herud for at fortælle ham det? Men det var jo heller ikke det, Ole vilde spørge om, mener jeg. Ole vilde nok spørge Dig, om Du vilde

gifte Dig med ham, ægte ham. Ikke sandt, Ole Jensen, hvad?"

„Jo, det er en viis Vej," svarede Manden skamfuld.

„Naa, hvad siger Du til det, min Pige? Ja eller Nej!" spurgte Skomageren.

„Ja, jeg troer nok, jeg vil have ham," svarede hun med nedslagne Øjne.

„Naa! saa holder vi, sla'e mig, Forlovelse strax! Giv hende Haanden, Ole! See saa! nu er det afgjort. Ole Jensen maa da vise sig med et Kys. Naa, han vil ikke! han vil gjemme det til bedre Lejlighed. Stor Rad, den Ole!" sagde Skomageren, idet han dundsede Manden i Ryggen.

„Tag nu af Bordet, min Pige, nu er Du jo saa godt som Kone i Huset. Schön Dak for Kaffe! Schön Dak, som Tydsken siger."

Da nu Skomageren havde udført denne foreløbige Vielse, kunde de uden videre Forlegenhed aftale det Fornødne; thi nu var Isen brudt. Det blev saaledes bestemt, at der skulde være udlyst for de unge Folk inden November, for at de kunde blive gifte, saasnart hun havde udtjent. Endvidere aftalte de, at Skomageren skulde være Forlover paa Pigens Side. Ole kjendte en Gaardmand, som skulde anmodes om at være den anden Forlover. Den Løn, som Pigen fik til Skiftetid, skulde sættes i Sparekassen. Skomageren ledede Underhandlingerne med stor Dygtighed. Da Alting var jævnet, tog han og

Pigen **Afsked med Ole.** Hanne snappede et Kys fra den lille Jens, og det var ogsaa alle de Kys, hun fik paa sin Forlovelsesdag,

En Aften henad Efteraaret see vi Ole gaae bort fra sit Hus. Saa skal han vist besøge Kjæresten, tænker man vel. Nej, det er langtfra; hende har han ikke seet, siden de bleve forlovede, men Ole er lige glad. Han gaaer til Byen med et Par bestilte Træsko. Den lille Jens, der har faaet et Tørklæde om Hovedet, tripper ved Siden af Faderen og holder ham i Haanden. Det kniber den Lille svært med at vinde op over Bankerne; endelig maa da Faderen tage ham paa Ryggen. Ved Byen sætter Ole ham ned igjen, thi de skulde ind i den første Gaard. Udenfor Porten gaaer en Flok Gæs. Gasen hvæser og strækker sin lange Hals ud efter Jens, som skriger højt af Forskrækkelse. Saa maa da Faderen bære ham forbi den. Nu lukkede Ole Porten op og satte Drengen paa Jorden; men saa blev han bange for den frygtelige Lænkehund, og nu maatte Faderen bære ham lige hen til Stuedøren. Endelig slap de da lykkelig og vel ind i Dagligstuen. Manden, en gammelagtig Bonde, sad ved Bordenden og nød en Pibe Tobak. Han var nylig kommet fra Kjøbstaden, derfor var han vel ikke oplagt til at bestille noget Andet. Konen sad ved sin Spinderok.

„Her har jeg et Par Træsko til Jer, Moer!" begyndte Ole.

„Det var sandelig godt," svarede Konen; „sæt Jer hen paa Bænken lidt. Jeg har ogsaa længtes efter dem; for jeg har maattet gaae med Sko i tre Dage, og det er besværligt for mine gamle Ben."

Derpaa skar hun Mad og satte den til de Fremmede, ved den nederste Bordende.

„Nu vil det give sig, om Træskoene passer," sagde Konen, idet hun løste dem ud af Tørklædet, hvori de vare indpakkede, og tog den ene paa.

„Ja passer de ikke, saa bliver Du sgu ulykkelig af vor Moer. Hun er ikke til at spøge med, det maa jeg bekjende," sagde Manden.

„He he! Ja det kan nok hændse," svarede Ole.

„De passer sandelig rigtig godt," svarede Konen.

„Er de ikke for store, Moer?" spurgte Manden.

„Nej, vist er de ej," var Svaret.

„Det var da heldigt! For jeg skal sige Dig, Ole, vor Moer bilder sig ind, at hun har saadan nogle pæne, smaa Ben, og derfor er hun altid bange for stort Fodtøj. Hun kan bedre lide at gaae og humpe."

„Aa, Du skal ikke bryde Dig om, hvad vor Faer siger, Ole, for han har været i Staden og faaet sig en lille Snakketaar. Vil Du saa betale Træskoene, Faer," sagde Konen og satte sig til Rokken igjen.

„Ja, Du er re'elig nok, jeg skal betale Alting," sagde Manden. „Værs'god, Ole! var det ikke en Rigsort? Dersom Du vil lyde mig, saa gift Dig aldrig mere, for nu hører Du, hvordan det gaaer.

Betal! raaber Kvinderne altid, men de tænker sgu aldrig paa, hvor man skal tage Pengene fra."

„Ja, det er sandt, Ole," sagde Konen, „Du skal vel ogsaa giftes igjen. Du kan jo ikke sidde saadan hen i Dine unge Aar."

„Nej, det kan jeg jo ikke, det er en viis Vej," svarede Ole.

„Du gaaer kanskee allerede og „spiller Junker" imellem Pigerne?" spurgte Manden.

„Jeg har rigtignok hørt, at Du skulde have en Malkepige oppe fra Gaarden; men de fortæller jo saameget," sagde Konen.

„Ja, det er da sandt, vi er blevet enige om det," svarede Ole.

„Er det ellers en ordentlig Pige?"

„De siger det da. Jeg har ellers ikke seet hende mere end een Gang."

„Det var kun lidt. — Har hun Noget tilbedste, Ole?"

„Ja, hun har da gode Klæder, og saa har hun da ogsaa et helt Aars Løn tilgode."

„Det skal ikke række langt."

„Nej, det kan nok hænde. — Hun har da ogsaa et Barn."

„Det var sgu skidt, Ole! det maatte Du hellere have undværet," sagde Manden.

„Ja, det er en given Ting," svarede Ole og skuttede sig.

„Det er jo Noget, som ikke kommer os ved," sagde

Konen, „men jeg synes dog ikke, Du skulde tage saadan En, aldenstund Du kjender saa lidt til hende, Ole.“

„Du maa da huske paa, at det ikke er noget Hestebytte, naar Du gifter Dig; for den, Du tager, kommer Du rigtignok til at beholde. Men kanskee det kan gjøres om endnu?“ spurgte Manden.

„Ja, det kunde jo nok gjøres om; for jeg er da hverken viet eller givet til hende endnu; men see, jeg har jo lovet, at jeg vil tage hende, og dersom jeg ikke holder det, saa er jeg jo en Kjæltring,“ mente Ole.

„Aa Fanden! saadanne Løfter har sgu ikke meget at betyde. Der var vel Ingen, som hørte paa det?“

„Jo, Skomageren.“

„Naa, den Vindsak! har han nu været der igjen? Ja, fordi han hørte paa det, kan Du sgu ligegodt slaae Dig fra det.“

„Ja, det kan nok hændse; men jeg har dog lovet det.“

„Nej hør, vor Faer, Du maa sandelig ikke lokke ham til at narre Pigen. Jeg veed nok, at Mandsfolk regner det ikke saa nøje med saadanne Løfter, men naar nu Ole vil være ærlig og holde det, saa er det des kjønnere af ham, og Vorherre vil nok huske ham det. Hvordan seer hun ellers ud, Ole? seer det ud til, at der er noget Godt i hende?“ spurgte Konen.

„Ja, jeg veed ikke, hun er da dygtig stor og stærk.“

„Bare hun saa ikke er gal, for ellers faaer Du sgu vist Prygl, Ole; men det gjorde da heller ingen

Ting, for Du stod vel nok stille og lod hende slaae," mente Manden.

„Aa, Du er da ogsaa en rigtig Halvtosse!" svarede Konen. „Det var da ikke godt, at det skulde komme saa vidt. Hvordan huer Du saa Din nye Moer, min Dreng?" spurgte hun Jens, men fik intet Svar.

„Ja, han drak Kaffe tilligemed hende," svarede hans Fader. „Han er jo lidt blu for hende, men de bliver vel nok bedre kjendt."

„Herregud, det stakkels Barn!" sagde Konen halv sagte. „Hvornaar skal I have Gjæstebud?"

„Til November. Og jeg vilde gjerne bede Jer, Peer Nielen, om at være Forløftningsmand for mig, naar vi skal til Præsten. Kanskee jeg ogsaa kan faae Jer til at kjøre til Kirke for os?" bad Ole.

„Ja, det kan jeg jo nok, Ole, dersom der ellers bliver til at kjøre; men hvis der kommer meget Vand inden den Tid, saa maa Du sgu skaffe et Dampskib til at sejle i. Aa, Du kan jo da ogsaa slippe med at lave en stor Træsko, den kan være god nok til os," var Svaret.

„Ha ha ha!" lo Ole. „Ja, det er en given Ting. Ja, kom nu, Jens, nu maae vi nok til det. Godnat, og Tak for alt Godt."

---

Hos Bønderfolk komme i Almindelighed Hvedebrødsdagene før Brylluppet; thi saasnart Lysningen

fra Prædikestolen begynder, komme gjerne de unge Folk sammen. Saaledes gik det ogsaa med Ole Jensen og hans Forlovede. Den første November fik han sin Hanne hjem, og Dagen efter toge Forloverne til Præsten. Der skulde i Grunden have været udlyst til November, men det var gaaet Ole af Glemme. Nu begyndte der et frydeligt Liv for ham; thi hans unge Brud var lutter Smil, hun var saa god, som Dagen var lang. Og dog var der meget for hende at bestille med at muge i Stuen, med at skure og vaske; thi Ole havde for det Meste taget sig det noget let med Rengjøringen. Men det var ogsaa et Fruentimmer, der kunde udrette Noget. „Ja, det kan nok hændse, at Du har gode Hænder paa Skaftet, Moer!" sagde Ole undertiden med et beundrende Blik. Hun fik ogsaa snart pudset op allevegne.

Endelig kom da Brylluppet. Det blev holdt i al Stilhed, thi foruden Forloverne vare kun et Par Slægtninge indbudne. Der var hverken Dands eller Musik, men Skomageren fornøjede Selskabet ved sin Veltalenhed, samt ved at synge tydske Viser, som vist ingen Tydsker kunde have forstaaet. Det Værste var, at Peder Nielsen, Gaardmanden, undertiden faldt Mester i Flanken med en eller anden uforskammet Bemærkning. Alligevel gik det Hele meget gemytlig af.

Otte Dage efter Brylluppet stod Ole en Formiddag i sit Huggehus og havde travlt med at ud-

pynte et Par Pragt-Træsko til sin Kone. „De skal være fine, det er en given Ting,“ tænkte han. Da hørte han Nogen komme; det var en Kone, der bar et Barn og gik lige hen imod ham. „Hvad mon det er for En?“ tænkte han og blev ved at gravere Overlæderet paa Træskoen. Nu traadte Konen ind til ham og sagde:

„Goddag? Er det Dig, som hedder Ole Jensen?“

„Ja vel er'ed det.“

„Naa, saa har jeg her en lille Tøs til Dig.“

„Til mig? — Hvad er det for en Tøs?“

„Det er Din Kones; Du veed vel nok, at hun havde hende, inden I bleve gifte?“

„Ja, det er en given Ting; men Barnet var jo paa Sognet.“

„Ja, men Sognet vil ikke betale længer, nu da Hanne har faaet sig en Mand.“

„Det var da kjedeligt!“ sagde Ole og kløede sig bag Øret.

„Kjedeligt! Du kan jo være glad, at Du slipper saa nemt til en stor Tøs.“

„Ja, gak nu ind i Stuen med hende.“

En Timestid efter kom „Dengen“ og bad sin Fader om at komme ind og faae Middagsmad. Hanne sad ved Bordet med den lille Pige paa Skjødet og havde allerede begyndt at søbe.

„Har Du seet vor lille Tøs, Ole?“ begyndte hun.

„Ja jeg har; men jeg troede ikke, vi skulde have hende,“ svarede Ole forknyt.

„Jo, saadan gaaer det altid; det tænkte jeg, at Du vidste. Det kan sgu ikke hjælpe at hænge med Næbbet for det. — Du kommer nok til at lave en Bugge til hende en af Dagene."

„Skal jeg lave Bugge til hende!"

„Ja, dersom Du ellers vil have nogen Nattero. Du kommer da ogsaa til at være Barnepige engang imellem, dersom Du ikke skaffer en Bugge; saa nu kan Du gjøre, hvad Du vil."

Ole saae forundret paa hende, thi saaledes havde hun ikke før talt til ham. Da han kom ud i Huggehuset igjen, tænkte han: „Mon hun skulde være arrig? det seer næsten ud til det! Aa, jeg kan jo sagtens lave en Smule Bugge, hvad kan det hindre mig?" Og nu begyndte han ganske trøstig at tømre en Bugge.

Efterhaanden fik Ole flere tydelige Beviser paa, at hans Kone var arrig. Saalænge de ikke vare viede, havde hun „holdt sig i Skindet", men nu mente hun, det behøvedes ikke, og derfor brød hun løs, saasnart der var det Mindste i Vejen. Ved saadanne Lejligheder tog Ole for det Meste sin Dreng ved Haanden og gik ud i sit Værksted, hvor de forbleve, indtil Stormen havde lagt sig.

En Dag i December kom Ole borte fra og gik henimod sit Hus. Vandet havde overskyllet hele Engen, men da det havde frosset i flere Dage, var Forbindelsen med Fastlandet aaben igjen. Ole var var i sit sædvanlige gode Humør, da han gik hen

over Isen; engang imellem tog han Løb til og „fejede", ligesom Smaadrengene. Da han kom nærmere, hørte han nogle høje Skrig fra Huset. Nu vidste han nok, hvad Klokken var slaaet, og tænkte paa at liste sig ind i Huggehuset; men saa kunde han høre, at Jens græd, og han gik derfor ind i Stuen.

Her saae der ikke godt ud. Den lille Pige laa i Vuggen og skreg, Jens stod i en anden Krog og græd, Hanne stod midt paa Gulvet og skabede sig ilde. Hendes Kisteklæder laae strøede rundt om paa Borde og Bænke.

„Naa," raabte hun, „kommer Du der, Din forbandede Landløber! Du gaaer og fløjter og fejer paa Is, ligesom Skoledrengene! Du bryder Dig kun lidt om, hvordan det gaaer til i Dit eget Hus!"

„Hvad er der paafærde, Moer?"

„Hvad kan det hjælpe at sige Dig det, saadan en Træmand."

„Naa, ja saa kan Du jo lade være, Moer."

„Ja, vidste jeg ikke nok, at Du bryder Dig aldrig en Døjt om mig! De har jo tyvstjaalet min bedste Kjole fra mig, den uldne! Aa, ja ja! Uh, havde jeg dem, det Tyvepak! jeg skulde rive Øjnene ud af Hovedet paa dem, jeg skulde træde paa deres Halsben!"

„Ja, det er en given Ting; men hvem skulde vel have stjaalet den, her har vel ingen været?"

„Uh! Du er dog den værste Kvægpande, der

tænkes kan! Troer Du, Tyvene lader os vide, naar de kommer! Det vilde Du vel gjøre, naar Du skulde stjæle, det kunde nok ligne Dig! Hvad staaer Du og brøler for, Dreng? Hold Kjæft strax! ellers skal Du faae Noget at tude for!"

Ole gik nu hen til sin Søn og trøstede ham. Saa begyndte hun igjen:

„See, nu staaer han og klapper Ungen, istedenfor at tænke paa, hvad jeg siger! Ole, Du bryder Dig ikke mere om mig end det Skidt, Du træd'er paa! Uh, jeg gaaer ud og putter mig i en Tørvegrav, det gjør jeg!"

„Ja, de er ellers ikke nemme at komme i for Øjeblikket. — Men sig mig hellere, hvordan det hænger sammen."

„Du saae jo, at jeg solede alle mine Klæder igaar; saa lagde jeg dem i Kisten, men da jeg saae til dem idag, var den uldne Kjole borte. Aa ja, jeg faaer aldrig saadan en Kjole, saalænge jeg er gift med Din Stodder. Gud bedre mig for Mand, jeg har."

„Men, Moer! har Du nu rigtig efterseet allevegne?"

„Det kan Du vel vide, Dit store Tossehoved! — Nu skal Du strax gaae hen til den kloge Mand i Helsinge og faae at vide, hvem der har stjaalet den. Du er jo lavet til, gaa nu strax!"

„Aa, det kan vel ikke hjælpe Noget!"

„Jovist! han kan jo vise igjen. Du skal gaae

strax, Ole! hører Du! ellers render jeg selv, saa kan Du passe Børnene."

„Der er jo langt, der er over en Mil. Ja saa maa jeg da have nogen Mad først, det er en viis Vej."

Ole satte sig nu ved Bordet, medens Hanne i en Fart skar en Stumpe til ham.

„Det er da en farlig Tid, Du kan sidde og tygge Drøv," sagde hun, da Manden havde faaet et Par Mundfulde. Ole svarede ikke, men blev ganske rolig ved at spise, indtil han var færdig. Da rejste han sig op og sagde:

„Ja nu gaaer jeg; men see nu til, Du kan lade Drengen være i Fred, ellers saa —" Hvad Ole mente med den Trusel, han begyndte paa, var ikke ganske klart for ham selv, og endnu mindre for hans Kone. Imidlertid ansaae hun det dog for bedst, at følge hans Advarsel, og nu var da ogsaa den værste Galskab udraset.

Ole gik saa den lange Vej til Helsinge og naaede først den kloge Mands Bopæl ved Solens Nedgang. Da han i Dagligstuen spurgte efter ham, blev han viist ind i et Sideværelse, hvor der stank afskyeligt af Røgtobak, Brændevin og Kamfer, og hvor der saae meget uordentligt ud. Den Kloge, som sad i gemytlig Passiar med en af sine Naboer, var en stor, dvask Person. Hans Ansigt vidnede om Drukkenskab, hans Øjne vare smaa og snedige. Naar han talede, gjorde han sig Umage for at gjøre det saa

værdigt og fornemt som muligt; men hvert Øjeblik kom der et Ord af bredt Sjællandsk.

„Er det vigtige Sager, Du vil tale med mig om, min gode Mand?“ spurgte han Ole.

„Ja — ja det kan nok hænde.“

„Vil Du saa være saa god at begive Dig ind i Stuen saalænge. Du kan jo slaae en Sludder af med min Kvinde,“ sagde han til Naboen.

Da han nu var ene med Ole, begyndte han at udspørge ham:

„Det er kanskee ikke Sygdom angaaendes?“

„Nej, Gud skee Lov! Det er —“

„Ja, saa veed jeg det nok, det er det Tyveri, der er skeet.“

Ole blev saa forbauset over den Kloges Alvidenhed, at han knap kunde svare. Endelig fik han sagt: „Ja, det var vor Moers bedste Kjole.“

„Jeg veed det, min Ven, det var en dyr, temmelig ny Kjole. Det var ingen Kludekræmmerpjalt. Og Du har ikke ret godt Raad til at kjøbe hende en anden?

„Nej Jøsses! det er en viis Vej.“

„Nu maa Du sidde ganske stille, medens jeg studerer.“

Derpaa slog han op i en gammel Bog, hvis Titelblad med røde Bogstaver han sørgede for, at Ole fik at see. Efter at han havde bladet lidt i den, sagde han: „Ja, min gode Mand, nu veed jeg, hvem der har stjaalet fra Dig, og Du kan ogsaa

faae ham at see i en Spand Vand; men hans Navn maa ikke nævnes, for ellers kan jeg ikke vise igjen. Om — lad mig see — om syv Dage skal Din Kvinde have sin Kjole igjen!"

„Jøsses! mange Tak skal De have."

„Det vil sige, dersom Tyven ikke har været saa forsigtig at lægge Staal paa den, for saa er der ingen Mennesker, der kan hjælpe Jer."

„Hvor meget er jeg skyldig?"

„Aa, Du er jo en fattig Mand, Du kan slippe med en Rigsdaler."

Nu betalte Ole. Den Kloge vedblev:

„Det er maaskee ikke værd, at Du seer Tyven i Vandspanden; for Du kunde gjerne pjatte til at sige hans Navn, da det er En, som Du mindst troer til det. Men det kommer nu an paa Dig selv."

„Nej, det er nok bedst at lade det være, det er en given Ting."

Nu gik Ole. Det var langt ud paa Natten, at han kom hjem, men hans Kone sad endda oppe; thi hun længtes efter Beskeden fra den Kloge. Hun blev da rigtig glad, da hun hørte, at hun skulde have sin Kjole igjen.

„Det var dog mageløst, Alt det, han kunde fortælle mig. Han vidste godt, hvorfor jeg kom, og hvordan Kjolen var. Han kunde ogsaa sige mig, at jeg var fattig," fortalte Ole.

„Ja, sagde jeg det ikke nok, at han var klog; jeg veed jo, at de søger ham langt borte fra."

Nu kom de da til Ro. Næste Morgen, da Ole var kommet ud i Huggehuset og havde begyndt at arbejde, kom Konen styrtende ud til ham.

„Ole! Ole! nu har jeg faaet min nye Kjole!" raabte hun.

„Det var jo plaseert! hvor er han kommet fra?"

„Jo, han var svøbt ind i min Hvergarnskjole, i Skjørtet, og laa i Kisten."

„Men det havde Du vel selv gjort?"

„Ja, men jeg huskede det ikke."

„Hm! Paa den Maade er Du nok den Skrappeste til at vise igjen. Du skal ogsaa faae Lov til at gjøre det selv en anden Gang, Moer! Det er en given Ting."

„Men den Kloge vidste dog, at den skulde komme inden syv Dage."

„Ja, og han sagde mig jo ogsaa mange andre Ting. Klog er han da, det kan nok hænd'se; men han er kanskee ikke saa gram til at vise igjen."

---

Den lille Jens maatte staae og vugge hver Dag, naar Moderen var i Kjøkkenet eller havde andre udvendige Arbejder for. Men da det var en temmelig tvungen Stilling for et Barn paa hans Alder, saa skete det ikke saa sjeldent, at han glemte sit Arbejde og gav sig til at lege. Naar den lille Pige nu vaagnede og græd, saa kom Hanne farende ind og bankede ham. En Dag, ved en saadan Lej-

lighed, gjorde hun det lovlig grovt. Jens skreg saa højt, at hans Fader kunde høre det ud i Huggehuset. Ole gik strax ind i Stuen, tog sin Søn ved Haanden, uden at sige et Ord, og fulgte ham ud i Værkstedet. Her satte han sig paa Knivbænken, tog Jens paa Skjødet og begyndte at kysse og klappe ham.

„Har Moer slaget min lille Deng? Hvor gjør det ondt? Der! Nu skal jeg blæse paa det og klappe det, saa gaaer det nok over. — Ti nu stille, min egen Deng! Skal jeg lave en lille Vogn til Jens? Med fire Hjul paa? Ja, det skal jeg sandelig. Nu laver jeg ham ligestrax. Den kan min Deng faae til at kjøre Spaaner i. Ja, det kan nok hænd'se! Og saa kan han blive ude hos mig. Havde Du bare Din egen Moer, min Deng!"

Nu satte han Jens ned paa Gulvet og gav sig strax ifærd med Vognen. Da han havde faaet den færdig, fik Drengen saa travlt med at kjøre Spaaner, at han ikke lagde Mærke til, at Faderen gik ind i Stuen.

Konen var nu selv kommet ilav med at vugge.

„Hør," sagde Ole, „Jens maa ikke vugge mere."

„Hvad fejler Dig nu, Din Halvtosse! er det hans Ære for nær at vugge sin Søster?"

„Ja, det er nu ligemeget! men han maa ikke vugge, det er en given Ting. Og Du maa heller ikke slaae ham; for ellers slaaer jeg Dig, det kun Du være rolig for."

„Du er nok ikke fuldklog! Troer Du ikke, saadan

en skidt Unge kan trænge til en paa Kassen? Skulde hans Moer ikke have Lov til at vinke ham? Jo jeg vil," saa bandede hun, „smække ham ligesaa tidt, han trænger til det; det kan Du stole paa."

„Ja, saa faaer Du at tage, hvad der følger paa; det er en viis Vej. For Tøsen der er ikke hans Søster, og Du er heller ikke hans Moer; men jeg er hans Faer, veed Du. Og naar han skal bankes, skal jeg nok selv gjøre det."

„Du er dog det værste Utuskt, der er til paa Jorden! og Gud bedre mig, at jeg er kommet herud i denne forbandede Hytte. Uh hu hu!"

Ole, der nu havde sagt, hvad han vilde, brød sig ikke om hendes Graad, men gik, rolig som han var kommet, ud til sit Arbejde. Det var den første Gang, han havde talt et alvorligt Ord til sin Kone, og da hun nu var bleven ene, faldt hun i dybe Tanker: Skulde han vove at røre hende? Ja, det saae rigtignok ud til, at det var hans Alvor. Men han talte jo ganske sindig, og ikke saadan som vrede Folk. Ja, han var maaskee aldrig anderledes, kanskee ikke engang, naar han bankede Nogen. Det var vel raadeligst at give efter. Men hvem skulde saa vugge? Ja, hun fik vel at hjælpe sig, som hun bedst kunde. Følgen af denne Overvejelse blev, at hun besluttede at lyde sin Ægteherre.

Nu gik det da nogenlunde en Tur igjen.

Nogle Uger efter blev det stærkt Tøvejr, og paa en otte Dages Tid var Oles Hus blevet omgivet

af en vild Sø. Det var jo ikke videre behageligt at være udelukket fra andre Folk; men Ole havde Arbejde nok, han gjorde sig et stort Oplag af Træsko. De trængte ikke til Brød eller Sul i den første Maaned; thi de havde baade slagtet og bagt for nylig. Men da de havde været indespærrede i en halv Snes Dage, opkom der alligevel en stor Mangel i Huset.

Det var en Eftermiddag, at Hanne kom løbende ud til Manden. „Ole, Ole!" skreg hun, „jeg er dog et ulykkeligt Menneske! Aa, ja ja!"

„Hvad er der nu i Vejen, Moer?"

„Aa, jeg skulde hen og brænde Bønner, og saa var der ikke en eneste Kaffebønne. Er det dog ikke farligt, for nu kan vi jo ikke faae nogen."

„Nej, det er en viis Vej. Men vi har jo da Brød og Sul, Gud skee Lov! og Vand trænger vi ikke til, he he he, saa maae vi da kunne bie af Kaffe et Par Dage. Hvad, Moer?"

„Nej, jeg kan ikke undvære Kaffe, det er den eneste Trøst, jeg har i denne ledelige Udørken, hvor man hverken seer Folk eller Fæ. Du er dog ogsaa et farligt Kvæghoved, at Du lagde Huset her. Jeg kan ikke bie af Kaffe. Aa ja! aa ja!"

„Hør, Moer! kan det ikke gaae an at slaae lidt Vand paa Kjedlen og koge hende op, for saa har Du da lidt idag. Jeg bryder mig ikke om Noget. Ellers saa kan vi jo tage os en lille Snaps, naar det bliver Kaffetid, det har vi ogsaa meget bedre af."

„Føj! Troer Du, jeg vil drikke det Pøjt istedenfor min gode Kaffe. Nej, nej, Du skal tage Dine lange Støvler paa og soppe over Mosen. Det kan Du magelig. Hører Du, Ole!“

„Nej, Moer, det er lovlig galt. Men gak Du nu kun ind og kog Kjedlen op, saa gaaer det vel an idag.“

Nu gik hun skjændende ind. Næste Morgen, da hun efter Sædvane skulde koge Kaffe, satte hun sig paa Skorstenen og græd; saa dybt følte hun sit Savn. Ole gik ud til hende og sagde:

„Kom og skjær os en Bid Brød, Moer! saa tager vi os en Sjat Brændevin til.“

„Nej jeg gjør ikke, Dit visne Svinebæst! Mener Du, jeg kan drikke Brændevin paa Fastende! Men jeg kan ikke bjerge mit Liv uden Kaffe, og Du skal gaae til Byen idag, Du kan slet ikke blive fri. Du kan jo sagtens tage Dig iagt for Tørvegravene, og om ogsaa Du skulde faae lidt Vand ind i Støvlerne, det kan Du da ikke døe af.“

„Nej, det er en given Ting. — Ja, saa kom da og skjær mig en Stumpe, saa faaer jeg at prøve paa det.“

Da Ole havde faaet Mad, krøb han i et Par lange Støvler, som han havde arvet efter sin Fader, og derpaa begyndte han sin Vandring. Det var just ingen „viis Vej“, Ole skulde gaae, men hvad gjør man ikke for Husfreds Skyld? Han var ikke kommet ret langt, før Vandet gik oven ad Støvlerne.

Saa! der dumpede han i et Hul og blev vaad lige op til Livet. Stakkels Ole, nu maatte han rigtignok „i Vandet med Klæderne paa", som Folk havde drillet ham med. Men det fik da ogsaa en Ende; thi han naaede snart det tørre Land. Nu trak han Støvlerne af og hældte Vandet ud, derpaa rystede han sig, tog Støvlerne paa igjen og gik trøstig videre. Da han havde røgtet sit Ærinde, syntes han dog, at han skulde ind og see til Peder Nielsen, hans Ven. Han sad inde i sin Stue og lavede Rivetænder og Klappetræer; han ventede nok snart Foraar.

„Goddag, Ole," sagde han, „hvordan Fanden kan Du komme her? Er Hytten nu sejlet herop med Jer?"

„Nej, he he, han staaer da fast endnu, men jeg har soppet over Vandet."

„Du er jo taabelig, Mand! Skal Du da hente Doktor eller Jordemoder, for det maa da være Livet om at gjøre, naar man gaaer i Vand op til Halsbenet."

„He he! Nej, det er da ikke saa galt! men vor Moer havde ingen Kaffebønner."

„Kaffebønner! Ha ha ha! Nu har jeg," saa bandede han, „aldrig seet Mage til Menneske. Hører Du, Moer! Saadan en Mand skulde Du have! Ha ha ha!"

„Ja, det er rigtignok en streng Tur for en Kop Kaffes Skyld," sagde Konen.

„Naa, nu kan man da see, at Du er ordentlig under Pidsken, Ole!“ mente Manden.

„Aa, det er jo kjønt gjort af Ole, at han retter sig efter sin Kvinde. Hun kan vel ikke godt undvære Kaffen?“ spurgte Konen.

„Nej, det er en given Ting. Jeg har ikke havt Ro for hende hverken idag eller igaar,“ var Svaret.

„Naa, Ole, Du har rigtignok faaet Kam til Dit Haar, „det kan nok hænd'se.“ Ja, tænkte jeg ikke nok, at hun var gal! Hun jager Jer vel ogsaa ud at „vogte Kaal“ engang imellem?“

„Nej, det har hun da ikke proberet paa endnu.“

„Aa, Du er ogsaa et rigtigt Fjog, Peer!“ sagde Konen. „Hanne kan jo da nok være en ordentlig Kvinde, fordi hun holder lovlig meget af Kaffe.“

„Ja, hun er farlig skrap i sit Hus, det er baade vist og sandt. See, om ogsaa hun er lidt gal engang imellem, saa kan hun ikke gjøre ved det, for hun er nu saadan indrettet,“ forsikrede Ole.

„Hvordan gaaer det med Din Dreng? kan han nok komme ud af det med hende?“

„Ja, han fik nogle Hug i Førstningen; men saa syntes jeg, hun var lovlig slem, og saa —“

„Saa tog Du vel selv Huggene,“ fortsatte Peder Nielsen.

„Nej, det gjorde jeg da ikke, det er en given Ting; men saa sagde jeg, at dersom hun slog Drengen tiere, saa skulde jeg slaae hende.“

„Hvad, sagde Du det, Ole? saa er Du ogsaa

en Dannemand. Saa blev Du da rigtig gal først, inden Du kunde faae sagt det?"

„Nej, itte større!"

„Hjalp det saa noget paa hende?" spurgte Konen.

„Ja, det kan nok hænd'se! siden har jeg ikke hørt til Noget."

„Det er da bedst, I enes, saa godt I kan; men skulde det blive saa galt med Drengen, at hun ikke kan lade ham være, da maa Du komme herop med ham, saa vil vi nok tage ham; for det er da ikke værd, at I skal ligge og rives og slaaes om det stakkels Barn."

„Aa Snak, Moer!" sagde Manden. „Hvad skulde det kunne gjøre en gal Kjælling, at hun fik kløet sig lidt paa Rygstykkerne. Det er kanskee det Eneste, hun trænger til."

„Ja, Ole! Du kjender jo nok vor Faers Snak; men husk nu paa, hvad jeg har sagt, dersom det skulde knibe," sagde Konen.

Ole takkede nu det Bedste, han kunde. Derpaa blev han skjænket og bænket, hvorefter han skyndte sig hjem for at glæde Hanne med de surt erhvervede Bønner.

I denne Vinter passerede iøvrigt intet Mærkeligt med Ole Jensen og hans Omgivelser. Vandet steg og faldt, det blev Frost og Tø, tyk og tynd Luft. Hanne blev vred og mild, men Ole var lige glad.

Sommeren var derimod mere rig paa Hændelser for dem.

En Dag, da Peder Nielsen og hans Folk vare ude paa Marken, saae de en stærk, sort Røg stige op af Oles Skorsten.

„Sikken en farlig Røg!" sagde en af Folkene.

„Aa, det er Ole, som tørrer sine Træsko, eller ogsaa er det Kvinden, som bager Pandekager ved Spaaner," svarede Manden.

„Ja, men jeg synes, det ryger for galt. — Nej, det er rigtig Ildebrand; kan I see den klar[e] Lue?"

„Død og Pine!" sagde Peder Nielsen, „sa[a] brænder vel mine nye Træsko, som han skulde komm[e] med idag. Spring hjem efter Spande og Bran[d]hager, I To! og raab Brand med det Samme [i] Byen. Sæt Jer op paa de første Bæster, I k[an] faae fat paa. Rap Jer nu!"

Saa fore de afsted. Han selv slængte T[ræ]skoene og rendte til Brandstedet. Da han kom til Huset, var Taget allerede omspændt af [illegible] overalt. En Del af Boskabet var flyttet ud i [illegible]kerhed.

Henne foran Indgangsdøren stod Ole og [illegible] med sin Kone, som hylede af alle Kræfter. [illegible] dette Syn kunde Peder [illegible] lee, idet han [illegible]

„Ne[illegible]

Sommeren var derimod mere rig paa Hændelser for dem.

En Dag, da Peder Nielsen og hans Folk vare ude paa Marken, saae de en stærk, sort Røg stige op af Oles Skorsten.

„Sikken en farlig Røg!" sagde en af Folkene.

„Aa, det er Ole, som tørrer sine Træsko, eller ogsaa er det Kvinden, som bager Pandekager ved Spaaner," svarede Manden.

„Ja, men jeg synes, det ryger for galt. — Nej, det er rigtig Ildebrand; kan I see den klare Lue?"

„Død og Pine!" sagde Peder Nielsen, „saa brænder vel mine nye Træsko, som han skulde komme med idag. Spring hjem efter Spande og Brandhager, I To! og raab Brand med det Samme i Byen. Sæt Jer op paa de første Bæster, I kan faae fat paa. Rap Jer nu!"

Saa fore de afsted. Han selv slængte Træskoene og rendte til Brandstedet. Da han kom ned til Huset, var Taget allerede omspændt af Luer overalt. En Del af Boskabet var flyttet ud i Sikkerhed.

Henne foran Indgangsdøren stod Ole og brødes med sin Kone, som hylede af alle Kræfter. Ved dette Syn kunde Peder Nielsen ikke bare sig for at lee, idet han udbrød:

„Men plager Fanden Jer, Folk? Har I ikke

Andet at bestille, end at tage Livtag i saadan et Øjeblik."

„Slip mig, Dit visne Fæhoved! Uh hu hu, nu brænder Loftet! Slip mig, siger jeg. Jeg vil have min uldne Kjole. Uh, see! jeg faaer aldrig saadan en Kjole. Slip mig dog! Aa ja ja!" raabte og skreg Hanne, idet hun sled for at komme løs.

„Hvad er det, hun vil, Ole? jeg kan ikke forstaae hende," sagde Bonden.

„He he! hun vil jo rende ind i Ilden efter sin uldne Kjole," svarede Ole og smaagrinede.

„Jeg troer, Kjællingen er tosset," sagde Peder Nielsen og tog et ordentligt Tag i hende. „Dersom Du ikke bliver derfra, skal jeg," saa bandede han, „svinebinde Dig med mine Hosebaand. Hører Du det!" vedblev han og rystede hende. „Vil Du hen til Dine Børn strax! — De staaer jo og brøler henne paa Agrene."

Hanne lod sig forknytte af Bondens kraftige Optræden og gik hen til Børnene. Imidlertid var der kommet en Mængde Folk med Høtyve, Brandhager og Spande; men Slukningen maatte desuagtet opgives; thi der var ingen Sprøjter, og Vandet var langt borte. Ilden havde desuden bespændt hele Huset. Efter Oles Anviisning stødte de den Undervæg ind, bag hvilken Hannes Kiste stod. Ak og Vee! den brændte i lys Lue. Alligevel trak de den ud med Brandhager og slog et Par Spande Vand paa den. Hanne, der i Frastand havde seet

deres Hensigt, kom springende, lukkede den rygende Kiste op og fremviste derefter jublende den uldne Kjole i aldeles uskadt Tilstand. Paa lignende Maade fik de nu reddet flere Gjenstande, men snart maatte de holde op, thi Huset var ikke til at komme nær.

„Ja, lad det nu i Guds Navn brænde," sagde Peder Nielsen. „Du har da vel assureret, Ole?"

„Ja, jeg havde rigtignok tænkt paa det; men saa blev det da ikke til Noget."

„Saa er Du da ogsaa en rigtig Dolk, Ole!"

„He he! Ja, det kan nok hænd'se; men det var dog ogsaa kjedeligt, at det skulde brænde i Sommertiden, da her ingen Vand er."

Nu kom den lille Jens løbende og tog fat i Faderens Haand. „Faer! hvor er min Vogn henne?" spurgte han.

„Jøsses, min Deng, han er inde i Huggehuset, og der kan vi jo ikke komme, det er en given Ting. Men jeg skal nok lave en ny Vogn til min Deng," svarede Faderen.

„Nej, Faer, jeg vil have min egen Vogn; han maa ikke brænde istykker, hører Du, Faer!" raabte han grædende og klyngede sig op til Ole.

„Hvor staaer Vognen?" spurgte Peder Nielsen og greb en Brandhage.

„Han staaer lige indenfor Døren, men Du maa da ikke vove Dig til Ilden for den Sags Skyld; det er dog aldrig Umagen værd," svarede Ole.

„Hvorfor skal den stakkels Dreng græde! Vognen er jo det Bedste, han ejer og har.“

Med disse Ord gik Bonden hen til Huggehuset, og da Vinden bar fra paa det Sted, var han saa heldig at faae Vognen ud. Jens blev sjæleglad og vilde strax kjøre sin Vej, da Faderen sagde:

„Du siger vel Tak til den fremmede Mand, min Deng?“

„Mange Tak!“ sagde Jens, og derpaa foer han henad Marken med sin Vogn.

Da Huset var styrtet sammen, kom da endelig Brandfogden og nogle Sprøjter. Peder Nielsen tilbød nu Familien Husly for det Første; han havde nemlig en Lillestue, der stod tom. Derefter sendte han Vogne ud til Brandstedet for at hente det reddede Gods. Da de kom hjem til Gaarden, sagde Konen, der kom ud og tog imod dem: „Men Jøsses, Mennesker, hvordan har I dog baaret Jer ad?“ Nu vilde Hanne til at forklare det, men kunde ikke for Graad og Hylen. Ole fortalte saa i hendes Sted, at da hun skulde koge Middagsmad, var der gaaet Ild i nogle tørre Spaaner paa Arnestedet. Disse havde igjen antændt Soden i Skorstenen, hvorefter denne var revnet og havde sat Ild i Taget.

„Gud naade os, det var dog farligt! Vi maae have efterseet vore Skorstene, Peer!“ sagde Gaardkonen til sin Mand.

Nu blev da den husvilde Familie indkvarteret hos disse gode Folk, og de sørgede for, at de ikke

kom til at mangle noget Nødvendigt. I Førstningen havde Ole det ikke ret godt; for hans Kone skjældte ham ud, hvergang hun saae ham, fordi han ikke havde ladet assurere; tidligere havde hun været godt enig med ham om at lade være. Desuden endte for det Meste saadan en Tale med Graad. Ole lod sig dog ikke opirre, men svarede med en af sine staaende Talemaader. Naar han blev kjed af det, gik han ind til sin Vært og slog en Sludder af med ham. Efter nogle Dages Forløb havde Stormen imidlertid lagt sig, og Hanne begyndte igjen at tale fornuftig. En Aften, da vore Ægtefolk overvejede, hvorledes de skulde til det med Byggeriet, sagde Hanne: „Vi vil da ikke bygge paa det gamle Sted, Ole, det er da altfor dødt."

„Ja, det er en viis Vej, Moer; men hvor skal vi lægge det? vi ejer jo ikke andre Steder."

„Det kan ikke hjælpe, hvad Du siger, der maa det ikke ligge; ellers flytter jeg aldrig derud, det kan Du stole paa."

„He he! Ja, kan Du skaffe mig en anden Plads, Moer, saa vil jeg nok bygge der; det er en given Ting."

„Aa, vi kan vel sagtens faae saadan en Plet Jord et Stêds."

„Ja, det kan nok hænd'se, naar vi bare havde Penge."

Nu gik Døren op, og vor gode Ven Skomageren viste sig, svedt og forpustet.

„Godaften, Ole Jensen! Godaften, Hanne! Tak for det Sidste, og det var nu, som man siger. Naa, det var jo en stor Ulykke for Jer med den Ildebrand. Ildebrand, Ildebrand! det er, sla'e mig, Noget af det, jeg har mest Respekt for. Og Ole Jensen havde ikke assureret, ikke assureret?"

Der begyndte allerede at blive nogle betænkelige Tegn paa Hannes Ansigt, da Skomageren vedblev:

„Nix forknyt, min Pige! nix forknyt, som Tydsken siger. Jeg har en god Nyhed, stor Lykke at fortælle Jer, som jeg har opdaget til Jer! Jo-o!"

„Hvad er da det, Skomager? lad os høre!" sagde Konen ivrig.

„Hvad det er! hvad det er! Det er, sla'e mig, Noget, som jeg har hittet i Bladene om Dig; for jeg læser jo Bladene, jeg! I havde natyrligvis ellers aldrig faaet det at vide, aldrig hørt eller spurgt det. Næ ej."

„Men kom da med det, Mand!" raabte Hanne.

„Ja, kom med det, kom med det! Det er godt nok, men der er Noget, som jeg skal have at vide af Dig først. Du er jo et Kjøbenhavnsbarn, Stiftelsesbarn, som ikke kjender Dine Forældre, vel? og Du hedder jo Hanne Amalie Jensen, ikke sandt? ikke sandt?"

„Jo, vist er det sandt; men hvorfor spørger De om det?"

„Jo, for jeg var ikke vis paa det, sikker paa

det; men jeg synes nok, at jeg kunde huske det fra den Tid, jeg var Forlover for Dig. See her," sagde han og drog en Avis op af Lommen, „her er den Berlin'ske Tidende, og deri bliver lyst efter Hanne Amalie Jensen, født paa Stiftelsen den 6te Maj 1832, i Anledning af en hende tilfalden Arv. Jo der gjør! See selv, Folk, see selv! Er det ikke en Lykke, hvad, Hanne? hvad, Ole Jensen? sla'e mig, er det ikke en stor Lykke!"

Da Hanne havde læst Bekjendtgjørelsen, gav hun sig til at fare rundt omkring i Stuen, idet hun raabte:

„Aa, Gud skee Lov! saa bliver vi da rige! Aa det var dejligt. Saa skal vi ikke boe mere paa den forbandede Mose. Vi kan maaskee kjøbe en hel Bondegaard! Hejsa, Ole! hvad siger Du til det! Du kan rigtignok love for Kvinde, Du har faaet. Kanskee vi kan faae en lille Herregaard. Gud, hvor det var dog nydeligt!"

„Ja, bi nu lidt, Moer, der staaer vel ikke, hvor mange Penge det er? Maaskee det ikke er mere end en halv Snes Daler. Men det er jo nok værd at tage med, om ogsaa det kun er Lidt," sagde Ole.

„Aa, Din Tosse! Du vil altid være saa klog. Jeg er sikker paa, at det er mange Tusende. Men enten det gaaer op eller ned for os, saa er det med Dig, ligesom man slaaer Vand paa en Gaas! Troer De ikke, det er mange Penge, Skomager?"

„Mange Penge? iovist er det mange Penge. — Kan I nu see, at I veed Ingenting! Ingenting, sla'e mig, fordi I ikke læser Bladene. Men I husker mig vel nok, naar I faaer Mynten, Pengene, hvad Ole Jensen? hvad Hanne?"

„Ja Kors! vi skal saamænd nok fornøje Dem. Sid hen til Bordet og faa en Bid Brød. Ole, spring Du ind til Per Niels og laan os en Smule Brændevin!" sagde Hanne, idet hun gav Manden Medicinsflasken.

Ole gik nu og røgtede sit Ærinde hos sin Vært, som han traf ude i Gaarden.

„Har I faaet Fremmede, Ole?" spurgte han.

„Ja, Skomageren er kommet og har fortalt os om noget Arvegods, som vor Moer skal have fra Kjøbenhavn."

„Naa, det kommer jo paa et tørt Sted, naar I nu skal til at bygge og sætte Bo igjen Men hvad Pokker! er Du ikke mere fornøjet? Du skulde jo hoppe og springe af bare Glæde."

„Nej, det gjør vor Moer. He, he! Jeg synes da, jeg vil bie lidt med det."

„Aa, ja! det kan jo være fornuftigt nok. For det skulde da vel ikke være en af Skomagerens Vindbøjtelstreger?"

„Nej, det staaer da i en Avis, han har, det er en given Ting."

„Ja, gaa Du kun ind til vor Moer med Flasken."

Da Ole kom herind, matte han jo fortælle Historien

paany og høre paa Konens Betragtninger derover. I al den Tid sad den stakkels Skomager og ventede paa Lædskedrikken. Endelig blev han da tilfredsstillet. Da han var ved at gaae, bad Hanne ham om at lægge Mærke til de Gaarde, som stode til Salg i Aviserne. Det lovede han og fejede saa ad Hjemmet til.

Nu vilde da Ole og hans Kone rejse til Kjøbenhavn for at hente Arven; men der var mange Ting ivejen. De havde ingen Penge til at rejse for, de vidste ikke, hvor de skulde gjøre af Børnene, mens de vare borte, og desuden havde de ingen Bekjendte i Hovedstaden og vare selv aldeles fremmede i den store By. Hanne jamrede sig baade Nat og Dag over, at hun ikke kunde finde nogen Udvej. Ole gik da ind og snakkede med Peder Nielsen om det.

„Ja," sagde denne, „jeg kan jo nok laane Dig Rejsepenge, og vi kan jo nok ogsaa have den store Dreng saalænge; men Tøsen, som skraaler, vil vi sgu ikke have Noget med at bestille. For seer Du, hun skal jo have Patte for at tie stille, men det er nu en Ting, som vor Moer ikke opvarter med. — Men hør, Ole, er Du noget kjendt med vor Degn."

„Ja, jeg har da lavet Træsko til hans Karl."

„Paa det Lav, saa er I jo gammel kjendt, Du og Degnen. Ja, gaa Du saa kun op til ham, og bed ham om at skrive derind og at sende Jere Papirer med. Kanskee Du saa kan blive rent fri for at rejse til Kjøbenhavn. — Nej, kom med Papirerne! jeg skal jo selv

op at snakke med ham alligevel, saa kan jeg gjøre det ud med det Samme."

Ole gik nu ind for at hente Dokumenterne, men han havde nær aldrig faaet dem af sin Kone; thi hun paastod, at de bleve narrede hver evige Skilling fra, naar de gave deres Papirer fra sig. Tilsidst fik Ole dem dog, saa nær som den gamle Avis, hvori Bekjendtgjørelsen var; thi denne ansaae hun for det Vigtigste. Peder Nielsen maatte nu ind og ringe Tolv for hende, saa gav hun da efter. Det lod sig nu Altsammen gjøre, saaledes som Bonden havde sagt. Degnen fik ordnet det skriftligt. Efter tre lange Ugers Forløb kom han en Dag ind i Oles Stue og fortalte ham, at nu var der kommet tolvhundrede Rigsdaler til ham, som han kunde afhente hos Herredsfogden.

„Det var jo plaseert, Moer, det kan nok hændse!" sagde Ole.

„Tolvhundrede!" sagde Hanne med svag Stemme og pressede Hænderne mod Brystet. „Tolvhundrede!" gjentog hun, og det sortnede for hendes Øjne, hun maatte støtte sig ved Væggen, for ikke at falde omkuld.

„Giv hende lidt koldt Vand, Ole!" sagde Degnen.

„Ja, hvor har vi nu det? Aa, en Saabian var maaskee bedre!" svarede Ole og skjænkede hende en Snaps af Medicinsflasken.

Hanne, der ellers ikke holdt af Brændevin, gjorde dog ingen Modstand, men drak ud til den „haarde Bund." Det hjalp. „Tolvhundrede!" sagde

hun igjen og traf Vejret dybt. Derpaa foer hun hen, tog Ole om Halsen og kyssede ham, idet hun udbrød:

„Aa Gud! min søde Mand, nu skal vi dog have det rigtig godt. — Nu kan jeg da magelig faae ligesaa pænt et „Sjal" som det, Mejersken gaaer og breder sig med. Troer Du ikke, Ole?"

Manden, der hverken havde seet Mejersken eller hendes Shavl, svarede: „Jo, det er en given Ting, Moer!" idet han undselig rev sig løs.

Derpaa foer Hanne hen til Degnen. Denne, som havde seet, hvorledes det gik Ole, traadte uvilkaarlig et Skridt tilbage for at sikre sig; men hun snappede hans Haand, og inden han kunde afværge det, havde hun overkysset den, saa at den blev ganske vaad. Ole lovede nu, at han skulde nok fornøje Degnen for hans Ulejlighed, dog denne takkede og sagde, at han havde havt Fornøjelse nok; men hvoraf det var, snakkede han ikke om.

---

Omtrent et halvt Aar efter denne glade Dag see vi ind til Ole igjen. Nu kan det ikke hjælpe at lede om ham i Peder Nielsens Lillestue, heller ikke ude paa Mosen, for der er han ikke. Dersom vi ville finde Ole, maae vi see os om efter det allerkjønneste Hus i hele Sognet. Det ligger lidt udenfor Byen. Manden kunde meget godt have bygget inde i Byen, da den ene Ende af hans Lod stødte op til Gaden; men

da han kjendte sin Kone, lagde han Huset i den yderste Ende af Marken. Det er dog farligt, saa Ruderne glimre i Solen. Døre og Vinduer ere mørkegrønne med røde Karme, og Væggene skinne saa hvide: ja det er heller ikke ret længe siden, at Huset blev færdigt. Træer er der rigtignok ingen af, men de kunne nok komme. Det er en Søndag Eftermiddag med dejligt, klart Frostvejr, dertil er det Slædeføre. Peder Nielsen har derfor benyttet denne Eftermiddag til at kjøre for sin Kone ud til Ole Jensens, hvilket de saalænge havde lovet.

Nu er der spændt fra, Gjæsterne have faaet det første Maaltid. Ole og hans Ven ere ude i Stalden for at see paa Kreaturet. Der stode fire kjønne Høveder og en Hest; og de havde det lunt og godt, der var muget og strøet, saa det var en Lyst; thi Ole kunde nok holde Orden i en Stald, men ikke i en Stue. Peder Nielsen saae nu hele den udvendige Lejlighed og roste Ole for hans Orden. derpaa gik de ind til Fruentimmerne igjen; det var jo for koldt til at gjøre lang Snak derude. Begge Konerne stode nu og havde al Hannes Stads fremme. De havde netop fat paa et forfærdelig stort Shavl med Palmer og Tulipaner, eller hvad det hedder. Ja, nu kan rigtignok Mejersken gjerne gaae hen og lægge sig.

„Naa, er I kommet hen at see paa Stadsen! ja det er Noget, vor Moer kan lide, saa gammel hun er. Hvordan har nu den uldne Kjole det, Hanne?"

Kan Du huske, hvordan det kneb med den, da Jert Hus brændte?" spurgte Peder Nielsen.

„Ja Jøsses dog, hvor jeg var tosset! Men hvad skal man gjøre, naar man har saadant et galt Sind; man kan jo ikke styre sig selv."

„Ja, det var da godt, at jeg var ved Haanden og kunde holde Styr paa Dig. Men dersom jeg nu ikke havde været, saa havde da Ole kommet til at give efter; og det maa han vel saa tidt, kan jeg tænke!"

„Nej, Du kan troe, Per Nielsen, at jeg faaer ham ikke længere, end han selv vil, naar han faaer det Hovede paa; saa maa jeg skabe mig, hvordan jeg vil."

„Det var dog Pokkers, Ole! er Du saadan en Mand! jeg begynder at faae høje Tanker om Dig. Sig mig, Hanne, er han ikke bleven stolt, siden han kom herud i det kjønne Hus?"

„Stolt! Nej, vil Du se, sikken en Hue han gaaer med. Og jeg kan saamænd ikke faae ham til at kjøbe en ny, om aldrig jeg vil saa gjerne. Og saa sidder han og gnaver i de Træsko baade tidlig og silde, saasnart han har lidt Tid tilovers fra Marken og fra de andre udvendige Ting. Og nu sidder vi da i en Stilling, Gudskelov! saa han ikke havde det nødig. Kan Du nægte det, Ole? Se, nu staaer han og smaagriner af det!"

„He, jeg nægter det heller ikke, Moer, men man skal jo da more sig med Noget, det er en given Ting," svarede Ole.

„Naa, Ole, Du er altsaa den Samme endnu,

som da Du boede ude i Vandet. Du er slet ikke mere fornøjet nu, Du er bleven en holden Mand — men det behøvedes da heller ikke. At de kalder dig Ole Ligeglad, det er Noget, der kan rime sig. Havde Dine Forældre vidst, hvordan Du vilde blive, saa skulde de have ladet Dig døbe med det Navn —" sagde Peder Nielsen.

„Aa, du er ogsaa en rigtig Sludrepotte! Det ligner jo Ingenting at sige saadan, vor Faer!" sagde hans Kone.

„Ja, men saa er det jo godt, at jeg har faaet Dig, vor Moer, til at passe paa mig. Hvad troer Du ellers, Ole bryder sig om det? Det er jo ikke for nogen Vanære, han har faaet det Navn. Det er dog underligt at tænke paa, saa godt det er indrettet med de Giftermaal. Jeg, som er lidt gal og lidt gavflabet, har faaet en sindig Kvinde til at passe paa mig. Ole, som er noget sindig selv, har faaet en ivrig Kvinde til at muntre ham op. Dersom jeg og Du var kommet sammen, Hanne, saa havde vi vist kommet til at tage nogle ordentlige Snuptag engang imellem. Troer Du ikke?"

„Jo, det havde kanskee ikke gaaet saa stille af altid?"

„Og hvis Du og vor Moer vare blevne gifte sammen, Ole, mener Du saa ikke, at I havde gaaet og faldet isøvn over hverandre?"

„Jo, det kunde nok hændse," svarede Ole.

# Søren Pedersen og hans Familie.

Det er silde paa Høsten Septembersolen skinner ret med Fornøjelse paa de mangefarvede Blade i den lille Kratskov; det er forresten et Under, at den har faaet Lov til at blive staaende her mellem de dyrkede Agre. De flittige Bønder have allerede indhøstet, kun paa enkelte Steder seer man hist og her nogle Travehobe; det maa vel saa være hos de dovne. Der gaar en fattig Kone og sanker Ax; hun er gammel og har ondt ved at bukke sig; derfor maa hun rette Ryggen engang imellem. Her ligger nogle Børn, som have det samme Arbejde; de kunde nok bukke sig, de Smaafyre? men de foretrække at ligge paa Knæerne og række, saa langt de kunne. Det gaaer naturligvis ud over Buxer og Skjørter; men deres Moder seer det jo ikke, for hun er hjemme. Saa lege de lidt, saa sludre de, saa skjændes de; endelig faae de da et Par Ax i Posen. En lille Bæk, som bærer det fordringsfulde Navn Mølleaaen, snoer sig igjennem de afmejede Marker og er paa begge Sider omgiven af en frisk Engstrimmel. Den

seer godt ud imellem de tørre Agre. Rigtignok spilder den en forskrækkelig Mængde god Jord ved sine tossede Krumninger, og flere fornuftige Folk have havt isinde at sætte Skik paa den, men de maae lade den være; thi den er en vigtig og ukrænkelig Person, nemlig et Markeskjel. Nu kommer der en Kone med et lille Pigebarn ved Haanden henad Stien. Man kan see paa deres Klædedragt, at det er Folk, som ikke have nødig at sanke Ax. Konen er ung, temmelig bleg, men mild af Øjne. Hun seer lidt tungsindig ud; og dog har hun et venligt Ord for hver af de Fattige, hun gaaer forbi. Barnet, en lille, tyk „Pulte" paa fire Aar, er utrættelig i at pludre og spørge?

Nu naaede de den smalle Planke, der førte over Aaen. Den Lille standsede midt paa den og sagde: „Moer! Jeg kan see mig selv dernede — og Dig ogsaa. See, hvor pænt der er. Moer, er Vorherre ikke dernede? for saa vil jeg ned til ham."

„Nej vist ikke, Marie, han er jo oppe i Himlen, det veed du da nok, og der kommer Du ogsaa engang, naar Du er en rar Pige. Men Du maa aldrig komme til Vandet, for dernede boer Vandtossen, og naar han faaer fat paa de smaa Piger, saa gjør han dem Fortræd, saa de blive blege og kolde, ligesom Peer Jensens den lille Dreng, som laa i den sorte Kiste."

„Moer! hvorfor skal der være saa pænt hos Vandtossen?"

„Det er vel, for at han bedre kan faae lokket Børnene til sig. Men kom nu, min Pige, og lad os gaae hjem; jeg er bange, at der er kommet Fremmede."

Nu gik de videre. Da de kom til de Børn, som pillede Ax, udbrød Marie: „Moer, hvorfor ligge de og skrabe i Jorden?"

„Kjender Du dem ikke, Marie?"

„Jo, det er jo Niels og Maren. Hvad bestille de?"

„De sanke Rugvipper op og komme dem i en Pose."

„Ja, men det maae de ikke. Maae de vel, Moer? for det er jo min Faers Rug. Skal vi jage dem bort?"

„Nej, det var Synd, for de have ingen Mark selv. Dersom Din Faer ingen Jord havde, saa kom Du ogsaa til at pille Ax op i Dit lille Forklæde. Kunde Du saa det?"

„Ja jeg kan. Der kan Du see!" sagde den Lille og tog et Par Ax.

„Du er rigtignok en stor Pige! men nu kommer vi nok til at skynde os hjem til Faer og Ole."

Vi følge da med Konen til hendes Hjem, det er den nærmeste Bondegaard. Den er just ikke af de netteste. Bygningerne ere vel ganske gode; men de ere daarlig vedligeholdte. Den ene Halvdel af Gaardspladsen er brolagt; men Græs og Skarn skjuler Stenbroen. Den anden Halvpart indtages af Møddingestedet. Rundt omkring i Gaarden staaer

hist og her nogle Avlsredskaber. Det Hele seer uordentligt og uhyggeligt ud. Midt paa Pladsen staae for Øjeblikket nogle Personer. Den ene er Manden, det kan man tydelig see paa hans Væsen. Han er af Middelstørrelse og vel ved Magt. Ansigtet har temmelig slappe Træk, men livlige Øjne. Han holder en Kjørepidsk i Haanden, hvormed han opmuntrer et gammelt Øg, som af Karlen bliver ført rundt omkring Mændene. De andre To ere Hesteprangere af den simpleste Slags, med røde, oppustede Ansigter, forjaskede Klæder og „fornem" Udtale. Nu sagde Bonden:

„Lad hende kun løbe lidt til, Mads, og løb Du selv med. Du har godt af at blive øjret ogsaa; for Du har jo siddet og kastet Rug hele Dagen!"

„Ja, Karlen kan da magelig løbe omkap med Dyret, for hun er jo skank paa begge Bagbenene. Det er Noget, som er," sagde den ene Pranger.

„Skank! — Prrr! Kom herhen med hende strax. Naa! see nu! Er hun skank, saa er Du," saa bandede han, „ogsaa, Kristen!"

„Ja, er hun ikke skank, saa er hun forslæbet; halt er hun da, det er Noget, som er!" svarede Kristen, idet han undersøgte Øget. „Lad os see Dine Bisser, gamle Mutter!" blev han ved. „Ah, Du har ingen! de er slidt op for længe siden. Ja, Søren Peersen! det er jo godt at see, hvordan det hænger sammen. Du vil jo gjerne sælge hende for tyve Daler?"

„Nej Tak, Kristen! før skal Røven faae hende. Hvor længe er det siden, Du blev en Jøde!"

„Ja," sagde Bertel, den anden Pranger, „jeg veed nu inte, hvad jeg skal sige om det; for naar Du forlanger fyrretyve Daler for saadan en Kra'be, saa mener jeg ogsaa, at det er jødeagtigt. Sa'e Du Noget?"

„Au! Saa skulde dog den Onde karnefle Din gamle Mær!" udbrød Kristen Pranger; thi Hoppen, der var ondskabsfuld, havde seet sit Snit til at bide ham i Armen.

„Ha ha ha," lo Manden. „Du sagde lige nu, at hun ingen Tænder havde; nu fik Du det da at føle. Ikke sandt?"

„Ja, det er Noget, som er," svarede Kristen og gned Armen.

„Men," begyndte Bertel, „kan vi da inte bytte med vor den lille Veddeløber, som gaaer fjermer. Han er rigtignok i sin bedste Alder; men saa gi'er Du os lidt Bytte, natyrlig."

„Nej, Fa'en hugge mig, om jeg gjør; men vil I give fem Daler, saa lad gaae! Kom saa med Røven!"

„Nej Tak, min Broer! vi har voren af By førend idag. Vi har heller inte stjaalet vort Dyr, saa vi kan give det rent hen," svarede Kristen.

Efterat de havde fortsat Samtalen en god Time paa denne Maade, bleve de enige om at bytte lige op. Saa skulde de drikke Lidkjøb og traadte derfor

ind i Stuen. Der var kun temmelig simpelt Boskab, men dog var der rent og pænt overalt, meget for pænt til de Fyre, som nu aabnede Døren.

„Saa, Moer! nu har jeg byttet den gamle Blis hen. Hun bed Kristen Pranger, saa han vrælte ved det, fordi han sagde, at hun havde ingen Tænder. Kom nu med noget Brændevin og gak saa ud og lav en Æggekage. Hører Du, Moer!" sagde Søren.

„Ja det skal ikke vare længe, for jeg har god Ild!" svarede Ane og gik ud i Kjøkkenet efterat have sat Øl og Brændevin frem.

„Naa, Skaal og til Lykke med Handelen!" sagde Manden, hvorpaa han tømte et Halvpæglеglas, som om det havde været Øl. „Hvem, som mener med det, bærer sig ad, ligesom jeg," føjede han til.

„Du klatter inte med det, Søren; men, hvad Fanden! vi har jo ogsaa taget saadan en lille Guttapercha før. Go'mor'en, Hr. Suur, De sover saa sødt!" sagde Bertel og nød sin Snaps.

„I har nok do'lige Tænder, I kan inte bide den over! Ja mine er sgu heller inte saa rare, det er Noget, som er," sagde Kristen, hvorefter han fulgte de Andres Exempel.

„See, nu tager vi os en Pibe Tobak, til vor Moer bliver færdig. Eller, dersom Nogen af Jer har Lyst til et sødt Æble, saa kan I gaae ud i Haven," foreslog Søren Pedersen.

„Ja, der er nok jeg med," sagde Bertel, „for

jeg skal sige Dig, jeg har nu altid voren saadan en Tyve-Unge efter Sødt."

De gik nu en Vending ud i Haven, og da de kom tilbage, var Bordet dækket. Konen satte strax efter en dampende Flæskekage paa Bordet og trak sig derpaa tilbage i Krogen ved Kakkelovnen. Her stod Marie og legede med sin Broder Ole, der var et Par Aar ældre end hun. De tre Kammerater sade nu gemytlig ved Bordet og toge godt til sig af Mad og Drikke. Da de havde afspist, tog Ane Maden ud, men lod Øl og Brændevin blive staaende efter Skik og Brug. Derpaa gik hun ud for at sysle, og Børnene fulgte med. Saa kom hun ind igjen og satte Nadvere frem for Tjenestefolkene paa den nederste Bordende, derpaa tændte hun Lys. Folkene gik strax, da de havde afspist; men endnu sade de tre gode Venner og passiarede ved Flasken.

„Naa ja, vi skulle vel hjem engang," sagde Kristen.

„Aa Snak! man kan tidsnok komme hjem til en sur Kjælling," sagde Værten.

„Hvad behaver, Du. Min Kone er," saa bandede han, „inte mere sur end Din, veed Du det!" svarede Kristen fornærmet.

„Hvad fejler Dig! Hvem siger, at Din Kvinde er sur?"

„Ja, det siger jo Du, Din tykke Bondefrederik! Sa'e han inte det, Bertel?"

„Aa Schludder! han nævnte jo inte Din Kone,

men han sa'e jo, at man kunde tidsnok komme hjem til en sur Kjælling, og det kan jo inte nægtes, min Bro'er. Vel?"

„Nej, det er Noget, som er," sagde Kristen tvivlende. „Men gjør I Nar af mig, saa skal den Onde — —" føjede han til og slog i Bordet.

„Du er jo en sand Tosse, at skabe dig saadan over Ingenting. Tag Du Dig en Sjat af Morgenmælken, det letter Tankerne," sagde Manden.

„Det er rigtigt!" mente Bertel, idet han tog Glasset. „Nu putter vi den indenfor Vesten, og saa faaer vi os en munter Opsang."

Efterat de havde drukket hver sin halve Pægl, begyndte Prangerne:

Fiskebløderen han har hængt sig.
  Falderalla Falderalla.
Skorstensfejeren han har brændt sig.
  Falderalla Falderalla.
Skillingsøllet har fordærvet sig.
  Falderalla Falderalla.
Solderiet det gaar for sig.
  Falderallalallala.

„Ha ha ha, det var ellers en herlig Vise. Er hun ikke længer?" spurgte Manden.

„Jo vel er den det; men det Øvrige er revet a', seer Du!" svarede Kristen.

„Nu maa Du gi'e os En, der har vasket sig," sagde Bertel til Søren.

„Jeg kan sgu ikke synge. Havde vi havt Mads,

saa kunde han nok have stemmet op; men han er vel sagtens i Seng," svarede Manden.

„Ja, saa maa du selv op med en, gamle Bø'ste!" sagde Kristen.

„Aa, det er ikke værd at høre, det, jeg kan synge. Men I kan vel flere?"

„Hør, Søren, jeg vil inte flattere Dig, for det behøves inte; men Du er rigt'nok en Tæve. Har vi nu sat og voren Nar for Dig med at synge, og saa vil Du inte. Naa!" sagde Bertel,

„Ja, der er Ingen, der kan vri'e sig ved at være Nar, naar Omgangen naaer ham," sagde Manden og sang:

:,: Ja, ingen Penge har jeg,
og ingen Penge har Du, :,:
for jeg har lært af Mesteren min
at drikke dem op i Brændevin.

„Nu har jeg da sunget, veed jeg; er det saa godt? Det er ogsaa forbandet, saa tør man bliver i Halsen af al den Sang. Skaal!"

Nu drak de igjen. Derpaa foreslog Manden, at de skulde spille Trekort, og fremtog et smudsigt Spil Kort fra Tallerkenrækken. De Andre gjorde ingen Indvendinger, og nu gik det løs med at bande, slaae i Bordet og drikke Brændevin, alt som Spillets Gang fordrede det. Ved den anden Side af Stuen, hvor Sengene stode, sad Konen og strikkede, medens hun snakkede for den lille Marie, der var kommen iseng, men som ikke vilde til at sove. Drengen var allerede falden isøvn.

„Lig nu stille, min Pige, saa skal jeg fortælle Dig en Historie:

Der var engang en Mand, som vilde ud at pløje. Saa vidste han ikke, hvor han skulde tage hen, saa gav han sig til at pløje oppe paa Huslængen. Saa pløjede han en Fure, der hittede han en Nøgle. Saa pløjede han en anden Fure, der hittede han en Kasse. Nu tog han Nøglen og lukkede Kassen op, og da var der et lille Skrin indeni. Saa lukkede han Æsken op, der var en lille Mand i, som rakte Hovedet frem og sagde: Kallebøv!"

Nu lo da Marie, for det var jo saa plaseerligt.

„Hvor stor var den lille Mand, Moer, var han saa stor som Skræddeten?" spurgte hun.

„Moer! hvornaar skal Faer op paa Huslængen og pløje?"

„Jeg veed ikke, min Pige. Ti nu kun stille, Marie, saa synger jeg for Dig om Ræven og Skaden:

Og Ræven han boer
i Skoven og haver sin Hytte af Jord.
Rævinden hun havde sig Noget forbrudt,
hvorfore hun strax af en Jæger blev skudt.
Men Ræven han lever i Sorgen nu hen
:,: med syv Børn igjen. :,:

Nu Ræven jo maa
alene forsørge de Unger saa smaa.
At rappe og snappe baad' hist og her,
at stjæle, det havde han mesterlig lært.

Da Moderen var kommet saa langt i Visen,

saae hun, at Marie allerede havde lukket de smaa Øjne. Nu bøjede hun sig over hende, kyssede hende let og sagde: „Sov nu i Jesu Navn, mit Barn.“ Derpaa satte hun sig hen i Kakkelovnskrogen med sin Bindehose.

Da Klokken slog to, vilde Prangerne ikke spille mere. Efterat de havde faaet Reisesnapsen, dinglede de ud af Stuen for at spænde for. Manden fulgte med og hjalp dem. Da de vare komne paa Vognen, sagde Bertel:

„Jeg synes, jeg er noget tung i Hovedet. Du har lavet os godt til, Søren.“

„Ja, jeg kan sgu hverken see Sol eller Maane, det er Noget, som er!“ sagde Kristen.

„Er I saadan faren? Ja, saa er det da bedst, at I blive her inat; for jeg vilde da nødig have, at I skulde komme galt afsted,“ svarede Søren.

„Aa Fanden! jeg har trukket med saadan en Hund før,“ mente Bertel; derpaa snappede han Linerne fra sin Kammerat og gav Hestene et Smæk, hvorpaa de rullede afsted.

---

Det er kun een Dag af Livet i Søren Pedersens Gaard, vi have seet; men, desværre for ham og hans Familie! de halve Dage af Aaret gik omtrent paa samme Maade. Den øvrige Tid tilbragte han med Rejser paa Handelens Vegne, dels til Markeder og dels til andre Steder, hvor han mente, at der var

Noget at tjene. Han havde nemlig faaet Lyst til at være „Kopranger", da han troede at forstaae sig paa den Slags Kreatur. Hestehandel regnede han ikke til sit Fag; det Bytte, som er fortalt herovenfor, gjorde han kun, fordi den gamle Blis ikke mere kunde trække Plov. Det er let at begribe, at han forsømte sine Ting i Hjemmet, baade naar han var paa Handelsrejser, og naar han havde Huset fuldt af Prangere. Konen søgte vel at raade Bod herpaa og undte sig aldrig nogen Ro, hverken tidlig eller silde; men det var hende umuligt at standse den Ødelæggelse, de gik i Møde. Hun forstod sig jo ikke paa Avlsvæsenet, desuden havde hun sine Børn og sit Hus at passe. Hun var ellers en fattig Pige, og det var jo „et godt Tag" for hende, at hun havde faaet den rige Gaardmandssøn, der var Arving til en god Ejendomsgaard med Alt, hvad dertil hørte. Mange andre Piger der paa Egnen misundte hende denne Lykke, som hun dog havde været noget betænkelig ved at modtage. Søren Pedersen var dengang en smuk og rask Ungkarl; men da han havde været ude blandt Fremmede, var han dygtig stolt og selvraadig. Dengang han bejlede til Ane, lod han sig forstaae med, at det var en stor Naade, han viste hende. Hun havde derfor den største Lyst til at sige ham Nej; men saa kaldte hendes Moder hende ud i Kjøkkenet og bad hende med Taarer om ikke at staae sin Lykke imod. Da nu Ane ikke havde nogen Kjærest, lod hun sig overtale og tog imod Sørens

Tilbud. Hun mente da ogsaa, at hun kunde bedre hjælpe sine fattige Forældre, naar hun blev Gaardkone. Kort efter bleve de gifte. Saalænge Sørens Fader levede, gik det nogenlunde godt; thi han blev ved at bestyre Gaarden og var en stræbsom og paapassende Mand; men da han døde, og Sønnen fik frie Hænder, varede det ikke længe, inden det begyndte at gaae ned ad Bakke. Det var især Kvæghandelen, der fordærvede Søren Pedersen; thi ved denne fik han Lyst til et uroligt og udsvævende Levnet og Lede til Hjemmet. Kun naar han kunde træffe nogle Svirebrødre, kunde han holde ud at være i sit eget Hus. Og dog holdt han meget af sine Børn, ogsaa af Konen, naar hun bare altid stod paa Pinde for ham. Han saae aldrig skjævt til, at hun hjalp sine Forældre eller andre Fattige; thi der var dog noget Godt ved ham; men det blev bestandig trængt mere og mere tilbage af hans Raahed og Laster.

Henimod Juletid træffe vi en gammel, hvidhaaret Mand siddende ved Kakkelovnen i Sørens Dagligstue. En Krukke med Mælk, hvorover et Strømpebaand er bundet som Hank, staaer paa den nederste Bordende. Ane staaer grædende foran den Gamle; det er nemlig hendes Fader, der har faaet sin Krukke fyldt.

„Og nu til Terminen,“ siger hun, „saa skal vi ud med to hundrede Rigsdaler i Skatter og Rentepenge; men Søren veed saamænd ikke, hvor han skal tage en Skilling fra. Er det ikke forskrækkeligt?“

„Ja, men Herregud, min Pige! han maa dog vel være saameget betroet."

„Nej, I kan troe, Faer, at der er Ingen, som vil laane ham Noget. Alle Folk kjende jo hans Omstændigheder og veed, at han er i Borg og Gjæld til Gud og Hvermand."

„Har I ingen Sæd eller Kreaturer at sælge?"

„Ja, Gud bedre os for at sælge Sæd, vi har baade optorsket og udsolgt for over en Maaned siden. Den Smule, vi har tilbage i Laden, kan vist daarlig forslaae til Fødesæd. Vi har heller ikke mere end fire Køer, de andre tog de fra os, da de gjorde Indførsel for Tiende. Nu er han kjørt ud til en Kommissionær for at faae solgt Gaarden; men det er dog saa tungt at gaae bort fra sit Hjem med Børnene, naar man ikke veed sig noget Andet."

„Ja det er jo galt, min Pige! Du faaer nok at vide, hvad det er at være Gaardkvinde! Men tab bare ikke Modet, Ane!"

„Moer, hvorfor græder Du?" spurgte den lille Marie, der kom hen og tog Moderen i Forklædet og saae paa hende med sine fromme Barneøjne. „Skal vi rejse bort, skal vi nu op til Vorherre, hvad Moer?"

„Nej, det var ikke saa vel, min Pige," svarede Ane og klappede hendes Kind.

„Kan da Vorherre ikke lide os? vil han aldrig hjælpe os mere, Moer?"

„Hør paa, hvad Barnet siger, Ane!" udbrød

den gamle Mand. „Det er dog underligt, at Gud kan lægge saadanne Ord i Børnenes Mund. Du maa stole paa Vorherre, min Pige; det er det bedste Raad, jeg veed. Du behøver jo ikke at frygte for, at han ikke kan lide Dig, som Marie siger, for du har jo ingen Part i, hvad Din Mand foretager sig. Jeg veed jo, at Du har holdt trolig sammen paa Alting, saalænge Du kunde; kan det nu ikke holde længer, saa lad det i Guds Navn briste. Der maa dog vel kunne reddes saameget, at Søren kan kjøbe et lille Boelssted, og saa bliver han da nødt til at arbejde for at faae Føden. Kanskee det bliver meget bedre end før." —

I det samme kom en Vogn ind ad Porten. „Nu kommer Faer!" raabte den lille Ole, som havde staaet ved Vinduet og leget. Derpaa ilede han ud i Gaarden, thi han var Faderens Kjæledægge. Tærskemanden og Karlen kom springende for at spænde fra. Søren smed Linerne, tog sin Pidsk og gik ind i Stuen. Paa sin Reise havde han ogsaa faaet, hvad man kalder en Pidsk, saa at han nu var velforsynet med den Slags. Konen var strax ilet ud i Kjøkkenet og kom nu tilbage med en Stegepande fuld af Flæsk, som hun satte paa Bordet. Søren kastede nu sin Overfrakke og trak sine Støvler af ved Oles Hjælp; derpaa satte han sig for Bordenden og begyndte at hugge i sig af Flæsket. Ole krøb op ved Siden af ham og blev ogsaa forsynet.

„Sid herhen, vor gamle Faer, og gjør mig

Selskab. Flyt Dig, Ole, og lad Morfader sidde der," sagde Manden.

„Nej Tak, Søren! Ane har givet mig en Stumpe."

„Aa Snak! I skal," saa svor han, „komme herhen. I kan sagtens æde et Stykke Stegesul, veed jeg." Den Gamle kom nu derhen.

„Hvor bliver Du af med Flasken, Ane! troer Du ikke, jeg kan trænge til en Taar, naar jeg har været ude i saadan en Kuld'? De Fruentimmer tænke aldrig paa Noget," mente Søren.

„Eller ogsaa de tænke formeget, og det kan heller ikke hjælpe, for de kunne jo næsten hverken gjøre fra eller til," sagde Konens Fader alvorlig.

Søren, der mærkede Hentydningen, saae forskende paa Ane, derpaa sagde han:

„De have," saa bandede han, „heller ikke nødig at tænke paa de Dele, som ikke kommer dem ved, naar de have en Mand til at sørge for sig. Og lad os være fri for det Tuderi; det kan være tidsnok at flæbe, naar Du faaer Aarsag til det!" sagde han til Konen. Denne gik nu ud i Kjøkkenet, fulgt af Marie. Men den Gamle sagde:

„Du skulde ikke tale saa haardt til Din Kone, Søren; for det fortjener hun ikke. Du veed jo meget godt, at hun har nok at græde for."

„I er en gammel Tosse! I skal have Lov til at sige, hvad I vil."

„Ja, jeg kan være tosset nok; men jeg er dog

saa klog, at jeg kan see, hvordan Du gaar ud paa at blive lige saa fattig, som jeg er."

„I er kanskee bange for, at jeg skal komme og bede om Mad hos Jer. Ha ha ha. Nej, der er Noget til endnu."

„Ja, Gud give, at det ikke skulde komme saavidt! men skulde det skee, saa vilde jeg dog dele min sidste Bid med Dig. Og nu Farvel, Søren, og Tak for idag!" Med disse Ord gik han.

„Ole, kom herop til mig igjen, min Dreng," begyndte Søren. „Hvordan kunde det være, at Morfader var saa mankeerlig idag?"

„Jeg veed ikke, Faer!"

„Hvad snakkede da han og Moer om?"

„De sagde — de sagde, at vi skulde snart rejse."

„Naa, hvorfor skulde vi rejse, Ole?"

„Jeg veed ikke. Vi skulde nok rejse op til Vorherre."

„Nu sludrer Du nok, min Dreng! Men jeg kan nok mærke, hvad de har snakket om."

Da han havde afspist og faaet sig nogle Snapse, gik han ud i Husene for at eftersee Folkene. Dette var nu Noget, som kun sjeldent skete, og derfor var der altid Et eller Andet ivejen. Inde i Hestestalden fik Karlen Skjænd, fordi han ikke havde striglet godt nok, og i Kostalden fik Drengen nogle Ørefigen, fordi han ikke havde muget et Par Dage. Derpaa gik Søren ud i Gaarden og undersøgte nogen nytorsken Halm, som Tærskemanden havde lagt udenfor.

„Kalder Du det at tærske rent, Du! Kom herud strax!" raabte Søren til ham.

„Ja, det er da aldrig saa farligt, at Du kan hitte et Par Kjærner i et Knippe Halm. Det er ikke saa nemt at faae det daarlige Korn af!" svarede Husmanden trodsig, da han var kommen hen til Halmen.

„Nej, det troer jeg nok, for Du gider ikke slaae paa det, Din Hund!".

„Aa, jeg slaaer nok paa det, efter det, jeg faaer for det. Kunde jeg bare faae, hvad jeg havde tilgode, saa var jeg lige glad, hvornaar jeg skulde rejse."

„Det kan Du", saa bandede han, „faae ligestrax!" raabte Søren og gav Husmanden en dygtig Kindhest. Denne var ikke sen med at gjøre Gjengjæld; men strax efter fik han et saadant Slag i Næse og Mund, at han faldt omkuld. Nu greb Bonden fat paa en Staver, der laa i Gaarden, og begyndte at slaae nogle vældige Slag paa sin Modstander. Ved dennes Skrig kom Konen og Børnene løbende ud. Ane sprang hen og greb fat i Sørens Arm for at standse ham; men han skjød hende tilside og truede ad hende. Da løb Ole lige hen til Faderen og omfavnede hans Knæ. „Gaa væk, Ole!" raabte denne og vrissede.

„Nej, Faer! Du maa ikke slaae ham mere!" sagde Barnet grædende. „Kan Du ikke høre, han klager sig! Du maa ikke, Faer, hører Du! ellers vil jeg aldrig mere være Din egen Dreng!"

Søren lod nu Knippelen falde, derpaa tog han Ole ved Haanden og gik ind i Stuen.

---

I de første tre—fire Maaneder, som nu fulgte efter, førte Ane et sørgeligt Liv. Først kom der Stævning fra Husmanden, baade for hvad han havde faaet, og for hvad han havde tilgode; der maatte Søren Pedersen sælge det meste af sin Fødesæd for at udrede, hvad han blev idømt. Saa kom der Udpantning for Skatter; der toge de alt Boskabet i Øverstestuen. Endvidere kom der Stævninger og Fordringer fra Kjøbmænd, Prangere og fra Alle, som havde Noget tilgode, og det var Mange. Nu kom Alt paa eengang. Den stakkels Kone turde næsten ikke være i Gaarden; thi hvergang Porten gik, og Hunden gjøede, ventede hun nye Ulykker. Manden var, ligesom han plejede. Han foer rundt omkring hver Dag for at sælge Gaarden, eller ogsaa sad han hjemme og drak med Kjøbere og Kommissionærer. Endelig lykkedes det ham da at faae solgt Gaarden. Da Alting var blevet drøftet og rengjort, og Enhver havde faaet, hvad han havde tilgode, fik Søren tusinde Rigsdaler at løbe med. Saaledes havde han regjeret med en Gaard, der var sexten Gange saameget værd, da han modtog den.

Den sidste Gang, han brugte sit Kjøretøj, var, da han flyttede sin Familie samt nogle faa Møbler og Sengklæder ud til sin gamle Svigerfader. Han

kunde jo nok have faaet en Lillestue hos en af de andre Bønder, men han skammede sig ved at være Indsidder hos en af sine forrige Ligemænd.

„Moer, hvorfor er Du saa glad? skal vi til Gilde?" spurgte Marie, som sad paa Bagsædet hos Konen.

„Det bliver nok Snævergilde," sagde Manden med Bitterhed. „Jeg troer," saa bandede han, „ogsaa, at Du er glad, Kjælling!" udbrød han, da han havde vendt sig og seet paa Ane.

„Ja, kan jeg ikke sagtens være glad, nu da al Angst er overstaaet! Jeg har saamænd ikke havt en rolig Time i mange Herrens Tider."

„Du er en god Tosse, at tage Dig Verden saa nær. Der er jo ikke Andet for end at lade buldre, naar det først er kommet saadan i Gang. Men at være glad, naar vi flytter bort fra vor gode Gaard, det er dog meget mere tosset — men saadan er nu de Fruentimmer."

„Det er dog saa rart at vide, at Ingen skal komme og kræve os Noget. Om ogsaa vi kun har Lidt, faae vi vel Føden, naar vi stræbe begge To."

„Faer! maa jeg ride paa det røde Øg, naar vi skal vande i Aften?" sagde Ole, der sad hos Manden.

„Nej, Du maa ikke," var Svaret.

„Ja, saa maa jeg da ride paa den sorte Hest, Faer?"

„Nej vist ikke, Ole."

„Ja, men Faer, det er jo min egen sorte Hest?"

„Nej, det er hverken min eller Din, Ole: det er den fremmede Mands. Vi har slet ingen Heste mere, min Dreng", sagde han, idet hans Øjne bleve vaade.

Nu blev der Liv i Huset hos de gamle Folk. Der var rigtignok kun lidt Plads, men da der var Hjerterum, blev der ogsaa Husrum. De havde kun een Stue, og den blev jo næsten fuld af Senge, men saa laae de ogsaa lunt og godt. Søren Pedersen foreslog, at han vilde føde begge de Gamle, saalænge han var hos dem, istedenfor at give Husleje; men Svigerfaderen bad ham om at spare, hvad han kunde, da han vel nok fik Brug for det. Disse Ord klang ikke godt i Sørens Øren, da han endnu bestandig vilde spille stor Mand. Han tog nu næsten hver Dag ud for at see paa Steder; og da det var saa flovt for ham at gaae, lejede han sig Hest eller Vogn. Han havde jo Penge i Lommen! Han kunde desværre ikke komme til at prange med Køer, da han hverken havde Stald eller Foder.

En Aften, da Søren var ude paa et af sine Streiftog, finde vi den øvrige Familie samlet omkring Kakkelovnen. En Jernlampe, af den simpleste Indretning, man kan tænke sig, hænger ned fra Loftet. Ane og hendes Moder sidde og spinde foran Ovnen. I den lune Krog sidder Bedstefaderen med begge Smaafolkene hos sig. Han har meget travlt med at snitte Heste til dem af en Pind.

„Det er min egen sorte Hest!“ siger Ole, da han har faaet den første.

„Han er jo ikke sort, han er jo hvid“, siger Marie med et kritisk Blik.

„Ja, men det er ligegodt min egen sorte Hest,“ svarer Ole og lod den galoppere omkring paa Bænken. „Imorgen skal han vandes i Mølleaaen“, føjer han til.

„Ja, det er da ikke Andet end en hvid Hest“, siger Marie drillende.

„Morfader! er det ikke min sorte Hest?“ spurgte Ole grædefærdig.

„Jo vist er det, min Dreng. — See nu, Marie, der har Du en, det kan være dit røde Øg. Leg nu kjønt med dem, Børn.“

„Havde vi bare Søren hjemme, for det er dygtig mørkt i Aften“, siger Ane.

„Aa, jeg kan da ikke sige, at jeg længes efter ham; for vi har det jo saa roligt nu. Men jeg vilde da nødig have, at han skulde komme Noget til,“ svarer hendes Moder.

„Ja, I troer nu altid, han er saa slem, fordi han gjør noget Spræl, men I kan troe, han mener ikke noget Ondt med det. I er nok ikke vant til saadanne højtalende Folk, Moer?“

„Nej jeg er ikke, min Pige; og jeg synes ogsaa, det passede bedst for hans Stilling at være lidt mere sagtfærdig. Og saa kan jeg ikke lide, at han raaber paa „det lille Hummer“ hvert Øjeblik. Han maa jo være glad til, at han fik Lov til at være her.

Vi har sandelig havt det godt i dette „Hummer" i mange Aar, saa kan det vel ogsaa være godt nok til ham."

„Ja, men husk paa, Moer, at han er opfødt i den store Gaard og har aldrig været vant til Andet; derfor er det vel, at han finder sig utilpas. Men vi faaer vel ogsaa snart Noget for os selv."

Nu tog Bedstefader Ordet: „Du kan da vel vide, Ane, at vi ikke er kjede af Jer; men du kjender jo nok Moer, hun er altid lidt haard i sin Snak. — Jeg har glemt at spørge Dig om, hvordan Du hvede det i Kirken igaar?"

„Aa, det var saadan en nydelig Præken om, at de Bedrøvede skulde komme hen til Jesus, saa vilde han give dem Hvile. Jeg kunde da ikke lade være at græde, for jeg syntes, at det var om mig, han prækede hele Tiden; men jeg havde dog saa godt af det, og jeg har været saa glad over, at jeg gik derop."

„Var der saa ingen af de rige Gaardkvinder, som grinede af Dig?" spurgte Moderen.

„Nej, der var Ingen, som grinede af mig; men Sidse Peer Kristians, hende, min Læsekammerat, hun vilde da ikke kjende mig, for hun saae helt til den anden Side, da hun gik forbi mig paa Kirkegaarden."

„Sikken en forbandet stolt Tingest", bemærkede Moderen.

„Aa, hun har ikke bedre Forstand, den Stakkel.

[illegible]

[illegible] og [illegible] mig i Hænder og [illegible] Gud lovede os, at [illegible] engang imellem. Jeg [illegible] jeg kunde godt selv [illegible] [illegible]borg: Nej Du maa ikke, Axel, jeg [illegible] at se Dig rende med Krukken," [illegible].

[illegible] hende naadelig for hendes gode [illegible] Bedstefaderen.

[illegible] begyndte nu at gaae istaa for Børnene. [illegible] var bedst, at I komme iseng," sagde [illegible] jeg synes, at Jere Øjne begynde at blive [illegible]

[illegible] Moer", sagde Ole, „jeg skal jo være [illegible] Faer kommer, og hjælpe ham hans [illegible]."

[illegible] jeg vil ogsaa blive oppe, til Faer kommer", [illegible]arie.

[illegible] veed ikke; det varer kanskee længe endnu. [illegible] Marie og vær en stor Pige. Lad os see, [illegible] blive „klædsit af" inden Ole. Han kommer [illegible] isteng, den store Ole."

[illegible] det en forskrækkelig Iver efter at faae [illegible]. Ole var saa uheldig at blive hildet [illegible], hvorfor Bedstefaderen maatte hjælpe [illegible]

„Moer! hvor er min Hest? det røde Øg!" raabt Marie bekymret.

„Ja, lad os nu bare komme iseng først, saa skal Du nok faae hende. See saa da! Marie kom først. Ja, Ole er da ogsaa lige ved det. Læs nu Din Aftenbøn, min Dreng; og saa skal Marie lægge sine Hænder sammen og høre efter."

Ole læste nu Fadervor, medens Moderen stod derhenne.

„Godnat, Børn! Sov nu i Jesu Navn!" sagde Ane og gik derpaa hen til Rokken.

„Hvad troer I, Klokken er nu, Faer?" spurgte hun.

„Aa, hun er vel godt Ni paa Tiden."

„Det er dog en farlig Tid, Søren bliver borte! Bare han ikke er kommet galt afsted. Jeg troer, jeg maa ud at see efter ham."

„Hvad kan det hjælpe? Du kan jo ingen Steder see; men Du har ikke nødig at være bange for Søren, han er jo saa vant til at færdes."

„Hys! Hørte I ikke Noget? — Jo, nu kommer han, Gud Fader skee Lov og Tak."

Man hørte nu nogle stærke Tramp udenfor Døren, og derpaa traadte Manden ind.

„Godaften", sagde han, „I er vel snart sengefærdige?"

„Klokken er vel ikke saa mange?" spurgte hans Kone.

„Jo, hun er da lidt over Ti."

„Er det ikke slemt mørkt iaften, Søren?"

„Ja, lyst er det ikke, men jeg kunde da magelig see Vejen."

„Ane har endda siddet og været saa bange for Dig," sagde Bedstemoderen.

„Aa, det er hendes gamle Kjællingeri, det kjender vi nok", var Svaret.

„Ja, det er da Tegn til, at hun gjør Noget ud af Dig; det skulde Du være glad over."

„Glad! det bliver jeg", saa bandede han, „ikke, saalænge jeg skal være Indsidder hos en anden Indsidder."

„Det maa dog være bedre end at ligge paa Gaden med Kone og Børn."

Søren havde allerede belavet sig paa et heftigt Svar, da Ane endnu i rette Tid spurgte: „Fik Du Spor paa noget Sted idag, der kunde passe til os."

„Aa, hvad kan det hjælpe, Du faaer det at vide. Fruentimmerne skal ogsaa have deres Næse i Alting, enten de forstaae det eller ej."

„Ja saa kan Du jo fortælle mig det, Søren, jeg forstaaer mig da paa det", sagde den gamle Mand smilende.

„Jeg har seet paa et Sted idag", begyndte Søren Pedersen, „som huer mig farlig godt, for baade Jord og Bygninger er i god Orden. Jeg kan nok slippe med at udbetale 800 Rd.; men der er kun ni Tønder Land, det er det Værste; for det er jo altfor lidt at leve paa."

„Dersom det ellers er godt, saa skulde Du ikke

bryde Dig om det, for der er Mange, der maae leve paa mindre. Kunde Du siden gjøre nogen Fremgang, saa blev der vel nok et større Sted at faae. Jeg synes, Du skulde tage det; det passer jo ogsaa godt efter Dine Penge."

„Nej gu' gjør jeg ej! saa skulde jeg kjøre i Eenspænder ligesom andre Pindemænd. Men jeg veed et Boelssted, jeg kan faae i Fæste til Majdag. Det er rigtignok en urimeligt Afgift, der skal svares, og Indfæstningen og Aftægten de ere heller ikke smaa: men der er ogsaa nogen Jord, som kan indbringe Noget, for der er en Snes Tønder Land. Det troer jeg jo nok, at jeg lægger mig efter."

„Ja, Søren, vil Du lyde mig, saa tag Du det lille Sted. Ejendom er dog noget Bedre end Fæste. Dersom Du vover Dig for yderlig med Dine Skillinger, er Du jo strax paa Knæerne, og saa veed vi nok, hvordan det gaaer. Hvad siger Du til det, Søren?"

„Jeg siger, at jeg vil raade mig selv, saalænge jeg ikke er bleven umyndig. — Ja, lad os saa komme ifeng! jeg skal til det igjen imorgen."

---

En tidlig Morgen i Foraaret besøge vi Søren Pedersen i hans nye Hjem; det blev da saa Boelsstedet. Det er et hyggeligt lille Sted, en Stuebygning med to smaa Fløje til Udhuse. Udfor Indgangsdøren staae et Par store Linde, og Haven bag

Huset er omgiven af Popler. Ude paa Lodden gaaer Søren og pløjer. Det smager ham vist ikke, det Arbejde. Han holder Hvil ved Enden af hver Fure, trækker Vejret, retter Ryggen og tørrer sig i Ansigtet. Hestene have da heller ikke Noget imod disse Ophold. Engang imellem, naar de ikke ville „makke ret", høvler han dem igjennem med Plovskjæppen. Saaledes gaaer det til derude. Inde i Stuen gaaer det mere fredeligt til. Endskjøndt det er tidlig paa Dagen, har Ane allerede faaet gjort rent og redt Seng; dog Børnenes Seng er ikke kommet med endnu, thi de ligge og faae sig en lille Morgenlur. Det er et yndigt, roligt Billede at see Børn sove. De ligge saa stille og smile i Drømme, ingen Lidenskaber formørke deres Træk; de have ingen nagende Tanker om Dagen, som de kunne drømme om. Ja, saadan Noget tænker vist Ane paa; hun staaer foran Sengen og er ifærd med at vække dem; men hun kan knap nænne det. Endelig klapper hun Drengen sagte paa hans røde Kind. „Ole", siger hun, „nu skal du op, min Dreng." Ole lukker Øjnene halvt op, vender sig om paa den anden Side og bliver ved at sove. „Ole", raaber hun igjen, „sid nu op! Du skal ud til Faer med Stumpe." Fyren vrisser og gnider Øjnene, men kan ikke blive rigtig vaagen. „Ja kom nu, Ole, ellers gaaer jeg selv ud med Maden. Hører Du!" Nu kravlede han da ud af Sengen, endskjøndt han daarlig kunde see; men da han fornam det kolde Lergulv under

de bare Ben, blev han snart lysvaagen og klædte sig rask paa. Derpaa bad han om Stumpen til sin Fader, men Ane svarede: „Ja, det haster ikke saa stærkt, Klokken er ikke otte endnu. Nu kommer Du til at bie, til jeg faaer „klæsset“ Marie paa. Du kan vel hjælpe mig!“ Saa blev da Marie vækket; hun sov ikke haardt og smilede, det Første hun slog Øjnene op. Da Ole viste megen Færdighed i at give Strømper paa, blev hun ogsaa snart klædt i. Men nu kom det Værste! Moderen hentede en stor Træskaal med Vand; thi nu skulde Børnene vaskes.

„De, som nu ikke see surt, naar de skal vaskes, faae et stort Stykke Sukker“, fortalte Moderen.

Den raske Ole løb strax hen og puttede Ansigtet ned i Vandet og pjadskede sig rigtig; men Marie, der allerede begyndte at blive alvorlig, da hun saae Vandet, udbrød sørgmodig:

„Moer, hvorfor skal jeg vaskes idag igjen! jeg er jo slet ikke beskidt. Er jeg vel, Moer?“

„Jo Kors, min lille Pige, vi er jo nødt til at vaske Søvnen af Øjnene, ellers bliver Du jo søvnig hele Dagen.“

„Ja, men jeg er jo rigtig vaagen.“

„Det kan heller ikke gaae an at lade det være for Skaderne, det Tossetøj!“

„Hvad gjør saa de, Moer?“

„Naar de see en lille Pige, som ikke er vasket, saa skrækker de og holder saadan et Torv og fortæller det til alle Folk. Kom nu, Marie, det er da

ikke værd, at de faae Dig at sladre om. See bare, hvor Katten sidder og vasker sig! han er nok ikke saa bange for det."

„Men han kommer heller ikke Vand i Ansigtet," bemærkede Ole.

„Ja, bi bare, til Marie bliver vasket, saa skal han til det. Han skal saamænd nok faae Vand paa Ansigtet. Du kan troe, han vil ordentlig vrie Mund og faae travlt med at slikke sig."

Nu glædede Marie sig ved Tanken herom, saaledes at hun rent glemte, at hun selv blev vasket. Endelig vare Børnene pudsede, og nu vilde Ane skjære Mad til Manden, da Marie udbrød:

„Ja, men Du skulde jo toe Missen, Moer!"

„Det er ogsaa sandt! Aa, jeg tænker ikke, det behøves, han er jo ren nok. Nu skal jeg skynde mig med Stumpen."

„Jo, Moer, Du lovede rigtignok at toe ham."

„Ja, det gjorde Du da", bekræftede Ole.

„Naa, ja saa maa han ogsaa have en Overgang", sagde Ane leende. Derpaa tog hun Katten og dyppede dens Ansigt ned i Skaalen. Naa, hvor Missen spruttede og nyste og baskede høist fornærmet med sin Hale til stor Fornøjelse for Børnene,

Nu fik da Ole Mad og Brændevin i en Kurv; men Marie vilde med, derfor tog han hende ved Haanden, og un stampede de afsted i den løse Pløjejord. Træskoene bleve rigtignok fulde af Jord, og Marie trillede engang imellem, men det gjorde ikke

Noget, thi der var blødt at falde. Ved Middagstid finde vi hele Familien samlet omkring Bordet. Søren, der har en velsignet Appetit, tager dygtigt til sig. Først da han er bleven færdig, kan han faae Tid til at snakke.

„Det er da et forbandet Arbejde, saadan at gaae og pløje hver Dag. Jeg er saa træt, at Benene ere færdige at slaae Sludder under mig.“

„Jeg troede ikke, det var saa strengt, Søren, for jeg synes, at vore Karle regnede det for et let Arbejde. Det er vel bare i de første Dage, at det er saa „kontrarigt“, svarede Ane.

„Ja, Du kan sige, Du veed det ikke, for hvad kjender Du til det? Men jeg har da ikke isinde at gaae saadan og slide mig selv op; det kan Du være rolig for.“

„Du har da vist meget bedre af det end af at rejse omkring paa Markederne. Jeg synes, Du er kommet til at see saa godt ud, bare paa de otte Dage.“

„Aa, Kjællingesludder! Du snakker for mig ligesom for Børnene. Bryder jeg mig om at see godt ud?“

„Jeg mente ogsaa, at Du blev meget raskere af Helbred; for Du har jo ellers sommetider klaget Dig over, at Du ikke kunde faae ret godt Mad.“

„Ja, den Snak er lang nok; jeg veed nok selv, hvordan jeg skal have det. Til November vil jeg

have en Karl, for jeg kan vel ingen faae før, ellers tog jeg ham."

„Søren! er det dog ikke bedst at lade det være! Vi har dog saa daarlige Raad til det. See, jeg maa jo gjøre alt mit Arbejde selv, og jeg har saamænd ikke Fred mange Øjeblikke; men jeg synes, det er kun Plaseer, naar bare vi kunde forfremmes noget ved det."

„Ja Fruentimmerarbejde! er det Noget at snakke om? At koge noget Mad, toe nogle Siebøtter og pusle med nogle Børn, det kalder jeg sgu ikke for Arbejde."

„Ja men, Søren, vi er da heller ikke vant til Andet, og vi er jo heller ikke saa stærke som Mandsfolkene. Men Du har da været vant til haardt Arbejde, for i Din Faers Tid maatte Du jo gjøre Fyldest for en Karl."

„Men nu er jeg min egen Mand, seer Du! Og nu spørger jeg hverken Dig eller Nogen om, enten jeg skal arbejde eller lade være."

„Herregud, Søren! lyd mig dog for Børnenes Skyld."

Ole, som følte, at man ogsaa talte om ham, fæstede sit Øje paa Faderen, der følte sig slaaet derved, men sagde dog:

„Børnene! de skal ingen Uret skee ved det. Jeg tjener jo meget mere end Karlens Løn, dersom jeg giver mig til at handle igjen. Og nu skal den Sludder være forbi."

„Aa Gud! Den Handel bliver da vor Ulykke tilsidst! Jeg troede dog, at jeg skulde faaet Dig til at opgive den", sagde Ane med Taarer i Øjnene.

„Sikke nogen Snak! Fordi jeg har havt Uheld med mig i Fortiden, derfor er det da ikke sikkert, at det skal blive saadan ved."

„Ja, men det er dog et slemt Levnet, der følger med den Handel, og I narrer jo ogsaa Folk, naar I kan komme afsted med det, og det er da en stor Synd."

„Synd! den Synd vil jeg", saa bandede han, „æde op i et Stykke Smørrebrød. Nej, de smaa Streger, som vi kan komme afsted med at gjøre, det er nu aldrig værd at snakke om. Men de, som snyder Folk hele deres Velfærd fra, for mange tusinde Rigsdaler, om dem kan man sige, at de snyder, det vil jeg tilstaae."

„Ja, men Du veed da nok, at vi ikke maae begjære vor Næstes Gods, enten det er Lidt eller Meget. Ingen skal forfordele sin Broder i nogen Handel; thi Herren er en Hævner over alt Saadant."

„Nej holdt, Ane! Nu gaaer Du for langt ind i Skriften, saa jeg ikke kan følge Dig. Lad os nu være fri for den Slags. Au, for den slemme Syge, hvor jeg er øm i Ryggen og stivbenet!" føjede han til, da han havde rejst sig fra Bordet.

Efterat han havde faaet sin Kaffe, spændte han for og tog i Marken, ikke fordi han havde Lyst til

at pløje mere, men fordi han ikke kunde være bekjendt for Naboernes Skyld at holde op saa tidlig.

Da Søren havde faaet Sæden vel i Jorden, syntes han ikke, der var Noget for ham at bestille førend Høsten. Han begyndte derfor at handle og var nu altid paa Farten ligesom i gamle Dage. Handelen var vel ikke storartet som før, men den medførte dog det samme raske Liv. Ved Høstens Tid var han kommen saa godt i Gang, at han ikke kunde holde op og hjælpe til i Hjemmet, den korte Tid den varede. Han lejede derimod Høstfolk, som han maatte betale i dyre Domme. Men Ane var i Marken al den Tid, hun kunde faae tilovers, og mangen Nat, naar Manden kom hjem fra sine Udflugter, traf han sin Kone ganske ene ude paa deres Lod, hvor hun negede op eller bandt. Da skjændte han dygtig paa hende, fordi hun slæbede sig selv fordærvet, og forbød hende at arbejde om Natten; men Ane, der vidste, hvor nødvendigt det var for at spare, blev ligegodt ved, saalænge der var Noget, hun kunde udrette. Det var med Nød og næppe, hun fik overtalt Søren til at blive hjemme med Hestene, de Dage Sæden skulde kjøres ind. Da November kom, fik han sig en Karl, og nu overlod han Alt til ham.

Søren Pedersen var en dygtig Kopranger og gjorde mangen god Handel, thi han havde god Forstand paa Kvæg og kjendte desuden adskillige Fif, der høre til Faget; men da han var forvoven

og ubesindig, tabte han ofte ved en Handel mere end det, han havde tjent i flere Uger Dersom han havde beregnet Gevinst og Tab for et længere Tidsrum, vilde han havde seet, at han satte mange Penge til imellem Aar og Dag; men Tabet huskede han nu aldrig paa. Endnu mere tabte han ved at være borte fra Hjemmet; thi der skulde jo omtrent Karlen staae for det Hele. Denne vilde nemlig ikke lyde Konen, naar Manden var borte, og hun turde ikke vove at forklage ham, da hun vidste, hvor hidsig Søren var. Men allermest tabte Søren Pedersen derved, at han blev mere og mere forfalden til Drik; thi han undergravede sin Helbred og blev mere raa og vild, end han havde været i Forvejen. Og endskjøndt han tabte Saameget, beholdt han dog sin Kones Kjærlighed. Selv naar han var beruset og i denne dyriske Tilstand mere raa end nogensinde, bar hun over med hans Væmmeligheder og behandlede ham med al den Ømhed, man viser en af sine Kjære, der er syg. Dog, vi ville ikke følge med ham paa hans sørgelige Bane, men kun fortælle, at efter fem Aars Forløb blev det ham meddelt, at han havde forbrudt sit Fæste, og der blev berammet Auktion over hans Bo. En fjorten Dage før denne skulde holdes, kom Søren en Aften hjem fra et Marked. Da Konen fik tændt Lys, saae hun, at der var bundet et Klæde om hans Hoved.

„Jøsses, sikke Du er bunden ind", sagde Ane.

„Ja, jeg har faaet en slem Lussing. Den

Rakkerpukkel, Bertel Pranger, gik i Forkjøbet for mig med en Ko, saa kom vi lidt til Munds, og jeg gav ham en paa Kassen; men saa passer det lumske Asen sit Snit, engang jeg seer til en anden Side, og driver mig en i Skallen med Knubben af sin Ridepidsk. Men Du kan troe, jeg morede ham bagefter. Han kommer vist ikke ud at narre Folk for det Første "

Ane sukkede; det var jo ikke den første Gang, at Søren havde havt Mærker af Slagsmaal hjem med sig. Hun eftersaae nu Skrammen, det var et temmelig dybt Saar i Baghovedet. Da Manden kom iseng, fik han en heftig Saarfeber og talede vildt. Tidlig den næste Morgen maatte de hente Doktor. Denne fortalte, efterat han havde undersøgt Saaret, at det ikke var livsfarligt, naar kun der blev anvendt Forsigtighed og streng Diæt. Men det var ikke nogen let Sag at faae Søren til at overholde Lægens Forskrifter. Da han var kommen til sin Samling igjen, vilde han endelig have Brændevin og flere forbudne Ting; og da Ane ikke vilde give ham, hvad han forlangte, stod han selv op og tog det. At hans Kone græd og bad ham lade være, brød han sig slet ikke om. Efterat han havde ført saadant et Sygeliv i en otte Dages Tid og var bleven bestandig svagere, vaagnede han op en Nat og var saa vild og forstyrret, at Ane maatte kalde paa Karlen. Henimod Morgenstunden blev han rolig og laa, ligesom om han sov, men pludselig

mærkede Ane, at den af hans Hænder, som hun holdt paa, var bleven iskold. Da var han død, død uden at have faaet sagt et kjærligt Ord til Kone og Børn, uden at have sagt et: Gud, vær mig Synder naadig!

Vi ile nu hurtig over den sørgelige Tid, som nu kom. Herskabet udsatte Auktionen i 14 Dage og tillod Ane at boe paa Stedet indtil den Tid. Det var imidlertid godt for den stakkels Kone, at hun fik saameget at tænke paa og at udrette; thi saa kunde hun ikke hengive sig til Sorgen. Hun vilde gjerne have sin Mand „ordentlig“ begravet, og det var ikke let for hende at skaffe Penge dertil. Hun maatte jo ogsaa sørge for Husly, thi det var jo ikke længe, at hun kunde blive der, hvor hun var; hvorledes det siden skulde gaae med Føde og Klæder, vidste hun ikke; men hun satte sit Haab til Gud.

En Sommeraften, lidt efter at Solen var gaaet ned, see vi en grædende Familie at forlade Boelsstedet. Det var Ane med hendes fire Børn; thi saa stor var nu Flokken blevet. Konen trillede med en Hjulbør, hvorpaa der laae nogle Sengklæder, og imellem dem hendes mindste Barn. Ole og Marie bar hver sin Pakke af Klæder, deres yngre Søster gik imellem dem og havde fat i deres Hænder. Det Tøj, de førte med sig, havde Herremanden givet dem af Medlidenhed. Familien vandrede nu i Taushed til sit nye Hjem; det var Halvdelen af et Hus, hvori der boede nogle andre fattige Folk.

Nu naaede de det og traadte ind i en lille Stue med fire nøgne Vægge. Det er altid uhyggeligt at flytte ind i en tom Stue, men naar man veed, at man har Noget at sætte derind, saa glemmer man det snart og faaer travlt med at indrette sig. Men disse Stakler havde saa at sige Intet. Ane var ogsaa nær ved at forgaae af Elendighed, da hun stod i den øde Stue med sine fire Børn. Men saa mindedes hun, at hun havde en god Ven i Himlen, der ikke vilde forlade hende. Hun fik da nyt Mod, aftørrede sine Taarer og sagde til Ole: „Hør, min Dreng, spring du over til Jens Hansens Gaard og bed, om de vil give os et Par Knipper Halm. Du kan vel ikke bære mere end eet ad Gangen. Løb saa, Ole! Hunden gjør Ingenting; han hedder nok „Gesvindt". Og Du, Marie," vedblev hun, „Du faaer at passe Din lille Broder; for jeg skal ind til vor Nabokvinde. Jeg kommer strax igjen."

„Moer, jeg vil med! jeg vil med!" raabte den lille Karen, som vi endnu ikke have gjort Bekjendtskab med.

„Ja, saa kom da." sagde Moderen og gik nu med hende ind til Naboens. Der saae kun fattigt ud. Ane tænkte, at hun kunde nok ligesaa godt gaae igjen; for der var ikke noget Boskab at see, som kunde undværes; dog, da hun var kommen der, vilde hun da først spørge sig for. Manden var allerede gaaet iseng. Konen sad i en Krog og strikkede.

„Godaften!" begyndte Ane. „I har vel nok

hørt, hvordan det er gaaet os idag; de har taget Alting fra os, og nu staaer jeg derinde med fire Børn og har ikke Noget, hverken at sidde eller ligge paa."

„Ja, Gud bedre Jer kun! Vi har nok hørt det!" svarede Nabokonen.

„Kan I nu ikke, for Guds Skyld, laane os Noget af, hvad I kan undvære, bare i nogle Dage."

„Ja, Du kan nok see, at her ikke er meget tilovers; men det var en Skam Andet end hjælpe Dig, saa godt vi kan. Hvad trænger Du mest til?"

„Aa Gud hjælpe mig! jeg trænger til Alting. Men jeg er mest i Forlegenhed for en Vugge, og den kan jeg vel ikke faae hos Jer, da det er længe siden, I har havt smaa Børn. Jeg veed ikke, hvordan jeg skal faae min mindste Dreng til at sove, da han er vant til sin „Lulle"."

„Ja, den kan Du nu saa magelig faae, for vi har en paa Loftet fra gammel Tid af, og hun er saamænd god endnu."

„Gud Fader skee Lov og Tak! det sørgede jeg mest for."

„See, vi har kun dette Bord; men kan Du ikke bruge denne Kiste, til Du selv faaer et? Saa maa Du ogsaa tage denne Bænk; for I kan da ikke sidde paa det bare Gulv. Sover Du, vor Faer!" raaber hun til Manden. „Maa Ane ikke nok faae det, som jeg siger?"

„Jo saamænd maa hun saa," svarede Manden fra Sengen.

„Har I Sengklæder?" spurgte hans Kone.

„Ja Gudskelov! det har vi da lidt af."

„Men Jøsses! jeg havde jo nær glemt at spørge, om I har nogen Mad. Siig kun Du Sandheden. Du har ikke nødig at være „skalu". Vi kan nok hjælpe Jer med Lidt."

„Jo, vi har da Mad til en Ugestid; men Du faaer alligevel Tak for din gode Villie. Det var da en Guds Lykke, at jeg kom til at boe hos Nogen, som vilde hjælpe mig."

„Aa, det er aldrig værd at snakke om. Vi Fattige maae jo hjælpe hinanden med de Smuler, vi har. Jeg veed nok selv, hvad det er at trænge; men der er dog altid Nogen, som har hjulpet mig. Ja, nu maa jeg op efter „Lullen", og saa skal jeg hjælpe Dig at bære det ind."

Det blev nu snart bestilt, og imidlertid var Ole kommen med Halmen. Nu redte Ane Seng og satte Boskabet tilrette, derpaa skar hun Mad til dem, og endelig kom de da til Ro. Ane syntes rigtignok, at det saae farligt ud, for Halmen flød over hele Gulvet: men hendes Smaafolk faldt strax isøvn paa det haarde Leje. Hun takkede sin Gud, fordi hendes Mand ikke skulde dele deres Nød, hun vidste, hvor daarlig han kunde have fundet sig deri. Snart sov hun ogsaa, thi hun havde jo gaaet meget

igjennem denne Dag og var træt baade paa Sjæl og Legeme.

Tidlig den næste Morgen stod Ane op og fik purret sit Mandskab ud. Hun længtes saa meget efter at tale med sine Forældre, men kunde jo ikke gaae fra Huset, saadan som det saae ud. Og nu blev der fejet, tørt af, pudset og skuret, saa det var en Gru. Halmen blev indskrænket til visse, bestemte Grændser, den blev omhyggelig puttet ind under Sengklæderne. Og da nu Alt var i Orden, og Morgensolen skinnede ind ad Vinduerne paa de sunde, rødmussede Børn og paa den renlige Stue, da tænkte Ane: „Gud Fader skee Lov og Tak! det er dog ikke saa galt, som jeg havde troet. Dersom nu Søren ikke laa paa Kirkegaarden! men det er nok bedst, som det er indrettet." Var Ane da letsindig, siden hun ikke sørgede mere over al sin Ulykke? Nej, det var hun rigtignok ikke; men hun havde sat sit Haab til Ham, der føder Fuglene og klæder Lillierne; og han havde nu til en Begyndelse givet hende et frit Mod.

Da de havde faaet Davre, sagde hun til Børnene, at hun skulde hen til Morfaders, og at de kom til at være ene hjemme. Derpaa tog hun sine bedste Klæder og pakkede dem sammen, fik dem under den ene Arm og sin mindste Dreng paa den anden. Saa bad hun Naboekonen at skjære Mad til hendes Børn og at see lidt efter dem, og nu gav hun sig paa Veien. Der var jo rigtignok en

Mil at gaae, og Ane havde ikke saa lidt at bære; men hendes lille Dreng saae saa mildt paa hende, hvor kunde hun saa blive træt! Endelig naaede hun da Huset og traadte ind, just som de Gamle vare ved at søbe Davre; de stod nu ikke saa tidlig op.

„Hvad? det er jo vor Ane. Naa, vi har rigtignok længtes efter Dig," sagde Moderen.

„Kom og sæt Dig, min Pige, og lad mig faae Drengen. Det er dog farligt, saa Du er forpustet," sagde Faderen.

„Ja, der har I ham," svarede Ane. „I veed vel nok, at vi er komne fra Stedet. Vi ere flyttede ind i en Lillestue. Igaar var der Auktion; de solgte Alt, hvad vi havde, og det kunde endda ikke forslaae til Gjælden, men „Herren" gav mig nogle Klæder og Sengklæder, og det var Alt, hvad jeg havde at sætte ind i den nøgne Stue."

„Aa, Gud naade Dig, min Pige. Du kan rigtignok sige, at Du har været Gaardkvinde — ja, fra silde Midaften til Høns fløi op. Det var dog ogsaa et rigtig stort Utudsk, den Søren. Inden han døde, fik han da rungeneret baade Kvinde og Børn: de uskyldige smaa Orme!" sagde Moderen grædende.

„Giv Jer tilfreds, Moer, og lad ham nu være i Fred. Han har da ikke lagt Andet øde, end hvad der var hans eget, for I veed jo nok, hvad jeg havde, da vi kom sammen. Og det var jo Jer selv, der lokkede mig til at tage derop. Søren har saamænd aldrig lagt Haand paa mig eller gjort

[illegible]

[illegible] ikke beskikke paa Hære ganske [illegible] Alle, vi kunne jo have Mistanke [illegible] De Bejen [illegible] nu har jeg [illegible]

Det var [illegible], min Pige, [illegible] at modtage [illegible] lange uden [illegible] have." [illegible] vel, mod have min [illegible] til Ingeborg. Hun [illegible] Naar nu Jens har faaet [illegible] til jeg kommer igjen." [illegible] Drengen ved [illegible] i de [illegible] [illegible]

være at græde; thi nu var den pudset op og bleven fin, ligesom dengang hun drog ind i den. Ak, der var løbet meget Vand i Stranden siden den Tid! Hun standsede og tittede ind ad den aabne Laage; men hun var bange for at blive seet og skyndte sig derfor med at komme bort fra det kjære Sted. Nu naaede hun Mølleaaen, den lystige, muntre Fyr, som hun havde kjendt i saamange Aar, den var ligesaa fornøjet som altid. Hun blev selv glad ved at see den. Endelig kom hun da til Ingeborgs Gaard. Det var en af de kjønneste i Byen. Alting var i Orden, baade ude og inde, for Ingeborg og hendes Mand vare „bestemte" Folk. Ane traadte nu ind i Dagligstuen, hvor Konen sad og syede. Det var en stor, kraftig Kvinde med et villiestærkt, men dog godmodigt Ansigt.

„Jøsses, Ane! er det Dig! Ja jeg veed Alting, vor Faer var til Auktion igaar. Du saae ham vel nok? Kom herind i Sovekamret og sæt Dig ned. Hvad er det dog, Du gaaer og slæber paa? Lad mig see!"

„Ja værsgod. Det er min Brudekjole og min sorte Hue. Har Du ikke Lyst til at kjøbe det af mig, Ingeborg, for jeg har ikke Raad til at beholde det."

„Du er jo aflave, Menneske! Skulde jeg skille Dig af med Dine bedste Klæder; troer Du, jeg kunde have Sind til det?" sagde Ingeborg med vaade Øjne.

[illegible]

[illegible] Da det" sagde hun [illegible]
"[illegible] mig," [illegible]
[illegible] at Du er [illegible]
og [illegible] forhen [illegible]

"Jo, saalænge jeg kunde [illegible]
var jeg ogsaa sorlig bedrøvet; men [illegible]
saae vel megen Tid til at sørge [illegible]
jeg paa, at Vorherre havde givet [illegible]
raske Børn og en god Helsen; og [illegible]
mange Rige, som maatte undvære [illegible]
mente jeg, at Gud ikke vilde slaae [illegible]
om ogsaa det saae lidt kontrarigt ud [illegible]

"Du kan rigtignok være glad for [illegible]
har. Der var nok ikke ret Mange, som [illegible]
havde overbaaret det. Jeg kunde [illegible]

"Ja, lad nu det være godt, [illegible]
jeg har Lyst at skjelde Dig. [illegible]
den Tjeneste at tage Ole; det er bleven [illegible]

rask Dreng, og han kunde kanskee nok gjøre lidt Nytte ved Kreaturet."

„Har Du falbudt ham til nogen Anden?"

„Nei, jeg hverken har eller vil, dersom jeg ellers kan blive fri."

„Ja; for ellers havde jeg blevet splintrende gal. Jeg siger nu strax Ja til det; men vor Faer vil sommetider vise sig lidt og raade med. Aa, vi skal nok faae Magt med ham. Ane! nu kan jeg dobbelt saa godt lide Dig som før, baade fordi Du holder Ingenting for godt til mig, hverken Din Brudekjole eller Din Dreng. Du kan stole paa, han skal faae det godt hos mig, naar han vil være ordentlig. Jeg maa vel nok give ham en Øretæve engang imellem, naar han fortjener det, for det faaer da mine egne Tøser."

„Ja, Ole er slet ikke bedre end andre Børn, han kan nok gjøre Spilopper; men han er nem at kyse, for han er saa blød."

„Og han har da ogsaa sin Moders Øjne; dersom han seer paa mig med dem, saa kan jeg bestemt ikke røre ham."

„Gud, Ingeborg! Jeg har kun vidst lidt af i Forvejen, hvad Kone Du var; men i Nød skal man kjende Venner."

„Ja, Du kjender mig kanskee ikke rigtig endnu. Har Du slet ingen af Børnene med?"

„Jo, jeg var nødt til at tage den mindste Dreng

med, for han faaer Patte endnu. Jeg lod ham blive hjemme hos mine Forældre."

„Naa, sid nu herinde lidt; nu skal jeg sætte Middagsmaden frem inde i den anden Stue, saa kommer jeg og holder Taffel med Dig her. Vi skal have Boghvedegrød idag." Med disse Ord løb Ingeborg efterat have smækket Døren i, for at Folkene ikke skulde titte ind til Ane. Da Manden kom ind tilligemed sine Folk, kaldte hans Kone ham op i Øverstestuen, og der holdt de en hemmelig Raadslagning. Derpaa fulgtes de ad ind til Ane og spiste tilligemed hende i Sovekamret. Manden fortalte hende nu, at han gjerne vilde have Ole til at tjene baade Sommer og Vinter; han kunde ikke ret godt undvære saadan en Fyr, for alle hans egne Børn vare jo blevne Tøser. Ane takkede da saamange Gange og lovede at komme med sin Dreng næste Dag. Da de havde spist og faaet Kaffe, bød hun „Farvel og saa mange Tak for alt Godt." Manden sagde:

„Dersom Du vil stunde Dig lidt hos Dine Forældre, saa kan Du komme til at age hjem, for jeg skal have Vogn til Jer By idag."

„Naa, det var jo da saameget rart," var Svaret.

Ane gik nu hjem. En Timestid efter holdt der en Vogn udenfor de gamle Folks Dør.

„Nu er Vognen her, Ane," sagde hendes Fader.

„Ja, saa maa jeg nok skynde mig at blive færdig," svarede hun.

„Det er jo et helt Læs Flyttegods," sagde Moderen. „Hvor mon det skal hen?"

Nu kom Karlen ind.

„Hvor skal Du hen med det Læs?" spurgte Ane ham.

„Ja, det veed jeg sgu ikke, for jeg har aldrig været i den By før; men Du veed det vel, for Du skal jo have det," sagde Karlen smilende.

„Skal jeg have det? hvad er det for nogen Snak!"

„Ja, jeg har da faaet Ordre til at kjøre det hjem til Jer, naar jeg fik taget Dig paa. Det er nok Noget, som vor Faer kjøbte paa Auktionen igaar. Jeg skulde sige, at han gav ikke ret Meget for det, og at det hastede ikke med Betalingen." Nu fulgte der et almindeligt Glædesudbrud. De gik da Alle udenfor.

„Nei see, Moer! det er min egen Dragkiste! og Bordet og Sengen. Hvad er det? det er jo vor lange Gaasebænk. Gud Fader skee Lov og Tak!" raabte Ane og var saa glad som et lille Barn.

„Men snakkede de da ikke om det, da Du var deroppe?" spurgte Moderen.

„Nei, ikke et eneste Ord."

„Det var dog underligt, det kan jeg slet ikke begribe."

„Jo, det er let at begribe. Ingeborg har tiet stille med det, for at jeg ikke skulde faae altformeget at takke hende for paa eengang. Jo, det ligner hende

godt nok! Det er ingen Sag at være fattig, naar der er saadanne Mennesker til," svarede Ane.

Nu kjørte de da til Anes Hjem. Naa, der blev rigtignok oprejst en stor Glæde af Børnene, ikke saameget over det nye Tøj, som over Moderen, der sjelden havde været saalænge borte fra dem. Næste Morgen gik Ane med den Lille paa Armen og Ole ved Siden af sig hen til Ingeborg igjen. Hun kunde jo meget nemmere have sendt Drengen med Vognen; men hun vilde selv følge ham derhen; desuden havde hun jo nu saameget at takke Ingeborg for. Ole var ganske stolt af, at han skulde ud at tjene. Det var der ingen af hans Sødskende, som kunde paatage sig, havde hans Moder fortalt ham. Da de nu vare naaede derhen, og Ole var bleven forestillet, og de havde faaet baade Vaadt og Tørt, bød Moderen Farvel og gik henimod Døren. Da begyndte Taarerne at trille ned ad Drengens Kinder; men de Tilstedeværende lode, som om de ikke saae det. „Ole, kom ud med og hjælp mig at grave Kartofler op," sagde Ingeborg. Saa fulgtes han med Konen ud i Haven og glemte snart sin Sorg.

Da Ane nu var kommen i Rolighed igjen, maatte hun jo tænke paa, hvordan hun skulde bære sig ad for at tjene Føden til sig selv og Børnene. Da det nu var i Høstens Tid, og hun vidste, at der var god Fortjeneste ved at sanke Ax, tænkte hun

ikke paa andet Arbejde for det Første. Det var en Morgen, lidt op ad Dagen, at Ane og hendes Børn gik hen til den Mark, som hun havde faaet Lov til at samle paa. Marie og hendes Søster havde hinanden ved Haanden. Moderen gik og bar sin Dreng.

„Moer!" siger den lille Karen, „er det nogen Plaseer at sanke Ax?"

„Du skal ikke være med, min Pige, Du skal sidde og lege med den lille Jens, for at han ikke skal komme til at græde."

„Ja, men Du maa ikke gaae fra os, Moer!"

„Nei, jeg gaaer heller ikke ret langt, Karen. Lad mig nu see, at Du er en rigtig stor Pige, saa jeg kan faae Gavn af Dig."

Da de nu kom til Stykket, hvor Arbejdet skulde gaae for sig, blev Drengen sat i en Grøvt med noget blødt Græs, og Karen begyndte strax at plukke Blomster til ham. Moderen og Marie gave sig strax ilav med at sanke Ax, først nær ved Børnene og siden længere og længere fra dem.

„Moer," sagde Marie, da Karen ikke kunde høre dem, „igaar da jeg gik fra Skolen, blev jeg Uvenner med Hans Hansens Tøs."

„Hvad havde I at blive Uvenner om?"

„Jo hun sagde, at min Faer havde været et rigtigt Svinebæst, da han levede, for han var saa tidt fuld og drak Alting op."

„Hvad sagde saa Du, Marie?"

„Jeg sagde, at det var værsgod ikke sandt. Er det vel sandt, Moer?"

„Nei, vist ikke. Han var da ikke noget Svinebæst, for det var da et Menneske."

„Ja, for Degnen han sagde til os igaar, at de, som drak sig fulde, kom aldrig til Himmerig, og saa sagde Hans Hansens Tøs, da vi gik hjem, at min Faer var ikke kommen til Himmerig, fordi han havde været saa slem til at drikke. Det er da vel ikke sandt, Moer?"

„Ja, Børnene skal ikke saadan gaae og snakke om deres Forældre; det passer sig ikke."

„Men Moer, siig mig, om min Faer er i Himmerig?"

„Hvor kan jeg sige Dig det, Barn! Det er jo Gud, som dømmer, og ikke mig. Men vi veed, at der er ingen Ende paa hans Godhed. Børnene har ogsaa Lov til at bede Vorherre om at gjøre deres Forældre salige. Har Du nogentid gjort det, min Pige?"

„Nej, det forstaaer jeg ikke. Jeg kan ikke Andet end bede Fadervor."

„Ja, men der siger Du det jo ogsaa, naar Du beder: Tilkomme Dit Rige. Eller ogsaa Du kan sige: Vor kjære Gud i Himlen! maa min Faer være hos Dig i Din salige Glæde, for Jesu Skyld!"

„Er det ikke anderledes, saa kan jeg sagtens gjøre det."

„Ja husk nu kun paa det, Marie!"

„Men hvad skal jeg sige til Hans Hansens Tøs, naar hun saadan gaaer og driller mig? hvad skal jeg lade hende høre?"

„Du skal Ingenting sige, saa bliver hun nok kjed af det."

„Hør, nu græder de derhenne, Moer!"

Nu maatte Ane springe hen til de Smaa. De sade begge og saae paa hinanden og „brølede" af alle Kræfter.

„Hvad er der dog ivejen, Karen?" spurgte Moderen.

„Aa — Jens — han græder," svarede hun hulkende.

„Hvad græder han for?"

„Jo, jeg stak ham i Ansigtet med en Blomst. — Jeg kunde ikke gjøre ved det."

„Ja, ti nu kun stille, saa skal jeg give ham en Taar Pa'."

„Moer, jeg kan ikke passe paa Drengen!"

„Jovist kan Du; ellers er Du slet ikke stor."

„Ja, det kan ogsaa være det Samme; maa jeg ikke være henne hos Dig, Moer?"

„Men saa kommer Du til at sanke Ax; og dersom Du saa ikke er rask, saa kommer Du hen til Jens igjen."

„Jo, jeg skal nok være rask, meget raskere end Du, Moer!"

„Ja lad mig see det."

Nu blev da Marie Barnepige engang; men

den lille Karen blev snart kjed af at pille Ax op og vilde igjen bytte. Saaledes gik det flere Gange, og det sinkede jo; men alligevel havde de faaet en kjøn Posefuld Ax, inden de holdt Middag. Maaltidet holdt de nede i Grøvten i det bløde, friske Græs. Der sade de nu og spiste deres Tørmad og drak Vand til. Det smagte dem rigtig godt. Derefter klemte de paa igjen og bleve ved, saalænge Solen var paa Himlen. Saaledes gik det nu hver Dag, saalænge det gode Efteraarsvejr varede, og Ane tjente rigtig godt derved.

Siden, henad Vinteren, tog hun Spind ind for Folk, og nu snurrede Rokken fra Morgen til Aften, medens hun fortalte Historier for sine Børn eller sang Viser for dem. Den første Vinter gik da nogenlunde, og da Foraaret kom, maatte Marie ud at vogte Lam. Det lettede saa meget. Men da November kom, var hendes Tjeneste ude, og saa skulde Ane igjen føde dem Alle. En Spinderok til at ernære fire Mennesker er ikke ret meget, hvilket fattige Folk paa Landet vide altfor godt. Derfor kneb det sommetider for Ane; hun kunde nok selv sulte lidt, men at høre Børnene klage over Hunger, det var mere, end hun kunde udholde. At forlange Hjælp af Fattigvæsenet, syntes hun ogsaa var hende umuligt. Da maatte hun sommetider gribe til den sørgelige Beslutning at sælge eller pantsætte nogle af sine Klæder, eller hvad Andet de til Nød kunde undvære. Efter saadan en Tur sad hun rigtignok o

sørgede noget og kunde ikke rigtig faae Magt med Rokken; men naar hun saa havde fundet sig lidt, sang hun igjen og snurrede lige saa rask som forhen. Ane havde tidligere trøstet sig med, at nu kunde det da ikke gaae mere tilbage for dem, nu de vare blevne Indsidderfolk; men desværre for hende, det blev med hver Vinter knappere, efterhaanden som Børnene bleve større.

Der var een Ting, som den gode Kone gruede saa meget for; det var for, at lade sine Børn gaae om og tigge, og dog kom ogsaa den Tid, da hun umulig kunde undgaae det. De faa Stadsklæder, hun havde bragt med sig til Hytten, vare pantsatte eller solgte; det gode Boskab, Ingeborg havde skaffet dem, var gaaet samme Vej og erstattet af noget elendigt Gods. Der var ikke eet Stykke i Huset, som kunde gjøres i Penge, uden deres uundværlige Linned og Gangklæder. Om hun end spandt den halve Nat, var det hende umuligt at tjene Brødet, det bare Brød, som de behøvede. Nu skar hun paa det sidste Brød; naar det var forbi — ja saa maatte Børnene ud. Ak, hvor hun tog det nøje. Hun skar Stumperne saa tynde som muligt og var saa karrig med det stakkels-tørre Brød, som om det havde været den allerdyreste Ret. Og dog svandt det efterhaanden. En Aften, da der ikke var mere tilbage end Endeskiven, satte Ane sig til at sye en Tiggerpose. De smaa Børn vare iseng, Marie, der nu var bleven en kjøn, stor Pige paa tretten Aar, sad

og strikkede. Da Ane havde skaaret Tøjet til, satte hun sig ved Kakkelovnen for at sye.

Marie, der saae, at Moderen var alvorlig, lagde nu ogsaa Mærke til hendes Arbejde og udbrød bange:

„Gud, Moer, hvad er det dog, Du syer?"

Da kunde Ane ikke længer holde sig, men brast i en voldsom Graad.

„Skal jeg gaae med den imorgen?" spurgte Marie videre med Taarer i Øjnene. Intet Svar. „Aa Gud, det kan jeg ikke! Skolebørnene vil lee ad mig, der er vist Ingen, som vil give mig Noget. Moer, Moer! jeg kan ikke!"

„Marie, hvor kan Du dog være saadan! Har Dine Forældre ikke født og klædt Dig, siden Du var lille; har vi ikke været saa gode imod Dig, som vi har kunnet. Kan Du saa være bekjendt at tage saadan paa Vej. Troer Du da, at Du er bedre end andre fattige Folks Børn. Seer Du ikke, hvor sørgmodig jeg er i Forvejen, og Du vil endda gjøre mig mere bedrøvet ved at være stridig, Du, som skulde være min bedste Trøst."

„Lille Moer, jeg skal aldrig mere være stridig — men er det da ingen Skam at bede om Mad?"

„Nej, min Pige. Det er ingen Skam at være fattig, naar man ikke selv kan gjøre ved det; det e kun en Skam at gjøre Ondt," sagde Ane og tørret sine Øjne paa Posen. Det var en sørgelig Aft for Moder og Datter, de kunde ikke tænke p

Andet end paa det, som forestod; men Ingen af dem vilde tale mere. Da de skulde gaae iseng, sagde Moderen: „Hør, Marie! jeg har tænkt paa at prøve at lade Karen og Jens gaae ud imorgen, dersom det bliver godt Vejr. Hvis jeg kan faae dem til det, kan Du maaskee rent blive fri.“

„Aa Gudskelov! Du er dog en rigtig sød Moer! Bare det nu maatte blive godt Vejr imorgen!“

Den næste Dag vækkede Ane sine Smaafolk tidlig, vaskede og pyntede dem, samt gav dem et lille Stykke af Endeskiven. Hun syntes nu, at hun var lettere om Hjertet.

„Nu skal I ud at spadsere, I To,“ sagde hun til dem.

„Skal vi hen til Ole?“ raabte de glade.

„Nej, I skal gaae til Byen med denne Pose. Karen kan bære den.“

„Hvad skal vi med den?“

„I skal gaae ind i alle Gaardene og bede om Mad.“

„Skal vi da ingen Penge have med?“ spurgte Karen videre.

„Nej vist skal I ikke. I har jo nok seet, at der er saa mange smaa Børn, som gaae med en Pose og faae Mad i den, saadan skal I ogsaa.“

„Ja men, Moer, hvad skal vi sige?“

„Naar I komme ind i Stuen, saa skal I byde kjønt „Goddag“, og saa kan I sige: Maae vi bede

om et Stykke Brød i Guds Navn. Naar I saa faae Noget, kommer I det i Posen og siger: Mange Tak."

„Moer! hvorfor skal vi sige „i Guds Navn"? Er det da Gud, som skal give os det?"

„Ja det er, min Pige. Han giver det til de Rige, for at de skulle dele det ud til saadanne smaa Børn som I. Saa maae I til det, Folk! Jens, der har Du en Kjep til at kyse Hundene med, men Du maa ikke narre dem med den."

„Moer! skal Marie ikke med?" spurgte Jens. Marie vendte sig om imod Væggen; men Moderen svarede:

„Nej, hende kan jeg ikke undvære. — Følg nu Vejen, I maae aldrig skyde over Markerne. Kom nu!" Med disse Ord lukkede hun Døren op og fulgte dem udenfor Huset. Det var en stille Vintermorgen. Taagen hang som et tæt Slør over alle Gjenstande og formummede dem; ellers var det mildt Vejr og godt Føre. Nu toge de Smaa hinanden i Haanden og stolpede afsted. Ane blev ved at see efter dem, indtil de forsvandt i Taagen, derpaa pressede hun Hænderne mod Hjertet, hun vilde nøde det til at være stille. „Aa Gud dog!" sukkede hun, „hvor det er tungt at sende sine Børn ud i den kolde, taagede Verden til Folk, som ikke veed, hvad det er at være fattig; som maaskee vil gjøre Nar af de smaa Stakler eller skjælde dem

ud og see surt til dem. Min Gud og Fader, forlad dem dog ikke!"

Henad Eftermiddagen kom Børnene hjem. Folk havde været gode imod dem; thi deres Pose var helt fuld. De vare begge lystige, og det var langt fra, at de tænkte paa at skamme sig. Nu fik de travlt med at fortælle deres Æventyr, og derpaa bade de om at maatte gaae imorgen igjen. Det fik de naturligvis gjerne Lov til, og nu bleve de snart vante til Turen. Saaledes som det gik denne Vinter, blev det ved at gaae i adskillige efterfølgende. Om Sommeren maatte Børnene ud at vogte Lam, og om Vinteren ud at tigge, indtil de bleve konfirmerede og kunde sørge for sig selv.

---

Vi springe nu en halv Snes Aar over og see saa, hvad der passerede i den fattige Hytte en sildig Eftermiddag. Der er flere Personer tilstede i Stuen. Mon der skulde være Gilde? Ak nej! endnu ikke; men der bliver vist snart; thi Ane ligger paa sin Sotteseng. Hun havde ikke engang fyldt et halvthundrede Aar; men Sorg gjør gammel før Tiden; desuden var hendes Sundhed nedbrudt af Slid og Slæb. Hun havde skrantet i det sidste Aarstid og mærket, at Døden nærmede sig; men hun havde bedet sin Gud med hede Taarer om, at hun dog maatte leve, indtil Jens, hendes yngste Barn, var konfirmeret. Og Gud, hendes bedste Ven, hvor

kunde han nægte hende det! See, nu var det allerede fjorten Dage siden, at Drengen stod paa Kirkegulvet, idag staaer han ved Moderens Seng tilligemed de andre Børn.

Nu skinnede den gyldne Aftensol lige ind ad Vinduerne og hen paa den Syge; den forherligede hendes blege, smukke Ansigt.

„Gud, hvor den Sol skinner nydelig — og dog vilde jeg ønske, at det maatte være sidste Gang, jeg saae den. — I maae ikke græde, Børn! Hører Du, Marie! og Du, store Ole, kan Du være det bekjendt! I kan vel nok tænke, at Gud har beredt en meget større Herlighed til mig. Lad mig nu see, at I er gode Børn, og værer nu ikke altfor sørgmodige. Hvor kan I være bedrøvede! Det gjør ikke ondt nogen Steder; jeg har det jo godt og faaer det bedre endnu. Husk nu paa, at naar jeg er borte, saa vil Ingeborg være Moer for Jer Allesammen; det lovede hun mig igaar. — Naar der saa er Noget, som der ligger Jer paa Sinde, og som I ellers vilde have fortalt til mig, saa siig det kun til hende. — Hun er nok lidt rask paa det; men hun er dog saa mageløs god; ikke sandt, Ole? Du kjender hende."

Ole, der nu var bleven en stor, smuk Karl, kunde daarlig svare for Graad, endelig fik han da sagt:

„Jo, Moer, hun er god nok, men hun kan dog aldrig blive, hvad Du har været for os."

„Moer! det er ikke værdt, at Du snakker saa meget, Du kan vist ikke døje det," mente Marie.

„Jo, der er Lidt, som jeg skal have sagt Jer endnu. Marie, Du veed jo nok, hvor det pæne Jordetøj ligger, som Ingeborg var her med? Naa, det er godt! I bliver vel hos mig, saalænge jeg lever. Jeg synes, jeg bliver saa søvnig. Nu har jeg kun een Ting at bede Jer om Allesammen, at I aldrig glemmer Vorherre. Det er ham, der har givet mig Styrke til at bære Alt muligt. Naar I nu lover mig, at I vil holde Jer til ham, saa kan jeg døe saa rolig. Giv mig nu Haanden paa det og kys mig til Farvel. — — See saa, nu gaaer Solen ogsaa ned. Nu kan jeg heller ikke holde mine Øjne aabne længer. Godnat, Allesammen! Godnat, mine kjære, kjære Børn! Og Du, almægtige Gud! min bedste Ven! lad mig nu sove sødt og ikke vaagne, førend jeg er i Dit Rige!"

Derpaa lukkede hun Øjnene og sov rolig en Timestid. Da gik der nogle lette Trækninger igjennem hendes Legeme — saa var det forbi.

Otte Dage efter blev Ane begravet. Børnene pyntede hendes Grav efter fattig Lejlighed, de havde nær aldrig blevet færdige dermed, for de syntes ikke, at de kunde faae den fin nok. Da Følget kom hjem til Huset, skulde der jo være Gilde efter gammel Skik. Ingeborg havde leveret baade Mad og Drikke dertil; men der var ingen Munterhed, Passiar eller Kortenspil, saaledes som det plejer at være Tilfældet;

dertil var Huset for sørgeligt. De skiltes ogsaa tidlig fra hverandre.

Endskjøndt vi ikke kunne følge længere med Familien, maae vi dog berette, at det gik Anes Børn godt. De maatte vel arbejde sig frem og naaede dog ikke videre end til at blive Husfolk; men de havde alligevel deres gode Udkomme. Men Ole, der havde været hos Ingeborg fra Barn af, fik hendes ene Datter og nogle Tønder Land af Gaardens Jord. Og det var godt; for Ole har aldrig rigtig kunnet glemme, at han er en Gaardmandssøn. Men sindig det er han, og naar hans Kone sommetider tager lidt paa Vej, da smiler Ole og seer paa hende med sin Moders Øjne.

---

# Enken.

Enkens Gaard ligger ude paa Marken i Nærheden af Skoven. Der groer høje Popler rundt omkring den, og de hvide Vægge skinne saa venlig imellem Træerne. Fra Landevejen fører en vel indgravet Bivej hen til Stedet, og mangen en Rejsende har maaskee følt Lyst til at „bede" i den smukke Gaard. Spørger han sin Kjøresvend, hvem der ejer den, faaer han til Svar: Det er Enkens. Saa maa han lade sig nøje; thi hendes Navn bryder man sig ikke om, da hun er den eneste Gaardmandsenke der i Byen. Kommer man nærmere til Stedet, seer man, hvor fint Alt seer ud. Jeg vil først nævne den pyntelige Møddning, der kan faae enhver Landmands Tænder til at løbe i Vand. Det er nemlig ikke en uordentlig, formløs Møgdynge, man her seer, men et regelmæssigt, firkantet Batteri, vel spækket med Halm og omgivet paa de tre Sider af en Grav, der næsten gjør det uindtageligt. En Kjender vil strax kunne see, at Gravens flydende Indhold

ofte bliver øst paa Møddingen, for at dens uensartede Bestanddele kunne gaae i Gjæring — men jeg maa nok gjøre Vold paa mig selv, for at komme fra denne Guldmine. Jeg faaer ikke Tid til at beskrive Alting i Enkens Gaard saa godt; men hvorledes gaaer det vel, naar man faaer fat paa sin Kjephest! Saa aabne vi Porten og see en nydelig, ren Gaardsplads, hvor der ikke er Andet, end der skal være. Naar Bønderfolk see en saadan Gaard, sige de om dens Ejer: Det er en bestemt Mand. Det vil nu ikke passe her; desuden ere vi ikke Bønder; derfor sige vi: Det maa være en ordentlig Kone. Stuelængens Vinduer ere spejlblanke; men der er ikke en eneste Blomst i dem; det kunde ellers have seet saa kjønt ud igjennem de klare Ruder.

Vi forestille naturligvis først Enken for Læseren. Vent dog bare ikke en sortklædt, forgrædt og trøstesløs Skabning, thi det er ikke af den Slags Enker. Nej, det er en lille, rødmusset, fyldig Kone med en stiv Holdning og et sandt Herskerblik. Naar man seer hende sidde der i sin stille Værdighed ved den snurrende Rok, faaer man en Fornemmelse af, „at det er ikke godt at komme der og bide Skeer itu." Ved den anden Rok sidder Datteren, Sofie. Det er en lille, sorthovedet Pige, med et Par levende Øjne og Smilehuller i Kinderne. Der er nu slet ingen Værdighed paafærde med hende, det har hun ingen Forstand paa. Det er let at see paa hende, at hun har Lyst til Livets Glæde; dog maa hun være

saa ærbar som muligt i Moderens Nærværelse, thi denne forstaaer slet ikke Spøg. Sofie har idag faaet at vide, at der skal være stort Barselgilde inde hos Jens Jensen i Byen. Dette Gilde, hvortil hun skal med, staaer hende nu i Hovedet baade Nat og Dag.

Hun siger:

„See, Moer! det er den sidste Tot Hør af det Pund. Det har jeg ikke været mere end tre Dage om.“

„Ja, vor Stine hun kunde da spinde et Pund paa to Dage; men Du er jo ellers ganske skrap.“

„Sørens Mette Marie skal være saa fin til Jens Jensens Barsel; hun skal have sig en grøn ulden Kjole.“

„Hm! Saa? Ja, hun tænker nu aldrig paa Andet end Stads.“

„Hør, Moer! jeg vilde ogsaa farlig gjerne have saadan en Kjole. Vil I ikke give mig saadan en, saa skal jeg være saa rask til at spinde.“

„Ja, det skal Du være alligevel. Hm! Saadan noget fint Slaskeri passer ikke for Bønderpiger. Du har jo Din nye Hvergarns, som Du ikke har havt paa mere end een Gang.“

„Ja, men han er saa tung at dandse med.“

„Naar Du bliver træt af at dandse, saa kan Du holde op; og saa skal den Sludder være forbi, Tøs. Hm!“

Efter at Sofie havde faaet den Besked tav hun

et Par Minutter, i hvilken Tid hun forsonede sig med sin sørgelige Skjæbne; men saa kunde hun ikke tie længere.

„Niels har bestilt sig et Par nye Støvler, og han siger, at Saalerne skal slides op hos Jens Jensens.“

„Aa, Saalerne bytter sig nok, for han skal slet ikke med.“

„Jøsses, Moer! skal han ikke med! og han gaaer endda og er saa glad over det“

„Hvad kommer det mig ved! Hm! Jeg vil ikke have saadan en Klodrian til at kjøre for mig, som ikke kan holde ordentlig paa en Tømme. Han skal rejse til Majdag. Hm!“

„Hvordan kan det dog være, at I er blevet saa vred paa ham?“

„Hm! Kan jeg ikke sagtens være vred paa ham; han kan jo ikke kjøre mine Bæster, uden at de løber løbsk. Og desforuden kan jeg ikke lide hans Pløjning; han vender ikke Furen nok. Jeg har sagt det til ham et Par Gange, men det bliver ved ens Pas.“

„Det var dog kjedeligt! skal Niels rejse; for han er altid saa plaseerlig“

„Plaseerlig? Hm! Jeg har ikke fæstet ham for Plaseers Skyld. Nej, han skal væk; og jeg kan gjerne sige ham det nu, naar han kommer ind.“

Nu tav Sofie, thi hun havde jo faaet en ny Ærgrelse. Imidlertid varede det kun fem Minutter,

inden hun havde nedslugt den; hun var saa vant til den Slags.

„Saa faaer vi da alle de Fine fra Bollerup at see hos Jens Jensens; for det er jo Kvindens Familie,“ begyndte hun igjen.

„Nej, der kommer ingen af de store Herrer med.“

„Det var da underligt! Det er jo Kvindens Brødre og Søstre.“

„Ja, men dengang jeg var derinde med Barselmad, da gjorde jeg det ud, at de ikke skulde bedes. Hvad skulde det storsnudede Rak med! det var dem jo saa haardt imod, at deres Søster skulde her til Byen. Da Byen ikke var dem god nok den Gang, saa er han vel heller ikke nu. Hm!“

Sofie havde ingen Ting at svare hertil; men om ogsaa hun havde havt Noget, saa var der ikke blevet Tid; thi nu kom Folkene ind for at faae Nadvere. Lidt efter at de vare komne i Gang, begyndte Enken at udstøde nogle foruroligende, korte Hm! Datteren gav sig derfor et Ærinde ud i Kjøkkenet, thi hun vilde ikke overvære det forestaaende Optrin. Enken stillede sig nu hen foran den stakkels Niels med begge Hænderne i Siden og sagde:

„Jeg vil sige Dig, Niels! at Du skal rejse til Majdag.“

Alle Skeerne bleve pludselig satte i Hvil, og Folkene saae forbavsede paa deres Madmoder.

„Hvad er det, I siger, vor Moer?“ udbrød Niels besippet.

„Jeg siger, at jeg vil ikke beholde Dig længere end til Majdag. Hm! Du hører nok ikke godt i Dag."

„Jeg synes dog ellers, at vi er kommet godt ud af det."

„Ja, man kan nok komme godt ud af det med sine Folk, naar de kunne faae Lov til at skabe sig, som de ville. Hm!"

„Det er da bedst, at I siger mig, hvorfor jeg skal rejse, at mine Medtjenere ikke skulle troe, at det er for Skarnsstykker."

„Ja, det kan jeg magelig sige Dig. Det er, fordi Du hverken kan kjøre et Par Bæster eller pløje en ordentlig Fure. Nu veed Du det; og saa holder Du mig Din beskidte Kjæve i, strax!"

Hermed endte Samtalen. Men Niels fik en daarlig „Re'elighed" paa sin Nadvere; thi han slikkede strax sin Ske og lagde den hen i Vinduet. Derpaa sukkede han dybt ved Tanken om de nye Støvler; thi han kunde jo nok vide, at han kom ikke til at kjøre til Gilde for sin Madmoder.

Dagen efter træffe vi Enken ude paa sin Mark med sin Bindehose i Haanden. Hun staaer fordybet i en Samtale med sin Husmand, der havde hendes Fortrolighed, forsaavidt Nogen kunde have den. Enken havde høje Tanker om hans Forstand, fordi han altid gav hende Ret; men han stod sig godt derved. De andre Folk paa Gaarden holdt ikke af ham, og hvergang han sledskede for sin

Madmoder, sagde de: Nu slikker han hende op ad Ryggen.

„Du kunde have nødig at tage et Spadesmon af i hin Ende, Peer Søren," sagde Enken til Husmanden, der var ved at grave en Vandgrøvt.

„Ja — jeg troer det sgu ogsaa; og godt var det, at I sagde mig det, for ellers havde jeg ikke „obselveret" det. Det var da ellers ikke ethvert Fruentimmer, som kunde have seet det."

„Hm! — Du skal kjøre for mig til Gilde paa Fredag."

„Naa, skal jeg det! Ja, I kan jo da ikke betroe Niels Hest og Vogn, saadan som han „kraaler" med Linerne. Det bliver nok ellers et farlig stort Gilde. Der kommer han vel ogsaa med, den store Søren Jensen, han, som mistede Kvinden for nylig?"

„Ja, vel kommer han med! Hm! Kjender Du ellers Noget til hans Omstændigheder, Peer Søren?"

„Jøsses! ja jeg kjender sgu hans Gaard lige saa godt, som jeg kjender Jert Sted; for jeg har tjent i to Aar hos hans Nabo. Det er saamænd nogen nydelig Jord, der er til, og han har ogsaa den skrappeste Besætning, man kan see for sine Øjne. Ja, den er vel ikke fuldkommen saa god som hos Jer, men det var da ligegodt et nydeligt Sted at gaae ind til."

„Hm! Mon han skylder meget paa Gaarden?"

„Ja, det kan jeg sige Jer ligesaagodt som han selv; for han skylder to tusinde Rigsdaler til Kredit-

kassen. Men det er da ikke Noget at snakke om paa saadant et Sted. Og dersom han saa kunde faae en Kvinde, der havde Penge! He, he, he!"

„Hm! Det kan han vel nok."

„Ja, det slaaer nok ikke fejl. Jeg veed da Een, som kunde være en rigtig passende Kone til ham. He, he, he!"

„Ja, hvad Du veed, kan Du beholde hos Dig selv, og ligesaadan det, vi har snakket om. Er Du klog af det? Hm!"

Hermed vendte hun sig og gik sin Vej.

Hvem tænkte Husmanden sig som passende Kone for den store Søren Jensen? Hvem tænker vel Læseren paa? Læseren mener maaskee, at den formuende Enke kunde være et passende Parti for en velhavende Enkemand. Men med Skam at tale om, saa tænker Husmanden rigtigere; thi den, som baade han og Enken mente, var Sofie, det unge, glade Væsen. Var hun ikke bedre skikket til at opmuntre en gnaven Enkemand end hendes Moder! Passede det ikke meget bedre, at han fik en Slump Penge i Medgift med Datteren end en Gaard med Moderen, da han selv havde et godt Sted! Desuden havde Enken faaet nok af Ægteskabet, i den Tid hendes Mand levede. Han var nemlig baade fordrukken og uordentlig; men han førte alligevel en streng Kommando i sit Hus. Han styrede Alting i Hjemmet, rigtignok ikke til det Bedste, men ligesom han drak til I den Tid skinnede Gaarden ikke saa

hvid imellem Poplerne. Væggene fik hverken Kalk eller Ler, og Taget fik Vinden Lov at regjere med. Naar Skatter og Afgifter skulde betales, maatte Manden enten gjøre Laan eller sælge nødvendige Ting. Endelig var han da saa skikkelig at drikke sig ihjel, inden han rent fik spoleret Gaarden. Nu sagde da alle Folk: Gud bedre den stakkels Enke! hun har fire uforsørgede Børn og saadant et Sted. De skulde hellere have ønsket hende til Lykke, men det behøvedes da ikke, thi det gjorde hun sikkerlig selv. Nu begyndte et nyt Liv for hende. Der var Noget at tage fat paa, men det var just det, hun kunde lide. Nu havde hun alene Ansvaret og Magten. Ja, det var jo Magten, hun havde sukket efter saa længe, thi hun vidste, at hun forstod at bruge den. I de første fem Aar fik hun ved Hjælp af et Laan merglet Jorden, forbedret Besætningen og rettet paa Gaarden. I de næste fem Aar fik hun betalt sin Gjæld, bygget Gaarden om og giftet tre af sine Døttre med velhavende Gaardmænd. Hvorfor havde hun saaledes stræbt og slidt? Naturligvis for sine Børns Skyld. Hun havde saamænd sat sine Børn godt fra sig og sørget for deres Udkomme. Rigtignok havde hun med det Samme knust deres Hjerter ved at tvinge dem til Giftermaal; men blæse være med Hjertet, det er jo kun en ubetydelig lille Tingest, som desuden Ingen kan see. Nej, grundmurede Gaarde med gode Jorder, med store Heste og Vogne, det er Noget, som man maa tage

Hensyn til. Ingen i Byen tvivlede om, at Enken havde været en god Moder for sine Børn; thi der var jo Syn for Sagn, og det var heller ikke raadeligt for nogen Fremmed at yttre mindste Tvivl derom — og dog var det hende tilskikket, at hun skulde følges til Graven af tre Døttre, uden at nogen af dem skjænkede hende en Savnets eller Taknemmelighedens Taare.

---

Endelig kom da den længselsfuldt ventede Gildesdag med Allarm over hele Byen. Tidlig om Morgenen strømmede en Mængde Piger ind til Jens Jensens med store Smørslag og Mælkekrukker, hvilket var Gjæsternes Bidrag til Gildet. Da Klokken var lidt over Ni, begyndte Folk at komme; de vare naturligvis i deres største Stads baade i Henseende til Klædedragt og Kjøretøjer. To Spillemænd, hvis Klarinetter stemmede paa en kvart Tone nær, stode i Gaarden og gjorde Blæst ad hver Vogn, som kom. Saa gik der et Par Timer hen, inden alle Gjæsterne bleve samlede, og denne Tid anvendtes til at indtage Forfriskninger af Stumper, Æbleskiver, Snapse og Kaffe. Endelig ordnede Bønderne deres Vogne til at kjøre til Kirke. Først en Vogn med Barnet, som skulde døbes, derpaa en med Musikken; de øvrige ordnede sig efter deres Slægtskab med Værten og dernæst efter deres „Formue og Lejlighed.“ Da de nu, som det

hør og bør sig, kjørte, Alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, varede det ikke længe, inden de naaede Kirkebyen. Musikken stillede sig hen ved Kirkeporten og udførte en gemytlig Polka, der varede, indtil den sidste Person var kommen ind ad Kirkedøren. Da Daabshandlingen var forbi, og den Første af Følget lod sig see, begyndte Klarinetterne igjen, og under fuld Musik kjørte de nu tilbage. Saa blev der igjen beværtet med Brændevinsbrød. Endelig bleve da Folk af Skafferen anmodede om at „heje sig til Bordene.“ Det fornemste af disse var i Dagligstuen; ved Enden af det sad Barnets Gudmoder og den, der havde holdt Huen. Nu greb hver Mand sin Ske og huggede løs paa de mægtige Grødfade, der vare spækkede med Rosiner og Korender og forsynede med et stort Smørhul i Midten, som stadig fornyedes ved Paahælding af smeltet Smør. Da den sidste Ske var slikket, kom Eftermaden: Bergfisk med Sennop og Smør. Det Fad, der kom til at staae udfor den store Søren Jensen, var med Villie sat saaledes, at Fiskehalen vendte imod ham, hvilket var en Spøg, der betydede, at han var den Første, der skulde gjøre Gilde.

Under hele Maatidet spillede Musikanterne paa deres Fioliner, skiftevis i Dagligstuen og Overstestuen. Da Gjæsterne omtrent vare færdige, kom Skafferen dandsende efter Musikkens Takt ind i Stuen og holdt en Tallerken hen for Næsen af Enhver, bestandig hoppende og smilende. Meningen

heraf var at Gjæsterne yderligere skulde bidrage til Omkostningerne ved Gilbet ved at betale Spillemændene. Da Skafferen nu i begge Stuerne havde samlet, hvad han kunde faae, overrakte han Tallerkenen til Fiolinspillerne, der gjorde et dybt Buk for Selskabet med de Ord: Mange Tak Allesammen! Nu rejste man sig fra Bordet og sagde hinanden indbyrdes „Tak for Mad," hvilket ikke var saa underligt, da de selv havde leveret en god Del deraf. Værten, Værtinden, Kogekonen og Skafferen fik ogsaa deres Tak, men der var Ingen, som sagde „Velbekomme." De fire Sidstnævnte, der ikke havde været tilbords, satte sig til at spise, saavelsom Spillemændene. Da dette Maaltid ogsaa var forbi, blev der sendt Mad omkring til dem af de Indbudne, der ikke kunde komme for Sygdoms Skyld: ligeledes blev der uddelt Mad til Byens Fattige, som havde indfundet sig.

Derpaa gik Folk udenfor i Haven, i Gaarden eller i Marken. Ude i Haven gik Enken stiv og spansk mellem en Flok Koner; hun mønstrede det stakkels Blomsterbed med et strengt Blik. Det var sjeldent, at hun tog Del i Samtalen, men hun hørte rigtig godt efter.

„Søren Jensen har nok udsørget for sin Kvinde, for han tog sig nogle ordentlige Hiverter til Fisken," sagde en af Følgeskabet.

„Aa, han veed nok, at Fisken skal svømme," svarede en Anden.

„Ja, Flasken er vist hans bedste Trøst, dersom han ellers sørger noget," bemærkede en Tredie.

„Det er ellers et Par nydelige Bæster, han har for," sagde den Anden.

„Ja," svarede den Første, „han er sgu en holden Mand. Han passer nok ogsaa sine Ting; for han er aldrig rigtig fuld, men han kan nok lide at have Smagen i Munden alstille."

„Han skal vel sagtens snart giftes igjen?" spurgte en Kone, der havde mange Døttre.

„Ja han kan jo ikke godt undvære en Kvinde paa saadant et Sted," svarede den Første.

„Nej, en Enkemand kan jo aldrig undvære en Kone, men en Enke kan magelig undvære en Mand. Det er Noget, som Du veed, Karen," sagde hun til Enken.

„Hm! Ja, men Du veed det ikke, førend Du faaer proberet det," var Svaret.

„Gud lade mig aldrig prøve det," sagde Konen, smertelig berørt.

Nu var Øverstestuen bleven ryddet for alt Boskab, men langs med hver Væg stod endnu en Bænk. Spillemænderne stemte Fiolerne og smurte Buerne; thi nu skulde Dandsen begynde. Alle strømmede altsaa derop, baade Unge og Gamle, og fyldte Stuen saaledes, at der kun blev en lille rund Plet midt paa Gulvet; thi de vilde see, hvorledes Ballet blev aabnet. Det skete derved, at Barnets Gudmoder tog det paa Armen og dandsede en „sindig"

Vals med den Mand, der havde kjørt for dem til Kirken. Saaledes blev den lille Glut paa sin Daabsdag ogsaa indviet i de verdslige Glæder. Efter denne Dands var det Enhver tilladt, at gjøre sig saa lystig, som han vilde. De fleste af Mændene gik nu ind i en anden Stue for at spille Kort. Konerne søgte til de Kroge, hvor de bedst kunde have deres Ben i Fred; men Ungdommen, som nu var Herre over Pladsen, benyttede den herefter ufortrødent. Ingen af Karlene vare saa tossede at dandse med Frakke paa, det vilde have besværet dem formeget. Naar man saae, hvor trolig de holdt ud, endskjøndt Sveden gjennemblødte deres Nattrøjer og Skjorteærmer, maatte man sande Digterens Ord: „Der er Kræfter i det danske Brød."

Henimod Aften hørte Enken fra sin Krog nogle vældige Tramp i Gulvet; det var just ikke nogen usædvanlig Lyd, men hun syntes dog, at denne Taktangivelse var paafaldende stærk. Endskjøndt hun ellers sad i sin Værdighed og kun brød sig lidt om Dandsen, blev hun dog nu dreven af en mørk Anelse til at rejse sig for at see, hvem der trampede. Tænk engang! det var Niels, hendes Klodrian, som sjæleglad traadte sine nye Støvler ud. Han dandsede „Masjok" med Sofie! „Den Slubbert, som havde vovet at svare hende, da han blev sagt op, som ingen Ting forstod, som slet ikke skulde med til Gilde; han dandsede nu friskvæk med hendes Datter! Og den Pokkers Tøs saae lige saa fornøjet

ud som han," tænkte hun i sin Krog. At Niels var tilstede her, hang saaledes sammen: Jens Jensen havde lagt Mærke til, at han ikke var med som Kudsk, derfor sendte han ham en særlig Indbydelse; thi Niels havde tidligere tjent ham og været meget afholdt af ham. Dandsen vedblev nu med korte Mellemrum, i hvilke man styrkede sig med en Snaps og en Drik Øl. Spillemændene fik ikke megen Fred. Naar der engang imellem sprang en Streng for dem, fik de en lille Hviletid, som de trak saa langt ud som muligt. Da de Unge vare blevne trætte af de sædvanlige Runddandse, begyndte de paa de gamle, nedarvede Dandse, saasom: Pigernes Fornøjelse, Jødeturen, den sortebrune Trøje, Hjerter To, den lange Treng, det lille f og flere andre. De vare allesammen en Slags Kontradandse, som udførtes med stor Gemytlighed. Da Klokken var henved Ti, begyndte de Gamle, det vil sige Mænd og Koner, at tage hjem, efter at de havde faaet kold Grød og Plukkefisk til Kvældsnadvere. Ungdommen blev ellers ved at more sig til den lyse Dag; men den stakkels Sofie maatte følge hjem med sin Moder, inden Klokken var Elleve. Saaledes gik nu den første Dag; den næste Dag samledes Gjæsterne ved Middagstid og fortsatte, hvad der var begyndt; Tredjedagen var det jo næsten forbi, men der var dog stor Frokost for de Nærmeste af Familien.

Da nu Alting var overstaaet, og Folk vare

komne i deres gamle Folder igjen, begyndte Enken at iværksætte en uskyldig Plan, der kun gik ud paa, at gjøre hendes yngste Datter ulykkelig for hele sin Levetid. Alle hendes Døttre skulde skee ens Ret, havde hun sat sig for. Hun mente det rigtignok ikke med Hensyn til Ulykken, hendes Plan var blot, at skaffe Sofie en Gaard lige saavel som hendes andre Døttre. Ved Gildet havde hun faaet Bekræftelse paa, at Søren Jensen var et godt Parti; hun havde lagt Mærke til flere Mødre, der betragtede ham med forskende Blikke, og som paa en fin Maade søgte Oplysning om hans Omstændigheder. Der var nu Ole Ols Kone, som havde to skeløjede Døttre, der friede til alle Enkemænd. Saa var der Jens Pedersens Kone med sine tre langhalsede Tøser, hvoraf den Yngste var over tredive Aar. „Saadan Nogen passer paa, naar der er Lejlighed; men det var dog en evig Skam, skulde en af dem gaae ind til det gode Sted. Derfor maa man smede, mens Jernet er varmt.“ Disse Tanker bevægede Enken til at kalde Husmanden op i Øverstestuen, da han var ved at gaae hjem om Aftenen.

„Hm, Hm! Peer, Du siger jo, at Du kjender Søren Jensen i Ellerød.“

„Ja, Jøsses! vor Moer, jeg kjender ham saamænd ligesaagodt, som jeg kjender Jer; for jeg har jo tjent i to samfulde Aar lige der ijævne. Det er en farlig ordentlig Mand, det er baade vist og sandt. Han har saamænd mange Gange givet

os en Pægl, naar jeg kom ind for at see til hans Folk de hellige Aftener. Ja Jøsses! sikken en —"

„Hm! Lad nu det være godt. Du har vel nok mærket, at jeg har Lyst til at faae Sofie derhen?"

„Ja, Gud Fader skee Lov og Tak, fordi I har saadan en god Tro til mig. I lod Jer jo forstaae med det ude i Marken den anden Dag. Det er nok ikke Alle og Enhver, der faaer saameget at vide af Jer; men I kan ogsaa være rolig for, at der er Ingen, som skal faae det at vide af mig, uden de sprætter mig op og seer ind i mig."

„Hør nu! Imorgen gaaer Du hen til Søren Jensen og siger, at Du skal hilse fra mig, om han vil have min Datter. Du veed jo nok selv, hvad hun kan udrette, og hvordan hun er; og det kan Du jo fortælle ham."

„Ja paa det Lav, vor Moer! jeg skal saamænd —"

„Hm! Og saa siger Du, at jeg vil give Femtenhundrede med hende og en Lødeko, som han selv maa tage ud af Flokken. Og saa maa hun faae 20 Alen Vadmel, 50 Alen Hørlærred og Klæder til to Senge, og et godt Klædeskab og en Dragkiste; det er den, som staaer derhenne. Hm! Kan Du saa huske det?"

„Jøsses, vor Moer! det er mageligt at huske; men jeg skal vel ikke komme saa brat med det?"

„Du kan komme med det, som Du vil, naar bare Du følger Sandheden. Dersom han saa vil,

saa skal han komme herhen en af Dagene. Her er nogen Mad, som Du kan faae med paa Vejen. Gaa saa hjem og i Seng, at Du kan faae lettet Dig i ordentlig Tid i Morgen."

Jeg vil bede de ærede Læsere og Læserinder at lægge vel Mærke til følgende Meddelelse om, hvorlunde Peer Søren friede. Frieri er, som bekjendt, en vanskelig Sag, der ikke noksom kan studeres. Skulde De muligvis ikke komme i den Nødvendighed at frie for Dem selv, hvem kan derfor vide, om De ikke skulde faae Lyst til at vise Andre en saadan Venskabstjeneste.

Næste Dag, da Husmanden, vel pyntet, traadte ind i Søren Jensens Dagligstue, havde denne Skabsdøren aaben og var isærd med at nyde en Morgensnaps, der udbredte et tilfreds Smil over hans laskede Ansigt. Da han hørte, at der kom Nogen, lukkede han langsomt Skabsdøren og vendte sig langsomt om. Han var nu langsom til Alting uden til at drikke. Peer Søren begyndte nu med sit allersødeste Smil:

„Goddag, Søren Jensen! gamle Nabo, He he he! og Tak for det Sidste. Jøsses dog, hvor I seer godt ud. Jeg kan saamænd ingen Forandring see paa Jer, siden jeg tjente her i Byen. Og det er dog længe — lad mig see — saa tjente jeg Kongen i to Aar; og saa blev jeg kjendt med Bodil og fik den Lillestue, og den har jeg boet i 13 Aar til Majdag. Ja saa kan det snart blive

16 Aar siden. I kan vel knap kjende mig; men jeg har jo heller ikke havt det saa godt! jeg har jo maattet slide og slæbe; men man er jo heller ikke til Andet."

„Jo vel kjender jeg Dig, Peer; jeg saae Dig jo til Jens Jensens Gilde. Sid hen paa Bænken! Saa Du er kommen saa langt ud at spadsere i Dag."

„Ja, jeg er sgu egentlig gaaet herhen for at høre om nogle Pattegrise. Det er dog blevet ligesaa kontrarigt, saa der er ikke een at faae henne hos os. Og saa var jo Enken i Lav med mig — ja, I veed vel nok, at jeg arbejder for hende — om, at jeg skulde gaae herhen. Jeg er jo saadan lidt rap tilbens. Saa søgte jeg da først her ind, for jeg veed jo fra gammel Tid af, at I pleier at have Oplag af Grise. — Og jeg kan vel ogsaa faae Lov til at sidde her og æde min Mad. Kanskee I giver en „Saabian" til, for gammelt Kjendskabs Skyld. He he he."

„Aa ja! det kan Du gjerne faae, Peer. Men jeg har lovet alle mine Grise hen. Ja, jeg har."

„Det var da kjedeligt; for det er jo saadan en god Svinerace, I har. Kanskee jeg ingen kan faae, saa bliver Enken mankeerlig."

„Aa, hun river da vel ikke Hovedet af Dig for det, Peer!"

„Jøsses! nej hun er den ordentligste Kvinde, som tænkes kan. Og Datteren, hun bliver da Moderen lige op ad Dage. Det er et mageløst

skrapt Tøsebarn, af sin Alder. Her skal I bare see den Ost, jeg har paa Maden, den har hun lavet. Jeg veed ikke, hvordan hun bærer sig ad; men jeg har aldrig smagt saadan Ost i mine Dage."

„Ja saamænd! Osten han seer jo meget godt ud."

„Og saa stille og alvorlig hun er! Hun render nu ikke til Dands eller Lystighed, saadan som andre Tøser paa hendes Alder. Jeg narrer hende saa tidt og siger, at hun skal have en halvgammel Enkemand."

„Hun har vel sagtens en Kjærest, ligesom andre unge Piger."

„Kjærest! I kan troe Nej! Det ligger ikke i hendes Natur; hun er altfor sindig til det. Det var netop en passende Kone for Jer; men I har kanskee ikke betænkt, at I vil forandre Jer."

„Jo, gifte mig, det skal jeg jo. Dersom jeg havde en Datter, som kunde holde Hus for mig, saa havde jeg aldrig tænkt paa det; men jeg har jo ikke andet end Drenge."

„Ja, der kan I saamænd aldrig faae bedre Kvinde end Sofie; det vil jeg indestaae for. Og Enken har da ogsaa ladet sig forstaae med, at hun vil give Femtenhundrede med hende, naar hun kunde faae hende ind paa dette Sted."

„Femtenhundrede er jo ikke mange Penge i disse Tider, Peer. Der er de, som have bejlet til mig med tre Tusinde."

„Men Jøsses! der er da ogsaa megen Forskjel

paa Fruentimmerne. Det maa da ogsaa være mange Penge værd at faae en dygtig, ung Kone. Og desforuden faaer hun Enkens den bedste Lødeko, tyve Alen Vadmel og et halvt Hundrede Alen Hørlærred og to opredte Senge. Ja, Gud Fader bevares, sikke Sengklæder de har! Naa — og saa har hun en splinterny Dragkiste og et Klædeskab. Tilmed er hun jo saa mageløst stapelleret med Klæder, Uldent og Linned. Jeg glemmer aldrig det Stykke Vadmel, de fik hjem fra Stampen den anden Dag; det var saamænd lige saa blødt som Fløjel og saa tykt som en Hattefilt. Og det skal Sofie have tyve Alen af! Nej, det er ikke til at glemme, det Vadmel!"

„Ja, det er jo meget godt, men —"

„Meget godt! I kan saamænd aldrig ønske Jer det bedre; for om ogsaa I kan faae nogle flere Skillinger med en Anden, saa vanker der ikke saadanne Varer eller saadant Tøsebarn. Hun er saagu saa pæn og trind i Ansigtet som en Blomme, og sikke Hænder hun har! Jeg skal være et Skarn, dersom de ikke er lige saa store som mine. De kan rigtignok udrette Noget!"

„Ja, det er jo meget godt Alt det, men hun har vel sagtens en Kjærest."

„Kjærest! ja saa lad mig synke ned igjennem dette pænne Brædegulv, dersom hun har mere Kjærest, end der er her bag paa min Haand."

„Naa, ja ja. Det var da ikke umuligt, at det kunde blive til Noget."

„I kunde jo sagtens kjøre herhen en Gang i det Samme.“

„Ja, det kunde jeg jo, Peer.“

„For I kan jo da see paa hende for ingen Penge. He he he! Saa siger jeg da til Enken, at I kjører derhen paa Søndag?“

„Det kan Du jo, Peer.“

„Ja Gud Fader bevares! sikken et Gilde der blev hos Enken, dersom det kunde gaae i Kraft. Jeg skulde saamænd dandse med min Kjælling, saa Ilden skulde hurre af Hosesokkerne; for jeg er jo lidt rap paa Benene, at jeg selv skal sige det. Nu Farvel, gamle Nabo, og Tak for alt Godt! Saa siger jeg, at I kommer paa Søndag.“

Søndagen derefter kom Søren Jensen kjørende med et Par dejlige, brune Heste for. Han kjørte gjennem den aabne Port hen for Døren med saadan en Allarm, saa Ruderne klirrede. „Man maa vise sig lidt,“ tænkte han. Nu stod han af Vognen; thi der kom Ingen ud for at tage imod ham. Endelig kom da Niels, som hjalp ham med at spænde fra. Saa gik da Søren ind i Stuen. Han var naturligvis i den højeste Puds: stive Støvler, der naaede ovenfor Knæerne, og splinterny Vadmelsklæder. Den Smule graae Haar, han havde i Nakken, var trukket dygtig omkring for at skjule de skaldede Pletter. En stor Tobakspibe, hans uadskillelige Ledsager, røg han paa og holdt fast i Haanden som

en tro Ven. Enken sad og strikkede, Sofie syede paa Stads.

„Goddag, Karen!“ begyndte Frieren, „og Tak for det Sidste. Goddag, min Pige! Er det Din Datter?“ spurgte han Enken.

„Ja det er. Saa Du er kommet ud at kjøre idag, Søren! Hm!“

„Ja vel er jeg det. Det er saadan et nydeligt Vejr.“

„Det er det ogsaa. Sid ned og faa en Mundsfuld Brød. Du har kjørt en lang Vej, dersom ellers Du kommer hjemmefra.“

„Ja, der ikke saa kort herhen, men det varede ikke ret længe; for de Brune havde saadant et Hastværk.“

Nu fik da Søren en „Mundsfuld Brød“ og talte under Maaltidet paa sin langsomme Maneer om alt Muligt, saanær som det, han skulde tale om, Endelig, da han havde faaet afspist og tændt sin Pibe, tog han Mod til sig og erklærede, at han i Grunden var kommen herhen for at see Enkens Hakkelsemaskine, da han havde isinde at kjøbe saadan en. „Hm! Ja saa kan Du følge med herud,“ svarede Enken. De fulgtes derfor ud i Foderloen, men de brød sig kun lidt om Maskinen; thi derude gik Frieren til Meningen og spurgte Konen om, hvormeget hun vilde give sin Datter i Medgift, dersom han vilde gifte sig med hende. De fik da ikke endt Underhandlingen paa dette Sted; thi der var en

Meningsforskjellighed af hundrede Rigsdaler imellem Parterne. Enken vilde i det Højeste give 1500 Rd., og Søren forlangte 1600. Efter at have vandret alle Udhusene rundt, beseet Stakhaven og det Meste af Marken, bleve de endelig enige om at brække det ene Hundrede midt over. Da de kom ind i Stuen igjen, kunde Enken næppe skjule sin Glæde, og Sofie blev ganske forbavset ved at see Moderen saa mild.

„Hm! Hør nu, min Pige," begyndte Enken, „nu har jeg fæstet Dig bort for bestandig til denne Mand. Han har et rigtig godt Sted, som Du vel kan tænke Dig efter hans Kjøretøj. Han har ingen smaa Børn, saa Du faaer det saa mageligt, som tænkes kan — Hm! for det Første da. Desforuden er det en ordentlig og skikkelig Mand, saa Du kan være glad ved at komme saadan afsted. Han har rigtignok presset mig lidt haardt med Medgiften. Hm! men hvad gjør man ikke for sine Børns Skyld!"

Efter at have hørt denne Tale med den højeste Forskrækkelse sagde Sofie med kvalt Stemme:

„Moer! det er da ikke Jert Alvor! Jeg er dog altfor ung til —"

„For ung! Hm! Du er sytten Aar; det var jeg ogsaa, da jeg kom hertil. Men Du kommer vist aldrig til at gaae saameget igjennem, som jeg har proberet. Hm! Og gaa du hen og giv hende

Haanden, Søren, at hun kan see, det er Alvor — og saa er det afgjort."

Søren Jensen lagde nu meget forsigtig sin Pibe paa Bordet og nærmede sig langsomt Sofie. Hun stod som en Billedstøtte og lod ham tage Haanden, men da han spidsede sin store Mund for at kysse hende, udstødte hun et fortvivlet Skrig og drejede Hovedet saa brat, at hendes Øre fik det fede Kys, der var tiltænkt hendes Mund. „Ja, vi bliver nok bedre kjendt, Ha ha ha!" sagde Bonden, idet han langsomt bevægede sig hen til Piben.

„Og saa kommer J. i Morgen otte Dage; det stoler jeg paa. Farvel, Karen! Farvel, min pænne Kjærest! Det er længe siden, jeg har havt nogen Kjærest, He he he!" Med disse Ord gik Søren ud i Gaarden, hvor Niels nok saa troskyldig hjalp ham at spænde for og pakkede ham ind i Dækkenet. Han drømte kun lidt om, hvem det var, han hjalp tilrette. Derpaa rullede da Søren Jensen hjem.

Enken var nu glad for Alvor. Hun havde drevet sit Værk saa hemmeligt for at tage Luven baade fra Ole Ols og Jens Pedersens Døttre. Hun vilde ikke have noget Forlovelsesgilde, thi det skulde komme som et Tordenslag. Nu kunde de bie, til der blev saadan en Enkemand tilfals igjen!

Sofie var ikke slet saa glad. Hun havde vel aldrig drømt om at komme til at vælge sig en Mand selv; men hun havde dog haabet, at hun skulde faaet Lov til at nyde sit friske Ungdomsliv endnu

nogle Aar, thi hendes Søstre vare ældre, inden de bleve gifte. Naar hun nu sad og tænkte paa sin Tilkommendes røde, laskede Ansigt, saa stjal der sig nogle bittre Taarer frem, hvilke hun dog aftørrede hastig og saae ængstelig hen paa sin Moder. Men da denne kort efter gik ud i Marken, kunde Sofie ikke bare sig for at gaae ud i Karlekammeret og fortælle Niels sin sørgelige Lod med saa mange Taarer, at han næsten ogsaa køm til at græde. Hun havde ingen anden Fortrolig end denne Niels. Det var ikke hendes Kjærest, paa det Lav! men han var altid saa god og saa plaseerlig. Men nu var da Plaseren forbi for det Første.

Brylluppet skulde rigtignok staae hos Enken, naar der blev udlyst; men allerede den første Søndag efter Forlovelsen skulde Sofie rejse hen til sin Fæstemand, ledsaget af sin Moder samt af hele Medgiften. Der var ellers ingen Travlhed paafærde, thi hele Sofies Udstyr, om det saa var hendes Jordetøj, havde i lang Tid været i den skjønneste Orden. Alligevel havde Enken Noget at bestille med at give Datteren gode Raad, som især gik ud paa, hvorledes hun skulde bære sig ad for at tilvende sig „Severinen" (Souverainiteten) i Gaarden.

„Naar I ere blevne viede," sagde hun, „saa maa Du ikke give det bitterste Gran efter for ham; for dersom Du ikke faaer Magten itide, faaer Du den aldrig. Hm! Du skal vænne ham til at give Dig Pengene, naar han har solgt Noget, og Du maa

da heller ikke lade ham sælge Kreatur, uden han tager Dig paa Raad med. Og saa er det bedst at Du gjemmer Brændevinsflasken, saa at han ikke kan faae Noget uden at forlange det af Dig, for — Hm! for han seer ud til at være lovlig slikken efter det."

„Jøsses, Moer! det tør jeg vist aldrig vove."

„Aa Snak, Tøs! Saadan en Mand som Søren er det kun Smaating at regjere; saameget har jeg seet paa ham. Han siger Dig vist aldrig et Ord imod, naar han mærker, det er dit Alvor; men dersom han skulde være stridig, saa maa Du snakke godt for ham. Det er ingen Sag for en ung Kone at holde Styr paa en gammel Mand. Hm!"

Sofie havde været temmelig rolig og hengiven i sin Skjæbne i de sidste Dage af Ugen: hun var jo vant til at lyde uden Modsigelse; men da nu Søndagen kom, paa hvilken hun for bestandig skulde forlade sit Barndomshjem, var Smerten nær ved at overvælde hende. Hun havde just ikke havt den lykkeligste Barndom, men alligevel var det gaaet hende, som det gaaer ethvert Barn, der lever under lignende Forhold, hun havde forstaaet at skabe sig nøisomme Glæder med en uendelig Opfindsomhed. Alle de tarvelige Fornøjelser, hun havde nydt, traadte nu frem for hende i en fristende Glands og gjorde hende det bittert at forlade Hjemmet. Hun stod ude i Haven og græd, da Enken kaldte paa hende, at hun skulde være med at pakke ind.

En halv Time efter rullede de ud af Porten. Stakkels Niels! han fik kun et fattigt Farvel, og dog blev han ved at staae og see efter dem. Nu gik det jo rask for de Bortdragende, thi Hestene vare unge, og Vejen god; desuden søgte den højtbetroede Husmand, som kjørte for dem, at forkorte Tiden ved alleslags Lovtaler over Søren Jensen, hvilke Enken besvarede med Hm! og Sofie slet ikke. Allerbedst som han saaledes sad og fortalte om Enkemandens Held i at opklække Svin og havde vendt sig halvt om imod Fruentimmerne, bleve Hestene sky for en Kat, der sprang over Vejen, og de fore begge i den dybe Vejgrøvt. Vognen blev slynget omkuld med en forfærdelig Kraft. Hestene kom næsten til at ligge paa Ryggen og kunde ikke røre sig. Fruentimmerne kom ind under Vognen; men Husmanden blev kastet langt ind paa Marken. Da han ikke havde taget nogen Skade, rejste han sig strax, løb hen til Vognen og raabte: „Herregud! hvordan har I det?“ — men han fik intet Svar. Hurtig fik han kaldt nogle Folk til Hjælp, og da de havde løftet Vognen, laae baade Moder og Datter ganske livløse ved hinandens Side. Sofie kom dog snart tillive igjen, men Enken var og blev død. Der laa hun nu saa stille med det strenge, blege Ansigt. Hun havde Alting i den bedste Orden til den Reise, hun havde bestemt. Gud maa vide, om hun var lige saa godt besørget paa Reisen fra Livet til Døden!

Otte Dage derefter blev Enken begravet. Tre Døttre med tørre Øjne fulgte hende, og Sofie var den Eneste, der skjænkede hende en Taare. Vel holdt hun ikke mere af Moderen end de Andre, men hun havde jo været Vidne til hendes sørgelige Død.

Nu fik Sofie en af sine Svogre til Formynder, og af ham blev Niels indsat som Bestyrer paa Gaarden. Niels betingede sig imidlertid, at den ben- og tungerappe Husmand skulde have sin Afsked, hvilken han ogsaa fik. En gammel, ugift Faster til Sofie kom i Huset for at hjælpe hende med de kvindelige Forretninger. For at Søren Jensen ikke skulde gjøre sig mere Haab om hende, skrev Sofie følgende Brev til ham:

„Gode Vend.

Jeg Skriver dig til og Lader dig Vede, at jeg ikke Haver isinde At forandre mig For det Føste, Og jeg Tager aldri Nogen enkemand. nu Entet videre For denne Gang.

Sofie hansdatter i Vendskab.“

Nogle Uger efter Enkens Død begyndte der at blive muntert Liv paa Gaarden. I Førstningen var det, ligesom om den Dødes Skygge tittede frem af Krogene; hvem der sagde et muntert Ord, blev strax forskrækket derover, som om det havde været Helligbrøde; men det varede ikke længe, inden Ungdomslivet kom til sin Ret, og da blev der glade Dage og lystige Aftener. Henimod Foraaret er-

klærede Sofie sin Formynder, da han engang var der, at hun vilde gifte sig med Niels.

„Du er jo af Lave, Tøs," svarede han. „Det kan aldrig lade sig gjøre. Skulde han have den gode Gaard, den Pjalt, som ikke har Klæderne til Kroppen! Han har jo gaaet omkring og tigget for hver Mands Dør, da han var lille; og hans Moer er i Fattighuset. Hvad mener Du, din Moer vilde sige til det, hvis hun levede?"

Sofie, der nu havde faaet lidt mere „Ben i Næsen", svarede:

„Ja, men nu raader jeg mig selv, for hun er død, som Du veed. Og dersom hun nu kunde see herned, havde hun maaskee Ingenting imod Niels."

„Den Snak er lang nok, men Du maa da selv tilstaae, at det ligner ikke Noget, at give ham dette dejlige Sted. Nej, dersom Du vil giftes, saa skal jeg nok skaffe Dig en Mand, der har Penge, og som Du kan være tjent med; for dette kan vi rigtignok ikke være bekjendt, min Pige."

Saa kjørte han hjem og lagde Raad op med de andre Svogre. To af Sofies Søstre bleve nu sendte afsted, for at overtale hende til at lade Niels fare; men det Pokkers Tøj gik saamænd over til Fjenden og bade Sofie med Taarer om at staae paa sig, dersom hun ellers vilde ønske sig nogen Lykke i Livet. — Hvad blev saa Enden paa det? Ja, det fik den tossede Ende, det ærgrer mig at fortælle det, at Niels, den Klodrian, den Tigger,

den Indsiddersøn, fik baade Enkens Gaard og Enkens Sofie. Han maatte rigtignok laane et Par Tusinde paa Stedet for at kunne betale Arvegods til de forbittrede Svogre; men det var slet ikke formeget til ham! Det eneste Trøstelige er, at han holder den yndige Mødding rigtig godt, bedre end man skulde vente det af saadan en — ja lad ham nu være!

# Løbetossen.

Har Du nogentid lagt Mærke til, hvor smukt et Gjærde, et simpelt Jordhegn kan see ud, ellers vil jeg raade Dig til at gaae uden for Byen og betragte Peder Jensens Gjærde. Det hvælver sig med saadan en blid Skraaning til begge Sider, ja det har vel nok før staaet opret og rankt; men Tiden jævner jo saameget — ogsaa Jordgjærder har den Magt over. Det er beklædt med en yndig blød Grønsvær, og denne Klædning er broderet med højrøde Valmuer, blaae Klokker og gule Ranunkler; ja, det er en hel Blomsterhave. Hvorfor mon Gud lader al den Herlighed voxe her? Det er vist ikke for Peder Jensens Skyld; for han har aldrig lagt Mærke dertil, hverken han eller hans Folk; og dog gaae de der forbi mange Gange om Dagen. Snarere troer jeg, det er for de smaa Børns Skyld, som have deres Legeplads her. Det er to Drenge og en lille Pige. Saasnart de kunne slippe fra Forældrenes eller fra Skolemesterens Tvang, ile de

herud for at bygge Huse af Smaastene, eller for at plukke Blomster og binde Krandse, eller for at kravle op og ned ad Gjærdet og lade sig trille ned. Det er nu den allermorsomste Leg. Rigtignok ødelægge de nogle af deres smaa Venner derved, men næste Morgen er der kommet andre, nyudsprungne i Stedet. Den største af Drengene, for de ere nu i færd med Legen, hedder Rasmus; det er en lille, velskabt Fyr paa en halv Snes Aar, han er ikke ret stor af sin Alder og har et vist forknyt og alvorligt Udseende. Han seer ud til allerede at have gaaet Noget igjennem. Det er et forældreløst Barn, som er sat i Pleje hos den lille Piges Forældre; Fattigvæsenet betaler for ham. Den anden Dreng, Kristen, er en Kammerat, ogsaa der fra Byen. De ere alle tre barhovedede, barbenede og pjaltede; men Rasmus er dog daarligst klædt. Efter at den Sidste havde løbet et lille Stykke Vej langs med Gjærdet for at forfølge en Sommerfugl, stod han pludselig stille og bukkede sig ned; derpaa raabte han til de Andre: „Kom herhen! Skynd Jer! her er Jordbær!" De to andre Børn stak øjeblikkelig i Rend, men da den lille stumpbenede Tøs ikke kunde vinde med, maatte hun løbe bag efter og „brøle." Nej, sikken et Syn! Et langt Stykke af Gjærdet var bedækket med røde, modne Jordbær. Børnene kunde da slet ikke faae Tid til at snakke, saa travlt fik de. Endelig, da de omtrent vare mætte, siger Kristen: „Hør! lad os trække nogle paa et Græsstraa og

tage dem hjem til Moer, saa siger hun, jeg er en god Dreng." Baade han og Pigen begyndte at stikke Jordbær paa et Straa, hvorved de dannede en kjøn, lille Perlesnor; men Rasmus blev ufortrøden ved at spise. „Du æder dem jo allesammen, skal Du ingen have med hjem?" spurgte Kristen. „Jeg har jo ingen Moer," svarede Rasmus, mut og tvær. Kort efter fulgtes de ad til Byen, hvor saa Hver gik til sit Hjem.

Huset, hvor Rasmus og den lille Pige hørte til, var en daarlig Hytte. Den var ikke alene tækket med Halm, men ogsaa beklædt paa Væggene med samme Slags og lignede i en Hast en gammel, raaden Halmstak. Forældrene vare borte og havde lukket af, saa Børnene maatte blive udenfor. Da satte de sig plat ned paa Jorden ude i den tarvelige Have og begyndte at samle Smaasten, som de lagde i firkantede Afdelinger.

„See, nu har jeg bygget et Hus til Faer og Moer, see, Rasmus!" sagde den lille Katrine.

„Hvad, bygger Du ikke til Dig selv først, Du lille Tosse! See, nu har jeg bygget en stor Gaard til mig selv. Der skal mine fede Bæster staae, og der skal være Fæhus. See, det er vor Stue, og her er Øverstestuen, der skal Kvinden sætte al sin Stads paa Dragkisten —"

„Ja, men Du har jo ingen Kvinde!"

„Du skal være min Kvinde, naar jeg bliver stor. Saa kjøre vi i Visit med de store Bæster, og

saa slaaer jeg Knald ligesom Præstens Hans. Saa kommer vi hjem til vor nye Gaard. Det er en god Gaard, kan Du troe!"

„Skal saa Faer og Moer være hos os, Rasmus?"

„Du er jo aflave, Tøs! saa fik jeg jo Hug hver Dag. Nej, de skal rigtignok blive her."

„Ja, saa vil jeg heller ikke være Din Kvinde. Hvor er mine Jordbær?"

„Du lagde dem jo henne ved Vinduet."

Nu løb Katrine hen og hentede dem, derpaa spiste hun et Par af de øverste. „Jeg æder dem selv, Rasmus!" sagde hun.

„Ja gjør Du kun det, men lad mig dog faae lidt med; for jeg er rigtig sulten."

Efter at de havde delt Bærrene, gik det igjen en Tid for dem med Leg. Pludselig sprang Katrine op og saae ud ad Vejen. „Der kommer Moer! Nu løber jeg ud at møde hende!"

„Glem ikke Jordbærrene!" raabte Drengen ondskabsfuldt.

Kort efter kom Konen gaaende, Katrine havde fat i hendes Forklæde. Det var en spinkel, sortsmudset Kone med tynde Læber, smaa Ansigtstræk og et Par sorte, iskolde Øjne. Hendes Plejesøn blev liggende ude i Haven og saae ikke engang til hende. Hun lukkede Døren op og traadte ind. Det første Rum var baade Gang og Kjøkken, det saae meget fattigt ud; der var kun en Vandspand og en revnet Gryde. De næste to Fag var Stue.

Der stod to Senge, en stor og en lille, som begge vare bedækkede med nogle lappede og ildelugtende Sengklæder. Sengestederne bestode af uhøvlede Brædder, som vare slaaede fast, dels paa Væggen og dels paa Pæle, der vare nedrammede i det sorte Leergulv. Foruden Sengen var der kun en Kiste, et umalet Bord og nogle leddeløse Stole. Men det Værste var, at der intetsteds var Spor af Orden eller Renlighed.

„Moer, Moer! Rasmus siger, at han er sulten," meldte Katrine.

„Aa, det er vel ikke hans Ære for nær, at sige det selv."

„Ja, men jeg er ogsaa sulten, Moer."

Moderen skar nu et Stykke Mad og gav hende med det Forbud, ikke at give Drengen Noget. Nu tog Katrine Stumpen og løb ud til Rasmus. Hvad de To snakkede om, kunde Moderen ikke høre, endskjøndt hun passede paa dem; men Enden paa Børnenes Samtale blev da, at Katrine delte Maden med Drengen. Hurtig som et Lyn foer hun ud, nappede Maden af Munden paa ham og gav ham et Par gode Ørefigen istedet. Hendes egen Datter gav hun et Par mindre ditto, hvorhos hun udbrød: „Skal Du lokke Maden fra Tøsen, Dit Skarn!"

„Jeg var jo sulten," var Svaret.

„Saa kunde Du jo lukke Flaben op." Nu hentede hun en Tiggerpose inde fra Stuen og gav ham med de Ord:

„Nu kan Du gaae ud og bede om Mad, dersom Du vil have nogen.“

Rasmus tog stiltiende sin Pose og gik. Det var hans daglige Haandtering, naar han ikke var i Skole; og mangen Gang forsømte han ogsaa denne, fordi han skulde ud at tigge, naar Maden var sluppen op for hans Plejemoder. Skolelæreren, der troede, at det var Drengens egen Skyld, fik Nag til ham og gav ham tidt et Livfuld Hug. Da nu hans Plejemoder forresten hver Dag garvede hans Skind, og Faderen, der kun var hjemme om Søndagen, gjerne anvendte en Del af sin knappe Fritid til Bedste for hans Ryg, saa kan man begribe, hvor godt han var vant. Efter at Rasmus havde havt det saaledes i et halvt Aar, blev han „dølhæred“ ɔ: forstokket og ligegyldig. Den eneste Forskjel, han vidste paa Hellig og Søgn, var, at han paa de søgne Dage alene fik Prygl af Moderen, men om Søndagen tillige af Faderen. Den eneste Glæde, han havde, var at lege ude ved Peder Jensens Gjærde, men det var kun saa sjeldent, at han kunde faae Tid dertil. Endskjøndt han var ti Aar, kunde han knap stave; men hvad han forstod grundig, det var at tigge og hyle. Dog, hvor han kom, fortalte han aldrig Noget om den Behandling han fik; thi det var ham saa strengt forbudet.

En Løverdag Aften, kort efter vor Fortællings Begyndelse, kom Rasmus hjem med en Pose, der kun var halvfuld. Nu skulde han jo have Prygl,

det vidste han godt; men han frygtede ikke stort derfor, han var jo saa vant til dem. Saasnart Konen havde seet, hvad der var i Posen, greb hun sin Kjep og begyndte den velbekjendte Dands med Drengen. Han skreg naturligvis; ikke fordi det gjorde saa ondt, men han vidste jo, at det hørte sig til. Desuden vilde hun heller ikke holde op, naar han tav stille, det havde han lagt Mærke til; og endskjøndt han, som sagt, ikke var bange for Hug, saa kjedede det ham dog i Længden. Denne Gang tog det imidlertid en usædvanlig Ende; thi Kjællingen kom til at støde hans Næse tilblods. Hun holdt øjeblikkelig op og saae ængstelig paa ham. Derpaa hentede hun Vand og stillede Blodet, Alt uden at sige et Ord. Da Katrine saae, at han blødte, gav hun sig til græde og raabte, at Moder slog ham ihjel. Alle disse Omstændigheder gjorde, at Drengen troede, der var sket ham en uhyre Uret. Han besluttede derfor at løbe sin Vej. Hvorhen, det tænkte han ikke paa. Om Natten, da han mærkede, at Alle sov, stod han forsigtig op, tog sine Pjalter tilligemed Tiggerposen under Armen og listede sig ud af Døren. Saasnart han var kommen udenfor, løb han i den bare Skjorte, ligesaa stærkt han kunde, igjennem Gaden og lige ud ad Landevejen. Først da han var kommen saa langt bort, at han ikke kunde skimte Byen mere, gav han sig Tid til at tage Klæder paa; men han saae sig dog urolig tilbage. Derpaa fortsatte

han sin Gang en god Time, saa kunde han næppe flytte sine Ben for Træthed. Da saae han nær ved Vejen et Gjærde, der lignede Peder Jensens. Han slæbte sig derhen, han følte paa det. Det var rigtignok vaadt af Duggen; men hvad gjorde det, da der var baade Græs og Blomster. Nu lagde det forladte Barn sig i det friske, duftende Leje og sov kort efter sødere, end han nogensinde havde hvilet i de pjaltede Sengklæder.

Den næste Morgen stod Solen højt paa Himlen, inden vor lille Fyr vaagnede. Han gned Øjnene, saae sig forundret om og kunde slet ikke fatte sig. Hvorledes kunde det dog hænge sammen, at han havde Klæderne paa og laa ude paa Marken? Nu huskede han sig om og sprang rask op. Hurra! raabte han, saa højt han kunde, af Glæde over sin Frihed. Efter at have plukket et Par Blomster af Gjærdet tog han sin tomme Pose i Haanden og gik videre. Han brød sig kun lidet om, hvorhen Veien førte, han vidste jo, at han kom længere og længere bort fra sin Plageaand. Han naaede en Udflyttergaard; der havde han besluttet at bede om Mad til Frokost. Men da han naaede Gaarden, kom der to store Hunde springende imod ham. Nej, saa vilde han hellere sulte end slaaes med dem. Han gik bedre frem. Da saae han foran sig en lille Dreng, der gik og gnavede paa en Stumpe. Rasmus gik til og naaede ham snart.

„Hør, giv mig et Stykke af Din Mad, jeg er saa sulten," sagde han.

„Hvorfor gik Du ikke ind til min Moer?" spurgte Drengen.

„Jeg turde ikke for Jere store Hunde."

„Ja de gjør Ingenting, naar bare Du snakker til dem. Men der har Du et Stykke — Hvor er Du fra?"

„Jeg er fra Risby."

„Hvor skal Du da hen?"

„Jeg veed ikke — jeg skal ud at bede om Mad."

„Og jeg skal ud at flytte; det er vort Kvæg derhenne. Du kan troe, den dragede Tyr er gal, men jeg er slet ikke bange for ham. Følg med derhen!"

„Nej, jeg har ingen Stunder. Farvel og Tak!" sagde Rasmus med Munden fuld af Mad. Ved Middagstid naaede han en stor Landsby. Her gik han ind i den første Gaard og bad om lidt Mad. Manden tilligemed alle hans Folk sade om Bordet og søbede. Konen gik strax hen og skar en Stumpe til ham.

„Hvor er Du fra?" spurgte Manden og saae vist paa ham.

„Jeg er fra Risby."

„Fra Risby! Det er jo næsten tre Mil herfra. Har Dine Forældre sendt Dig saa langt bort for at tigge, Dreng?"

„Jeg har ingen Forældre."

„Ja saa har Du da vel Nogen, som Du er hos. Har de sagt, at Du skulde gaae her hen?" (Intet Svar).

„Naa! vil Du nu lukke Munden op strax, Din Hund, eller skal jeg have fat i min Pidsk?" Han rejste sig hurtig og rakte op efter Kjørepidsken, der laa under Loftet.

„Jeg rendte fra dem inat," sagde Rasmus grædende.

„Naa det gjorde Du! Det var da godt, at Du fik Munden paa Gang. Hvorfor rendte Du saa?"

„Jo, Kvinden, hun slog mig tilblods."

„Aa Sludder! Hvad skulde det kunne gjøre saadan en Tiggerunge, om ogsaa han fik Nogle paa Kassen Hør Niels," sagde han til Karlen, „træk ham strax hen til Sognefogden og bed ham fra mig om at transportere ham til Risby."

„Aa, lad det stakkels Barn løbe!" bad Konen.

„Gjør, som jeg har sagt!" befalede han Karlen. „Kan jeg være bekjendt at lade saadan en Landstryger løbe?"

„Der er Stumpen, min Dreng!„ sagde Konen venlig.

Da Rasmus var bleven ført bort, satte Gaardmanden sig ved Bordet igjen med et tilfreds Ansigt. Han var nemlig for kort Tid siden blevet Sogneforstander, og dette var hans første Bedrift. En halv Time efter kjørte Sognefogdens Karl ham til Risby. Den arme Rasmus! Han kom ellers aldrig ud at

kjøre og havde saa tidt misundt andre Folk denne Fornøjelse. Nu var han selv kommen ud at kjøre, men som en Slags Arrestant, og han sad og græd næsten hele Vejen. Da han kom forbi Udflyttergaarden, sad hans unge Ven udenfor og legede med de store Hunde. Saa græd Rasmus endnu mere og vedblev at see efter ham.

„Naar Du nu kommer hjem," sagde Karlen, „saa slaaer Kjællingen Dig vel ihjel. Men det var kanskee det Bedste for Dig, for saa fik Du det godt."

„Gjorde jeg det?" spurgte Drengen og foer op af dybe Tanker. „Ja saa gid hun vilde det!"

„Aa Snak, min Dreng! Du skal ikke være saa fortabt. Vorherre kan lave det meget bedre, end Du forestiller Dig. Tag Linerne, lad mig see, om Du kan kjøre."

Rasmus fik nu fat i Tømmen, og det morede ham da lidt. Imidlertid havde Karlen taget sin Pengepung op af Lommen. „See, her har Du en Mark; men Du maa ikke lade Kjællingen see hende. Naar Du nu bare faaer stridt, til Du bliver konfirmeret, saa har Du jo ikke nødig at være der længer, saa kan Du tjene, hvor Du vil. Det bliver nok Plaseer."

Efter at de havde naaet Byen, afleverede han Drengen til Sognefogden der. Denne fulgte ham strax hen til hans kjærlige Plejemoder, der som sædvanlig var ene hjemme. Uden at sige et Ord gik hun hen til Præsten og meldte, at nu var Drengen

kommet; hun havde i Forvejen anmeldt hans Bortgang. „Hun maa ikke straffe ham," sagde Præsten, „men Klokken 8 imorgen skal hun møde i Skolen med ham, saa skal han have Skolestraf."

Konen gik nu hjem med den Besked. Hun befalede derpaa Drengen at læse paa sin „Lejse", da han skulde i Skole den næste Dag. Mere fortalte hun ikke. Og Rasmus læste, saa det skraldede i Hytten. Næste Morgen, da han vilde gaae i Skole, blev han forundret ved at see, at Plejemoderen eftersaae ham, hvorledes han var vasket. Hun bad ham at toe sig bedre imellem Fingrene og bag Ørene. Da dette var gjort, „vandkjæmmede" hun ham med egen Haand. Han kunde dog aldrig begribe, hvad dette skulde betyde. Men da han tog sin Bog og gik, og hun fulgte med, da opsteg der mørke Anelser hos ham. Da de kom i Skolegaarden, betragtede de andre Drenge ham, som om de aldrig havde seet ham før. „See, der kommer han, der var rømt!" „Nu er han blevet til en Løbetosse!" „Ja, derfor skal han ogsaa have Skolestraf." Saaledes løde deres Bemærkninger. Konen stillede sig hen i en Krog med Rasmus og gjorde sig Umage for at see nedbøjet ud. Hun gned sine kolde, tørre Øjne; men forgjæves! der vilde ikke komme en eneste Taare. Nu bleve Børnene kaldte ind af Skolelæreren, Konen fulgte med. Foran Bordene var en højtidelig Opstilling af Sogneforstandere, Skolelærer og Præst. Rasmus blev kaldt frem.

Alle Børnene saae vist paa ham. Præsten begyndte Forhøret:

„Hvorfor løb Du bort fra Dine Plejeforældre? — Svar, Dreng! det raader jeg Dig."

„Jo — for — for hun slog mig tilblods," stammede Barnet forknyt.

„Hvad siger hun til det, Moer?" spurgte Præsten Konen.

„Aa Gud forlade ham, hvad han siger! han veed ikke, hvor stor en Synd han gjør. Skulde jeg slaae ham tilblods, jeg, som holder lige saa meget af ham som af mit eget Barn! Gud, hvor kan Du nænne at sige det, min søde Dreng!" Nu snøftede hun og tørte Næse, derpaa blev hun ved: „Det maae onde Mennesker have sat i ham, for han havde aldrig hittet paa det af sig selv; han er altfor godsindet til det."

„Det er slet ikke sandt, hun siger, for der sidder Blod paa min Skjorte endnu, see der og der," udbrød Rasmus grædende. „Og hun kan slet ikke lide mig, og jeg er heller ikke godsindet. Det er rigtignok ikke sandt."

„Gud maa vide hvor det Blod er kommet fra; for jeg veed det saamænd ikke," forsikkrede Konen.

„Ja, vi har hørt nok," sagde Præsten. „Det er jo aabenbart en lille Galgenfugl. Han løber bort fra den Kone, som er ham i Moders Sted, som holder ham ren og ordentlig; og han lyver

hende paa ovenikjøbet. Vil De straffe ham," sagde han til Skolelæreren.

Denne tog nu sin Tamp og begyndte. Men da Rasmus begreb, at der blev gjort ham Uret, og at han blev holdt for en Løgner, saa forsvandt hans Angest, men Vrede og Trods kom istedet. Han klagede sig ikke en eneste Gang. Endelig sagde Præsten, at det kunde være nok. Derpaa holdt han en Tale til Børnene og i Særdeleshed til vor lille Synder. Men det var Skade, at denne ikke hørte et Ord deraf. Han havde altfor travlt med at tænke paa Hævn. Uh! hvor han skulde prygle dem Allesammen, naar han blev stor, baade Præsten, Degnen, Sogneforstanderne og Konen. Ja, han vilde endog slaae Næsen tilblods paa dem. Jo mere han tænkte paa det, jo hidsigere blev han. Han knyttede de smaa Hænder og rystede af Arrighed. Nu forlode de Fremmede Skolen, og Religionsundervisningen begyndte. Men Rasmus tænkte fremdeles over sin Hævn. „Skal jeg bie, til jeg bliver stor! der er over ti Aar til. Nej, Nej! Jeg bliver maaskee aldrig stor. De siger jo, at jeg er lille af min Alder. Hvad skal jeg hitte paa? — — Jeg vil brænde vor Hytte af — ja og Skolen — og Præstegaarden. Jeg vil kjøbe Svovlstikker for min Mark. Saa kan de have det saa godt." Da han havde fattet denne gruelige Plan, blev han roligere og gottede sig ved Tanken om, hvorledes de Husvilde skulde gaae og klage sig og vride

Hænder. Og han skulde staae og lee ad dem indvendig!

„Det er oprørende! det er unaturligt!“ forestiller jeg mig, at Læserne sige. Hør et Ord, kjære Læser! Jeg nægter ingenlunde, at det er oprørende, men vel, at det er unaturligt. Det er desværre altfor naturligt og dertil ingen Sjeldenhed, hvad jeg fortæller. Husk paa, at vi af Naturen ere Vredens Børn, og vogt Dig saa for at opirre Dine Smaa, men fød dem op i Tugt og Herrens Formaning. Og seer Du engang et forladt Barn, der har det lige saa ondt som Rasmus, da forbarm Dig over det, at ikke det skal vederfares noget Værre; thi allevegne, hvor der vanker saa meget af Tugt og for lidt af Herrens Formaning, der er saadan en stakkels Sjæl i Fare.

Hver Gang Børnene havde Frihed den Dag, blev Rasmus begloet som et udenlandsk Dyr. De modigste Drenge kaldte ham for Løbetossen, og det blev siden hans Skolenavn. Imidlertid saae han stivt hen for sig og svarede aldrig et Ord, men tænkte paa sin skumle Hensigt. Endelig blev da den lange Skoletid forbi. Da han kom hjem, gik Konen bort, og Katrine indbød ham til at drage ud til Gjærdet, men han vilde ikke. Hun spurgte, om de skulde bygge Gaarde? Heller ikke. Han tænkte jo netop paa at rive ned. Næste Dag, naar han skulde ud at tigge, vilde han gaae til Nabobyen, hvor der boede en Spækhøker. Der vilde han kjøbe

Svovlstikker for hele Marken; og saa, Natten efter, vilde han gjøre Fyrværkeri. Efter en Nat, der gik hen med urolig Søvn og stærke Drømme, sad han op tilligemed Solen. Konen sagde, at han skulde ud at „bede om Mad," han fik Posen og begav sig paa Vejen. Det var en dejlig Sommermorgen, og Duggen laa endnu paa Græsset. Rasmus havde aldrig hørt tale om det Yndige ved Fuglesang, ved Blomsterduft eller ved Solens Spil i Dugdraaberne, men alligevel blev han fortryllet deraf. Naturens Friskhed opfyldte hans Bryst, han blev saa glad, uden at vide hvorfor. Havde han kunnet en Morgenpsalme, da havde han vist sunget den; men da han ingen kjendte, maatte han nøjes med at raabe „Hurra, Hurra!" Det var nu hans Lovsang.

Da han var naaet et Stykke udenfor Byen, saae han en halvgammel Mand sidde paa Grøftekanten og spise paa noget Tørmad. Rasmus bød Goddag og vilde gaae videre, men Manden vinkede ad ham:

„Er Du fra Risby, min Dreng?"

„Ja jeg er."

„Kan Du sige mig, om der er nogen rige Folk i den By?"

„Ja, der er Peder Jensen og — Hans Hansen, og — og Jørgen Jakobsen — og — ja, der er saa mange."

„Er de noget gode? — Kom og sid hos mig.

Vil Du have denne lille Stumpe? — Troer Du, der er noget Godt ved dem, min Dreng?"

„Hm, ja jeg veed ikke. Jeg faaer da altid Mad, naar jeg kommer hos dem og „be'er om"."

„Naa Du gaaer ogsaa og „be'er om." Herregud! jeg havde dog ikke troet, at jeg skulde komme til det paa mine gamle Dage."

„Hvad! gaaer I ogsaa og beder om Brød?"

„Nej, min Dreng, jeg beder om Penge, for jeg skal sige Dig, Alt, hvad jeg ejede og havde, er brændt op for mig."

„Brændt op!" gjentog Rasmus ganske slaaet og blev rød i Hovedet.

„Ja jeg syntes aldrig, at jeg havde fornærmet Nogen, men det traf sig, at vor Moer blev Uvenner med vor Nabokvinde om deres Høns, og hun gjorde os den store Ulykke at sætte Ild paa Huset. Vi vare nær blevne brændte levende Allesammen, for det var midt om Natten — Hvad! jeg troer, det gyser i Dig, mit Barn! Ja, det er ogsaa til at være bange for; det er vist. Men see, nu sidder hun da ogsaa i Tyvehullet og kommer maaskee til at miste Hovedet; for Vorherre sørger da altid for, at saadan en gruelig Synd bliver straffet. Og nu gaaer jeg og samler lidt Penge sammen til Klæder og Boskab, for jeg havde ikke assureret. Hvad river Du saadan i Lommen efter, min Dreng?"

„Hør, der har I en Mark til Hjælp. Værs'god."

„Nej, jeg vil saamænd ikke tage hende fra Dig. Du har vel ikke saa mange af dem?"

„Nej, jeg har ikke flere, — men I skal tage hende; jeg har ikke Noget at bruge hende til. Hører I!" sagde han heftig.

„Du er en underlig Dreng, saa ivrig Du er. Hm, Du er da vel kommet ærlig til Markskillingen?"

„Ja jeg er, rigtig; for der var en Karl, som gav mig hende den anden Dag. Det er sandt!" forsikkrede han og saae Manden ærlig ind i Øjnene.

„Ja, saa faaer Du saamange Tak, min Dreng. Gud velsigne Dig og gjøre et retskaffent Menneske af Dig. Farvel, mit Barn!" sagde han, idet han tog Rasmus i Haanden; derpaa rejste han sig og gik. Drengen saae efter ham med Taarer i Øjet. At den gamle, velklædte Mand havde nedladt sig til at tale med ham, var en usædvanlig Ære. Det var desuden blevet klart for ham, at han var bleven frelst fra en skrækkelig Forbrydelse ved Mandens Fortælling. Og den Velsignelse, han fik tilsidst, smeltede hans Hjerte aldeles. Det stakkels forladte Barn var jo kun vant til Forbandelser. „Ja, jeg vil være et retskaffent Menneske, og saa vil Gud velsigne mig. Hurra!" raabte han og begav sig sjæleglad paa sin Tiggervandring igjen. Naa! sikken en toppet Pose han bragte hjem med sig den Aften og desuden kjønne Blomster til Katrine.

Nu skulde jo vor lille Fyr til at være retskaffen.

Det er jo en Kunst, som kan give store Folk nok at bestille, derfor var det da ikke saa underligt, at det blev besværligt for Rasmus, som desuden knap vidste, hvad det var. At gaae den lange, udslagne Dag med Posen i Haanden, det var til at blive kjed af. Det var ikke godt at lade en Leg fare, naar der tilbød sig Kammerater. Saa blev jo Posen ikke fuld, og saa skulde der Dask til, det var i sin Orden; men det tænkte man ikke paa førend paa Hjemvejen. Det var da heller ikke saa lige en Sag for ham, at tie stille henne imellem Skolebørnene, naar de kaldte ham Løbetossen; det var mere fristende at hævne sig ved at skjælde igjen, naar det var store Drenge, eller ved at banke dem, naar det var smaa. Men Enden herpaa blev, at Skolelæreren lagde Mærke til, at Rasmus altid var med, naar der var Slagsmaal og Spektakler i Fritiden. Da nu Læreren aldrig fik opdaget den rette Sammenhæng, blev han Drengen mere fjendsk og straffede ham baade tidt og haardt. Derfor blev Skolelivet rigtig tungt for vor Rasmus, og det var kun med Uvillie, at han gik derhen. Hjemme var det ogsaa rent galt. Plejefaderen var kommet fra sin Husbond i Utide. Nu var han tilstede i Huset hele Dagen, og da han ikke havde Andet at bestille, kan man jo ikke fortænke ham i, at han jævnlig bankede Drengen; saa gik da Tiden med det. Saaledes saae det ud for Rasmus ved Vin=

terens Nærmelse. Gud veed, hvorlænge han kan holde det ud?

---

Efter at vi have opholdt os saalænge ved en ussel Straahytte, skulle vi nu fortælle om en smuk Bondegaard. Saadan en Forandring maa fryde, skulde man haabe! Gaarden ligger ude paa Marken, omtrent et Bøsseskud fra Landevejen, og en Poppelallee fører derop. Væggene skinne saa hvide, Porte og Luger ere velbestrøgne med Kultjære, men Stuelængen er, til Forskjel fra andre Bøndergaarde, malet gul. Vi ere egentlig komne forbi Gaarden før, men dengang fik vi ikke Stunder til at see paa den. Det er heller ingen slet og ret Bonde, her boer, thi det er en Sognefoged og Dannebrogsmand. Vi maae see indenfor hos ham en Aften i Oktober. Hele Familien er samlet i Dagligstuen. For Bordenden sidder Sognefogden, det er en halvgammel Bonde, en kraftig, rødmusset Mand, godmodig, men dog med et tydeligt Anstrøg af Vigtighed. Denne viser sig i hans langsomme, værdige Maade at tale paa. Endskjøndt han er i sine daglige Klæder, seer man dog det hædrende Baand i Knaphullet. Kunde vi faae ham til at slaae Frakken tilside, vilde vi ogsaa finde en Stump Baand i Vesten, og dersom han vilde kaste baade Frakke og Vest, skulde dog Baandet ikke mangle i Nattrøjen. Denne tilsyneladende Overflødighed af Baand var i

Grunden nødvendig, thi sommetider arbejdede Manden uden Frakke, ja endog uden Vest. Dersom nu fremmede Personer fik ham at see i en saadan ufuldstændig Paaklædning, og der ikke var Ordensbaand i Knaphullet, saa kunde de jo ikke faae at vide, at han var Dannebrogsmand, da han var altfor beskeden til at fortælle det til Alle og Enhver. Han havde da ogsaa ærlig fortjent sit Kors; thi han havde faaet det for at opdage en hel Tyvebande. For Øieblikket er han ifærd med at studere Lovkyndighed. En Fremmedordbog ligger opslagen ved Siden. I Nærheden af ham sidder hans eneste Søn, Frederik, en trivelig, hvidhovedet Dreng paa 9 til 10 Aar. Han skulde egentlig læse i en Lærebog, men han er søvnig og nikker engang imellem. Fruentimmerne opholde sig i den nærmeste Omegn af Kakkelovnen; de bestaae af Konen og to Piger, som alle snurre med Rokken. Konen er forsynet med et Tørklæde, der er svøbt om Huen og bundet i en Knude ovenpaa, hvilket gjør, at hun seer ældre ud, end hun er. Ellers seer hun saa inderlig god ud. Fruentimmerne have deres eget Lys i en Stage af Træ, der staaer paa Gulvet og er vel halvanden Alen høj, den hedder en Lyskjælling. Til det Selskab har Karlen i Gaarden sluttet sig; han sidder og karter. Hans Madmoder har nemlig fortalt ham, at dette er meget sundere end at række Bænke eller at rende i Byen til Drik og Kortenspil. Desuden har hun

lovet ham en ny Vest for hans Aftenarbejde, thi Natten er jo ellers hans egen.

„Ja, I kan troe, Haarene rejste sig paa mit Hoved," sagde han, thi han var midt inde i en Spøgelsehistorie, „hvergang jeg skulde igjennem den Skov, endskjøndt jeg aldrig hørte eller saae Noget."

„Aa, det var vel Løgn," mente en af Pigerne. „Min Faer siger, at han har aldrig seet Spøgeri, og han har dog færdedes saa tidt om Natten efter Midnat."

„Ja Din Faer veed ikke Alting, men Knejse-Klaus, der tærskede for os, bandede da saa myrdelig paa, at en Nat, han gik der, saa brasede og buldrede der Noget forbi ham, ligesom det kunde være et farlig stort Kre'tur. Og længe efter kunde han høre, at Buske og Grene brækkedes, hvor det kom frem; men han kunde Ingenting see."

„Det har vel sagtens været et Færdsel. Saadan Noget er der saamange Steder, men det gjør ikke Noget, naar bare man passer sig selv," bemærkede Konen.

„Naa," fortsatte Karlen, „Klaus han blev jo da rent kulret over dette hersens, og —"

„Uh! Søren! Du maa ikke fortælle mere!" sagde den anden Pige, ganske bleg. „Jeg hørte, der var Noget, som tog i Porten. Hør! Hundene gjøer! Vær stille lidt! Uh dog!" Rokkene standsede.

„Det er vel Nogen, som kommer," mente Konen.

„Jamen Klokken er jo næsten Ti," svarede Pigen.

Alle lyttede nu, men der var Ingenting at høre. Pludselig lød der et vældigt Dunder imod Stuedøren. Pigerne skreg. Karlen sprang op og løftede Karterne truende. Drengen blev lysvaagen og løb hen bag Moderen; men Sognefogden rejste sig og skred besindig hen imod Døren. Dog inden han naaede derhen, blev den lukket op, og ind traadte vor lille pjaltede Ven Rasmus med sin Pose i Haanden; han var ganske forpustet og fortumlet.

„Hvad er Du for En, der kommer og gjør Allarm om Natten?" spurgte Manden med Dommerstemme.

„Jeg — jeg vilde bare bede om et Stykke Brød, og — og saa faldt jeg over Noget, der stod i Forstuen," stammede Drengen.

„Hvor er Du hjemmehørendes?"

„Jeg er fra Risby."

„Du er jo taabelig at gaae saalangt bort; Du kan jo knap komme hjem til Midnat."

Nu rejste Konen sig op for at skjære Mad. Sognefogden tog igjen fat paa sin Bog, og Folkene paa deres Arbejde, medens de „begrinede" hverandre over deres Skræk.

Sønnen listede sig derimod hen til den fremmede Dreng og sagde:

„Det var jo Dig, som bad mig om et Stykke Mad, en Morgen da jeg skulde ud at flytte."

„Ja, det var," svarede denne. „Jeg var rendt fra vore Folk, fordi Kvinden havde slaaet mig tilblods; og nu er jeg rendt igjen, for jeg kan ikke nære mig. Men hør! Du maa ikke sige det til Nogen."

„Nej jeg skal ikke. Du kan jo blive hos os."

„Ja, Gud give, jeg maatte, men det er ikke saa vel. Bare jeg endda kunde faae Lov til at blive her i Nat. Sig det til Din Moer — for det er saa silde."

„Hvad, er Du kjendt med den Dreng, Frederik?" spurgte Konen, da hun lagde Mærke til Børnenes fortrolige Samtale.

„Ja, jeg er, Moer. Han siger, at han vilde gjerne ligge her i Nat, for det er saa silde at gaae."

„Nej, det kan da ikke gaae an, for saa veed hans Forældre jo ikke, hvor han er blevet af."

Nu gik Frederik hen til sin Moder, tog hende i Forklædet og smaahviskede:

„Jo, Moer, maa han ikke nok ligge ude i Karlekammerset! Det er saadan en rar Dreng; han skulde hjælpe mig at drive Køerne ud imorgen tidlig. Hvad, Moer?"

„Aa, Du er en lille Tosse!" svarede hun. „Kan det hindre noget, vor Faer, at Drengen ligger her inat?"

Manden saae op fra sin Bog: „Hvad siger Du, Moer?"

Da Konen havde gjentaget det, svarede han:

„Ja, jeg kan ikke huse og hæle pasløse Personer, jeg skulde jo paa Embedsvegne anholde dem. Hvor stor er Din Anciennitet, Søn — hvor gammel er Du?"

„Ti Aar."

„Hm, ja, saa er han under fremmental Laugsalder. Ja, saa kan det gaae, Moer."

Nu satte Rasmus sig sjæleglad hen paa Bænken og aad sin Stumpe, medens Frederik stod foran ham og fortalte om alle deres Køer og Heste. Ude i Karlekammeret blev der altsaa redt Seng til Rasmus, og snart efter gik hele Gaardens Mandskab til Ro. Om Morgenen tidlig den næste Dag stod Karlen op, men det hørte Drengen ikke noget til. Kort efter kom Frederik springende derud. „Rasmus, Rasmus! sid nu op, nu skal vi ud med Kvæget!" Han slog da Øjnene op, sprang ud af Sengen og kom hurtig i Klæderne; han havde ikke saa mange.

„Sikken en Skjorte Du har, Rasmus, og der er jo saamange Huller paa Dine Buxer. Hvorfor skal Du gaae med saadanne Klæder?"

„Jeg har ingen andre."

„Kom nu ind og faa Davre."

Da de andre Folk vare færdige, blev der sat et lille Fad Mælkoggrød til disse to Smaafyre. Det kan nok være, at det smagte Rasmus. Derefter fulgtes de over i Stalden og lukkede Kvæget ud, hvorpaa de drev det i Marken med deres lange

Pidske. De sloge Skrald, de hoppede og sprang, og de sang, saa det skingrede i den klare Morgenluft. Det var rigtignok en Fornøjelse, især for Rasmus. Det er nu ogsaa en af de mange Velsignelser, som Gud har givet Børnene, at de kunne nyde Øjeblikkets Glæde uden Sorg for Fremtiden.

Da Frederik ikke var synderlig kjendt med at bygge Huse og Gaarde, underviste Rasmus ham i denne Kunst, og Tiden gik dejlig for dem derude.

„Nu er det snart Middag," sagde Frederik og saae op imod Solen, „saa kommer Lillepigen og løser os af, og saa skal vi hjem. Vi skal have Vælling til Middag, det sagde Moer."

„Ja, saa kommer jeg nok til at pille af," svarede Rasmus med et dybt Suk.

„Nej, Du maa ikke! Du skal blive hos mig, Rasmus!" sagde Frederik og slyngede sine Arme om hans Hals.

„Ja, jeg vilde saa gjerne; men jeg faaer ikke Lov til det, det veed jeg. — Jo hør! vi kan bilde dem ind, at jeg er bleven syg."

„Men det er jo ikke sandt!"

„Hvad gjør saa det? Saa faaer jeg nok Lov til at blive lidt."

„Nej, det kan ikke gaae an, for saa bliver Vorherre vred paa os, det siger Moer. Hun kan ogsaa see paa mig, naar jeg lyver, for saa bliver der en sort Plet i min Pande. Men nu gjør jeg det aldrig

mere. Det er ogsaa Synd, for Vorherre er saa god ved os."

„Ja, imod Dig, men ikke imod mig."

„Jo, Moer siger, at han er god imod os Alle."

„Naa! ja saa kommer jeg da til at gaae min Vej fra Dig."

„Nej, Du maa ikke!" sagde Frederik raadvild og grædefærdig.

„Hør! Du maa ikke græde. See, der kommer Pigen! Lad os nu følges ad hjem. Saa bliver jeg ude i Stakhaven, og saa kan Du gaae ind og sige til Din Moer, at jeg er rendt fra nogle slemme Folk, og at Du vilde saa gjerne have, at jeg skulde blive hos Jer."

„Ja, ja! jeg skal nok faae Lov til det."

Som sagt, saa gjort. Da de kom hjem, fik Frederik sin Moder ud i Kjøkkenet, der maatte jo Ingen høre det; og her talte han sin Vens Sag saa godt, at Moderen sagde Ja; men det kom jo an paa Faderen. Nu blev da Dannebrogsmanden kaldt ud til Raadslagning, og da der var et godt Hjerte under de mange Ordensbaand, bevilgede han, efter en lang juridisk Tale, Frederiks Andragende. Neppe havde Sønnen forstaaet, at han fik Ja, førend han sprang ud ad Kjøkkendøren, over Stengjærdet ind til Rasmus og bragte ham med Stolthed ind i Dagligstuen. Rasmus, der knap kunde troe sin Lykke i Førstningen, blev saa glad, at han næsten ikke kunde gjøre Noget ved den gode Vælling. De vare

ikke længe om Maaltidet, men sprang snart lystig afsted igjen ud i Marken; der kunde de jo bedst sludre og lege.

---

Og nu begyndte der nogle gode Dage for Rasmus. For dette Barn, som aldrig havde kjendt Andet end Fattigdom, Urenlighed, Strid og Haardhed, var det, som om han var kommen i Paradis, da han blev hjemme i dette fredelige, hyggelige og velhavende Hus. Han fik hele og rene Klæder, som havde tilhørt en afdød Søn. Han fik Tilhold om at vaske sig hver Morgen. „Du er jo en pæn lille Dreng," sagde „vor Moer," „Vorherre har saamænd ingen Skyld; men Du maa ogsaa selv holde Dig ren og ordentlig, ellers kan vi jo ikke have Dig." Og det var en Formaning, som kunde virke. Nu blev han ogsaa indmeldt i Byens Skole, men den første Dag, han kom hjem derfra, kunde Konen see, at han havde grædt. Hun spurgte, om Drengene havde gjort ham Fortræd. Nej, de havde da ikke. Da hun blev ved at spørge, fik hun at vide, at Degnen havde fortalt om Gud i Himlen, som havde taget sig paa at være Fader for alle smaa, faderløse Børn; og at han var saa god, saa ingen Mennesker kunde begribe det; og at han var saa rig, at der var ingen Ende paa det. „Saa kunde jeg ikke lade være at græde," sluttede Rasmus.

„Havde Du da aldrig hørt det før, min Dreng?"

„Jo, men det var først idag, at jeg blev rigtig klog paa det."

„Ja, det er en god Mand, vor Degn; husk Du bare paa, hvad han siger."

Det var mærkværdigt, saadan en Lyst Rasmus nu fik til at lære, baade hjemme og i Skolen, thi der var en livlig og venlig Tone imellem Børnene og deres Lærer. Rasmus havde egentlig et godmodigt Sindelag, men det kunde aldrig have udviklet sig i hans forrige Hjem. Han havde vel, ligesom andre Børn, følt Trang til at vise Velvillie, men var kun bleven mødt med Had. I Risby gik han for at være et lille Skarn og var det vel ogsaa; men her hos Sognefogdens var han paa en kort Tid bleven afholdt af Alle. Det kunde jo ikke undgaaes, at der undertiden opkom en lille Trætte imellem ham og Frederik, der var noget forkjælet; men naar han var altfor urimelig, truede Rasmus med, at han vilde løbe sin Vej, saa hjalp det altid.

---

En fjorten Dages Tid efter Rasmus's Ankomst var Familien samlet en Aften ved deres sædvanlige Sysler. Sognefogden alene manglede, han var i Kjøbstaden. Karlen lyttede med spændt Opmærksomhed efter hver Vogn paa Landevejen, thi han skulde jo i Hast ud at spænde fra, naar „vor Faer" kom.

Endelig rumlede da en Vogn ind ad Porten, og nu styrtede baade Karl og Drenge ud ad Døren, ligesom det var Livet om at gjøre. Vor Moer skyndte sig at dække Bord med varme Raamælkskager, det var Noget, som Manden kunde tygge, mente hun. Nu aabnede Rasmus Døren, og ind traadte den mægtige Sognefoged med stor dekoreret Overfrakke paa, med store Pakker af Bønner og Sukker i Haanden og „med Rimfrost i de dunkle Lokker." Det var tydeligt at see, at han var i ondt Lune, men Konen tænkte, at det kom af Kulden og af den lange mørke Kjøretur.

„Er Du forfrossen, vor Faer?" spurgte Konen, idet hun skilte ham af med Overfrakken.

„Ja, ganske fri er man ikke, Moer; det var ogsaa to Graders Frost paa Kjøbmandens Thermopeter; det er da nok paa denne Aarstid. Har der været noget Juridisk i min Fraværelse?"

„Nej, der har ikke. Spis nu, mens de er varme, vor Faer."

Saa begyndte han da. Nu kom Folkene ind, og efter at de havde faaet sig en „Nævefuld Varme," gik de til deres Arbejde igjen. Da Sognefogden havde spist i al Stilhed, bad han Konen tage af Bordet, hvorefter han satte Briller paa Næsen og drog et Brev op af Lommen, som han gav sig til at læse.

„Kom herhen, Rasmus Olsen!" sagde han pludselig.

Alle bleve forundrede over denne højtidelige Fremkaldelse; men Rasmus, der ikke var bange for Manden, gik derhen.

„Staa der, Søn! Jeg skal have komfunderet Dit Udseende med dette Signalement. Brun af Haar. Ja. Ditto af Øjne. Ja. Bleg af Ansigtsfarve. Ja, det passer forbandet godt. Lille af sin Alder, 10 Aar, og hedder Rasmus Olsen. Hm! Saa maa jeg paa Embedsvegne tilspørge Dig, om Du er 10 Aar, om Du lyder Navnet Rasmus Olsen og aldrig har hedbet Andet?"

„Nej, jeg har ikke," sagde Rasmus smilende, thi han ansaae det Hele for en lille Komedie.

„Man leer ikke under Poletiets Exameneren. Men hør nu: Alle og Enhver, som maatte antræffe nævnte Person, anmodes om uopholdelig at lade ham transportere til Risby og aflevere ham til Sognefogden dersteds. — Kan Du forstaae det, Søn?"

„Skal jeg kjøres til Risby?" spurgte han blussende rød.

„Ja, Du skal, min Dreng. Dette Sekkelær er om Dig."

„Nej, nej! Lad mig blive her!" raabte Barnet og brast i en voldsom Graad. Nu kunde han nok lade være at lee.

„Min lille Dreng!" sagde Sognefogden, og hans Øjne begyndte at blive vaade, til stor Skade for Værdigheden. „Min lille Dreng!" gjentog han

og trak ham hen til sig, „vi maae jo lyde Øvrigheden; det veed Du da nok. Kjender Du Herredsfogdens Navn? See, det er ikke nogen Fuldmægtigs Navn med „const." under; nej, det er hans eget. Vi maae sandelig lyde."

Da kom Frederik til, nu først forstod han Sagen. Han græd og klyngede sig til Rasmus, derpaa omfavnede han Faderen og bad for sin Ven; men den stakkels Lovens Tjener maatte gjøre sig lige saa haard som hans Herre. Det Eneste, han kunde udrette for sine Drenge, var at græde med. Hele det øvrige Mandskab holdt op med Arbejdet og saae bedrøvede paa, hvad der foregik. Nu rejste Konen sig og gik hen til Bordet. „Hør, Børn!" sagde hun, „I maae ikke saadan græde og skabe Jer. Du er jo da ingen Steder kommet endnu, Rasmus. Vorherre kan saamænd nok opvække Raad for Dig, min Dreng. Du sagde jo selv, den anden Dag, at han var saa god, og Du har jo ogsaa havt store Prøver paa det. Men nu er det ikke værd at snakke mere om det iaften, og saa tage vi fat igjen, hvor vi slap."

Ja, de gjorde jo rigtignok Alle, hvad hun sagde, men det gik ikke fra Haanden, og det var ikke til at tænke over, at der kunde blive noget „Humør" den Aften. Tiden gik kun langsomt, men den gik dog. Da Ægtefolkene ved Sengetid bleve ene, sagde Konen:

„Hør, vor Faer! Du tænker da vel ikke paa

at aflevere Drengen, saa han skal komme til det Rak igjen, der vare saa slemme imod ham?"

„Tænker paa det, Moer? Det er jeg nok nødt til at tænke paa. Skal jeg ikke lyde Autorerne, Moer, paa Embedsvegne!"

„Aa Snak! det gaaer vel ikke saa strengt til. Du kan jo ogsaa selv godt lide Barnet."

„Moer! Du kjender ikke det Juridiske; det spørger ikke om, hvad vi kan lide. Husk paa, at jeg som en dekereret Mand allerede har prosteveret mig, da jeg tog ham. Skulde jeg nu beholde ham, da der er kommet Stikbrev, og da jeg paa Embedsvegne skal transbetere ham. Nej Loven, hun er ikke til at spøge med, maa Du troe."

„Jamen hør! Du kan magelig tage hen til Risby og snakke med Præsten og Sognefogden, og dersom Du saa byder Dig til at beholde Drengen, til han bliver konfirmeret, saa skal Du see, der bliver aldrig en Bitte ivejen."

Hun rykkede altsaa nærmere ind paa Sognefogden. Han vilde egentlig gjerne beholde Rasmus; men fremfor Alt vilde han dog forherlige Loven. At denne skulde lide et Nederlag, og det i hans Person, det var dog altfor galt. Han tog det nu fra en anden Side:

„Ja, det er godt nok, Moer, men betænk, at hvad han koster os, det gaaer fra Din egen Søn. Og hvem kan saa vide, hvad han bliver til i Tiden; man veed ikke, hvad Pøbleri han er kommet af.

Maaskee han bliver til en Bakkerbond og løber fra os med; saa kan vi gjerne faae hundrede Komedier for hans Skyld. Har Du tænkt paa saadant Noget, Moer?"

„Nej jeg har ikke, for naar man vil gjøre noget Godt og betænker sig saalænge, saa bliver det til Ingenting. Men har Du betænkt, Faer, hvad Vorherre siger: at hvad vi gjøre mod en af hans mindste Brødre, det er, ligesom vi have gjort det mod ham selv. See! det kommer mig for, at vi give alt for Lidt bort, vor Faer. Hvad er det, at vi giver et fattigt Menneske et Stykke Mad; det er jo Noget, vi aldrig kan savne, da Gud har velsignet os med Saameget. Nej, lad os nu beholde Drengen, det er da lidt Mere. Vi kan jo desforuden have megen Nytte af ham, og Frederik har jo heller ingen Andre at lege med."

„Jeg mener, at man skal passe paa, hvad man har, især naar man har stridt saa haardt for det, som jeg og Du har maattet."

„Ja, hvad troer Du vel, at alt vort Slæb havde hjulpet os, naar ikke Gud havde været med os?"

„Hm, hm! ja ja, Moer! — men det juridiske Ansvar!"

„Aa, nu vil jeg aldrig høre et Ord mere om det Juridiske. Men saa er vi jo enige. Ikke sandt, vor Faer?"

„Ja, i Guds Navn, lad saa det gjælde — Hm! men det er nok ellers Sengetid, Moer."

„Ja, jeg skal bare ud at forvare Ilden," sagde hun og gik ud i Kjøkkenet. Men med det Samme sprang hun ud i Karlekammeret.

„Sover Du, Rasmus?" spurgte hun.

„Nej, jeg kan ikke falde isøvn" svarede han forknyt.

„Hør, nu har jeg gjort det ud hos vor Faer, at Du maa blive her. Kan Du saa see, hvor god Vorherre er imod Dig! Tak ham nu for det og sov saa rolig. Godnat, min Dreng!"

Den næste Morgen kjørte Sognefogden til Risby for at ordne Sagen med Forstanderskabet. Da han kom til Præsten, sendte denne Bud efter et Par af de nærmeste Forstandere. Der var ellers ikke det Mindste ivejen for, at Sognefogden kunde faae Lov til at forsørge Drengen. Men da han nu skriftlig havde forpligtet sig dertil, begyndte Mændene at fortælle om Rasmus's Udyder og ønskede vor Dannebrogsmand spottende til Lykke med Handelen. Da begyndte det at pirre ham i Panden, og han holdt følgende Tale til dem: „I griner, gjør I; men I skulde skamme Jer, skulde I. Hvordan har I baaret Jer ad med Drengen! Synes I, det er at prosketere et fattigt Barn, som I skulde have Tilsyn med paa Embedsvegne! Men jeg vil ikke lade mig affektere af Jer; for I er det ikke værd."

Med disse Ord gik han majestætisk ud og slog Døren haardt i.

Da han kom hjem, sad hans Folk og fik Middagsmad. Han skred hen til Rasmus, lagde sin tunge Haand paa hans Skulder og sagde:

„Hør nu, Rasmus Olsen! Nu har jeg kjøbt Dig løs fra Risby og faaet Grovheder og Imperdenæser for Din Skyld. Lad mig nu see, at Du opfører Dig saadan, at jeg ikke skal komme til at fortryde Handelen. Lover Du mig det?"

„Ja, jeg gjør," svarede Drengen med Melgrød i Munden.

„Saa giver Du mig et Haandgemæng derpaa!"

Efter at han havde rystet Drengens Haand, gik han hen og satte sig paa det tomme Højsæde, hvorpaa han med meget stor Alvorlighed gav sig til at søbe Melgrød.

---

Saa kom Vinteren. Alle Blomsterne vare baade døde og begravede. Da de levede, overgik de Kong Salomon i Herlighed og Pragt, nu da de vare døde, havde de ogsaa faaet Ligklæde, der var hvidere og finere end nogen hensovet Fyrstes, thi Sneen dækkede deres smuldrende Levninger. Men Blomsterne paa Peder Jensens Gjærde? Ja, det var gaaet dem som de andre. Rasmus tænkte sommetider med Vemod paa sine afdøde Venner

derude og med Længsel paa den lille Katrine; men det var da kun en flygtig Tanke; han havde det alt for godt til at blive sørgmodig. „Bare nu Vandingen kunde bære!“ ønskede Drengene hver Dag. Det varede da heller ikke længe, inden dette Ønske blev opfyldt, og nu skulde de da rigtig „feje“ en Middag i Fritiden. Men hvad skete! Der kom en streng Befaling fra Sognefogden om at „entholde“ sig derfra. Ja, der var ikke Andet for end at lystre. Men om Aftenen, da de skulde vande Kvæg, var Sognefogden borte. Frederik stod ved Landkanten og kastede lystne Blikke ud over den glatte Is. Pludselig gaaer han baglængs, tager Tilløb og slaaer en Feje helt over til den anden Side; derpaa tilbage igjen, og nu blev han ved, da han engang havde faaet Blod paa Tanden. Saa kunde Rasmus da heller ikke lade være, og det gik snart lystigt, endskjøndt Isen gik som et Lagen under dem. „Hør, han knager!“ sagde Rasmus lidt betænkelig. „Saalænge han knager, holder han,“ svarede Frederik og blev ved. Men engang da han stod og stampede, for at overbevise sin Kammerat om Isens Styrke, holdt den pludselig op at knage og sank med den lille Vovehals. „Rasmus, jeg drukner! Rasmus!“ fik han netop raabt, inden han sank. Rasmus, der stod paa Landet, var hurtig derude, tæt ved Hullet, kastede sig ned paa Isen og fik ogsaa fat i Frederiks Haand, da Vandet just havde løftet ham i Vejret; han be-

gyndte at drage ham til sig — da brast ogsaa Isen med ham. „Aa, Gud hjælpe os!" raabte han fortvivlet. Begge Drengene omslyngede hinanden, og Vandet lukkedes over deres Hoveder.

Men Karlen, der hørte, at Kvæget gik og spøgede i Stalden, fordi det ikke var bundet ind, undrede sig over, hvad Drengene dog tænkte paa. Han gik da derind og saae efter dem ud ad den modsatte Dør i det samme Øjeblik, som Rasmus's Hoved dukkede under. I en Fart rendte Søren ud paa Vandingen. Isen gik itu for hvert Trin, men han vidste, at han kunde bunde overalt. Han fik fat i begge Drengene og slæbte dem til den nærmeste Landkant.

Rasmus kunde da til Nød gaae, men Frederik var bevidstløs. Saa tog Karlen den Ene paa Armen og den Anden ved Haanden og gik ind i Stuen. „Gud hjælpe mig, er mit Barn dødt!" raabte Konen og slog Hænderne sammen i Forfærdelse. Men hun fattede sig hurtig og begyndte at rive Klæderne af ham. „Læg ham paa Maven, han er slet ikke død, men han har slugt en Hoben Vand," sagde Karlen. Efter at der var løbet en Mængde Vand af Halsen paa ham, viste han tydelige Livstegn. Nu tog hun det øvrige Tøj af ham og bar ham i sin Favn hen i Sengen. „Men denne herfens har ogsaa været i", sagde Søren og pegede paa Rasmus, der stod og rystede af Kulde. „Aa Gud! nu seer jeg det først, han er jo næsten

ogsaa død!" sagde Konen og gav sig ilav med ogsaa at klæde ham af hvorefter, han kom iseng til Frederik. Karlen gik ud til Køerne. Da Drengene havde ligget noget, og Blodet var kommet i Omløb igjen, faldt de begge i en rolig Søvn. Konen listede sig hen, trak Omhænget tilside og lyttede efter deres Aandedrag. Hun foldede sine Hænder og sagde: „Min Gud og Fader! det er dog sandt, at de smaa Børns Engle staae altid for Dit Aasyn og ere færdige til Hjælp paa Jorden. Hvordan skulde det ellers have gaaet med disse — og hvordan skulde det have gaaet med mig! Men hos Dig er der Hjælp og Forbarmelse."

Da Sognefogden kom hjem og fik at vide, hvad der var skeet, blev han meget vred og sagde:

„De skal straffes imorgen, fordi de har overtraadt mit Tilhold; de skal straffes exemplaritter, Moer! Veed Du, hvad det betyder, Moer?"

„Nej jeg veed ikke, og jeg bryder mig heller ikke om det, for de skal ingen Straf have; de har faaet Straf nok."

„Jamen de har jo trodset min allegoriske Befaling!"

„Ja, tak Du bare Gud, forbi Din Søn lever, og lad saa det være godt."

Manden brummede endnu lidt, men saa holdt han da op, da han saae, at der var Ingen, som brød sig om det.

Den næste Morgen, da Børnene vaagnede op,

saae de forundrede paa hinanden, indtil de begyndte at mindes deres Eventyr. Konen gik nu hen til dem med tørre Klæder og formanede dem mildt, men alvorlig, om at vogte sig i Fremtiden og bad dem om at takke Gud for deres Frelse. Nu sad de op. Da fortalte Frederik, hvorledes Rasmus havde vovet sit Liv for ham.

„Det var kjønt af Rasmus; det havde Du vel ogsaa gjort for ham, min Dreng?" sagde Konen.

„Ja — hør, Moer," hviskede han, „maa jeg give ham den nye Enesteskilling, som jeg fik af Jer den anden Dag?"

„Ja, Du maa saamænd," sagde Moderen smilende og vidste ikke rigtig, om hun skulde lee eller græde.

Nu hentede han Skillingen til Rasmus, der blev meget fornøjet over den blanke Mynt.

„Naa, min Dreng! nu faaer Du nok Redningsmedalen," sagde Manden.

---

Saa kom da Julen. Lille Juleaften, henad Skumringen, brasede Ilden lystig i Sognefogdens Kjøkken. Konen bagte Æbleskiver, og der skulde mange til. Da Drengene vare færdige med at sysle, var det omtrent mørkt, og de saae igjennem den aabne Kjøkkendør „vor Moer" i straalende Belysning. Men hvad der især gjorde Indtryk paa

[illegible]

Da den var spist, sagde [illegible]

[illegible]

og sagde: „Der, [illegible]

[illegible]

See, den Aften [illegible]
men saa Juleaften! Da [illegible]
andre Folk traadte ind i Stuen, [illegible]
givet Kreaturet Helligaftensgløt, [illegible]
[illegible] saa vidunderligt, [illegible]

[illegible]

dertil hørte. Imellem dem stod to store Fade med Sylte ɔ: Flæsk, som har ligget i krydret Lage. Og saa Rødbeder i Underkopper, Sennop i Overkopper, Salt i kulørte Saltkar, Øl, til at dyppe Grød i, i Fajanceskaaler, Brændevinskaraflen og det store Glas, og endelig for Bordenden det Sølvkrus, som Mandens Fader havde faaet af Landhusholdningsselskabet. Alt dette fortryllede Rasmus, saa at han ikke kunde vende sine Øjne fra Bordet. Nu satte Manden sig paa sin Plads, derefter Karlen, saa Husmanden, derpaa Sønnen og endelig Rasmus. „Saa, i Jesu Navn!" sagde Manden og begyndte at søbe, og nu kom Skeerne igang overalt, men Passiaren kom ikke saadan paa Gled som til dagligt Brug. Efter Maaltidet, men inden de havde rejst sig, kom Konen med Psalmebøger, og nu sang de med god Andagt: O Jesu, vor Forsoner. Da de vare færdige, sagde Manden: „Hør, I Drenge, som gaae i Skole og lære de nye Melodidder, lad os høre en af dem!" Drengene saae til hinanden og holdt en hviskende Raadslagning om, hvem af dem der skulde begynde, og hvad for en Psalme det skulde være. „Naa, I maae ikke være skalu, Børn!" formanede Konen. Pludselig sang Drengene med stærk og klar Røst: Et Barn er født i Bethlehem. De sang til, for at faae Mod, og Folkene i Huset, der aldrig havde hørt den før, lyttede forundrede og glade. Drengene bleve ved:

Forvundet er nu al vor Nød,
al vor Nød!
Os er idag en Frelser fød.
Halleluja, Halleluja!

Da fik de Taarer i Øjnene, Alle de, som vidste, hvad Nød var.

„Det var da en velsignet Psalme!“ sagde Konen, da de vare færdige. „Kan I ikke flere?“

„Ja, lad nu det være godt, Moer,“ sagde Manden og rejste sig. Alle gik nu hén og takkede ham og Konen for Mad.

Nu stoppede og tændte Mandfolkene deres Piber, medens Pigerne toge af Bordet. Derefter kom Konen med en Sibøtte, fuld af Æbleskiver, og talte ti op til hver af Selskabet. Det var en Slags Konfekt, ikke alene til at spise, men ogsaa til at spille om. Vor Sognefoged drog sin Pengepung op af Lommen, og med Nøglen, som var bundet deri, aabnede han Hængeskabet ved Bordenden og fremtog et splinternyt Spil Kort, som Kjøbmanden havde foræret ham til Julen. Efter at han havde ledt Styrvolterne fra og delt dem imellem Drengene, begyndte han at give Kort til hele Familien, som nu igjen var samlet omkring Bordet. Spillet var „Femkort og sidste Stik“ om en Æbleskive. Disse Kager bleve af Spillerne lagte dels paa Bordet eller Bænken, dels puttede i Buxelommen ligesom Smaapenge. Nu gik det snart gemytligt til. Konen spillede strax efter „Forlidt“ ɔ: Fallit, til stor Glæde

for de Andre, men hun gik hen og hentede sig nogle flere af Bøtten, der stod paa Kakkelovnen. „Ja, Moer!" sagde Sognefogden, „det er ingen Sag for Dig. Du kan gaae til Nasjonalsbanken; og naar Du har spillet „Forlidt" med den, kan Du mynte Dig nogle flere." Husmanden blev beskyldt for at „pakke Kortene", og vist er det, at de gjorde nogle underlige Bevægelser, hvergang han blandede, naar han skulde give Kort; hvorfor han ogsaa høflig blev anmodet om, at give dem et Stød endnu. Imidlertid vandt han saa mange, at hans Kone ikke havde havt nødig at bage Kager til Julen. Rasmus, der ikke forstod at pakke Kort, havde ogsaa Lykken med sig og var meget opsat paa Spillet. Efter et Par Timers Forløb holdt de op. Sognefogden fik fat paa en juridisk Bog og glemte snart derover den øvrige Verden. Husmanden stoppede sine Kager i alle sine Lommer og blev helt vanskabt deraf. „Du er bleven „si'bøvet"", sagde Karlen. „Aa, det kommer jeg mig nok for", svarede han og bød derpaa Godnat. Nu lagde Karlen sig paa Bænken. Konen tog et gudeligt Skrift og satte sig hen hos Manden, medens det „unge Danmark" samlede sig om Kakkelovnen og vidste slet ikke, hvad de skulde bestille. Pigerne kunde jo ikke spinde, selv om de havde Lyst, thi der maa jo Intet gaae rundt i Julen. Det kunde heller ikke gaae an at sye, thi saa fik de buldne Fingre; da satte de sig, gabede og lagde Hænderne i Skjødet.

„Hør, Drenge!“ sagde den Største, „syng os
Vise af dem, I lærer i Skolen.“

„Vi kan dem ikke udenad, men Rasmus k
saadan en morsom en. Syng hende, Rasmus!“

Denne skjævede hen til Husbond og Madmode
men da de ikke tænkte paa at høre efter, saa b
gyndte han:

„Ræven sidder paa Kirkekam,
Uglen paa Marken bider Faar og Lam.

Jeg smurte min Øxe, jeg stened' min Vogn,
saa spændte jeg to Lergrave for.

Jeg lod dem gange over den Bro,
der mødte mig en hovedløs Ko

Jeg lod dem gange over den Ø,
der gik en død Kjælling og rysted Hø.

Den Halte han dandsed, den Dumme han sang;*)
saa store Stykker af Gulvet der sprang.“

„Det var da en plaseerlig Vise, hvor har I
lært den?“ spurgte Pigen.

„Jeg har lært hende af den Kvinde, som j
var hos, da jeg var lille.“

„Kan Du ingen Kjærestevisier?“

„Nej, jeg kan ikke flere.“

„Ja, saa faaer jeg synge en.“

Og nu sang hun en „ynkelig“ Vise om

*) Dum bruges i Folkesproget for stum.

ulykkelig Kjærlighed; den var paa nogle og tredive Vers og gjorde dem søvnige Allesammen, saa nær som hende selv.

„Ja, det er nok Sengetid," sagde Konen og lukkede sin Bog. Folkene rejste sig nu og bød „Godnat." Men da Rasmus var kommet ud i Gaarden og hørte, at Konen var i Kjøkkenet, gik han ud til hende og sagde stammende:

„Jeg vil sige — Noget til Jer, Moer!"

„Naa, hvad vil Du da?"

Rasmus blev rød i Hovedet og kunde ikke sige et Ord.

„Du er da vel ikke syg? eller er der andre Ting ivejen for Dig?"

„Nej."

„Hvad er det da, min Dreng?" sagde Konen og lagde sin Haand paa hans Skulder; hun kunde see, at han var saa bevæget.

„Det er — at jeg — vil sige Jer Tak, fordi I er saa god ved mig!" sagde han, overvældet af Graad.

„Ja, selv Tak, min Dreng," svarede hun og tørrede hans Øjne. „Bare Du vil blive ved at være en rar Dreng, saa forlanger vi ingen anden Tak. Men gaa nu iseng, Rasmus, og tak Gud, for det er ham, det kommer fra, Altsammen."

Nu gik han ud i sit Kammer, men han laa længe, inden han kunde falde isøvn. Det stod saa tydeligt for ham, hvordan han havde havt det de

forrige Juleaftener: Fattigdom, Misfornøjelse og onde Ord; jo, han huskede det Altsammen i denne Aften; nu var det rigtignok anderledes. Saa foldede han sine Hænder under Dynen og sagde: „Min eneste Fader, Du, som er i Himlen! Nu faaer Du saamange Tak, fordi Du har været saa god mod mig fattige Barn."

Vi springe nu nogle Aar over, i hvilke Alt gik sin rolige og jævne Gang i Bondegaarden, og tage igjen fat, da Rasmus var bleven fjorten Aar og skulde konfirmeres. Sognefogden havde udstyret ham flot med Klæder til Konfirmationsdagen og kjørte selv til Kirke for ham. Desuden var hele Mandskabet med, thi Enhver af dem vilde høre, hvordan Rasmus kunde svare paa Kirkegulvet. Frederik var ogsaa med, og det var blevet ham indskjærpet, at lægge Mærke til, hvorledes Alt gik for sig, thi næste Aar vilde Turen komme til ham. Da Konfirmanderne bleve stillede op paa Kirkegulvet, fik Rasmus Nr. 2, og denne hæderlige Plads glædede Sognefogden meget; der var jo mange rige Folks Børn, som maatte staae nedenfor. Da Overhøringen begyndte, svarede Drengen frimodig og forstandig, men naar vi skulle være ærlige, gjorde det Hele ikke noget dybt Indtryk paa ham, ikke engang da han aflagde Løftet. Men hvem kan fortænke et Barn i, at det ikke kan fatte den uhyre Forpligtelse og den umaalelige Forjættelse, som ligger i Daabens Pagt? Derimod gik de Ord ham

til Hjerte, som Præsten efter Aflæggelsen af Løftet henvendte til ham i Særdeleshed. Han sagde: „Du Barn, som er fader- og moderløs, glem dog aldrig den treenige Gud, som har sørget for Dig indtil denne Dag, og hvem Du har lovet at være tro indtil Døden. Men glem heller aldrig de Mennesker, som have antaget Dig som deres Egen og givet Dig Hjem, da Du følte Dig forladt af Verden. Gud styrke Dig til at vandre paa hans Veje indtil Din sidste, salige Ende. Amen!"

Da Præsten forlod Rasmus for at gaae til en Anden, stode Taarerne i Øjet paa Barnet. Han lovede sig selv, at han skulde nok huske Formaningen og saae hen til sine Plejeforældre; men hvorledes han skulde komme til at bevise dem noget Godt til Gjengjæld, det kunde han da umulig begribe.

Nogle Uger efter, en Søndag Aften, sad Sognefogden for Bordenden i sin Stue og kaldte Rasmus hen til sig.

„Hør, min Dreng!" sagde han, „nu skulde Du jo tage en Resslusion om, hvad Du skulde være for Fremtiden, Skrædder eller Skomager, Hjulmand, Tømrer eller Bonde. Jeg synes, Du er lovlig klejn til Bondearbejde; et Haandværk vilde passe bedre for Dig. — Naa, sig frem, min Søn! hvad har Du Lyst til?"

„Jeg veed ikke," svarede Rasmus og blev rød i Hovedet.

„Det er bedst, han bliver Tømrer," mente

Konen, „for han har altid havt saa travlt med at bygge Huse. Og kanskee han kunde komme i Lære hos Knud Tømrer, saa behøvede han da ikke at rejse til nogen Kjøbstad."

„Hvad siger Du til det, Rasmus?" spurgte Manden.

„Skal jeg saa bort fra Jer?" spurgte Drengen ængstelig.

„Ja, det bliver nok nødvendigt," mente Sognefogden. „Jeg har jo været en hel Mekanik i mine unge Dage og kunde nok underrette Dig lidt, men det kan ikke forslaae. Du kjender jo nok Knud Tømrer, det er en honørlig Mand."

„Maa jeg saa aldrig komme her mere?" spurgte Drengen bævende.

„Jøsses, min Dreng," sagde Konen, „Du maa komme her, lige saa tidt Du vil og kan. Du skal altid have Hjem hos os, Du har jo intet andet. Du troede nok, at vi vilde jage Dig bort; nej vi vil da ikke saadan af med vor Rasmus."

„Nej, det er for Din personlige Fremtids Vel, at Du skal være Elever i Tømmerkunsten, min Søn. Frederik skal nok ogsaa engang ud i Verden; for det maae jo alle Folk, der vil lære Noget — Gak nu ud og giv Kvæget, Søn. Det er paa Tiden."

Den første Maj var ikke langt borte, og den Dag kom Rasmus i Lære. Der begyndte nu et nyt Liv for ham, men det var ikke saa fredeligt som i Udflyttergaarden. Der vankede tidt Utak og Tilrettevisninger, sommetider ogsaa en „flad Øretæve", naar han ikke kunde begribe, hvad han skulde. Der vankede desuden Vribblegne paa Hænderne og Stød paa Knoerne, trætte Arme og ømme Skuldre. Men det Værste var, at han maatte ikke engang græde: det kunde Mesteren ikke lide at see.

Desmere græd han den Søndag, han kom hjem, da Konen havde faaet ham ud i Kjøkkenet, for at spørge, hvorledes det gik ham. Men hun trøstede ham med, at det var altid „kontrarigt" i Førstningen; det vilde nok snart gaae bedre. Det lettede noget. Saa tittede Frederik ind til dem; for nu kunde han da slet ikke undvære ham længer, nu var det jo saa hedt imellem dem, fordi Rasmus havde været borte saalænge.

„Hør, Rasmus!" sagde hans Ven og tog ham i Haanden, „kom ud og see, om min Kalv er voxet noget?"

Nu fulgtes de ad ud til Kalven, og Frederik spurgte:

„See nu! er han saa voxet noget?"

„Ja, Kors dog, det var farligt. Og sikke store „Knage" han har faaet!"

„Her er det brogede Føløg. Synes Du, hun er blevet noget bøved?"

„Paa det Lav, hun foler bestemt snart."

„Rasmus! skal vi altid være gode Venner!" sagde Frederik og lagde sin Arm om hans Hals. „Vi vil aldrig være Uvenner mere, vel?"

„Nej, vi vil ikke."

„Haa haa haa!" sagde Føløget, der ventede, at de skulde give hende.

„Hvad griner Du af; vil Du have et Stød i Snuden?" sagde Frederik og gav hende en Skovl Hakkelse.

Den øvrige Tid om Eftermiddagen gik snart for Drengene, thi der var jo saa meget, som skulde eftersees. Rasmus havde kun været tre Uger borte fra Hjemmet, og dog længtes han efter at see hvert Kreatur, hvert Husrum i Gaarden og hvert Nummer Jord paa Marken. Tiden gik saa godt, at Konen maatte huske ham paa at gaae, for at han ikke skulde faae Utak af sin Mester. Saa gik han da og regnede ud paa Tilbagevejen, hvorlænge det vel kunde vare, inden han kunde faae Forlov til at gaae hjem igjen.

Hvad Sognefogdens Kone havde trøstet ham med, slog godt til. Det gik nu med hver Dag bedre og bedre, efterhaanden som han fik det rette Tag paa Arbejdet. Og som en Følge deraf forsvandt Ubehagelighederne lidt efter lidt. Det var et temmelig muntert og afvexlende Liv, Tømrerne førte; thi de rejste om fra et Sted til et andet, saa lang Sommeren var. Derfor brillede

Sognefogden undertiden Rasmus med, at han endnu var en Løbetosse. Hvor de kom for at „hugge,“ blev der altid gjort mere Opvartning for dem end for Husets egne Folk, thi endskjøndt de ikke vare Fine, saa vare de dog Haandværkere. Det var en stor Fornøjelse for Rasmus, at han kunde sige om saa mangt et smukt Stykke Hus: „Det har jeg været med at hugge.“

Vi maae nu igjen springe nogle Aar over. Rasmus løb saa vidt omkring i sine Læreaar, at det vilde blive for vidtløftigt at løbe med. Kun saameget ville vi berette, at han i denne Tid voxte op og blev til en rank, kjøn Fyr. Han blev af det sindige Slags og saae for det meste alvorlig ud; formodentlig var det Stemplet, som Modgangen havde trykket paa ham i Barndommen, der ikke kunde udslettes. Frederik derimod blev en munter og lystig Knegt, en rigtig „Komiantspiller;“ men tillige noget selvraadig og kjephøj. Sognefogden kunde knap magte ham med al sin Jura.

Foruden Tømrerhaandværket havde Rasmus ogsaa lært en anden Kunst, der knap var saa god: det var at spille Kort. Der var saa tidt Lejlighed for ham dertil, da han ofte var sammen med andre unge Mennesker, og Lyst manglede han heller ikke. Den Eftertanke, som Spillet fordrede, havde en egen Tillokkelse for ham, der var saa indesluttet i sig selv, og den Spænding, det førte med sig, var en Nydelse for hans rolige Sind, der ellers sjeldent

kom i Bevægelse. Endskjøndt han ikke var pengegjerrig, vilde han dog gjerne vinde; man vinder jo ogsaa en Slags Ære tilligemed Pengene; og han lærte derfor snart nogle smaa Kneb af en fortrolig Kammerat, hvorved han ofte kunde bringe Heldet over paa sin Side. Det var nu ingen Skam, det gjorde Alle, som forstode det, havde hans Kammerat sagt. Det var da heller ingen Skam for to Medspillere, som havde aftalt nogle hemmelige Tegn, at holde sammen og derved narre Andre. Saa gik det løs med at hoste, med at stikke en Finger frem, med at træde hverandre paa Foden, eller hvilke Signaler de nu skulde bruge. Bag efter delte Kompagniet Gevinsten; dette kaldtes at hælvte. Den Fare, som der var for at blive opdaget, gjorde naturligvis Spændingen større. Men undertiden rev det slemt ud. Tegnene kunde jo misforstaaes, og Knebene kunde slaae fejl, og selv om dette ikke skete, kunde jo dog Korteae falde saa uheldig, at hverken det Ene eller det Andet kunde hjælpe. I saadanne Tilfælde blev vor Ven blanket dygtig af, thi naar han begyndte at tabe, blev han urolig og spillede vildt. Da han arbejdede som Svend, fik han en ganske ordentlig Ugeløn; men det var ikke saa sjeldent, at de Penge, han fik om Løverdagen, gik fløiten om Søndagen.

I Sognefogdens Gaard var der Ingen, som vidste Noget om dette Levnet, uden Frederik, men

Konen havde ligegodt faaet Mistanke, — ja de Kvindfolk have skarpe Øjne!

„Nu kommer Du vel snart med nogle Penge, som vor Faer kan sætte i Sparekassen, Rasmus?" spurgte hun engang, da han var hjemme.

„Ja, jeg skulde da først have kjøbt mig noget Værktøj."

„Du har kanskee allerede faaet noget?"

„Aa, itte større endnu."

„I behøver sgu ikke at sørge for hans Penge, Moer! Han sætter dem nok selv ud", sagde Frederik polidsk. Rasmus stødte paa ham.

„Nej Du gjør vel ikke, Rasmus? det forstaaer vor Faer meget bedre. Gjør Du vel?" spurgte Konen.

„Nej vist gjør jeg ej, det er ikke Andet end noget Sludder, han siger."

Men hun saae dog alligevel, at det hang ikke rigtig sammen. En Søndag Eftermiddag kom Rasmus hæseblæsende hjem og traf Frederik udenfor Porten — han var just ved at gaae til Byen.

„Det er dog en Fandens Fart, Du kommer i! Hvad er der paa „Fjerdingen?" spurgte denne.

„Puh — Nu vil jeg rigtignok aldrig spille Kort mer, naar jeg bare kommer ud af denne Klemme. Jeg har spillet baade Uhr og Pibe hen, og saa skylder jeg ovenikjøbet fem Daler til Søren Svib. Jeg veed heller ikke, hvor jeg kan være saa taabelig; men det er ogsaa nogle forbandede Kort,

man kan sidde og saae en hel Nat. Jeg er dog saa gal paa mig selv, — og Du staaer og griner."

„Ja, det er morsomt at see, naar Du er ivrig, for det gaaer saa sjeldent paa. Det kan nok være, at der er Liv i Dig idag, ha ha ha?"

„Naar ikke Du vil Andet end grine af mig, saa havde jeg ikke havt nødig at rende saa stærkt. Farvel og Tak!" sagde han, idet han gik henad Vejen.

„Bi dog lidt og lad os snakke om det. Hej, Rasmus! det er dog farligt, saa kort Du er for Hovedet idag", sagde Frederik, idet han løb efter ham. Da han naaede ham, lagde han Haanden paa hans Skuldre og sagde:

„Rasmus, Du kjender mig jo nok! Du veed jo, at jeg er en Grinebider, men Du kan da vel ogsaa vide, at jeg vil hjælpe Dig, dersom jeg bare kan. Lad mig see", sagde han og drog Pungen op af Lommen, „her er 2 Rigsdaler, der er 3, der er 4 Rigsdaler og 3 Mark i det Hele; det kan jo ikke forslaae. Men det jager vel heller ikke saadan med Svibben?"

„Jo, han vil have dem iaften, ellers gaaer han herud til Din Faer og siger ham Re'ligheden. Den fordømte Kjæltring!"

„Ja hør, veed Du hvad, Rasmus! I kan sgu ikke lade hverandre Noget høre; for I beskubber jo hverandre saa yderlig, som I kan. Det er dog heller ikke til at begribe, hvor det kan more Nogen,

at sidde og tærske i Kortene en hel Nat. — Men see, her har jeg jo ogsaa Penge i Vestelommen, halvfjerde Mark. Gud veed, hvor de er kommet fra! Værsgod! De otte Skilling beholder jeg selv, saa er jeg dog ikke pengeøde."

„Tak, Frederik! Gud skal vide, hvornaar jeg kan komme til at gjøre Dig en Tjeneste?"

„Aa, imellem os faaer det gaae, som det kan træffe sig. Men hør! kan Du ikke lade de tossede Kort være? Det er mange Gange, naar jeg lægger mig i min gode Seng, at jeg tænker: Naa, nu ligger jeg saa godt her, og nu staaer han i „aaben Begravelse." Og bare Du saa ikke gaaer hen og bliver til et Svinebæst ovenikjøbet; for det var dog det Allerværste! — Nu maa jeg grine af mig selv, fordi jeg kan saadan præke! Men spiller Du „Bankerut" engang til, saa siger jeg det til min Moer, det gjør jeg saa", sagde han efterlignende en Barnerøst.

„Farvel og Tak, Frederik!" sagde hans Ven smilende.

„Ja, bi lidt, jeg følger med et Stykke; for jeg har taget mig paa at bringe dette Brev op til Ole Søren. Jeg var forlegen for et Ærinde derop. Jeg skal sige Dig, de har faaet saadan en knobens Tøs at tjene, og hende skal jeg op at see paa. Ja, det er sandt! Du bryder Dig jo ikke om andre Fruentimmer end om Klør-Dame. Naa, Far-

vel! — Smid ham nu Pengene lige i Synet!" raabte han efter Rasmus.

Da Frederik traadte ind i Ole Sørens Stue, var de „Sæle" borte, men to Piger sad ved Bordet og syede Stads. Den Største af disse var den, han havde Kig paa, det var en net, rødmusset Pige, med et Par vidunderlig skjelmske, brune Øjne. Da Frederik havde røgtet sit Ærinde, satte han sig paa Bænken og stoppede sin Pibe.

„Sikken et dejligt Vejr det er idag", sagde Pigen.

„Ja, det er sgu lovlig godt til at sidde inde i; det var bedre passende til at spadsere med sin Kjæreste i."

„Aa ja, for hvem, der har nogen."

„Saa Du har ingen, Din Stakkel! Det maa da være nogle forbandede Karle, der er i den By, hvor Du er kommen fra, siden Du maa rejse saa langt bort for at faae en Kjærest."

„Aa, Karlene har ingen Skyld, men jeg har nu ingen Lyst til den Kommærs, skal jeg sige Dig."

„Kan Du sige det eengang til og see mig stivt i Øjnene?"

„Ja, jeg siger — Ha ha ha! Nej jeg kan sgu ikke lade være at grine!"

„Tænkte jeg det ikke nok, at det ikke var Dit Alvor! Nej, det har ligegodt været nogle Træmænd, Jere Karle. Her paa Egnen er der ander-

ledes Folk — naar vi fratager Rasmus; men han er nu forsørget — saa er det —"

„Hvad er det for en Rasmus? Er det ikke En, som er kommen fra vor By, fra Risby?"

„Jo vel er han det. Han kom rendende til os en Aften, der var han da kun lille, og siden er han opfødt hos os."

„Nej ih! det var da morsomt! For det var os, han rendte fra. Min Moer var noget gal af sig og høvlede ham tidt; men jeg og han var altid gode Venner. Hvordan seer han ud, er han noget kjøn?"

„Ja, han er da ikke saa kjøn som jeg; men det var da heller ikke godt for Pigerne, om alle Karlene vare saa kjønne."

„Du bilder Dig nok ogsaa Noget ind. Men Gud give, jeg kunde faae ham at see!"

„Det kan nu slet ikke hjælpe, at Du tænker paa ham, for han har en anden Dame, og det er det eneste Fruentimmer, han bryder sig om. Jeg sagde ham det lige nu; for vi fulgtes ad, og han nægtede det ikke engang."

„Er det en rig Pige?"

„Aa, itte større. Hun er noget ustadig, og Rasmus er egentlig lovlig god til hende."

„Hvor er hun fra, hvad hedder hun?"

„Ja, nu bliver Du for nærgaaende. Det kan jeg ikke saadan fortælle."

„Er Rasmus noget skikkelig?"

„Ja, det kan Du stole paa. Jeg og han vi er ellers som Brødre, vi har nu altid været saa eviggode Venner."

„Saa! Ja det har jeg og Rasmus ogsaa været, men det er længe siden," sagde Pigen og drog et Suk. „Naa, jeg maa nok ud at lægge til Ilden."

„Og jeg maa nok ad Hjemmet til," sagde Frederik og tog sin Hue.

„Hils Rasmus saamange Gange fra mig."

„Eengang kan vel være nok."

„Nej, det kan det slet ikke. Farvel!"

---

Næste Søndag kom Rasmus hjem og var nu bleven saa velhavende, at han kunde betale det sidste Laan tilbage. Det gik for sig i Foderloen, og Frederik sagde til ham derude:

„Hør, der er bestemt Ugler i Mosen! Jeg kan mærke, at vor Moer veed Alting; men det er ikke til at begribe, hvor hun har faaet det fra."

„Har Du ikke snakket over Dig?"

„Ikke et Muk har jeg sagt."

„Det er bedst, jeg render igjen."

„Hvad kan det hjælpe, saa faaer Du det jo en anden Gang. Du kan ligesaagodt springe i det som krybe i det."

„Ja, Gud give, det var overstaaet! Følg med!"

Da de kom ind i Stuen, og Rasmus havde budt Godaften, samt gjort en Bemærkning om de pæne Kalve ude i Stalden, sagde Konen:

„Rasmus! kom med op i Overstestuen, saa vil jeg vise Dig noget Vadmel, som Du skal have Klæder af.“

Han rejste sig og saae saa naadig til Frederik.

„Det maa jeg ogsaa see,“ sagde denne og vilde gaae med.

„Nej, bliv Du kun, det kommer ikke Dig ved,“ sagde Moderen alvorlig.

Da de kom op i Stuen, trak Konen en Dragkisteskuffe ud og sagde: „See, min Dreng, synes Du ikke, det er godt Tøj? Jeg har saamænd spundet hver evige Traad, og vor Faer har betalt for at faae det farvet og overskaaret; men hvordan lønner Du os nu for alt det Gode, vi gjør Dig? Den første Juleaften, Du var her, da kom Du ud i Stegerset for at takke mig; men jeg svarede, at vi vilde ikke forlange anden Tak, end at Du blev et godt Menneske. Hvad synes Du nu om Dig selv?“

Rasmus tav, han havde nu saa travlt med at undersøge sine Knapper.

„I Søndags, da Du snakkede med Frederik udenfor Porten, da var jeg inde at rede Karlesengen, for Pigen var borte, og der hørte jeg, at Du er baade en Vindsak og en Kjæltring.“

„I er for haard, Moer,“ svarede Rasmus, og Blodet foer op i hans Kinder.

„Nej, jeg er ikke; for det kan ikke kaldes Andet end Kjæltringestreger, at narre Folk deres Penge fra. Enten det nu er ved Kortenspil eller i Handel, det kommer ud paa Eet. Har Vorherre fortjent det af Dig, han, som har vogtet Dig for det Onde, mens Du var Barn, at Du skulde forlade ham, nu Du er kommet til Skjelsaar og Alder? Troer Du, han giver Dig Sundhed og Kræfter, for at Du skal sætte dem overstyr ved Spil og Drik? Aa!" sagde hun og trak Vejret dybt, „jeg havde aldrig troet, at jeg skulde havt nødig, at tale saadan til Dig, Rasmus. Herregud, Barn, hvordan er det dog fat med Dig?" spurgte hun grædende.

„Jeg har faaet saadan en skammelig Lyst til det Kort, saa jeg kan ikke lade det være. — Men I maa ikke græde over mig, Moer, for det fortjener jeg slet ikke. Saameget vil jeg nu sige Jer, at dersom jeg tiere rører ved Kort, saa faaer I mig aldrig mere at see," tilføjede han bævende.

„Nej, det maa Du ikke sige, Rasmus, det kan jeg ikke taale at høre; men lov mig, at Du vil læse Dit Fadervor hver Morgen og Aften. Du er rigtig-nok et stort Menneske, men Du veed selv, hvormeget Du trænger til Guds Hjælp. Og naar Dine Kam-merater kommer og vil have Dig med, saa sig ved Dig selv: Led os ikke i Fristelse; saa skal Du see, hvor stærk Du bliver, saa rører det Dig kun lidt, om ogsaa de griner ad Dig. Lover Du mig det, min Dreng?"

„Ja, jeg gjør, Moer!“

„Naa, saa Gud hjælpe Dig til at holde det! Men nu vil vi ikke tale mere om den Ting. Lad os nu gaae ind i Stuen igjen.“

Da de kom derind, sad Sognefogden for Bordenden; han sagde: „Goddag, Hr. Akketext. Hør, sig til Din Mester, at jeg har rekommederet ham til at hugge en Staldlænge for Ole Sørensen, her ibidem.“

„Tak, det var godt!“ svarede Rasmus og tørrede Sveden af Panden.

„Jeg synes, Du seer saa melikaalsk ud, min Søn, hvad er der ivejen?“

„Aa, han har tabt sin nye Pibe, og nu har han formodentlig været oppe at klage sin Nød for Moer,“ sagde Frederik.

„Skal jeg ampligere en Efterlysning om Piben i Journalisten; det kan komme i Bladet iovermorgen. Jeg har besørget mange af den Slags, paa Embedsvegne.“

„Nej Tak, jeg tænker nok, at jeg skal hitte hende,“ svarede Rasmus. Nu fik de en Bid Brød og en Snaps, men „Arkitekten“ blev ved at være fortabt og gik tidlig bort.

---

Nogle Uger efter dette Besøg finde vi Rasmus med sin Mester og en Dreng ved Ole Sørens Gaard. Med denne var der nu skeet en stor Forandring. Den havde naturligvis lignet andre ordentlige

Gaarde og havt fire Længer, men nu laa den ene paa Gulvet, saa der var frit Kjørind. Alt Taget var revet af og sat i Stak, og det gamle Tømmer var lagt i Bunker. Gulvet var brækket op, og der blev kjørt Fyld, thi Manden vilde have den nye Længe stillet noget højere iveiret. Ude i Stakhaven, som er ryddet for Foder, var det, ligesom en uhyre Edderkop havde udspændt sit Net, men Traadene i Nettet vare store Bjælker og Sparrer. Edderkoppen var Knud Tømrer og hans Folk. Og naar en stakkels Flue, det vil sige, en uvedkommende Nysgjerrig, vovede sig ind over en af Traadene, saa kom strax en Edderkop og spandt den ind med Kridtsnoren, saa den ikke kunde komme løs uden at give Brændevin. Der staaer nu vor Rasmus i Skjorteærmer og med Skjødskind; hans blege Kinder ere røde af Arbejdet, og dog seer det ud, som om det kun er en Leg for ham at svinge den tunge Øxe.

Rasmus, mon Du veed selv, hvor kjøn Du er? Ja, dersom han ikke veed det, saa kjender jeg en Anden, som ikke er uvidende derom, og det er vor gamle Bekjendt, Katrine, hans forrige Plejesøster. Hun har travlt nok, baade med at passe sit Arbejde i Kjøkkenet og med at see efter Tømrerne; men Grøden maa dog ikke forsømmes. Det var altfor flovt, skulde den blive sveden; Rasmus kunde jo let faae at vide, at hun havde kogt den. Endelig blev den da færdig, og Lillepigen tilbyder sig at kalde paa Folkene. „Nej," siger Katrine, „det skal jeg

nok selv." Nu kom de da ind og satte sig omkring Bordet i Dagligstuen, Katrine stod lige overfor Rasmus. Naa, sikke nogle Øjekast hun affyrede paa ham! Han havde mangfoldige Ting at spørge hende om, men adskillige Spørgsmaal kunde han ikke komme afsted med, da der var saamange Tilhørere; saa tænkte han vel: gjemt er ikke glemt. Da de fik afspist, gik Enhver til sit Arbejde igjen. Efter at Solen var gaaet ned, gik Katrine hen til Blegepladsen, der var omme bag Haven. Det var en lille firkantet Eng med blødt og frodigt Græs, de store Popler i Haven udbredte deres Grene over den. Da Pigen kom derned, gav hun sig ifærd med Lærredet, som laa paa Bleg; først løsnede hun Pindene, derpaa saae hun op ad Gaarden til, saa satte hun sig ved den Ende af „Lænken", hvorfra hun kunde have Udsigt til Gaarden og begyndte at trække sammen. For hver tre, fire Tag hun tog, kiggede hun derop. „Mon han ikke skulde komme, han saae dog, jeg gik herned," tænkte hun. „Hys, der er han!" Hun kunde rigtignok ikke see, hvem det var, for Træerne, men hun kunde mærke paa sig selv, at det var ham. Nu blev hun ganske rød i Hovedet og saae ikke tiere ivejret, men skyndte sig med Lærredet. Da stod Rasmus lige for hende.

„Du har nok saa travlt, at Du hverken kan høre eller see?" sagde han.

„Jo, jeg vidste godt, at det var Dig."

„I har nok dygtig med Lærred?"

„Ja, vi har da ikke saa lidt. Det Stykke der er mit; det skulde jeg da have sex Særke af.“

„Nu er Du nok bedre stapelleret, end da Du var hjemme.“

„Ha ha, der havde jeg da kun to, og Du havde da heller ikke fleer.“

„Ja, men mine, det var da Skjorter.“

„Ha ha ha, ja det var det da.“

Rasmus satte sig nu paa Gjærdet og strøg en Svovlstik til sin Pibe. „Hvorlænge er det siden, Din Faer døde?“ spurgte han.

„Det bliver tre Aar til Efteraaret. Nu er det farlig besværligt for Moer at faae Føden.“

„Er hun ligesaa — ligesaa hastig, som hun plejer at være?“

„Ja, hun har ikke forbedret sig, men jeg troer snarere, at hun bliver mere værkelig med Alderen.“

Nu rejste hun sig og var dygtig forpustet.

„Kom og sæt Dig ned!“ sagde Rasmus. „Vi har da før siddet sammen.“

„Ja, kan Du huske, hvor tidt vi har leget ude ved Peer Jensens Gjærde?“

„Ja, det kan jeg rigtignok. Jeg kan saa rivelig huske en Dag, vi pillede Jordbær, og Du havde trukket nogle paa et Straa til Din Moder, saa lokkede jeg Dig til at æde dem selv; for jeg var saa gal paa hende, at jeg ikke undte hende dem. Det er dog mageløst, at saadant noget Smaarak kan være saa ondskabsfuldt.“

„Ja, Børn er, ligesom de blive handlede til — Du kan troe, jeg græd saadanne for Dig hvergang Du var løbet bort. Den sidste Gang fik jeg da et godt Lag Hug af Moer for det."

„Jeg har da ogsaa længtes tidt efter Dig. Jeg kan nok huske endnu, hvor tidt Du delte Stumpen med mig, og hvor tidt Du græd for mig, naar jeg fik Prygl."

„Ja, men nu har Du jo en anden Kjærest."

„Jeg! Hvem siger det?"

„Det siger Sognefogdens Søn."

„Hvor kjender Du ham fra?"

„Han var heroppe engang i Sommer med et Brev, og da var det først, jeg fik at vide, at Du var her i Nærheden."

„Saa!"

„Ja, og dengang havde han fulgtes med Dig og ladet Dig høre, at Du havde en; og Du kunde slet ikke nægte det, sagde han."

„Aa, den Sludrepotte! Det var ikke Andet end Klør-Dame, vi snakkede om, for dengang var jeg saa slem til at spille Kort."

„Jøsses! der kommer Nogen herned! Gaa Du uden omkring Haven, til den anden Side," sagde Katrine og sprang op.

„Ja vel! — Henter Du Lærred hver Aften?"

„Ja jeg gjør. Gaa nu, Rasmus, løb!"

Det er jo temmelig let at forstaae, hvad Enden blev paa denne Henten Lærred. Det fortrolige

Forhold, der var begyndt, voxede Dag for Dag. I Førstningen satte Katrine sig paa Gjærdet, tre Alen fra ham, men hver Aften gjorde hun Afstanden kortere, indtil der tilsidst ikke var Noget at afkorte. Der blev naturligvis aldrig nævnet et Ord om Kjærlighed imellem dem, desuagtet maatte Ingen vide, at de kom sammen; men det varede ikke mange Aftener, før det var over hele Byen.

En Middag stod Ole Sørens Kone, en gammel, sur En, og rørte i Gryden, medens hun smaabrumlede:

„Det er Fa'en til Jav, der er med den Tøs. Om Aftenen holder hun Kjæresteslabder med Tømmersvenden, og nu midt paa Dagen, da hun skulde skure Bøtter, saa kommer Mo'eren og forsinker hende."

Og det, som hun „bjelstrede" om, var ogsaa Tilfældet. Katrines Moder havde faaet Datteren ind i Pigekammeret cg havde hende rigtig i Skole. Paa Vejen dertil havde hun faaet Kjæresteriet at vide, og det var nu slet ikke efter hendes Hoved; thi hun havde større Planer for med sin kjønne Datter:

„Det vil jeg sige Dig, at Du faaer aldrig Lov til at faae ham. Det er jo et Skarn endnu, ligesom han altid har været," sagde Moderen.

„Det er værsſ'go ikke sandt, for han er det bedste Menneske, der er til, og jeg tager heller aldrig nogen Anden."

„Ja, Du er et godt Kvæghø'de! Du kan jo magelig hugge Dig en Gaardmandssøn, saadan som Du seer ud. Og dersom Du ikke selv har Forstand paa det, saa skal jeg nok sørge for, at I blive skilte ad."

„Hvad rager I der i min Kiste efter?"

„See, nu har jeg taget Din Skudsmaalsbog. Nu siger jeg Din Tjeneste op her, og saa fæster jeg Dig saa langt bort, at Du hverken skal høre eller see Din Løbetøse."

„Nej, kom med Bogen! Jeg vil slet ikke herfra, jeg har det jo saa godt!" udbrød Katrine grædende.

„Ingen Sluder! Nu skal jeg nok sige det til Manden, med det Samme jeg gaaer. Saa kan Du komme hjem engang og faae at vide, hvor Du skal hen. Farvel!"

---

En Søndag Eftermiddag kom Rasmus hjem til Sognefogden, for at høre, hvorledes det var gaaet Frederik, som havde været til Session Dagen i Forvejen. Manden sad for Bordenden med en Obligation foran sig og saae helt juridisk ud. Konen stod og smurte Midaftensstumper, men hun havde kun et daarligt Haandelag idag; somme Steder kom der slet intet Smør, og andre Steder kom der et godt Lag paa. Det var nu slet ikke saa underligt,

for Øjnene løb fulde bestandig. Da Rasmus aabnede Døren, sagde Frederik:

„Goddag, Rasmus! det var sgu godt, Du kom. Ellers havde jeg gaaet i Byen, for her er jo ikke til at være for Skrig og Skraal."

„Saa er Du da bleven Soldat, kan jeg tænke," var Svaret.

„Ja, Gud hjælpe os, Rasmus!" sagde Konen; „Du var saamænd lykkelig, at Du drog Dig fri. Er det dog ikke farligt, at han skal afsted, saadan som de taler om Krig. Vi seer ham kanskee aldrig mere. Og naar Ulykken skulde være, saa var det da bedre, at Vorherre vilde gjemme ham, end at han skulde blive en Krøbling, saa vi skulde see daglig Ynk paa ham. Aa Herregud dog!"

„Der er dog Ingen, som kan være mere urimelige end gamle Kvinder," sagde Frederik. „For det Første er der jo ingen Krig endnu; de har snakket om den saalænge, de nøjes vel ogsaa med at snakke det Aar, da jeg skal tjene Kongen. Og dersom der saa endelig bliver Krig, saa er det jo da slet ikke sikkert, at jeg kommer til nogen Skade. Er det ikke sandt, Rasmus?"

„Jo, vel er det sandt, for de Fleste komme dog hjem igjen med hele Lemmer. Men jeg troede, at I vilde kjøbe ham fri?" sagde Rasmus og saae til Forældrene.

„Ja, Gud bedre os! Ulykken kommer jo aldrig alene. Vi have mistet hver evige Skilling, vi ejede

og havde. To Tusinde Rigsdaler, det er mange Penge, og det var ogsaa Alt, hvad vi havde sparet sammen, i den Tid vi har været gifte. — Ja, jeg sagde Dig det nok, vor Faer, at det var en Vindsak, men Du vilde ikke lyde mig."

„Du vidste det ligesaa lidt som jeg, Moer. For seer Du, Rasmus, han, som fik Pengene, havde været Fuldmægtig i mange Aar paa Kontoret. Jeg har kjendt ham, lige siden han ikke var større end som saa. Saa kjøber han dennehere Gaard og lokker mig til at tage mine Penge ud af Sparekassen og sætte dem i tredie Prioritet. Men nu spiller han „Forlidt" med hele Stadsen og render sin Vej. Saa tage de Andre først, og jeg faaer ikke mere, end der er bag paa min Haand. Jeg bemærkede til dem, om ikke de syntes, at det kunde være passende, at tage lidt Hensyn til en Mand, der var dekkereret paa Embedsvegne; men de grinede af mig, med Skam at tale om, de storsnudede Kjøbenhavnere. Nu kan jeg tænde min Pibe med denne Lap," sagde han og slog harmfuld paa Obligationen.

Rasmus havde siddet og grundet lidt og havde vist ikke hørt ret meget af Sognefogdens lange Forklaring. Nu rejste han Hovedet og saae rolig paa Konen, der stod udfor ham, idet han sagde:

„Hør, jeg vil gjerne gaae istedenfor Frederik, dersom det kan lade sig gjøre." Almindelig Forbavselse. Sønnen kom først til sig selv og udbrød:

„Du er nok halvtosset!"

Men hans Moder sagde til Rasmus: „Aa Gud, hvor Du er god, min Dreng. Jeg synes jo heller ikke, at jeg kan undvære Dig, men han er dog mit eget eneste Barn; og vi maatte jo savne ham hver Dag, nu vor Faer begynder at blive gammel. Kan det ikke nok lade sig gjøre?" spurgte hun Manden.

„Hm hm! Nej, Moer. Kan vi være det bekjendt for Gud og Menneskene, at sende ham i Krigen for at spare vor Egen; det var da skammeligt af os, mener jeg."

„Ja, det har nu ingen Lighed, hvad I siger," sagde Rasmus; „for I sender mig jo ikke i Tjenesten, naar jeg gaaer godvillig. Og Gud skal være mit Vidne til, at jeg længe har ønsket, at jeg kunde slippe afsted med at gjøre Jer en Smule Gjengjæld for det Gode, I har viist mig Allesammen."

„Du maa da ikke vente Tak af mig," svarede Frederik, „for jeg havde netop Lyst til det. Jeg har siddet hele Eftermiddagen for at lære en Krigsvise udenad, og nu er nok al den Umage spildt."

„Hvornaar skulde Du møde?" spurgte Rasmus.

„Det bliver vist ikke før om et Par Maaneder."

„Naa, saa kan vi da faae Ole Sørens Staldlænge færdig inden den Tid."

„Ja, Rasmus, jeg synes knap, jeg kan være bekjendt, at jeg er saa glad," sagde Konen; „og jeg er dog sørgmodig alligevel. Gud veed, hvordan jeg har det!"

„I skal rigtignok være glad over det, Moer, ellers har jeg jo ingen Plaseer af det; og dersom ikke I vil, saa slaaer jeg mig fra det igjen. Jeg har skaffet Jer Bedrøvelse nok, som I ikke har fortjent af mig. — I skal da heller ikke slippe saa nemt, for I kommer da til at sende mig nogle ordentlige Madposer. Jeg kan nok ikke vente nogen fra andre Steder."

„Ja", sagde Frederik, „Du kan være rolig for, at der vil regne ned over Dig med Rullepølser og Faarelaar og Smørbøtter og Fidtekrukker. Jeg vil da raade Dig til, at Du lejer Dig en Spækhøkerbod, saasnart Du kommer til Kjøbenhavn, for ellers drukner Du i det, kjender jeg vor Moer ret."

„Du er en Sludrepotte, Dreng;" sagde Faderen. „Men hør, Rasmus! saa tager vi Dig paa Ordet, og saa bringer jeg det i Rigtighed med Lægdsforstanderen ved en Experse."

„Ja, gjør I kun det, for det er da mit Alvor", svarede han.

---

Fire Uger efter var der stor Allarm i Ole Sørens Gaard; der var nemlig Rejsegilde. En stor Del unge Karle fra Omegnen vare indbudne for at hjælpe til. Disse i Forening med Tømrerne gik nu og slæbede paa de tunge Egestolper og Løsholter og stillede dem op efterhaanden. Knud Tømrer, der til dagligt Brug ikke var fri for lidt

Vigtighed, var under dette Arbejde slet ikke til at komme nær. Han rørte ikke sin Haand, men stod paa eet Sted og udkommanderede sine Befalinger. Den Eneste, han lod sig sige af, var Kridtsnoren med Loddet. Nu bleve Bjælkerne lagte op, derpaa rejste man Sparrerne, og endelig hejsedes Krandsen paa en lang Lægte. Derefter steg Knud med sin Stab op paa et Lad under Krandsen, og med en Flaske Brændevin i Haanden holdt han følgende Tale til Ole Søren, der opholdt sig paa Jorden:

„Nu har vi opstillet denne Staldlænge, og Arbejdet er „fossant", det indestaaer jeg for; saa vil vi da drikke en Skaal for alt det Kre'tur, som skal losere her, og ønske, at det maa lykkes og trives godt.

Og da vi mener denne Skaal til Grunden,
saa drikker vi, til vi naaer Bunden. Hurra!"

Derpaa sagde han „Skaal" og tog sig en god Slurk. Saa drak Svendene og saa Drengen, som leverede Flasken til Mesteren, der under et gjentaget Hurra kylede den højt op i Luften. „Synlig rørt" takkede Ole Søren paa sine Umælendes Vegne ved at lette paa Huen og sige: He he he!

Nu var den „alvorlige Del" af Festen forbi. Der havde ikke været megen Snak paafærde; thi det var et temmelig strengt Arbejde; nu bagefter samledes man til et muntert Maaltid. Frederik, som paa Grund af sit Venskab for Rasmus

var bedt med, bidrog til at sætte Liv i Folk. Da de vare færdige med Maden, kaldte han Manden hen i en Krog og overhængte ham for at faae Lov til at indbyde nogle unge Piger og til at hente en Spillemand. Rasmus hjalp til; han havde ogsaa Lyst til en Svingom.

Ole Søren vred sig i Førstningen, men vore Venner „delte ved“ ham saalænge, indtil han endelig gav efter. Det varede nu knap en Time, inden Ballet var i fuld Gang. Spillemanden var rigtignok kun en gammel afdanket Smed, hvis Fingre ikke vare meget behændige; men han var stiv i „Taxten“, og saa tilgav man ham de øvrige Ufuldkommenheder. Det var en pudsig gammel Fyr at see, saadan han stod og nikkede med Hovedet og stampede med Benet. Naar han imellem Dandsene blev tørstig, strøg han en vis musikalsk Sætning paa Fiolen, passende til disse Ord: Brændevin og Øl dertil. Dette Tonesprog forstod alle Folk der paa Egnen, og naar det hørtes, sprang der strax En hen for at lædske ham. Katrine var Ballets Dronning; det kan nok være, hun var i Vælten. Saasnart der blev spillet op, var der strax fire — fem unge Karle, som stormede hen til hendes Plads, og hvem der kom først til Mølle, fik først malet. Frederik havde mange Gange havt Lykken med sig, og han glemte da heller ikke at gjøre sig lækker for hende.

Rasmus, der et Par Gange havde været saa

uheldig at komme bag efter, tabte Lysten til at prøve det tiere og satte sig hen i en Krog og røg Tobak. Han sad saamænd ordentlig og surmulede over den Lykke, Katrine gjorde, istedet for at glæde sig derover — men saadan er nu de Mandfolk! Da nu Pigen mærkede det, vilde hun gjerne hen og snakke godt for ham, men hun var aldrig fri. Derfor forlod hun engang Stuen og blev borte, indtil en Dands var begyndt, hvorpaa hun igjen kom ind og satte sig hos vor „Tværsak".

„Er Du allerede blevet træt?" spurgte hun.

„Nej, jeg er dog ikke, jeg sidder og spekelerer."

„Paa hvad?"

„Aa, jeg sidder og tænker paa, hvormange Kjærester Du kan behøve; for een kan da ikke forslaae."

„Du er ogsaa en rigtig Halvtosse! Skulde jeg ikke dandse med Andre end med Dig, saa fik da Folk Noget at snakke om."

„Jamen det er da let at see, at Du morer Dig bedre med Frederik Du kan da vel vide saameget, at om ogsaa han vil være Kjærest med Dig, saa tager han Dig aldrig til Kone, og han fik da heller ikke Lov til det for sine Forældre!"

„Ja, min Moder siger ogsaa, at jeg maa aldrig faae Dig."

„Og Du bryder Dig vel heller ikke om det?"

„Rasmus! Du er da ogsaa en farlig En i Aften."

„Ja, Du kan selv dømme, om jeg kan være glad: nu rejser jeg i Tjenesten, og Din Moer har fæstet Dig til Sognefogdens. Men hør, Katrine!“ sagde han og listede hemmelig hendes Haand til sig, „kan Du huske, dengang vi var smaa og byggede Huse af Stene. Der sagde jeg saa tidt, at jeg vilde bygge en Gaard, og Du skulde være min Kone.“

„Ja, Du kan være sikker paa, at jeg har aldrig glemt det.“

„Naa! — Ja see, nu har jeg lært at bygge Gaarde og Huse, og nu er vi ikke Børn længer; men nu siger jeg for Alvor, at naar jeg kommer af Tjenesten, saa vil jeg med Guds Hjælp bygge et lille Hus til os, dersom Du vil være min Kone. Sig mig nu Din Mening; men Du skal ikke love det, dersom Du ikke har isinde at holde det.“

„Jo, jeg vil, Rasmus; der er Ingen, jeg holder saameget af, som af Dig. Det er rigtignok min Hjertens Mening“, sagde hun med Taarer i Øjnene.

Pludselig standsede Musikken; Kvinten var sprunget. „Der sprang en Malle i det røde Skjørt!“ raabte Karlene; men Frederik kom hen til vore Kjærestefolk og spurgte, idet han saae vist paa dem:

„I snakker nok Gammelt?“

„Ja baade Gammelt og Nyt“, svarede Rasmus.

„Hvad har han siddet og bildt Dig ind, Katrine? Du er jo ganske fortabt“, sagde Frederik.

„Ja det skulde Du bare vide!" svarede hun spodsk.

„Aa, bi lidt, til vi kommer til at tjene i Gaarde sammen, saa bliver vi nok bedre kjendt".

Men Katrine saae ikke mildt til ham tiere den Aften, endskjøndt han gjorde sig saa behagelig, som han kunde.

Inden Frederik gik hjem, fik Rasmus Lejlighed til at skjælde ham ud for hans skumle Hensigter. Frederik svarede just ikke mildt, og de skiltes ad som Uvenner. Men den første Gang derefter, at Rasmus kom hjem og havde sat sig for at være frygtelig sur, da mødte Frederik ham i Forstuen og satte et saa pudserligt Ansigt op, at den Sure kom til at lee højt og tog ham hjertelig i Haanden. Saa var den Krig til Ende.

---

En Dag i September see vi indenfor i Exercerhuset i Gothersgaden. Der er for Øjeblikket Rekrutskole. Hele den lange Bygning er opfyldt med Smaatrupper paa en Snes Mand, hver under Befaling af en Underofficier. Det er en af de første Dage paa Skolen, og man har travlt med at lære militær Anstand, samt „Ret" og „Rør". Vi maae see, hvorledes det gaaer til i den øverste Trup, thi der findes vor Rasmus. For Tiden er der kommanderet „Rør", Underofficieren har sat sig hen

ved Væggen; han kalder Karlene, een ad Gangen hen til sig, og taler sagte med dem. Maaskee det ogsaa er en Slags Øvelse? Ingenlunde, han forhører sig blot om deres Livsforhold, om de ere Gaardmands- eller Husmandssønner, om de ere velhavende Folks Børn eller ikke. Hvilken Venlighed! udbryder maaskee den troskyldige Læser; han har vel neppe tænkt sig, at Underofficieren saaledes gjorde sig Umage for at vinde Mandskabets Fortrolighed. Desværre maa jeg gjøre opmærksom paa, at disse Samtaler blot vare en Undersøgelse, som Befalingsmanden anstillede, for at faae at vide, hos hvilke Karle der var Noget at „hole", og hvem af dem han kan trække op for Penge og Levnetsmidler. Han tigger naturligvis ikke Penge, nej, det holder han sig meget for god til, han laaner kun; men han er saa temmelig sikker paa, at Ingen vil kræve Laanet tilbage. Den Besked, Rasmus har givet, er ikke meget trøstelig for Vedkommende, og ved Opgjørelsen viser det sig, at der kun findes to „Guldfiske" i hele Truppen. Nu rejser den mægtige Herre sig op, gaaer hen foran Fronten og tordner: „Ret"!

Derpaa fulgte Undervisningen:

„Æh, I Bøndertampe, staaer I og hænger med Næbbet! Op med Hovedet! Jeg skal den Onde — — — muntre Jer! (Knubs under Hagen). Staaer Du og sætter Grødvommen frem! (Dunk paa Maven). Hvad gloer Du efter, Blegnæb!

Vil Du see ligeud! Om saa Din gamle Moer kommer ridende paa en Gedebuk, saa maa Du ikke vende et Øje i Hovedet for at see efter hende, Du Knippel! — Hoster han, Fidteprindsen! Jeg skal den Onde — — — sla'e Hovedet ned i Maven paa Dig, dersom Du knyer! Jeg troer, Du lægger Hænderne sammen, Sparlelars! Væk med Labberne! Du troer kanskesig, Du skal læse Fadervor! Nej Tak, min Ven, her bruger vi ikke andet end det bornholmske!"

Denne Prøve paa Underofficierens Venlighed maa være tilstrækkelig. Kun „Guldfiskene" bleve forskaanede for slige særegne Tiltaler. Alle de Andre fik hver et Kjælebæggenavn, som de maatte beholde, saalænge de stode under hans Befaling.

Du skal ikke undre Dig over denne Persons Opførsel, kjære Læser! thi det er kun et Par Aar siden, at han var en kjøbenhavnsk Gadedreng; han er sprunget lige fra Rendestenen i Uniformen. Dessuden er han opvoxet i den dejlige Spidsborgertro, at den klogeste Bonde aldrig har saamegen Forstand som den dummeste Kjøbstadmand.

Hvad siger nu vor Rasmus om alle disse Forekommenheder af Korporalen? Aa, det rører ham ikke stort. Han har i sin Barndom oppebaaret saameget af den Slags, saa at han er bleven ufølsom derfor. Han tænker ved sig selv: Det er godt, at Frederik ikke skal tage imod saadanne Grovheder, aa havde nok Blodet ordentlig kogt i ham, maaskee

det havde kogt over. Og saa passer vor stille Fyr sin Dont, saa godt han kan. Det kan nu aldrig falde ham ind, at spendere hverken Mad, Penge eller Drikkevarer paa Underofficieren, for at tilkjøbe sig en bedre Behandling; Sligt overlader han til de rige Gaardmandssønner. Disse betale ogsaa Korporalen for at pudse deres Læbertøj; deres Herre var tillige deres Tjener, men Rasmus pudsede selv. Naar der saa skulde paraderes, da var der jo altid Et og Andet at udsætte paa hans Tøj, men dog aldrig saameget, at det kunde paadrage ham Straf. De fleste andre Karle lod vaske hos Korporalens Kone, men Rasmus sendte sit Linned hjem med Hønsekræmmeren til Sognefogdens; saa sparede han de Penge. Nu siden han havde holdt op at spille Kort, og især siden han havde faaet Kjæreste, var han bleven saa sparsommelig. Han tænkte jo allerede paa at gifte sig og sætte Bo, naar han kom fra Tjenesten.

See! nu var Skoletiden forbi, og det var et godt Stykke ind i December. „Gud maa vide, hvordan det staaer til hos Sognefogdens," tænkte han, „bare hun vil være mig tro!"

Han kunde jo nok faae Breve derfra, men at faae Oplysning om, hvorledes det stod sig med Frederik og Katrine, var just ikke nemt. Naar han skrev hjem, fløjtede han saa fint for at faae det at vide, ja, vi kunne jo gjerne læse et af hans Breve, der er da ingen Hemmeligheder deri.

Kjøbenhavn den 14de December 1854.

Gode Venner!

Jeg skriver Eder til og lader Eder vide, at jeg er ved en god Helbred og lever vel, og ønsker at spørge det Samme fra Eder igjen. Jeg kan lade Eder vide, at nu har vi overstaaet Skolen, og nu maae vi gjøre Vagter allevegne. Det er rigtignok mere mageligt end at tømre Huse og arbejde for Bonden, saa dersom man kunde beholde Ungdommen altid, kunde man aldrig ønske sig bedre. Nu længes jeg meget efter at vide, hvordan I har det, og hvordan det gaaer med den nye Pige. Dersom I kan faae Gæssene fede til Jul, saa kommer vel Frederik herind med Læs. Jeg kan lade Eder vide, at jeg snart kan see Bunden af min Smørbøtte; men Ost har jeg nok af endnu. Nu Intet videre for denne Gang end en flittig Hilsen fra mig til Eder Alle.

Lev vel! det ønskes af mig,

Rasmus Olsen Risby.

Dersom det havde været Sognefogdens Kone, som skulde have besvaret Brevet, saa havde vel Rasmus nok faaet lidt at høre om den nye Pige, thi Konen vidste nok, at de vare gode Venner; men det var nu Frederik, som førte den private Brevvexling, og han var saa skarnagtig, at han ikke skrev et Ord derom. Vi, som ikke behøve at være uvidende, forbi Rasmus var det, kunne gjerne titte

ind i den bekjendte Udflyttergaard en tidlig Formiddag.

Henne i en Krog af Gaardspladsen staaer Frederik og sliber paa sin Hakkelsekniv, Katrine staaer og trækker Slibestenen for ham. Det var jo ellers et Arbejde, som tilfaldt Drengen; men Frederik skulde da endelig slibe, nu Drengen var borte. Han kunde ikke skjære et ordentligt Snit, saadan' som Kniven var; Hakkelsen blev saa lang, som om han havde taget Maal af Strygespaanen, sagde han, og saa maatte da den nye Pige dreje rundt for ham.

„Det er dog nogle farlige Skaar, der er i den Kniv. Du handler nok ikke godt med ham," sagde Katrine.

„Aa, der er saa tidt nogle stive Stikke i Havren, og det kan Kniven ikke døje. Skal Du noget til Gilde hos Hans Hansens paa Fredag?"

„Nej, jeg troer, jeg bliver hjemme; det skal jo koste 3 Mk. for hver Pige."

Nu gik Slibestenen rundt igjen, og saa kunde man jo ikke snakke, men hvert Øjeblik skulde Kniven efterses, og saa begyndte Passiaren paany.

„De skal have saadan en nydelig Musik," begyndte Frederik igjen; „det er Peer Jørgen fra Ørby og hans Drenge, de kan baade spille og blæse. Sidste Gang jeg hørte dem, spillede de denne Vals (nu sang han). Du kan troe, hun gaaer nydelig. Jeg er sikker paa, at det kan ordentlig

lette i en gammel Stødaf, naar han hører hende. Du kan sgu ikke blive hjemme!"

„Ja, det kunde rigtignok være Plaseer, men jeg har brugt næsten hele min Løn."

„Aa, hvad gjør det! jeg skal nok betale for Dig. Saa kan vi jo følges ad? — Hvad siger Du, Katrine?"

„Jeg veed sgu ikke, hvad jeg skal sige — skal vi ikke slibe mere?"

„Jo, træk kun!" Nu gik det rundt igjen et „Ræs".

„Du fryser nok om Fingrene?" spurgte Frederik.

„Aa nej, dog."

„Gaaer Du saa med?"

„Ja, jeg kunde da nok komme der, uden at vi havde nødig at følges ad."

„Det har Du Ret paa, min Tøs! Du er dog en sød Glut! Kom med Din lille Lap, saa skal jeg varme ham lidt."

Nu tog han hendes Haand og klappede den. Da de vendte Ryggen til Vinduerne, kunde de jo nok gantes lidt, uden at Nogen kunde see det. Sognefogden var desuden i Stakhaven.

„Frederik, Frederik! slip mig! vor Moer staaer henne i Stegersdøren." Nu maatte da Kniven nøjes med det, den havde faaet, og de skiltes.

Men „vor Moer", som havde faaet Mistanke til dem, havde passet paa dem førend idag, og hidtil var det lykkedes for hende, at forpurre enhver

Samtale under fire Øjne imellem dem. Da nu Pigen skulde bede om Forlov at gaae til Gilde, var det rent umuligt, at det kunde lade sig gjøre; for de skulde lægge til Bagning. „Du veed jo nok, at man skal skue en Pige i et Trug Dejg og ikke i en Springedands," sagde Konen spøgende. Men Katrine var ikke oplagt til Spøg, hun tværede og græd, dog ligemeget hjalp det. Frederik fik altsaa, hvad man kalder, en lang Næse; adskillige af samme Slags havde han oppebaaret i Forvejen i lignende Anledning; adskillige skulde følge efter.

En Søndag Aften, da han var gaaet op i Øverstestuen for at hente nogle Klæder i sit Skab, gik Moderen bag efter ham. „Saa, til Helvede!" mumlede han, da hun gik hen til ham.

„Hør, min Dreng," sagde hun, „Du gjør mig saameget imod, derved at Du lægger Dig efter den Katrine."

„Ja, det kan vi snakke om en anden Gang, nu skal jeg til Byen," svarede han fortrædelig og vilde gaae.

„Nej, vi kan bedst snakke om det nu," sagde hun og stillede sig i Vejen for ham. „Hvad kan det hjælpe, at Du gaaer ud paa at forlokke en fattig Pige? Troer Du ikke, at det er en stor Synd?"

„Hvem siger, jeg vil forlokke hende?"

„Ja, det kan da gjerne gaae saadan tilsidst, om ogsaa Du ikke tænker paa det."

„Hør, Moer, det skulde I slet ikke blande Jer ind i."

„Jo, jeg har Lov til at blande mig i det, som angaaer mit eneste Barn; og jeg vil sige Dig, at Du bedrøver mit Hjerte haardt, dersom Du ikke lader hende være. Du kan da aldrig tænke paa at gifte Dig med hende, for hun har jo Ingenting."

„Aa, det har jeg sgu heller aldrig havt isinde."

„Men regner Du da det for en Spøg at ødelægge to Menneskers hele Lykke; det er dog grueligt, saa fordærvet Verden er. Du veed jo godt, at hun er Kjærest med Rasmus, og kunde Du gjøre saadant et Broderstykke imod ham? Har han fortjent det af Dig, synes Du, fordi han er gaaet i Tjenesten for Dig, for al den Godhed, han har viist Dig!"

„Ja men, Moer, jeg kan ligegodt ikke lade hende være! Det er ogsaa Fa'en til Tøs, til at see godt ud."

„Frederik! er Du ikke min egen Dreng endnu, min eneste Trøst? Husk paa — nej, jeg vil ikke huske Dig paa Noget, jeg er sikker paa, at Du har ikke glemt, hvormeget jeg har holdt af Dig til denne Dag," sagde hun bevæget.

Frederik begyndte at blinke med Øjnene; det var godt, at der var Ingen, som saae det. „Ja, Moer!" sagde han med usikker Røst, „saa prøver jeg da paa at slaae hende af Hovedet."

„Tak, min Søn! Gud hjælper Dig nok, naar Du selv vil."

Nu gik Frederik sit Ærinde; men samme Dag blev Pigen sagt op; thi Konen ansaae det for bedst, at de unge Mennesker bleve skilte ad. Blev Pigen saa siden utro mod Rasmus, da havde Frederik eller Konen ingen Skyld. For at sikkre Katrine saameget som muligt for andre Forførelser, holdt hun en Præken over hendes letsindige Opførsel og fortalte derhos, at Rasmus var meget for god til at være Nar for hende.

„Det er Noget, som slet ikke kommer Jer ved," svarede Katrine rask, „og dersom jeg er for meget ivejen, kan jeg gjerne rejse strax."

„Ja, det var kanskee bedst for os Allesammen, min Pige; men Du har ikke nødig at gjøre Dig gal for det. Du giver mig maaskee Ret en anden Dag, naar Du faaer tænkt Dig bedre om."

„Ja, det kan ikke hjælpe, hvad I siger. Jeg veed nok, at I har havt Ondt af mig, fra den første Dag jeg kom."

Nu gik Konen ind til Sognefogden og fortalte ham saa meget om denne Sag, som hun antog, han kunde have godt af at vide, og spurgte, om han tillod, at Pigen rejste.

„Ja, hvad siger Tyendeloven af 10de Maj 1854, § 15, fjerde Pundtum: Uden Opsigelse kan Husbonden strax afskedige Tyendet, naar det tillader sig Haandgribeligheder eller grove og for —"

„Men det gjør jo ligemeget, vor Faer, naar vi er blevet skilagtige, og vi er enige om det."

„Du har Ret, Moer! Der hænger dog lidt ved Dig af det Juridiske. Ja, lad hende saa fare. Men hvem skal saa frekventere hendes Ampløj, for Du kan jo ikke undvære hende."

„Aa, jeg kan nok hjælpe mig med Tøsen; skulde det knibe, saa kan jeg jo altid faae fat i en Huskvinde."

„Ja Moer, som Du vil. Saa kan jo Frederik kjøre hende bort imorgen tidlig."

„Men det er rent galt, jeg er kommet i Baglexe med mit Smør, og jeg vilde gjerne beholde ham hjemme for at kjærne."

„Hm, ja saa faaer jeg vel kjøre selv."

Næste Morgen, da Frederik havde faaet Davre, fik han Ordre til at spænde for Rejsevognen. Det forundrede ham ikke videre, men da saa Faderen bad ham om at være med at læsse Pigens Kiste, blev han rigtignok baade forundret og fortabt. Der var imidlertid ikke Noget ved den Ting at gjøre. Efter en kort Afsked stod Katrine paa Vognen, og Sognefogden kjørte hende hjem til hendes Moder.

---

Hvergang Aviserne kom, var Sognefogdens Kone den Første, der greb dem; hun skulde jo see, om det saae ud til Krig, thi det var det Eneste, hun frygtede. Skulde Rasmus komme i Krig og blive skudt eller lemlæstet for deres Skyld, det var jo aldrig til at glemme. Men det gik da fredelig af,

saalænge Rasmus var Soldat. Han laa i Kjøbenhavn og gjorde Vagter. Det sidste Aar blev han Oppasser for en Officier og havde nu rigtig fine kronede Dage. Til Fastelavn ventede han at komme hjem, havde han skrevet; og allerede ved Juletider begyndte Sognefogden at holde hemmelige Raadslagninger med sin Kone om, hvad de skulde give Rasmus, fordi han havde gjort dem den store Tjeneste. Hvad der blev besluttet, faae vi nok engang at vide.

Det skete da saa endelig en Dag i Februar, at Frederik spændte for og kjørte til den nærliggende Kjøbstad, hvor han skulde hente Rasmus, der nu havde udtjent og skulde komme med Middagstoget.

Da Frederik naaede Banegaarden, kom Toget just brusende; det fnysede, raslede og fløjtede, saa at hans Heste bleve urolige, og han turde ikke forlade dem. Imidlertid stirrede han da ivrig paa den Menneskemasse, der væltede ud ad Døren; men han kunde ikke opdage et eneste bekjendt Ansigt. Da saae han pludselig en fremmed Herre staae og rage bag i hans Vogn. „Med Forlov at spørge, hvad vil De?“ udbrød Frederik.

Den Fremmede, en fin Herre med Knebelsbarter, lod sig ikke forstyrre; han trak lidt paa Smilebaandet og blev ved at rage i Foderet, derpaa gik han hen foran Vognen og sagde, idet han rakte sin Haand frem:

„Goddag, Frederik!“

„Hvad, er det Dig, Rasmus! — saa skulde dog den Onde — Tak for Sidst og velkommen. Naa! sikken en Junker Du er bleven til. Kan Du ogsaa være bekjendt at kjøre paa vor gamle Rejsevogn?"

„Ja magelig. Lad os bare komme afsted. Nu har jeg været saa lang Tid imellem Fremmede, saa jeg længes ordentlig efter at komme til nogle Mennesker, som bryde sig rigtig om mig."

„Ja, Tak skal Du have, den var ellers god nok. Jeg har dog ogsaa brydt mig lidt om Dig, sommetider; men nu kan jeg da høre, hvad det er regnet for."

„Frederik, Du veed godt, hvor fornøjet jeg er over at see Dig; men det er da heller ikke Andet end Dine gamle Narrestreger, at Du anstiller Dig fornærmet. Vi har jo da altid været som Brødre fra Smaa af."

„Ja, jeg veed aldrig, at vi har havt noget Ondt tilsammen, uden den Gang der var Rejsegilde hos Ole Søren. Der var Du rigtignok lovlig haard ved mig for den tossede Tøs's Skyld."

„Ja, men det var jo ogsaa min Kjæreste."

„Ja, men det havde sgu nær blevet min, dengang hun var kommen til at tjene hos os. Og saa var det nok blevet forbi med Enigheden imellem os. Troer Du ikke, Søn?"

„Jo, det kunde jo være et Træf. Men sig mig,

hvordan det kunde være, at hun kom saa akavet bort; det blev jeg aldrig rigtig klog af."

„Ja, det kan ikke hjælpe at dølge det, for min Moer hun holder vel ikke tæt med det alligevel. Seer Du, jeg havde faaet saadant et Mod paa hende, og saa —"

„Hvad saa?"

„Ja, hvad saa! Saa gik jeg jo og fløjtede for hende. Sommetider skammede jeg mig rigtignok ved det, men jeg syntes ikke, jeg kunde lade være. Saa, ligesom det var i det allerbedste Lav, bliver hun sgu Uvenner med vor Moer og kommer til at rejse. Jeg blev ikke engang betroet til at kjøre for hende. Og Du kan være rolig for, at det var for Din Skyld, det skete, for vor Moer havde mærket Uraad."

„Men det var kanskee bag efter?" spurgte Rasmus ivrig.

„Nej, Rasmus, det maa Du stole paa, at det var ikke bag efter; det var hverken for tidlig eller for silde, men lige tilpas. Jeg har heller ikke seet hende siden. Men Gud skal vide, hvordan det havde gaaet, dersom hun ikke var kommet bort."

„Har Du ikke hørt Noget til hende siden?"

„Nej —! Jeg har da heller aldrig spurgt til hende; for jeg skal sige Dig, Jens Hansen i vor By har faaet sin Datter hjem, og hende har jeg faaet lidt travlt med. Naa, rask igjennem Gaden, der er Barsel i Byen!" sagde han og slog Knald, da de

nu havde naaet den Landsby, hvortil Sognefogdens Gaard hørte.

„Jeg er sikker paa, at der er ikke en Kjælling, der kjender Dig; see, hvor de gloer!“ blev han ved.

Nu kom de til Hjemmet. Et nyt Knald bragte Vognen rumlende hen for Døren. Hele Besætningen strømmede ud. Det var imidlertid blevet „Tvær-mørke“. Frederik gav Linerne til sin Ven, sprang af Vognen, foer lige hen til Konen og sagde, idet han efterlignede Rasmus's Stemme:

„Godaften, Godaften! hvordan har I det?“

„Godaften, Rasmus! og velkommen skal Du være!“ svarede hun og tog hans Haand imellem sine. Da kunde Frederik ikke bare sig for at lee højt.

„Hvad, er det Dig, Din store Halvtosse!“ udbrød hun og gav ham et Smæk paa Kinden. Nu kom da Rasmus hen til hende:

„Er Du den Rigtige?“ spurgte hun.

„Ja jeg er, Moer; Tak for Sidst,“ sagde han.

„Tak for det, min Dreng! Og Gud Fader skee Lov og Tak for, at jeg har faaet Dig sund og frisk hjem. Jeg har da ogsaa bedet saa mindelig om det.“

„Godaften, min Søn, velkommen!“ sagde Manden. „Du har vel nok Dit Afskedspas i Orden, for jeg skal jo paategne det, paa Embedsvegne?“

„Ja, I kan troe, jeg har faaet mit Løbepas,“ svarede Rasmus glad. „Nu kan jeg igjen begynde at blive en Løbetosse, hvornaar det skal være.“

„Ha ha ha! Ja, jeg vilde da nok beholde

Dig lidt for det Første. Men lad os nu gaae ind."

Nu kom de ind i Stuen og fik tændt Lys, og der blev da en stor Glæde oprejst over Rasmus, saa fin han var bleven, saa pænt hans Klæder sad; det var dog mageløst. Men hans „Ovenskjæg", det var der Ingen, som kunde lide, det skulde han da af med.

„Aa, lad det bare sidde et Par Dage endnu," sagde han; „det er saa morsomt, at Ingen kjender mig."

„Ja, Tøsen skal vel smage det.

De Piger synes, det er saa rart
at kysse En med Knebelsbart", sang Frederik.

Der var nok at bestille hele den Aften med at spørge og med at fortælle paa begge Sider. Og da vor Moer efter Aftensmaden kom ind med Punsch, fik Sognefogden oplivet sit krigerske Mod saaledes, at han fik fat paa den gamle, rustne Bøsse, der hang under Loftet, og begyndte at vise, hvorledes han havde lært Geværgrebene.

„Ja, den værste Krig, jeg har været med til," fortalte han, „det var i Svogersløv ved Roskilde. Der laa vor Løgtnant med en lille Trop i en Bondegaard. Saa kommer der en Dag en af Vore springende ind til Løgtnanten og melder, at Engelskmanden kom. Naa, vi styrtede jo ud Allesammen, ikke for at slaaes med ham, men for at see, om det var sandt. Jo, meget rigtig; vi kunde skimte langt

borte en Flok Ryttere, som afenserede saa smaat henimod Byen. „Ja, vi kan inte gjøre Modstand, Børn, vi maae garderere os, saa godt vi kan,“ sagde vor Kommederer. Saa maatte vi gjøre et Hul til ham i en Halmstak ude i Stakhaven, der krøb vor tappre Løgtnant ind, efter at han havde sagt: Garderer Jer nu, Børn! Naa, vi skjulte os jo paa Stænget og i Husene, som vi bedst kunde, og det varede ikke længe, førend vi hørte Rytterne trave ind i Byen. Men strax efter kom Bonden ud i Loen og var saa forgrinet, at han knapt kunde faae raabt til os, at det var de danske Herregaardsskytter. Saa maatte vi jo da frem og fik da ogsaa slæbt vor Løgtnant ud af Halmstakken, men vi var rigtignok noget skalu over denne Historie. Og det var ogsaa infamt, saadan som de Skytter torterede os.“

„Det var da heller ikke for meget til Jer,“ mente Frederik.

„Ja, hvordan skulde vi vel bære os ad, naar vor Kommederer krøb i Stakken.“

Denne Aften gik nu meget fornøjelig med krigerske Samtaler. Næste Morgen, da Folkene havde faaet Davre og vare gaaede ud, bad Sognefogden Rasmus om at sidde op ved Bordenden, hvorpaa han tog nogle Papirer frem af Hængeskabet og bredte dem ud paa Bordet. Rasmus, der ventede sig en juridisk Forelæsning, grinede saa smørret af det og satte sig derop. Konen stod og rullede en Tot Hør ved den nederste Bordende.

„Seer Du, Rasmus! kan Du obselvere, hvad dette forestiller?"

„Ja, det er jo et Kort. Er det over Jer Lod?"

„Nej, det er et Matrikkelskort over Din Lod."

„Min Lod!" udbrød Rasmus og blev ganske rød i Hovedet.

„Ja, min Søn, Din Lod. Jeg og vor Moer er blevne enige om at forære Dig en lille Plet Jord for det, Du har gjort for os. Der er sex Tønder; det er henne ved Hvenemose."

„Jøsses, I har jo betalt mig forud for længe siden. I tog jo imod det forladte Barn, som alle de Andre hadede. I har ladet mig lære et godt Haandværk og været imod mig, som om jeg havde været Jeres eget Barn, hvorfor vil I nu gjøre mig skamfuld!" sagde Rasmus med Taarer i Øjnene.

„Hvor kan Du skamme Dig ved at tage imod det, som Dine Forældre giver Dig, Rasmus; Du siger jo selv, at Du er som vort eget Barn, og det er ogsaa sandt," svarede Konen.

„Ja, men I skiller dog Frederik af med Jorden."

„Det skal Du ikke sørge over, for han har saamænd selv hittet paa det."

„Ja seer Du, Rasmus," sagde Manden spøgende, „Du er jo en Løbetosse af Profession; derfor passer det ikke for Dig at have mere Jord. Paa denne Lod kan Du holde en tre—fire Køer, og det vil nok forslaae til en lille Menaseri. Her er Skjøde paa Jorden, det er thinglæst og prottekolleret, og Gebyhren

er betalt. Og seer Du den Bunke Pinde?" sagde han og pegede paa en Tømmerstabel ude i Gaarden; „den skal Du have til at bygge Hus af. Den er kalgeleret til ti Fag. Ja — Du skulde jo dog have Noget for det, Du har døjet for Frederik."

„Hvor kunde I dog faae Raad til det; I blev jo snydt saamange Penge fra?" spurgte Rasmus.

„Ja, seer Du, min Dreng, det er ikke saa nemt at pudse dem, som kjender lidt til det Juridiske; jeg frelste dog de halve Penge."

„Ja, nu faaer I saamange Tak!" sagde Rasmus, hvorpaa han gav Manden og Konen Haanden. „Naar jeg nu tænker paa den Tid, da jeg rendte med Tiggerposen for Hvermands Dør, da kunde jeg rigtignok aldrig forestille mig, at jeg kunde komme saadan afsted. Jøsses, hvor jeg dog har meget at takke Gud for!" sagde han og lagde Hænderne sammen.

„See! nu maa Du selv være om en Medkolleger, for det kan vi ikke hjælpe Dig med; men Du veed vel nok, hvor hun gaaer," sagde Manden leende.

„Aa, Vorherre hjælper ham vel nok med det ogsaa," mente Konen.

Nu rejste Sognefogden sig og sagde: „Kom nu, Rasmus, saa skal jeg vise Dig Din Lod." Saa fulgtes de ad derud, og der fik Rasmus vidtløftige Forklaringer om Jordens Beskaffenhed, om den bedste

Driftsplan, om Møg og Mergel, om Vandgrøfter og Drænrør, og saa videre.

Henimod Aften lavede Rasmus sig til; han skulde lidt bort, sagde han. Ingen spurgte ham hvorhen, thi de vidste Alle, at han skulde besøge Katrine. Nu gik han da den bekjendte Vej til Risby. Det var tretten — fjorten Aar siden, han havde gaaet eller løbet denne Vej. „Naa! der er løbet meget Vand i Strande siden den Tid," tænkte han: „Nej see! der er Gjærdet, jeg sov ved. Dengang var jeg dog et ulykkeligt Barn." Han gik videre frem. „Her ved denne Overkjørsel var det, jeg sad og talte med den brandlidte Mand." Hu! det gjøs i ham, og Taarerne kom ham i Øjnene. Han standsede og bad: „Min Gud! ja Du har gjort store Ting imod mig. Jeg var ulykkelig, jeg var et Skarn; men Du har bevaret mig fra det Onde. Jeg havde ikke engang Klæderne til Kroppen, og nu har Du saadan hjulpet mig. Lad mig dog aldrig glemme Dig, saalænge jeg lever." Han fortsatte sin Gang og spejdede efter Kirketaarnet i Risby, men der var Ingenting at see endnu. „Hvordan mon Katrine har det?" tænkte han, „mon hun har været mig tro? Hvor skal jeg dog faae det at vide? Aa, hun kan bestemt ikke see mig lige i Øjnene, dersom hun har havt andre Kjærester." Han fordoblede sine Skridt, nu kunde han see Byen, den saae saa venlig ud i Maaneskinnet. Vidste han nu bare, hvad Gaard hun tjente i! Ja, saameget vilde da vel

Moderen fortælle ham. Ellers kjendte han en Karl, som tjente hos Peder Jensen, han havde været hans Stuekammerat paa Kasernen. „Naa, der er Præstegaarden og Skolen, og Hans Hansens Gaard, og Jørgen Jakobsens. Han har bygget en ny Stuelænge; hun er godt bundet af i Gavlen" — saaledes smaasnakkede han ved sig selv. Ellers lignede Byen sig selv; det kom ham for, at det var ligesom igaar, at han rendte derfra. Nu naaede han den lille Hytte; der var heller ingen Forandring skeet med den. De havde Lys, der var Nogle, som talte! Maaskee hun var hjemme? Ja, det var jo Søndag. Han listede sig forsigtig hen til Vinduet. Hurra! havde han nær raabt — der sad hun foran Kakkelovnen. Moderen kunde han ikke see; det fik at være. Men Katrine! „Nej, hvor hun er bleven pæn: Aa! — Hvad Pokker er det dog, hun bestiller? Det er da ogsaa nogle forbandede Ruder!" Han saae ind ad en anden Rade — „Hvad — Jøsses! det er jo et lille Barn, hun sidder med! — — Saa til Helvede!" Han dinglede nogle Skridt tilbage og tog sig til Panden. „Mon det skulde være en Drøm?" — Han gik derhen igjen. „Nej, det er meget rigtigt! Hun svøber det, hun kysser og klapper det! — Jeg skal dog ind at fortælle hende, hvad for En hun har været." Han foer hen til Døren og fik fat i Klinken. Pludselig vendte han sig og løb, saa stærkt han kunde, ud ad Marken til. Han standsede noget udenfor Byen og saae sig forvildet

om. Nej see, der stod han jo lige ved deres gamle Legeplads, ved Peder Jensens Gjærde. „Her har vi dog ligget saamange Gange og trillet og plukket Blomster og bundet Krandse. Ja, hvor er nu Blomsterne henne? Her er ikke een!" sagde han og rykkede i det visne Græs. „Ja, hvor er al min Glæde henne? det er ikke fem Minutter siden, at jeg var saa mageløs fornøjet." Han lagde sig ned paa den frosne Jord og smed sin Hue ved Siden. Den kolde Luft svalede ham lidt efter lidt, og han begyndte at tænke roligere. Der var jo Intet ved den Ting at gjøre, da nu Ulykken var skeet, men han maatte dog have lidt Mere at vide derom; derfor rejste han sig og gik igjen til Byen hen til Peder Jensens Gaard for at tale med Karlen. Udenfor Porten standsede han ved Tanken om, at Folk maaskee kunde see paa ham, at der var Noget ivejen; men han tog da Mod til sig og gik ind i Stuen. Endskjøndt han kjendte hele Familien, var der dog Ingen, som kjendte ham, uden Karlen. Derfor hilste Rasmus kun paa denne og bad om at tale et Par Ord med ham. De fulgtes ad ud i Karlekammeret.

„Hør, Niels!" begyndte Rasmus, „kan Du ikke sige mig, om der skulde være en Tømrer at faae her i Nærheden? Jeg skulde have bygget et Hus til Foraaret, men jeg kan ikke overkomme det alene."

„Hvem skal have det Hus?"

„Det skal — Aa, jeg veed det ikke", svarede Rasmus forlegen.

„Hvad, veed Du ikke, hvem Du bygger til, Menneske!"

„Hm — Jo, jeg bygger det for min egen Regning, men jeg sælger det vel nok igjen, og saa veed jeg jo ikke, hvem der faaer det."

„Naa saadan. Jeg veed sgu ingen Tømrer nærmere ved end Niels Niels's Søn. Men Du er jo gaaet lige der forbi."

„Ja, men jeg vidste ikke af, at der var en Søn, som er Tømrer."

„Men, hvad Fa'en, Rasmus! Jeg har hørt, at Du har en Tøs heri Byen — hende skal Du vel ogsaa see til?"

„Aa nej! der er nok vinket af."

„Hvordan da?"

„De sige jo, at hun har faaet et Barn."

„Det er sgu Løgn, hvem der saa siger det. Hun har ikke mere faaet Barn, end jeg har faaet. Det er mageløst, hvad Folk kan hitte paa. Nej, hendes Moer har faaet et Barn."

„Hvad! den gamle Kjælling?"

„Ja, det vil sige, et af Fattigvæsenet."

„Har Katrine heller ingen Kjæreste?"

„Nej, dersom hun ikke har Dig, saa troer jeg da ikke, hun har nogen. Der er ellers nok, som har rendt og smidsket for hende; men hun har altid holdt sig meget anstændig."

Rasmus kunde mærke, hvorledes Blodet steg

ham til Hovedet; han var saa betagen, at han aldrig kunde sige et Ord.

„Hvad grunder Du paa?" spurgte Niels.

„Jeg tænker paa, det er bedst, jeg skynder mig ud til Tømrerne, inden de gaae iseng. Godnat, Niels, og Tak for god Underretning!" sagde Rasmus, og han mente vist med det, for han gav Karlen et forsvarligt Haandtryk og ilede ud af Gaarden. Vi behøve vel ikke at fortælle, hvor han gik hen, thi det kan Enhver nok begribe. Nu lod han sig ikke nøje med at tage til Døren, men lukkede den op og gik dristig ind.

„Men Gud! er det Dig!" raabte Katrine og sprang op, ligesom om hun vilde fare ham om Halsen; dog betænkte hun sig og gav ham Haanden. Men Rasmus, der nys havde gjort hende saa blodig Uret, kunde dog ikke lade sig nøje med et tørt Haandtryk, han gav hende et rigtig hjerteligt Kys. Da rejste Mutter sig op fra Kakkelovnskrogen og sagde:

„Hvad Fa'en gaaer ad Dig, Tøs, at Du saadan lader Dig kysse? Hvad er dog det for En?"

„Det er jo Rasmus, som har været hos os. Kjender I ham ikke, Moer?"

Den Gamle brummede Noget, som ikke var til at forstaae, og krøb saa hen i sin Kakkelovnskrog igjen. De Unge satte sig paa „Trannikken" ved den udvendige Side af Kakkelovnen.

„Hør nu, Katrine", sagde Rasmus med dæmpet

Stemme, „nu har Sognefogden givet mig sex Tønder Land og Tømmer til et Hus. Dersom Du saa kan lide mig endnu, saa gifter vi os, naar Huset bliver færdigt."

„Om jeg kan lide Dig! — Jeg har jo sagt Dig for længe siden, at Du er min allerbedste Ven; og det siger jeg endnu."

„Kan jeg stole paa det, Katrine? Seer Du nu ikke mere mildt til de andre Karle?"

„Ja jeg seer jo mildt til alle Folk, det kan jeg jo ikke gjøre ved, fordi jeg er saa „mildsnoende". — Men hør nu, Rasmus!" vedblev hun grædefærdig, „nu maa Du ikke være saa haard imod mig; for jeg holder dog saa meget af Dig."

„Nej, min Pige!" svarede han og tog hendes Haand; „Du kan troe, at Du skal faae det godt hos mig. Saa skal Du passe Kreaturerne, naar jeg er ude at tømre; for det kan Du vel nok overkomme, min Ven?"

„Ja, det er smaa Ting for mig — men skal Du da ogsaa saadan flakke omkring altid? Det er saa kjedeligt! Du kommer maaskee ikke engang hjem om Aftenen?"

„Jo, naar jeg ikke har for langt at gaae. Men jeg bliver da altid hjemme om Søndagen, og saa følges jeg til Kirke med min unge, pæne Kone og takker Vorherre for, hvad han har givet os."

„Men Rasmus, jeg bliver ikke altid pæn og ung."

„Jamen Du bliver da altid min Kone, ikke sandt?"

„Jo, med Guds Hjælp, saa længe jeg lever."

„Det er nok snart Sengetid", brummede den Gamle.

„Følger Du mig lidt paa Vej, Katrine?" spurgte Rasmus, idet han rejste sig for at gaae.

„Nej, Du bliver her, min Pige!" befalede Mutter strengt.

„Naa, saa Godnat da, min lille søde Kone!" sagde Rasmus og tog et Afskedskys. Derpaa gik han ad Hjemmet til.

---

Nogle Maaneder efter, paa en dejlig Foraarsdag, stod der et dobbelt Bryllup i Sognefogdens Gaard. Baade Frederik og Rasmus bleve viede til deres Kjærester paa een Dag. Da vore to Venner havde fulgtes ad saamangen god Gang, syntes Konen ogsaa, at de skulde følges denne Gang, da det iøvrigt passede for dem. Frederik fik da saa den lille, kjønne Gaardmandsdatter; han lod nu til at ville slage sig til Ro med hende. Hans Fader, som Alderen havde taget endel paa, vilde nu have, at Frederik skulde bestyre Landvæsenet, saa vilde han hellige sine sidste Aar alene til det Juridiske. Men det var nok „Gjæstebudet", vi skulde fortælle om. Det var ikke stort; der var hverken Spil eller

Muſik og kun faa Gjæſter. Saaledes vilde Sognefogden have det, for det var „mahonny“, ſagde han. Men Kjærlighed og glade Anſigter, ſom viſtnok er det Bedſte til at gjøre et Bryllup „mahogny“, manglede heller ikke her. Da de vare komne fra Kirke og omtrent blevne færdige med Middagsmaden, rejſte Sognefogden ſig op og ſlog Lyd paa Glasſet. Alle holdt op at ſpiſe og ſaae forventningsfulde paa den ſmukke, gamle Mand med ſit nypudſede Sølvkors i Knaphullet. De vare ikke ſaa lidt nysgjerrige, thi de vare jo ikke meget vante til at høre Skaaltaler. Talen lød ſaaledes:

„See, nu har vi jo faaet forenet disſe Par for Gud og Menneſker ved et indſepperabelt Baand. Jeg vil fremføre nogle Bemærkninger — ikke om Damerne — nej, det er jeg altfor galantiſk til; men om Brudgommerne. See! den Ene har de før kaldt for en Løbetosſe, og paa en Maade er han det endnu, men alligevel kan det ikke nægtes, at han altid har været meget mere ſtadig og ſindig end den Anden, endda det er min Egen. Men ærlige og ſkikkelige Folk, det har de altid været, og deres Damer ogſaa — ja nu tør jeg nok tage dem med. Og det, ſom jeg vil ønſke og bede Vorherre om paa denne Dag, det er, at han aldrig vil forlade dem, og at de aldrig maae forlade ham, naar vi Gamle har lukket vore Øjne.“

Disſe Ord gik nu til Hjertet paa dem Alle-

sammen, og det var slet ikke saa underligt, for de vare saa godt mente.

Efter Maaltidet gik Selskabet hen for at see det nye Hus, som Rasmus næsten havde færdigt. Han og Frederik skulde jo ogsaa med, men de gik først ud for at fodre Hestene, som jo ogsaa skulde vide, at der var Gilde. Der stod endnu det brogede Føløg; det var nogle og tyve Aar gammelt og kunde ikke æde Andet end Svinemel.

Frederik løftede Skuffen for at give hende — da lod han den synke; der var Noget, som han pludselig huskede paa.

„Kan Du huske den første Dag, Du var hjemme, efter at Du var kommen i Lære, dengang vi var herude?“ spurgte han.

„Ja, det var, ligesom den Brogede hun grinede af os, fordi vi lovede, at vi altid skulde være gode Venner. Hør! nu gomrer hun igjen.“

„Ja, nu kan hun grine, saalænge hun vil, for det bliver dog ikke aldrig anderledes. Troer Du vel, Rasmns?“

„Nej, det troer jeg rigtignok ikke.“

Saa lukkede de Foderloen og skyndte sig hen til det nye Hus.

# De „Hellige."

I den vestlige Del af Sjælland findes en stor Skovstrækning, ja, det er da den største i den Egn af Landet; og midt inde i Skoven ligger en lille Sø som et klart Spejl i en mørk Ramme. Her er det, vor Fortælling begynder en højtidelig Sommernat; det er saa stille, thi

„nu sover liden Fugl paa Kvist
med Hovedet under sin Vinge."

Det var saa dejligt ude i Skoven den Nat, thi det var klart Maaneskin. Fuldmaanen tittede frem hist og her imellem de tætte Bøgetoppe, og Bladenes Skygge paa den bløde Mosbund dannede underlige Skikkelser. Ude paa Søen havde Maanen frembragt en bred, glimrende Stribe, en Guldvej fra Kyst til Kyst; men hvis Nogen vilde prøve at betræde den, da skulde han finde, at den ligesom andre gyldne Veje var bedragelig.

Nede under Klinten, tæt ved Søen, sade to Mennesker paa en flad Sten. Tykke Buske omgave

den paa alle Sider og dannede et naturligt Lysthus. Men hvad her blev aftalt, var „ej blot til Lyst." Den ene af vore Folk er en halvgammel Bondemand af Middelstørrelse med et velvilligt, næsten mildt Ansigt. Han er ellers Kludekræmmer af Profession. Den anden Person er en høj, smuk Karl, med mørke Haar og Øjne og med et blomstrende Ansigt. Nogle Træk, der vidne om Haardhed og Heftighed, sees om hans tynde, sammenknebne Læber. Han giver sig af med at lave Tøfler, hvilke han gaaer omkring og sælger. Forresten er han ugift og „holder med Moderen," en Husmandsenke der i Nærheden. Samtalen, der føres imellem Buskene, er saa sagte, at kun Læseren kan høre den.

„Ja, det bliver sgu noget besværligt at komme af med Tøjet. Var man nærmere ved Kjøbstaden, saa vilde det gaae bedre. Den Solskive, som Du havde hittet i Fredags, maatte jeg dog magelig slaae istykker og sælge for gammelt Jern. Jeg var inde hos en Gartner og bød den fal, men han var saa forbandet nærgaaende med sine Spørgsmaal, saa at jeg blev fornærmet og gik min Vei," fortalte Johan, Tøffelmageren.

„Det var nu ogsaa saadan et aparte Stykke," svarede den Anden. „Jeg troer, det bliver bedst at beflitte sig paa saadanne Ting, der ere nemme at smøre i Bønderne, for de er ligegodt noget troskyldige. See, Mynt, det er nu det Allerbedste. Har Du tænkt noget paa, om vi saa skal besøge den rige

Aftægtsmand i Hellestrup? De Varer, han har, de er sgu til at afsætte, selv om det saa var gamle Kroner, der vare blevne skimlede paa Kistebunden.“

„Ja, vi kunde vel nok gjøre et godt Skrab, men jeg er ikke meget for den Brækken-ind. Det er saa nederdrægtig dyrt, hvis man skulde slippe galt fra det.“

„Det maa man nu aldrig forestille sig, naar man har saadant Noget isinde. Der er saamænd heller ingen Fare paafærde. Huset ligger et godt Stykke Vej ude fra Byen, og jeg kjender Lejligheden ligesaa godt, som om det var min egen Hytte. Vinduerne ere satte fast med et Par Søm, saa at der behøves kun et lille Tag med en Knibtang. Derpaa hopper jeg ind i Stuen, sætter Brækkejernet for Kistelaaget og er væk med Pengene i en Fart.“

„Har den Gamle ingen Hund?“

„Hverken Hund eller Kat. Derimod har han en gammel rusten Bøsse med Stenlaas, men Panden er knækket af.“

„Ja, men dersom han nu vaagner, slaaer Du ham saa ihjel?“

„Nej, saamænd gjør jeg ej. Men saa kommer Du til at krybe derind ogsaa, for at tage Skillingerne, mens jeg holder ham for Munden. Forresten sover han som en Sten, det fortalte han mig selv den anden Dag.“

„Bare det var vel overstaaet! Vi maae da bie, til Maaneskinnet er forbi.“

„Natyrligvis. Men paa Løverdag otte Dage, naar Klokken er lidt over elleve, saa kan vi jo samles bag ved det store Pilegjærde.“

„Ja, lad gaae da! — Har Du hørt Noget til Kirstine?“

„Nej, hendes storsnudede Mand kan jo ikke taale at see mig med Kludeposen i hans Gaard, endskjøndt alle Folk veed, at han er gift med min Datter.“

„Ja, jeg kan snart ikke bjerge mig længer inden jeg faaer hende at see, hvordan jeg saa bære mig ad. Det var dog ogsaa skjændigt, at hun skulde komme der at tjene. Og Du lokkede og truede jo hende til at tage ham, Din gamle Ræv, endskjøndt Du vidste, at jeg var gode Venner med hende.“

„Hvad kunde det vel hjælpe, at I kom sammen! I havde jo Ingenting, nogen af Jer. Men havde jeg tænkt, at jeg skulde blive forviist af Gaarden, saa skulde det rigtignok have blevet Løgn; men hvad Fa'en vil Du tage Dig det saa nær, der er jo Fruentimmer nok i Verden, og det ene kan være ligesaa godt som det andet. Jeg synes, at Du skulde slaae hende af Hovedet, Johan!“

„Nej, glemme Kirstine, det kan jeg rigtignok aldrig. Og Du kan stole paa, at jeg aldrig havde begyndt paa dette Arbejde, dersom ikke hun havde forladt mig. Det er da ogsaa underligt, at saadant et Skarn som Du skal være Fader til hende, der er

saa god, som Dagen er lang. — Hys! Jeg synes, der er Nogen, som gaaer derinde!“

„Aa, det er ikke Andet end en Hare, der springer. — Ja, nu kan vi jo gjerne gaae hjem, men det er da bedst, at vi trækker til hver sin Side, da det er saa fordømt lyst. Naa, saa husker Du vel vor Aftale!“

„Ja vel!“

Dermed skiltes de.

---

Kludekræmmeren havde i mange Aar drevet om med sin Pose; siden han var ung, havde han ikke havt Lyst til at arbejde. I den senere Tid havde han fundet paa at putte en eller anden Ting, som laa ham ivejen, ned til Kludene, og han mærkede snart, at denne Forretning var usædvanlig indbringende. Da han nu altid var saa mild, og Ærligheden skinnede ham ud af Øjnene, saa gik der flere Aar hen, inden Nogen fattede Mistanke til ham.

Nu havde han rigtignok for nylig været arresteret for Tyveri, men de maatte lade ham løbe igjen, da de manglede Beviser. I mange Aar havde Kludekræmmeren været Enkemand. Hans Børn, to Døttre, vare opfødte af Fattigvæsenet og havde siden maattet eventyre sig selv ved at tjene. Den Yngste var bleven Mormon og var rejst til „Zion,“ men den Ældste af dem, Kirstine, boede ved den omtalte

Skov, og det var hende, Johan talte om. Hun havde tjent et halvt Aar hos en velhavende Boelsmand, da dennes Kone blev syg af en hidsig Feber og døde.

I denne Sygdom plejede nu Kirstine sin Madmoder saa trofast og bestyrede dernæst Huset saa fornuftig, at Manden, otte Uger efter Konens Død, bejlede til sin Pige. Han kunde jo ikke sidde Enkemand længer, da han havde to Børn, der vare saa smaa, at det ene ikke kunde rette det andet. Det var jo rigtignok et godt Tilbud for en fattig Pige, der ikke ejede mere, end hvad hun gik og stod i; men det Værste var, at hun havde en Kjæreſt, den Johan, som vi allerede have omtalt. Pigen bad om Betænkningstid og gik hjem en hellig Eftermiddag for at gaae i Raad med sin Fader. Hvorledes han bar sig ad, er os bekjendt, og da der for Øjeblikket var en Kurre paa Traaden mellem hende og Kjæresten, saa gav hun virkelig efter for sin Fader og bildte sig selv ind, at hun holdt af sin Husbond. Men da hun gik op til Alteret med ham, for at blive viet, da foer der en kold Gysen igjennem hende, hendes Øjne bleve vaade, og det forekom hende, som om hun nu skulde tage Afsked med al Livets Glæde. Da hun nu var bunden til denne Mand, vaagnede hendes gamle Kjærlighed i al sin Styrke; hun kunde ikke tænke paa Andet end Johan og paa al den Glæde, de havde havt tilsammen; men deraf fulgte, at hun fik Modbydelighed for

den, som hun havde svoret Troskab og Kjærlighed. Da hendes Fader nu i det samme Lav blev arresteret, og hendes Mand kort efter forbød ham sit Hus, saa kan man jo nok tænke sig, hvorledes hun kunde være tilmode. Hun var kun nitten Aar; men hvilket langt og sørgeligt Liv saae hun ikke for sig! Hendes eneste Trøst var de to smaa Piger; de fik hende ofte til at glemme sin Sorg med deres uskyldige Snak. Da Johan erfarede Giftermaalet, gik han hen til Kirstines Fader og „overgav“ ham med Grovheder, men Kludekræmmeren var saa mild og saa veltalende, at de skiltes ad som gode Venner og bleve siden ved at komme sammen. Da Kludekræmmeren senere opdagede Johans Gjerrighed, aabenbarede han ham sin ulovlige Haandtering og fik ham først til at være sin Hæler og siden sin Medhjælper.

---

Kirstine og hendes Mand, Lars Olsen, boede som sagt ved Udkanten af Skoven, lige op til dens Gjærde. Fra Haven fører en Stente derind, og der er hyggeligt og smukt paa denne Tid af Aaret. Den unge Kone gaaer mange Gange over Stenten og ind imellem Træerne for at faae Ro i sit Sind; men det hjælper kun, saalænge hun er der. Idag er Lars kommet hjem fra Marken ved Midaftenstide, og han sidder nu ved Bordenden og spiser sin Mad. Den største af Pigerne sidder paa hans Knæ.

Han er en firskaaren Mand med et ærligt, bredt Ansigt og henved fyrretyve Aar gammel.

„Skal Du have en lille Stumpe endnu, Fie?“ spørger han Barnet.

„Ja, jeg skal, Faer.“

„Men Du maa ikke svine Dit pænne Forklæde til. — Hvor er Moer henne, min Tøs?“

„Hun er ude i Stegerset.“

„Kan Du løbe ud og sige, at jeg vil snakke med hende; men tab nu ikke Stumpen!“

Nu traadte Kirstine ind. Det var rigtignok en nydelig Kone. Hun var saa velskabt baade af Krop og Ansigt, at der var Ingenting at udsætte. Hendes Øjne vare store og mørke, og hendes Haar var brunt og glindsende, men Ansigtet det var dog farlig blegt. Da hun stillede sig ved den nederste Bordende, kunde man næsten troe, at det kun var et Marmorbillede i stærk Belysning. Hvorledes vilde hun ikke have seet ud, dersom Glæde og Lykke havde farvet disse Kinder og straalet ud af disse Øjne.

„Moer!“ begyndte Lars — „ih, kom dog lidt nærmere!“

Hun gik nølende et Skridt fremad.

„Hør, Moer, jeg har faaet tidlig Helligaften, for nu har jeg afpløjet Brakjorden. Nu skal jeg ud til Slagteren med de første Lam, jeg har solgt; vil Du saa ikke age med tilligemed Tøserne, hvad, Moer?“

„Nej, jeg kan ikke, jeg skal mulde Kartofler,“ svarede hun.

„Aa, lad det være til en anden Gang!“

„Nej, jeg har opsat det længe nok; de blive til slet Ingenting.“

„Aa, lad dem blive til, hvad de vil; men tag nu med, Kirstine, hører Du! Det er jo saadan et nydeligt Vejr, og de har bedt os saa tidt. Du kunde jo ogsaa have Plaseer af det.“

„Nej, lad mig være fri; jeg har ingen Lyst idag.“

„Ja, det har du jo aldrig,“ sagde Lars bedrøvet. Derpaa spændte han for og kjørte for sine Lam.

Nu fik da Kirstine fat paa sit Muldejern og kom ilav med Kartoflerne; de trængte rigtignok til det, det kan ikke nægtes. Hun fik sig snart en varm Pande og maatte alt imellem holde op for at puste. Saa hørte hun Fuglenes glade Kvidder inde i Skoven og tænkte: Hvem der kunde være saa glad; det bliver jeg aldrig. Hun klemte paa igjen. Børnene sad henne ved Stuelængen og legede med nogle Potteskaar; de lo saa hjertelig, de kogte Mad i deres Skaar; men Maden var Grus og Smaastene. Nu maatte Konen holde op igjen for at tage Vejret. Hun saae til Børnene og misundte dem næsten. De kan glæde sig Allesammen, saa nær som jeg, tænkte hun og sukkede. Da hørte hun en usædvanlig Fløjten inde i Skoven tæt ved. Det var da ingen Fugl, tænkte hun og lyttede, men saa blev det stille igjen.

Hun begyndte paany at hyppe, da lod Fløjtetonen sig atter høre.

„Hvem mon det kan være?“ sagde hun ved sig selv. „Aa Gud dog, det er den Vise, som vi har sunget saa tidt — mon det skulde være ham?“

Hun saae hen til Børnene; de passede deres Leg; hurtig sprang hun op paa Stenten, men snublede, idet hun skulde nedad, og faldt — i Favnen paa Johan. Han holdt hende længe i sine Arme, og de saae kjærlig paa hinanden uden at sige et Ord.

„Aa, Gudskeelov Du kom!“ begyndte hun.

„Hvor Du dog har skjæmmet Dig, Din Stakkel! Hvordan bærer han sig dog ad med min Pige! Jeg skal slaae hans Pande istykker, dersom han proberer paa at fornærme Dig!“ udbrød han vredt.

„Nej, nej, Johan! Det var Synd at gjøre ham Noget. Han har ikke sagt et eneste ondt Ord til mig, i al den Tid vi har været sammen. Var jeg bare saa god Kone, som han er Mand!“

„Men hvad er der da ivejen for Dig?“

„Kan Du spørge om det? Der er ikke Andet ivejen, end at jeg ikke kan lide ham, og at jeg aldrig kan glemme Dig. Jeg har endnu ikke havt en glad Time, siden jeg blev gift.“

„Og Du har nok i alle Kroge!“

„Ja, Gud bedre os for den Fornøjelse, jeg har af det. Jeg var tilfreds, det laa Altsammen paa Havsens Bund, og jeg selv med, saa elendig er jeg.“

„Ja, men er det dog ikke Din egen Skyld! Hvor kunde Du dog bevæge Dig til at forlade mig?“

„Hør, Johan, ti stille! Du kan ikke bebrejde mig Noget, uden at jeg har sagt mig det selv mange Gange, men nu er det forsilde.“

„Forsilde! det er et ledt Ord.“

„Ja, men saadan er det jo! — Men lad os nu ikke snakke mere om det. Hvordan har Du det, min søde Ven? det var rigtignok rart, at jeg fik Dig at see, men jeg synes heller ikke, at Du er rigtig glad,“ sagde hun og tog hans Haand.

„Hvad mon jeg skulde være glad over, mener Du?“

„Hør, Johan!“ sagde hun efter et lille Ophold, „troer Du, det er sandt, at min Faer stjæler? — Du bliver rød i Hovedet — har Du ikke hørt det før?“

„Jovist har jeg hørt det; han har jo ogsaa været arresteret, men jeg mente da ikke, at Du troede det. Kjender Du ikke ham bedre?“

„Ja, jeg troer det jo heller ikke, men det er dog farligt, at høre saadant Noget om sin Fader. Hør! nu græder Børnene. Farvel, Johan!“

„Aa, lad dem brøle deres Hals itu, de stygge Unger!“

„Nej føj! hvor kan Du sige saadant Noget. Det er saamænd et Par rare Børn, og de holder saameget af mig. — Kommer Du snart igjen, Johan? Jeg maa have et Menneske, som jeg kan betroe mig

til engang imellem, ellers holder jeg det ikke ud. Lev vel!“

Nu sprang hun ind i Haven og løb hen til Børnene, som gik og græd; de ledte efter Moderen rundt omkring i alle Stikkelsbærbuskene.

„Jøsses Navn! hvad er der ivejen, Børn?“ spurgte Kirstine.

„Jeg — jeg sagde, at Ræven — havde taget Dig, og saa — saa græd hun — og saa kunde vi ikke hitte Dig, Moer,“ svarede Fie.

„Og saa græd Du med, Du store Pige!“

„Ja — havde da Ræven ikke taget Dig, Moer?“

Kirstine blev blodrød ved dette Spørgsmaal; hun svarede:

„Nej vist ikke; Ræven tager jo ikke Folk. Jeg vilde bare plukke nogle Blomster til Jer, men saa fik jeg da ingen, for jeg maatte jo løbe, dengang I græd. Men gak nu kun hen og leg igjen. Hvad bestilte I?“

„Vi kogte Sødgrød og bagte Æbleskiver; og Maren, det var en fremmed Madamme, som kom i Besøgelse.“

„Naa, ja, leg I kun igjen, Børn.“

En Times Tid efter kom Lars hjem; nu var han bleven vel tilmode igjen. Børnene raabte af Glæde, da de saae Vognen, men Kirstine blev ved at hyppe. Hun vidste ikke, hvorledes hun skulde udholde at see ham i Øjnene. Manden spændte fra og red i Marken med Bæsterne; og imidlertid blev

Kirstine færdig med Kartoflerne og gik ind i Stuen. Da Lars kom tilbage, tog han Noget fra Vognen og gik ind med.

„See, vor Moer!" sagde han og saae hende trohjertig ind i Øjnene, „kan Du ikke see lidt mildt til mig for saadan et Stykke Lammesul; det er ligesaa fedt som Flæsk.".

„Tak," svarede Kirstine og prøvede paa at smile, men hun fik Øjnene fulde af Vand.

„Herregud, hvor Du seer forslæbet ud, min Pige! Jeg kommer dog til at fæste Dig en Tøs, som jeg har snakket saa tidt om."

„Nej, Lars, det maa Du ikke; for jeg er mest glad, naar jeg har dygtig travlt."

„Ja Gud hjælpe Dig, for glad Du er. Men vidste jeg Noget i Verden, som kunde glæde Dig, saa skulde jeg rigtig skaffe Dig det, hvad det saa skulde koste — om ogsaa de to sorte Bæster skulde ryge; ja, Du veed da nok, hvormeget jeg gjør ud af dem."

Stakkels Mand! havde han vidst, hvorledes han samlede gloende Kul paa hendes Hoved, saa havde han ikke nænnet at sige de Ord, som hans Hjerte indgav ham.

Dagen efter, om Morgenen tidlig, da Kirstine var ifærd med at skure det lange Bord, kom en gammel Kvinde ind ad Døren og satte sig paa Bænken.

„Goddag, Kirstine!" begyndte hun, „hvordan

har Du det? Nej see, hvor pænt her er allevegne. Ja, det er ingen Sag for Dig, mit Barn, Du er gaaet ind til nok."

„Ja, det har I Ret i, Sidse!" svarede Kirstine med bitter Betydning.

„Det gaaer ikke saadan med en anden fattig Stakkel; nej det gjør ikke. Men har Du hørt den Ulykke, der skete den anden Dag? Ja, det er dog farligt, saadanne Mennesker der er i Verden!"

„Hvad er det, I snakker om? fortæl mig det!"

„Aa Gud, har Du ikke hørt det! De har jo brækket ind paa Hellestrup Mark og slaget en gammel Mand ihjel og taget al hans Del. Jøsses — han havde to Hoseskafter fulde af Sølvpenge, og nogen — —"

„Hvem har gjort det?" spurgte Kirstine og tabte Skurevidsken.

„Ja, hvem har gjort det? Det har da været nogle Skarn, kan man begribe, men hvem det er, maa Gud vide. Det kan jo gjerne være Nogen, som man kjender og troer godt," lagde hun til og saae vist paa den unge Kone.

„De bliver jo nok ogsaa opdagede," vedblev hun, „for der var gjerne en Lerælte, lige under Vinduet, som de krøb ind af, og den har de traadt i, begge to, ja de har saamænd. Og Herredsfogden har været ude at tage Maal af Sporet, og nu rejser han nok omkring og maaler alle Folk paa Benene. Gud give til Gud, at de maatte blive straffede, de Skarn!"

Kirstine, der ikke var meget dristig til at istemme dette Ønske, maatte stride med sig selv for at skjule sin Urolighed. Hun skurede da Bordet færdigt, medens den Gamle blev ved at fortælle flere Nyheder. Derefter skar hun en Stumpe til Sidse, som strax derpaa gik sin Vej.

Da den Gamle var vel ude ad Døren, sank Kirstine ned paa en Stol og græd højt, thi hun var jo næsten kvalt af den Angest og Smerte, som hun havde maattet indeslutte saalænge. Hun sad tæt ved Sengen, og Børnene, som laae der, vaagnede ved hendes Hulken. Den mindste Tøs gned sine Øjne, og da hun opdagede Moderen, strakte hun sine smaa Hænder ud efter hende og raabte: „Moer græder!“ hvorpaa hun efterfulgte Exemplet, og da den store Fie saae baade Moder og Søster græde, stemte hun i med.

Vor skikkelige Lars, der ikke veed af Noget at sige, skal i det Samme ind at drikke af Ølkanden. Han kommer smaanynnende og lukker Døren op — da bliver han staaende som en Støtte. Hans Kone sidder paa Sengefjælen, og begge de nøgne Børn hænge om Halsen paa hende, og Allesammen græde de, den ene højere end den anden. Da Lars kom til Mælet, udbrød han:

„Jøsses velsignede Navn! Hvad er der dog paafærde? — — — I gjør mig snart rent kataalsk, siger jeg! Jeg vil rigtignok have det at vide, ellers render jeg fra Jer Allesammen?“

Børnene græd endnu højere, men Kirstine tyssede paa dem og sagde:

„Herregud, Lars! kom hen til mig. Jeg er dog blevet saa gruelig forkjøset — Aa ja!“

Manden gik hen og tog hendes Haand. Hun vedblev:

„Den gamle Hoppe-Sidse var her og fortalte, at de havde brækket ind i Hellestrup og slaget en gammel Mand ihjel og taget alle hans Penge. Saa saae hun vist paa mig — og jeg blev saa gruelig bange — ja, Du kan nok vide hvorfor.“

„Ja vist, min Pige, det kan jeg nok begribe; men vidste hun da nogen Besked om, hvem der havde gjort det?“

„Nej, hun lod ikke til det, men jeg turde da heller ikke friste hende; jeg var bange for at faae formeget at vide.“

„Men hør nu, min lille Kjælling!“ sagde Lars, idet han klappede hendes Kind og tørrede hendes Øjne, „Du er jo ligesom et lille Barn, naar Du bliver bange for saadant Noget. Det er jo slet ikke sikkert, at det kommer Dig ved, hele den Historie; og det er kanskee ogsaa Løgn Altsammen. — Men Fa'en skal flytte og føre den Sladderkjælling ud af mit Hus, naar hun kommer her igjen! Jeg skal tage min nye Pidsk, og saa skal hun rigtignok komme til at hoppe, saa det kan blive til Noget.“

„Lars! vil Du gjøre mig en Tjeneste?“

„Ja jeg vil, Kirstine.“

„Kan Du ikke gjøre Dig et Ærinde til Hellestrup Kro, for at faae det rigtig at vide — men vær endelig forsigtig!"

„Ja, vil Du lede mine Søndagsklæder op og skjære en Stumpe, saa skal jeg hente Bæsterne, og det skal ikke vare længe. Jeg synes, jeg er lige saa glad — det er rigtignok en Skam, da Du sidder og græder! men det er for det, at Du snakker saa godt til mig og forlanger Noget af mig. Gud give, at det havde været en større Ting, Du havde forlangt!" sagde Lars og skyndte sig ud ad Døren; han var ordentlig lidt undseelig over den Tale, han havde holdt.

Kirstine puttede nu Smaapigerne ned under Dynen og gav dem et Stykke Sukker hver, derpaa skar hun en fin Stumpe til Lars. Hun syntes, at hun var bleven lettere om Hjertet nu. Det er jo ogsaa en stor Trøst, at vide sig elsket, selv om man ikke gjør Gjengjæld, og det letter da ogsaa mageløst, naar man kan faae En til at dele sin Byrde. Men de, som aldrig have havt Noget at bære, kunne naturligvis ikke forstaae det. Gud give dem da et deltagende Hjerte, naar de engang faae det behov!

Nu kom Lars ind. Han slugte Stumpen i sig i en Fart, derpaa bad han sin Kone om at lade være at sørge, han skulde nok komme med gode Nyheder. Saa kjørte han. Lars var ganske vel fornøjet, og de Sorte vare ogsaa temmelig muntre, men da de havde gaaet den første Mil, begyndte

deres Humør at tabe sig. „Naa!" sagde Lars til dem, „I maae sgu oppe Jer lidt, I skal jo da Vejen alligevel. Du, Lusse," sagde han til den Nærmer, „Du skal nu altid være bagefter! Kanskee Du vil smage Snoren?" Nu slog han Skrald, og Lusse skyndte sig; men da de kort efter naaede en lille Bakke, begyndte hun at sagtne sin Fart og at gaae i Skridt; den anden, der ikke vilde gjøre hende til Skamme, bar sig ligedan ad. Den Fjermer hed ellers „Jordemoderen"; Lars havde kjøbt ham som Plag af en Jordemodermand. Det var ellers et farlig villigt Bæst, men til at trække Plov kunde han ikke hamle op med Lusse.

„Skal I nu gaae i Gaaende!" udbrød Lars. „Nej Tak, lad os være fri for det! Synes I, det er en Banke? Nu har I nok glemt, hvordan Pidsken han smager." Saa fik da Lusse et Smæk, og den Fjermer et lille Tjat, for at han ikke skulde have Noget at lade den Anden høre. Endelig naaede de da Kroen. Han kjørte ind i Laden og gjorde sig kjendt med Gaardskarlen ved at byde ham ind paa en Snaps. Da Hestene havde bedet, og Manden ligesaa, gik han ud og satte sig paa Vognen. Først da han var kommet til Sæde her, begyndte han at udspørge Staldmesteren om, hvad der laa ham paa Hjerte; men han gjorde det i en saa ligegyldig Tone, at Karlen umulig kunde tænke, hvormegen Part Lars havde i Sagen. Karlen fortalte nu, at der virkelig var skeet Indbrud hos en Aftægtsmand,

og at Tyvene havde stjaalet hans Hoseskafter med Sølvpenge, men ikke gjort ham mindste Overlast. Der var endnu ingen Gjerningsmænd opdagede, sagde han videre, men de troede en vis Kludekræmmer til det. Da Lars havde faaet disse Oplysninger, gav han Karlen en Mark og Lusse et Smæk, hvorpaa han rullede hjemad, men ad en anden Vej. Da han havde kjørt omtrent Halvvejen, saae han et Menneske gaae lidt foran sig.

„Det er sgu Kludekræmmeren!“ tænkte Lars højt. Hvad skulde han nu gjøre? Skulde han kjøre omkring ham og see til den anden Side? Det var da slet ikke formeget til ham; for han var da bestemt en Tyveknægt; men det var saa flovt. Havde der dog bare været en Vej til at dreje ned ad! Da Lars var kommet saa vidt i sine Betragtninger, faldt det ham ind, hvormeget han holdt af sin Kone, og han tog en kraftig Beslutning. Han slog et Skrald og kom snart paa Siden af Manufakturhandleren. „Prr!“ sagde Lars. Det forstod Lusse saa godt og standsede strax.

„Goddag, Kristen!“ sagde Lars.

„Goddag, Lars, og Tak for det Sidste! Er Du kommet ud at kjøre idag?“

„Ja, jeg havde et Ærinde til Hellestrup Kro.“

„Til Hellestrup Kro? Saa! — Hvordan har Kirstine det?“

„Aa, hun er da rask, men hun er noget tungsindig. Gaaer Du ad „Hjemningen“ til nu?“

„Ja, jeg gjør."

„Vil Du da ikke age med hjem og see til Kirstine; kanskee det kunde muntre hende lidt."

„Jo saamænd, lad gaae!"

Med disse Ord stod Kristen op paa Vognen, slængte sin Pose bag i, og nu gik det videre.

Da de kjørte ind i Lars's Gaard, stod baade Konen og Børnene derude for at tage imod dem, og der blev jo stor Glæde, som man nok kan tænke sig, af Børnene over deres Fader og Kirstine over hendes. Da de nu kom indenfor, og Kirstine gik til Spisekammeret for at skjære Mad, fulgte Lars med og fortalte, hvad han havde erfaret i Kroen. Efter at Konen havde hørt, at det Værste af Historien var Løgn, blev hun saa glad og saa mild, som hun ikke havde været længe. Derfor kunde hendes Mand heller ikke lade være at snappe et Kys, og saa meget havde han da endelig ogsaa fortjent.

Da hun kom ind med Maden, sagde Kludekræmmeren:

„Hvad, Lars, Du sagde jo, at hun var forknyt! hun er jo saa mild som en nyslaget Toskilling."

„Ja — ha ha! Saadan er hun ikke altid — men kanskee det kan gaae bedre for Eftertiden."

„Ja, hvad mon hun skulde sørge over, her er jo nok af Alleslags!" sagde han og lod sit Spejderblik glide omkring i Stuen. Kirstine drog et Suk og tænkte: Du veed det meget bedre.

„Hvordan staaer Din Havre, Lars?" begyndte

Konefaderen igjen. „Kornet saae jeg nok, det er jo nydeligt."

„Ja, det er vel lovlig silde, ellers skulde vi da have været en Vending ud i Marken. Ja, Havren, han staaer rigtig godt, Gudskeelov!"

„Ja, det sidste Ord skal man mærke!" svarede Kristen andægtig. „Vi kan jo nok plante og vande, men det er Gud, som giver Væxten," føjede han til og skjævede med det Samme til Hængeskabet. Han havde jo slet ikke Ondt isinde, men det var nu saadan en gammel Vane, at see sig godt for.

Saaledes sad de nu i al Rolighed og snakkede en Tid. Pludselig kom der en Vogn kjørende henad Stedet til.

„Hvad mon det er for Nogen?" sagde Lars og saae ud ad Vinduet.

„Venter Du Nogen paa denne Tid?" spurgte Kristen.

„Nej, jeg gjør ikke. — Det skulde da være Slagteren, for det er saadan en Tamp, he he! han kommer baade Nat og Dag, ligesom det kan falde sig. – Nej, det er ikke hans Bæster, og der er jo ogsaa tre Mennesker paa Vognen."

Alles Blik fulgte Vognen med Opmærksomhed; det var just ikke hver Dag, at der kom Fremmede til denne Afkrog. Endelig holdt de for Døren. To Mænd stege ned af det bageste Sæde og vare inde i Stuen, inden Lars kunde faae rejst sig. Efter at

de havde budt Godaften, gik den Ene hen ved Bordet og stillede sig ud for Kludekræmmeren.

„See Godaften, Kristen! er Du her? Vi har været hjemme i Din Stue og vilde besøgt Dig; men da Du var borte, fik vi isinde at tage herover.“

„Hvad er det, I vil snakke med mig om? Er det noget Vigtigt?“ spurgte Kristen, ganske ligegyldig.

„Ja, det er egentlig ikke os; men Herredsfogden mente, at Du kunde fortælle ham Noget om Indbrudbet i Hellestrup. Du kommer da til at følge med os.“

Nu havde Kirstine faaet nok; hun satte sig hen i den mørkeste Krog og græd som et Barn. Lars rørte sig ikke ud af Stedet eller oplukkede sin Mund, men han saae ud som en kalket Væg.

Da Kristen saae, hvor nær hans Datter tog sig det, sagde han:

„Giv Dig tilfreds, min Pige! De skal snart komme til at slippe mig igjen, maaskee inden 24 Timer. Det er dog ogsaa skjændigt, at man skal mistænkes for alle de Ulykker, der skeer i Landet, fordi man eengang er bleven skyldt for Uret!“

„Hør, skaf os et Lys, Moer!“ sagde Sognefogden, den ene af de Fremmede. Da det var blevet tændt, bad han Lars og hans Kone om at aabne og at forevise alle deres Gjemmer.

„Hvad! troer I, jeg har Tyvekoster!“ raabte Lars og sprang op. „Saa skal I dog skee Satan,

I Vandhunde! Troer I, at I skal faae Lov til at snuse i mine Kister. Nej!" saa bandede han og slog i Bordet, „om I skal!"

„Hør, Lars!" sagde Sognefogden, „det er langtfra, at vi troer noget Ondt om Dig; jeg har jo kjendt Dig i mange Aar, men seer Du, vi har jo Ordre fra Herredsfogden, og ham maae vi jo lyde, baade jeg og Du. Jeg vilde sgu nødig gjøre Dig den Harm, men jeg er tvungen til det. Kom nu bare og luk lidt af det Vigtigste op; det skal ikke vare længe."

Lars sad og grundede noget, derpaa sprang han op, og nu lukkede han op for Skabe, Kister og Kasser, allevegne. Han førte Sognefogden omkring i ethvert Hul, baade inde og ude, og viste ham meget mere, end han vilde see.

„Ja, det er meget godt, Lars, nu ere vi færdige," sagde Sognefogden.

„Færdige! Nej Du skal, den . . . . ind i hver Krog, ellers troer Du ligegodt, at jeg er en Tyveknægt, og det taaler jeg ikke!"

„Lars, det troer hverken jeg eller noget Menneske, som kjender Dig, men Herredsfogden kjender Dig jo da ikke. See, nu vil jeg ikke længer."

„Naa, er Du nu rejsefærdig?" spurgte han Kludekræmmeren, da de igjen traadte ind i Stuen.

„Ja jeg er, men jeg vilde gjerne tale et Par Ord med min Datter under fire Øjne, for at trøste hende lidt."

„Hm! ja, det var vel Synd at nægte det. Hvor vil I være?“

„Det gjør ligemeget. Der i Spisekammeret kan vi jo gaae ind.“

Da Spisekammeret kun havde en Dør til Stuen og et lille Vindue, tillod Sognefogden, efter at have seet det, at Fader og Datter gik derind. Aldrig saa snart havde Kristen faaet lukket Døren efter sig, førend han trak en stor, fyldt Læderpung op af Lommen og sagde:

„Gjem disse for mig, mit Barn!“

„Herregud, Faer! saa er I dog en Tyv — Aa, nu sees vi vist aldrig mere. Hør, Faer, spark den Væg ud og spring ind i Skoven, der kan de ikke faae fat paa Jer!“

„Aa Snak, Kirstine, det kan aldrig hjælpe en Stump. Dersom jeg rendte nu, var det lige saa godt, som om jeg havde bekjendt; og det vilde da heller ikke vare længe, inden jeg blev nappet. Nej, de skal snart komme til at lade mig løbe; jeg har været i saadan en Klemme før. Godnat, mit Barn! Du skal ikke sørge for mig.“

Nu gik de ind i Stuen igjen. Kirstine søgte ind til sin Krog og turde ikke løfte Øjnene fra Gulvet; hun var saa bange, at Nogen skulde kunne see paa hende, hvad hun havde i Lommen. Hendes to Smaapiger kom strax hen til hende; de havde seet forskrækkede paa den hele Allarm, men Ingen havde havt Tid til at trøste dem. Nu erklærede

Kristen, at han var færdig, derpaa rakte han Haanden ud imod Lars og bød Godnat, men denne puttede sine Hænder i Lommen og svoer paa, at han hverken vilde sige Godnat til ham eller see ham indenfor sine Døre mere. Den anden af de Fremmede, en Politibetjent, nærmede sig nu Kludekræmmeren med et Par Haandjern, som han vilde give ham paa, men Kristen saae ængstelig til sin Datter og bad hviskende Betjenten om at bie dermed, til de kom ud i Gangen. Dette blev tilladt, og saa rejste de strax efter.

Nu saae det sørgeligt ud hos Lars. Han sad for Bordenden uden at sige et Ord, og Konen sad grædende i Kakkelovnskrogen. Ingen af dem turde vove at begynde paa at tale. Da rejste Lars sig og gik ud i Marken for at „pikke Bæsterne lidt afsted;" de havde jo havt en streng Tur, de Stakler, og hvad havde det saa hjulpet! Han kom ud til de Sorte, og de gomrede saa venlig ad ham. Da smeltede hans Hjerte, og han fik Luft: „Jordemoder!" sagde han og kløede dens Pande, „jeg har aldrig havt andet end Glæde af Dig, siden jeg fik Dig. Du har aldrig torteret mig, saadan som jeg er bleven det idag."

Hesten gned sit Hoved imod hans Arm og gnubbede hans Trøje:

„Ja, vidste Du, hvad jeg har gaaet igjennem iaften, Jordemoder! Og jeg, som er kommet udaf

saadan en ærlig Familie. Uh! jeg kunde splitte ham ad, den Pjaltekræmmer!"

Han maatte staae og puste lidt, for han var saa bespændt. Derpaa flyttede han Hesten. Lusse, der ikke kunde bie ret længe, naar det var Æde om at gjøre, vrinskede uophørlig og rendte rundt i Tøjrslaget.

„Ja, nu kommer jeg, Lusse! er Du saa gammelsulten?" Lusse løb strax hen til ham og nappede ham venskabelig i Klæderne, medens han bankede Tøjrpælen løs.

„Naa, naa, Lusse! Din gamle Tosse! Ja, var der Ingen, som gjorde mig mere Harm end I!" sagde han sukkende. Da han havde slaaet Pælen fast i det nye Tøjrslag, kylede han Tøjrkøllen langt bort, for at Lusse ikke skulde snære sig omkring den, og gik derpaa hjem. „Nej, jeg glemmer det aldrig," sagde han ved sig selv, „at de har fanget en Tyv i mit Hus og ransaget mine Kister! Og Tyven var min egen Kones Faer! — — Men hun kan dog egentlig slet ikke gjøre ved det, den Stakkel. Det har dog været et farligt Syn for hende at see!"

Da Lars traadte ind i Stuen, vare Børnene bragte tilsengs, men Kirstine havde igjen sat sig i Krogen. Lars satte sig ved Siden af hende og tog hendes Haand, men han vidste ikke, hvad han skulde sige.

„Lars!" sagde Konen, „Du maa ikke være vred paa mig! Havde jeg vidst det, jeg nu veed,

saa havde jeg aldrig taget Dig; og jeg vil ogsaa skilles ved Dig, hvad Dag det skal være, dersom Du ikke kan overbære denne Skam.“

„Nej, lad os bare ikke gjøre Skammen større, end hun er. For dersom jeg skilte mig ved Dig for Din Faers Skyld, saa maatte jeg rigtignok skamme mig for hvert Menneske, aldenstund Du er undskyldt. Naar vi rigtig tænker over det, saa har vi da egentlig Ingenting at blunke for Lad os nu bare tage Mod i Brystet igjen, min Pige. — Men det er nok snart Sengetid, Klokken er bleven mange.“

„Gud, Lars! Du er meget for god imod mig!“ sagde Kirstine sukkende, idet hun rejste sig.

---

En otte Dages Tid efter denne Hændelse stod Kirstine en Formiddag og skurede Bøtter ude i Kjøkkenet ved den aabne Dør, som vendte ud til Haven. Pludselig hørte hun den velbekjendte Fløjten inde i Skoven. Lars var ude at grave paa Brakjorden, og Smaapigerne vare ude med Halvgaaen-Middagsmad til ham. Kirstines første Beslutning var at flyve i Armene paa Johan og at fortælle ham al sin Sorg, men saa tænkte hun, det var dog en Skam at gjøre imod Lars Hun stod raadvild og grundede. Da fløjtede han endnu stærkere.

„Han kan da ikke have seet mig — men kanskee ogsaa han er bedrøvet, siden han har mistet

mig. Men det er dog vist galt, jeg bærer mig ad — Aa! jeg kunde maaskee slippe af med de slemme Syndepenge!“ I en Fart hentede hun Læderpungen, der var gjemt i Sengehalmen, og sprang over Skovgjærdet. Johan begyndte:

„Du gjør Dig nok kostbar idag, siden jeg har maattet vente saalænge.“

„Du maa ikke give mig Utak, Johan; for jeg har dog gaaet saameget igjennem i de sidste Dage.“

„Det er ogsaa farligt, saa daarlig Du seer ud, min Pige! Kom og sæt Dig hos mig,“ sagde han og satte sig paa Stenten.

„Nej, jeg skal passe paa, om der kommer Nogen.“ Hun blev ved at staae op og fortalte nu, hvad der var passeret med hendes Fader. Johan blev baade rød og bleg, men Kirstine troede, at det var for hendes Skyld, han tog sig det saa nær.

„Og saa gav han mig disse ulykkelige Penge,“ blev hun ved. „Vil Du ikke skille mig af med dem?“

„Jo, kom kun med dem!“

„Men Johan, hvad skal vi gjøre ved dem?“

„Lad mig kun faae dem!“ sagde han og greb Pungen. „Jeg kan jo gjemme dem, til Din Faer kommer hjem.“

„Nej, han maa aldrig faae dem; saa vil jeg have dem igjen!“

„Ja, hvad vil Du have, at jeg skal gjøre ved dem?“

„Du skal bringe dem til deres Ejermand.“

„Det kan s'gu ikke gaae an, min Tøs."

„Jo, naar der kommer en mørk Nat, saa kan Du gaae hen til Hellestrup og snige Dig til at lægge Pengene udenfor hans Dør."

„Ja, det kan jeg da ogsaa."

„Du har da ikke hørt Noget om min Faer?"

„Nej, han sidder nok endnu."

„Aa, Gud bedre mig, Johan; var det endda for Uret, han sad!"

„Du maa ikke være forknyt, min Ven!" sagde han og begyndte at kjæle for hende; men hun gik et Skridt tilbage og sagde:

„Nej, nej! Nu skal det være forbi; og det var vel ogsaa bedst, at vi aldrig saae hinanden mere. Farvel, Johan!" sagde hun med usikker Stemme og bød ham Haanden.

„Du længes rigtig efter at komme ind til Din forædte Bonde: han maa kysse og klappe Dig, saameget han vil!" sagde Johan og skar Tænder af Harm.

„Ja, jeg er jo viet og givet til ham," svarede hun rolig og sprang over Stenten.

---

Søndagen derefter fik Lars virkelig bevæget sin Kone til at besøge Slagterens. Det var da ogsaa saadant et dejligt Vejr, for der var faldet en mild Regn om Formiddagen, og nu stod Alting saa friskt og straalende, baade Skov og Græs og

Blomster. Børnene vare saa sjæleglade over Kjøreturen, saa Forældrene bleve helt fornøjede af at see paa dem. Men det Værste for Smaafolkene var, at de ikke maatte komme af og plukke Blomster allevegne. Snart holdt de ved Slagterens Hus; et pænt lille Sted med Træer om. Manden, en trivelig Person af Middelstørrelse, gik udenfor og slikkede Solskin. Han udbrød:

„Jh see Goddag, gamle Fyr! Velkommen Dereses Naade! Nu troer jeg,“ saa bandede han, „inte, at Verden staaer ret længe, siden Du har faaet Din Kjælling purret ud! Kom, lad mig faae de smaa Dukkebørn? To ad Gangen. Kan jeg tjene et lille „Nys“? Mavelig! Kom her, Mutter! Jeg har ingen Vogntrappe, men jeg har et Par gode Arme.“

Nu tog han Konen ned, efter at have løftet hende ivejret, Lars saae hel betænkelig derpaa, han var nok bange for, at hun skulde faae samme Hilsen som Børnene. „Ej Du, Mikkel! hvor er Du?“ raabte Slagteren til en Dreng, der stak Hovedet ud ad Lodøren. „Kan Du inte see, der er kommet Fremmede! Saa! sørg nu godt for Plagene,“ sagde han og gav Jordemoderen et Kladsk paa Lænden. „Kom nu og lad os gaae indenfor, Folkens!“ vedblev han og gik med Konen og Børnene ind i Stuen. Men Lars vilde nok see, hvordan de Sorte kom afsted; derfor blev han derude og var med at spænde fra.

Inde i Stuen traf vore Fremmede Slagterens Kone, et venligt Bondefruentimmer. Hendes Snak var ogsaa rigtig bredt Sjællandsk, men Slagteren, som havde været i Lære i Kjøbstaden, snakkede „fornemt."

„Naa, Mutter," sagde han, „her kan man dog have den Fornøjelse at træffe Dig. Skulde Du inte pænt komme ud og sige Velkommen til Dine Fremmede! Men naar hun hører, der kommer en Vogn i Gaarden, hu hej! saa farer hun omkring som et tørt Lammeskind, fra det ene Hul til det andet, med Støvekosten. Men til daglig Brug kan jeg nok faae Lov til at gaae i Skidt op over Ørerne. Er det Løgn, Mutter?"

„Nej, det er ikke," svarede hun smilende.

„Er det inte Løgn? Vil Du nu strax sige, at det er Løgn, Kjælling! eller jeg gjør Dig den Skam, at kysse Dig for alle Folk."

Da Konen kun blev ved at lee, gjorde han virkelig Alvor af sin frygtelige Trusel. „Hør, Mutter, nu bakker Du op med noget Kræseri; det Bedste er inte for godt. Saa maa jeg sgu have hentet Lars, for ellers bliver han nok ude hos sine sorte Halvbrødre hele Dagen," sagde han, idet han gik ud.

Det er galt, naar der kommer Besøg paa saadant et lille Sted, hvor de ingen Pige holder, saa maa jo Konen være fraværende den meste Tid for at lave Mad, men her, hvor der var saadan en snaksom Mand, kunde det jo nok gaae an. Han

havde tre Smaapiger, som vare passende Legekammerater for Lars's Børn, og de kom snart ifærd med at koge Sødgrød ved Solskinnet ude i Gaarden. Kristine fik sin Bindehose frem, og Lars, som Slagteren nu havde faaet ind, stoppede og tændte sin Pibe. Han røg ellers aldrig, uden om Søndagen.

„Hør, Kristine!“ begyndte Manden i Huset, „det havde jeg dog aldrig troet, at Din Faer skulde være saadan en nederdrægtig Rakkerpukkel! — Ja, jeg siger hvad jeg mener,“ tilføjede han, da han saae, at Konen blev rød.

„Ja,“ svarede Lars, „vi troede ham jo heller ikke til det, men nu har det vel sagtens været ham saadan tilskikket.“

„Tilskikket! Ja fra Fa'en af! Men dersom Du regner Din Kone Noget til Onde for det, saa siger jeg rent ud, at Du er en Snegl, Lars!“

„Nej, det gjør jeg ikke, for det var jo Synd.“

„Ja, det har Du Ret paa. Seer Du, jeg troede ogsaa, at jeg var af en ærlig Familie, men ligesom jeg havde udlært og skulde rigtig til at florere, natyrlig, saa hører jeg, at min Farbroder havde hittet en Ende Reb med en Hest ved. Naa, det var jo rart, tænkte jeg. Han maatte da ind at spinde Tobak, og det var jo slets inte formeget. Da han var kommet ud af Brummen, siger jeg til ham: „Hør, Du gamle Begfinger! hvorfor sagde Du mig inte, hvad Profession Du drev, inden jeg kom i Lære, for saa kunde jeg have givet mig til

det Samme, saa havde vi dog lignet hverandre. Men jeg kunde have Sind til at trække Dig en fornuftig Skalle og ryste Dit gamle Kallun — men Du er inte værd at røre ved, sagde jeg."

„Ja, men kanskee han var trængende til det, han gjorde?"

„Ja vel var han det, for han havde jo desse Kløen i Fingrene, hvergang han saae Noget, han kunde bruge. Helles var han inte mere trængende end Du eller jeg. — Naa, der kommer Mutter med Maden. Værsgo, sid hen og faa en Bid Sul. Det er rigtignok af Dine egne Lam, Lars, saa Du nænner vel knap at spise det."

„Ja, nu kan Du jo see ad."

Nu kom da alle Mundene igang, og Samtalen drejede sig om Lars's gode Faarerace, om hvorfra den stammede, om hvorledes den bedst vedligeholdtes, og saa videre. Da denne Sag var færdig, siger Slagteren:

„Har I hørt Nogen tale om den nye Præst i Voldby?"

„Nej, vi har ikke," svarede Lars.

„Ja, der kan jeg da fortælle Jer, at han paa et Fjerdingaarstid har omtrent gjort alle Folk tossede derhenne."

„Saa!"

„See, i Søndags otte Dage kommer jeg derhen, ligesom Folk gaaer af Kirke. Naa, Du Fredsens! hvor de myldrede ud, baade Store og Smaa. Jeg

kjører ind hos den gamle Ole Jensen og beder meget pænt om at faae hans Lam at see. Nej, det kunde inte lade sig gjøre. Hvad for, gamle Svend? Er der ingen Andre hjemme, saa kan vi jo selv drive dem herop i Gaarden, siger jeg. Nej, han vilde da ikke. Naa, jeg vilde da heller ikke overhænge den gamle Fyr, for jeg vidste, at hån var lidt maadelig tilbens. Jeg sagde Farvel og kjørte ind til hans Nabo. Det har nu altid voren en Gut, og vi To havde jo mangen Gang siddet og nydt no'en adskillige „Bær" sammen. Jeg gaaer jo lige ind i Sovekammeret, der sad han og læste; jeg siger Goddag og giver Poten og røgter mit Ærinde. Nej, svarer han, i mit Hus kommer vi Hviledagen ihu; og saa vender han Øjne ligesom en Ko. Ja, lad os nu bare faae Lammene hjem, siger jeg, saa kan Du huske paa Hviledagen bagefter; der er da længe til Aften. Nej, der kunde ikke blive Noget af. Godt, Lille, svarer jeg, Farvel og god Fornøjelse! Nu kunde jeg jo lugte Lunten, men jeg vilde dog prøve et Sted endnu. Der vankede akkurat den samme Besked. See nu, Søndagen, det har ellers altid voren min bedste Dag, men her maatte jeg nok stikke af med en lang Næse."

„Det var da ogsaa harmeligt for Dig," sagde Lars.

„Ja, havde det ikke været for en anden Gangs Skyld, saa skulde jeg rigtignok have læst for dem,

men Du kan tro, jeg bandede det hellige Rak paa Hjemvejen.“

„Det var da ogsaa en underlig Haandtering i den By.“

„Ja, de kommer sgu snart til at rende fra deres Gaarde, for de kan inte bestille Andet end læse og synge Psalmer, saa lang som Dagen er. Havde de inte saa gode Lam, skulde jeg rigtignok aldrig mørkne deres Døre.“

„Det maa ligegodt være en dygtig Præst,“ mente Kirstine.

„Ja, dygtig til at gjøre Folk taabelige. Og saa render han omkring i alle de Huller og Kipper, der er til, og læser for gamle Kjællinger og holder Forsamlinger. Ja, havde jeg bare hans hellige Krop imellem disse to Labber, jeg skulde,“ saa bandede han, „ryste baade Moses og Profeterne ud af ham paa fem Minutter.“

„Jøsses Du vil da ikke lægge Haand paa en Præst!“ udbrød Lars.

„Nej, han er heller ikke saa slem, som han lader,“ sagde Slagterens Kone.

„Kjælling! Du er Pinedød en sød Tøs, kom og kys Din Mand!“

„Aa, det haster ikke med det.“

„Mutter er ikke saa tosset, hun veed nok, at naar hun sulter mig ud, saa faaer hun tilsidst ti for et“ forklarede Slagteren, der begyndte at blive munter af Maaltidet.

Nu blev der taget af Bordet, og først da dette var forbi, kunde Værtinden komme ind og holde Kirstine med Selskab. De satte sig da hen i Kakkelovnskrogen, hver med sin Bindehose, medens Mændene sad ved Bordenden og pratede ved en Pibe Tobak.

„Naa! hvordan har Du det saa i Din nye Stilling?" spurgte Konen i Huset.

„Aa, det gaaer jo, som det kan."

„Er Du ikke simpel af Helbred; Du seer saa daarlig ud?"

„Nej, jeg er rask, Gudskeelov, men jeg er saa tungsindig."

„Har du da Andet at sørge over end over Din Faer?"

„Ja, Gud bedre mig, der er saa meget ivejen for mig; men jeg kan ikke fortælle Dig det."

„Jeg troer nok ellers, det vilde lette Dig, naar Du fik fortalt det til Nogen, men jeg vil ikke friste Dig for det. Det bedste Raad, jeg veed for Dig, er, at du er rigtig flittig med, hvad du har at gjøre. Naar jeg faaer saadanne Griller, bø'ster jeg rigtig paa med at arbejde, og jeg synes, at det hjælper altid."

„Ja, det prøver jeg paa saa tidt, men det kan ikke hjælpe mig. — Jeg synes, jeg har faaet saadant et Mod paa at høre den Præst, Din Mand snakkede om."

„Det var kanskee ikke saa galt for Dig, men hvordan kommer Du derhen?"

„Aa, jeg skal nok faae Lars til at kjøre; jeg kan faae ham til, hvad det skal være."

„Naa, det kan Du. Ja, det gaaer omtrent ligesaadan hos os. Naar bare Mændene troer, at de har Magten, saa er de fornøjede."

Nu begyndte Smaapigerne at blive gnavne og søvnige, og saa sagde Kirstine, at det var bedst, de kom hjem. Slagteren vilde rigtignok ikke vide Noget derom, men da Lars saae, at det var hans Kones Alvor, gik han ud og fik spændt for Da han kom ind for at byde Godnat, sagde Slagteren:

„Hør nu, Lars: nu tager vi os en Rejsesnaps!"

„Nej, lad nu det være godt."

„Jo vist skal Du have en Taar. Seer Du, jeg er nu saa blødsøden, at jeg aldrig kan skilles fra mine Venner uden ved Taarer."

Lars smilede og smagte paa Snapsen. Endelig kom de da til at kjøre. Tøserne sad og sov hele Vejen, men Kirstine spildte ikke Tiden; hun benyttede sin Mands gode Humør til at lokke ham til at kjøre til Voldby Kirke næste Søndag, Lars var ikke meget opsat paa det, thi det var ingen Nytte til, mente han. Naar man gik til Alters to Gange om Aaret og gik til Kirke engang imellem, saa troede han da ikke, Vorherre kunde forlange mere, især naar man tillige gjorde Ret og Skjel. Konen kunde just ikke sige ham imod, „men det bæres mig for," sagde

hun, „at jeg kan have saa meget Gavn af at høre den Præst.“

„Ja, vi kan jo sagtens kjøre derhen engang,“ svarede Manden.

Næste Søndag var Lars tidligere oppe end sædvanlig for at pudse Vogn og Seletøj samt for at slaae Bedefoder. Da han hentede de Sorte for at spænde for, udtalte han til dem sin Beklagelse over, at de skulde i Tøjet igjen, efter at de havde trukket hele Ugen i Forvejen. „Men det er da vor Moer, der har hittet paa det,“ tilføjede han, for at retfærdiggjøre sig. Nu kom en Nabokone, som skulde passe Huset og Børnene. Disse havde faaet Æbler og Gulerødder til at lave Mad af, for at de ikke skulde græde. De saae vel noget betænkelige ud, da Forældrene kjørte, men saa fik de jo travlt med Maden, og Konen legede godt med. Vore Folk kom nu temmelig rask afsted, thi Vejen var god. Da de vare komne Kirken paa en halv Mil nær, saae de Flokke af pyntede Folk, som trak derop ad. „Det var dog farligt!“ sagde Lars, „mon der skulde være Altergang paa denne Tid af Aaret?“ Jo nærmere de kom Byen, des større bleve Flokkene. „Det var dog myrdeligt!“ udbrød han igjen; „Hop, Lusse! og Du med, Jordemoder! ellers bliver der vist ingen Plads til os.“ Nu naaede de Byen og fik Hestene ind i en Gaard, hvorpaa de skyndte sig ind i Kirken. Denne var allerede fuld, saa at det kun var med Besværlighed, at Lars og Konen fik Plads, hver i

sin Afdeling. De saae sig forundrede om og bleve ganske besynderlig tilmode ved at see alle disse fremmede Ansigter, der tilmed vare saa alvorlige og stille. I deres egen Kirke der plejede Folk gjerne at faae sig en lun Passiar, inden Tjenesten begyndte, og der var da heller aldrig saa fuldt Hus. Nu ringede det sammen, og kort efter kom Præsten. „Herregud! det er jo kun en bar Dreng!“ sagde Lars ved sig selv, da han saae den unge, smukke Mand gaae op ad Kirkegulvet. Kort efter blev der læst i Kordøren, det var nu Lars kjendt med, men saa begyndte Orgelet. Det havde han aldrig hørt før; det gjøs i ham, det løb ham koldt ned ad Ryggen, og han foldede sine Hænder, uden at vide hvorfor. Saa begyndte Sangen. Lars blev ligesom løftet fra Jorden ved at høre det mægtige Kor, han glemte rent at see i Psalmebogen; endelig fik han slaaet Psalmen op og begyndte da at synge med af Hjertenslyst. Hvad han sang, forstod han saa godt, at Taarerne flere Gange kom ham i Øjnene. Efter at de havde sunget en Psalme endnu, besteg Præsten Prædikestolen Han løftede Øjnene op imod Himlen og bad med rørt Stemme:

„Fader, Fader! hvorlænge vil Du holde vor Sjæl i Forventning! hvorlænge vil du dvæle med at give os det visse Tegn paa Din Naade: Freden i vort Hjerte, Din Fred, som overgaaer al Forstand. Men Herre! hvor kan Din Fred trives i vore syndige Hjerter, thi vi hænge jo saa hart ved alle

kjødelige Ting, og Djævelen, Verden og alt Ondt regjerer i os. Ak Fader! vi ere tilvisse faldne blandt Røvere, de have taget vor Sjælefred, de ville røve os Himmeriges Glæde, men Du, Du kan endnu frelse Dine Børn. O, lad da Din Aand være med os i denne Stund, at vi maae ret faae Øjnene op for vor Elendighed, men lad Du os tillige, i al vor Jammer, skue Himmelen aaben og Jesus ved Din højre Haand. Amen!"

Og nu begyndte han at udlægge Lignelsen om den barmhjertige Samaritan og fortalte, at vi ligesom den Ulykkelige, der omtales, havde en Rejse at gjøre i en Ørk, men Rejsen var Livet, og Ørkenen var Verden. Vorherre havde udrustet os til denne Rejse med Sundhed og Styrke, med kristelig Oplysning og med rene Hjerter; men hvor var det nu henne Altsammen, eller dog det Bedste deraf? Det var røvet fra os af den allerværste Røver, Djævelen og hans Tjenere, som er onde Mennesker og onde Lyster. Og nu stode vi da i Verdens Ørk, elendige og nøgne, ude af Stand til at hjælpe os selv. Nogle Mennesker ynke os, andre see ligegyldige paa os, men Ingen kan frelse os. Da kommer Samaritanen, den foragtede Jesus Kristus, han løfter os op paa sine Arme og læger vore Saar, han skaffer os Fred og Sikkerhed for den øvrige Del af Rejsen og viser os Maalet, vor Faders Hus med de mange Værelser, hvor Gud skal aftørre hver Taare af vore Øjne. Saaledes var omtrent Præstens Tale, og det

var jo ingen overraskende nye Tanker; men den naturlige Maade, hvorpaa han udlagde Evangeliet, og den Bevægelse, der var til at see og høre paa ham, gjorde et dybt Indtryk paa Menigheden, men især paa vore Ægtefolk. Hvor ofte havde Kirstine ikke maattet slaae sine Øjne ned; hun syntes, at det var til hende alene, Præsten talte. Hvor ofte havde hun ikke maattet græde, naar hun hørte sin egen Elendighed blive afskildret saa livagtig, eller naar hun hørte om den milde Frelser, der vilde saa gjerne hjælpe Enhver. Efter at der var blevet sunget et Par Psalmer, sluttedes Gudstjenesten, og Lars og hans Kone skyndte sig hen og fik fat i Kjøretøjet, hvorefter de snart rullede ad „Hjemningen til.“

„Jøsses, Moer! hvor Du har grædt,“ sagde Lars, da de vare komne ud af Byen, og han havde faaet Stunder til at see paa hende. Kirstine sukkede, men svarede Intet.

„Ja, det mindede ogsaa mig et Par Gange, for det er dog ogsaa en farlig Mand eller Karl, hvad han er, til at præke. Har Du saa havt noget Gavn af det, Kirstine?“

„Ja, Du faaer saamange Tak, Lars, fordi Du kjørte herhen. Jeg har aldrig vidst, hvad det var at høre Guds Ord førend idag.“

„Saa — Jamen vores egen Præst det er da ogsaa en dejlig Mand; han har da saadan en farlig skrap Udtale.“

„Ja, det har han jo, men jeg synes da aldrig, det har anfægtet mig større, hvad han har præket; det har altid været, ligesom det ikke kom mig noget ved.“

Nu naaede de da Hjemmet, og Alting var gaaet meget godt i deres Fraværelse. Om Eftermiddagen fulgtes hele Familien ad ud i Marken for at see paa Sæden. Kirstine glædede sig rigtig over den Velsignelse, det tegnede til; det var jo kun sjeldent, at hun kom længere end i Haven. Smaapigerne vare ogsaa fornøjede; for det var saa morsomt at følges baade med Fader og Moder. Lars var saa stolt af sin Sæd; ved hvert Nummer, de kom til, forklarede han, hvorledes han havde behandlet det. Saa skulde de da med det Samme see til Køerne og Hestene. Lars satte den største af Tøserne op at ride paa Lusse, og denne besindige Dame fandt sig deri med stor Taalmodighed og blev ved at passe sin Græsning. Den mindste af Børnene begyndte nu paa sit Pludremaal at forlange en lignende Ridetur.

„Nej, du er for lille, min Pige,“ sagde Kirstine. Men da Barnet blev ved med sit Raab, og da det truede med Graad, satte Lars hende op ved Siden af Søsteren. Moderen stod og holdt paa dem, hun var bange for, at Lusse skulde blive urolig.

„Aa, en halv Snes af saadanne Karle anfægter hende ikke“ forsikrede Manden. Da denne Beriderforestilling var forbi, fulgtes de hjem igjen, men

nu vilde da Børnene endelig ind i Skoven for at plukke Blomster. „Nu synes jeg, at I kan nære Jer for idag,“ mente Lars, men Moderen bad for dem og tilbød, at hun vilde gaae ene med dem, hvis han ikke havde Lyst. Jo, han vilde da nok traske med. Da de vare komne noget derind, lagde Lars sig ned i Græsset, Kirstine og Børnene fik travlt med at pille Blomster.

„Jøsses! hvor dog her er svalt og dejligt, her kunde man bestemt faae sig en ordentlig Middagssøvn“, sagde Manden.

„Ja vil Du blunde lidt, saa kan vi jo gaae noget længere bort.“

„Hm, det kunde kanskee ikke være saa hæsligt,“ svarede Lars og strakte sig, saa lang han var. Konen tog nu Børnene ved Haanden og gik dybere ind i Skoven — da stod pludselig Kludekræmmeren for hende. Hun kunde ikke lade være at give et lille Skrig fra sig, men han tyssede paa hende.

„Naa, her har Du mig igjen, min Pige. Jeg sagde Dig nok, at det skulde ikke vare længe.“

„Jøsses Kors! er I rendt fra dem?“

„Nej gu' er jeg ej; naar man har en god Samvittighed, skal de nok lade En faae Ret. Men hør, Pengepungen! Du har ham da vel ikke i Lommen, hvad, min Tøs?“

„Aa Gud! jeg syntes ikke, at jeg kunde beholde ham.“

„Hvad Satan! hvor har Du gjort af Pengene?“

„Det var engang, jeg traf Johan ude i Skoven, saa gav jeg ham dem, og han lovede mig at lægge dem uden for den gamle Mands Dør."

„Gav Du ham Pengene, Tøs! Nej det er umuligt; saa tosset kunde Du dog ikke være!"

„Jo, Faer, jeg havde aldrig nogen Ro for dem. Og I kunde jo heller ikke vente nogen Fornøjelse af dem. — Herregud, Faer! lad dog Enhver beholde Sit for Eftertiden. Jeg har døjet saameget for Jer Skyld."

„Hold Mund, Tøs!" raabte han med indædt Forbittrelse. „Troer Du, jeg vil høre paa Din Præken! Du, som holder Stevnemøder ude i Skoven med din Kjærest. Veed Du, hvad han er? en Tyveknægt lige saavel som jeg; han var jo med at brække ind. Og han skulde give dem tilbage til Aftægtsmanden! Jo Pyt! Men det skal koste hans Liv og Blod, dersom han ikke vil ud med dem. Han har ærlig faaet sin Part, den forbandede Røver."

Med disse Ord forsvandt han i Skoven.

Der stod nu den ulykkelige Kone. Hendes Fader var fri; men hvad Glæde havde hun vel deraf? Han var jo alligevel en Tyv og Røver, og Gud dog, hvor han saae ondskabsfuld ud idag! Og Johan, hendes Kjæreste, nej, det havde hun dog aldrig troet! „Aa Gud!" udbrød hun, „dersom jeg havde faaet ham, hvad havde jeg dog blevet til! Men jeg har jo alligevel hælet med min Faer! Nej, jeg havde

dog aldrig tænkt, at et Menneske kunde blive saa ulykkeligt."

Hun lænede sig op til et Træ, hun satte sig ved Roden og begyndte at rykke Mosset op og slænge det igjen, uden at vide, hvad hun selv gjorde. Børnene stode forundrede og saae paa hende. „Moer, skal vi gaae hjem?" sagde den Største; hun følte, at der var noget Slemt paafærde. „Moer, skal vi gaae hen til Faer?" sagde hun igjen, da Kirstine ikke svarede hende. „Nej, nej!" udbrød Moderen og vaagnede af dybe Tanker. „Lad os gaae herhen og plukke nogle flere Blomster." Hun tog Børnene ved Haanden og gik dybere ind i Skoven; her slap hun dem igjen, men de havde ingen Lyst til Blomsterne mere. Hun stod op og vred sine Hænder og klagede sig:

„Aa Gud, aa Gud! jeg er rigtignok falden iblandt Røvere! Og jeg er slet ikke bedre selv, som min Faer siger. Havde jeg dog et eneste Menneske, som jeg kunde aabne mit forpinte Hjerte for! Men jeg er forskudt og forladt, og det er min egen Skyld, Altsammen."

„Moer, vi vil hjem!" raabte Børnene, og det begyndte at see mørkt ud paa deres smaa Ansigter. Saa fulgte hun med dem hen til det Sted, hvor Lars havde lagt sig. Og der laa han endnu og sov trygt, med Hænderne foldede over Brystet; han vidste kun lidt af, hvad Kirstine havde lidt i den Tid.

„Lars, Lars!“ raabte hun, „nu vil Børnene hjem.“

Nu rejste han sig og gned Øjnene; da de vare komne i Orden, sagde han: „Naa sikke mange Blomster I har faaet — men jeg synes, I seer saa fortabte ud Allesammen. Hvad er der gaaet Dig imod, Kirstine?“

„Jeg traf min Faer inde i Skoven.“

„Hvad! er han brækket ud?“

„Nej, de har sluppet ham; de kunde nok ikke overbevise ham om Noget.“

„Saa! Hm, hm — Mon Folk skulde gjøre ham Uret?“

Kirstine sukkede; hun vidste det bedre.

„Men jeg synes, at Du maatte blive glad over det, og saa gaaer Du og sukker og græder.“

„Lad os nu gaae hjem, Lars.“

„Ja vel, Moer,“ sagde han og fik fat i Haanden paa de smaa Piger.

Fra denne Dag af begyndte der en voldsom Sjælekamp i Kirstine. Hun syntes, at hun var vanæret i Menneskenes Øjne, fordi hendes Fader var en Tyv. Hun syntes, at hendes Brøde var større, end den kunde tilgives, naar hun tænkte paa, at hun, en gift Kone, havde Kjærest, som hun kom sammen med. Og han var ogsaa en Tyv! Den Kjærlighed, som hendes Mand bestandig viste hende, men som hun ikke kunde gjengjælde, blev hende ogsaa en tung Byrde. Hun havde ingen Mennesker, som

hun kunde klage for; og turde hun, saadan en Synderinde, nærme sig Gud! Om Dagen passede hun vel sit Arbejde nogenlunde, men det skete dog tidt, at hun lod Hænderne synke og faldt i Tanker, ligesom det ogsaa kunde træffe sig, at hun svarede hen i Vejret, naar Nogen talte til hende. Om Natten, naar Lars nød sin rolige Søvn, kastede hun sig frem og tilbage i Sengen og vædede den med sine Taarer. Hun var rigtignok bange for Gud og tvivlede om hans Naade! men hun bad dog mangen brændende Bøn til ham; thi der var ingen Andre, hun kunde betroe sig til. Og dog var det, ligesom om Himlens Dør var lukket for hende. Saaledes gik det nu til Søndag igjen, og hun lignede mere en Død end en Levende. Det var rigtignok en stor Ynk at see paa for Lars. Havde han ikke havt sine Bæster og sine Børn, saa var han vel blevet ligesom Konen.

Men Søndag Morgen, da de havde drukket deres Kaffe, var det, ligesom der kom Liv i Kirstine igjen.

„Lars, skal vi til Voldby Kirke idag?"

„Aa, jeg veed ikke; jeg er da ikke større for det."

„Jo Lars, Du kommer til at føje mig endnu denne Gang."

„Jamen det hjælper jo aldrig en Stump. Du er jo bleven mere forknyt, siden vi var der i Søndags, Moer."

„Ja, dersom det ikke kan hjælpe, saa er der

Ingenting i Verden, der kan. Og hvis Du ikke vil kjøre for mig, saa gaaer jeg derhen."

„Jøsses, Kirstine, nej, det var da baade Synd og Skam, da vi har et godt Kjøretøj. Jeg vil jo nok, naar det er Dig saa meget om at gjøre — men det jager vel ikke, for der er jo da sidst Tjeneste. Nu skal jeg begynde at lave Alting til. Mette skal vel være hos Børnene, ligesom sidst?"

„Ja, hun skal."

„Ja, jeg skal nok springe derover — Kors dog, kan Du ordentlig see lidt mildt, Kirstine!" sagde han og greb hendes Haand.

„Gud, Lars, Du er meget for god til mig!"

„Aa Sludder, Moer! Du maa ikke gjøre mig indbildsk. Sig hellere, at jeg er lige tilpas til Dig, det kan jeg bedst lide at høre."

Lars stod og grundede; han var ikke fri for at tænke paa et Kys. Endelig „vandedes han Tænder" saameget, at han saae sig nødt til at snappe et.

„Nej see, Faer kysser Moer," raabte den lille Maren og lo.

Tiden, indtil de skulde afsted, gik meget godt for vore Folk, thi de havde begge meget at pusle med. Endelig kjørte de da. Gudstjenesten var ligesaa højtidelig og gribende som sidst, og Kirken var ligesaa fuld af Mennesker. Da de gik af Kirke, længtes Lars naturligvis efter at see, hvordan de Sorte havde det, og skyndte sig hen i Gaarden, hvor de stode.

„Hør,“ sagde Kirstine til ham, „troer Du ikke, det kunde gaae an, at jeg gik ind og talte med Præsten?“

„Med Præsten! Du er jo taabelig; han kjender Dig jo slet ikke.“

„Jamen jeg kan jo see og høre, hvor ligefrem han er; han tager nok godt igjen mig.“

„Hm — Ja, saamænd. Kan jeg gaae med?“

„Nej, Du kan jo sætte Bæsterne for saalænge. Jøsses, mon jeg dog ogsaa tør!“

„Vi kan jo spørge Karlen. Hør, Du! Vor Moer vilde gjerne snakke til Præsten. Mener Du, at hun tør vove at gaae ind til ham?“

„Ja, det tør hun magelig. Her er ikke det mindste Barn bange for Præsten; han er ligesaa „gemeen“ som en af os Andre.“

„Jamen vi er ikke fra denne Sogn.“

„Det gjør ligemeget. Han er mild og vel imod Enhver. Kom, saa skal jeg sige Dig, hvor Du skal gaae ind,“ sagde han til Konen.

Nu viste Karlen hende Vej, og snart stod hun rødmende og forlegen i Præstens Dagligstue. Præsten og hans Kone sade og spiste Middagsmad. De bød hende en Stol og bad hende at spise med.

„Nej, ellers Tak, men jeg er kommet for at tale et Ord med Præsten, dersom det er tilladt.“

„Ja, men spis lidt med os, for min Skyld“, sagde Præsten, „ellers kommer jeg jo til at gaae fra Maden for at tale med Dem.“

Nu satte Kirstine sig forsigtig paa den yderste Kant af Stolen og spiste den allermindste Bid Mad, der var at faae; men hun var meget forlegen, og Præstefolkene kunde slet ikke faae hende paa Glid med at snakke. Efter at Præsten havde læst en lille Bordbøn, rejste de sig, og Kirstine fulgtes med ham op paa hans Værelse.

„Hvad er det saa, der ligger Dem paa Hjerte?" spurgte han.

Konen kunde aldrig faae sagt et Ord.

„Er det ulykkelige Familieforhold, eller er det noget Ondt, De har gjort? De maa endelig være frimodig; jeg veed Raad for al Nød."

„Ja, jeg lider da ingen saadan Nød, men det er begge de andre Ting, som De nævnte."

„Er Deres Mand ikke god ved Dem?"

„Jo, meget bedre, end jeg fortjener. Det er slet ikke til at fortælle til Nogen, hvordan mine Omstændigheder er. Jeg kan ikke sige Dem Andet, end at jeg er et farlig ulykkeligt Menneske, og jeg har selv den meste Skyld i det. Jeg har ikke Ro, hverken Nat eller Dag, og jeg veed aldrig mine levende Raad, hvordan jeg skal faae Fred."

„Kjender De noget til Vorherre?"

„Nej, det er kun lidt. Jeg beder tidt nok, men det hjælper ikke. Jeg troer ikke, Gud vil høre mig."

„Ja, men der er ikke Frelse ved nogen Anden end Jesus af Nazaret! De maa bede og ikke blive træt. Kan De ikke fornemme hans Svar i Deres

Hjerte, saa kan De finde det i hans Ord. Har De noget Testamente?"

„Nej."

„Her er et. Nu lægger jeg Kjende ved de Steder, som jeg troer, De kan have Trøst af. Hvad synes De om dette Ord: Om end vor eget Hjerte fordømmer os, saa er Gud større end vort Hjerte! Er det ikke mageløst, hvor kjærlig vor Fader taler til os? Hvor kan De tænke, at han kan have Sind til at forskyde sine Børn! Men nu vil vi ikke tale mere derom idag. Den Fred, De skal nyde, maa De selv kæmpe Dem til i Bøn og Tro, men husk paa! Herren er sandelig ikke langt borte fra Dem, naar De strider. Og hvis jeg som et syndigt Menneske kan være Dem til nogen Trøst, saa kom De kun, saa tidt De vil."

„Farvel, og Gud være med Dem."

Nu skiltes de.

„Jøsses, Moer, hvor Du skinner, Du er nok blevet i bedre „Honør", sagde Lars, da han saae sin Kone.

„Ja, Gud Fader skee Lov og Tak! Jeg har lært meget paa nogle Minutter og venter at lære mere af denne Bog."

„Hvad er det for en? Testamentet! Hvad vilde Du med det? vi har jo en hel Bibel hjemme."

„Hvor er hun da? for jeg har aldrig seet nogen."

„Hun er vist oppe paa Loftet etsteds. Hvad gav Du for Bogen?"

„Jeg bød ham Ingenting, men jeg skulde vel sagtens betalt hende.“

„Ja jeg kan jo gaae derind, for Du har vel ingen Penge, Moer.“

„Aa, det kan godt være til en anden Gang.“

„Ja, hvornaar bliver det? vi kan da ikke kjøre herhen hver Søndag.“

„Hør, lad os nu kjøre hjem til Børnene, jeg længes efter dem.“

Saa kjørte de da. Da de vare komne et Stykke ud ad Vejen, sagde Lars:

„Hvad, Jordemoder! jeg synes ikke, at Du kan staae Dig for Lusse idag. Det kommer mig for, at han trækker paa det nærmer Fremben. Hvad siger Du, Kirstine?“

„Jeg synes det ogsaa.“

„Det maa jeg dog have efterseet. Trrr!“ sagde han og stod af Vognen. Han løftede Benet op og saae, at Hesten havde traadt en Sten op under Skoen. „Aa, Din Stakkel!“ sagde Lars og kradsede Stenen løs. „Det var da Synd at forlange, at Du skulde vinde med.“

Han klappede Hesten venlig og stod op igjen. Men ved dette Ophold havde en Gaaende, der kom fra en Sidevej, naaet dem. „Maa jeg age med?“ spurgte han.

Kirstine foer sammen ved Stemmen og vendte sig hastig om. Det var Johan! Hvad vilde hun ikke have givet for, at Lars skulde sige Nej. Det

gjøs i hende, da Lars venlig bad ham om at tage tiltakke med Lejligheden.

„Hvad, det er jo Kirstine! Tak for det Sidste!" sagde Johan og bød hende Haanden. Hun rakte ham skjælvende Spidsen af sine Fingre og saae til en anden Side.

„Er Du kjendt med vor Moer?" spurgte Lars.

„Ja, vi har tjent i Gaarde sammen," sagde Karlen og sprang op bag i Vognen, saa kjørte de da videre. Johan stod op og holdt sig i Agestolen. Snart kom han i en dyb Samtale med Lars, og imens benyttede han Lejligheden til at lægge sin Arm om Livet paa Kirstine. Det sprættede i hende, da hun mærkede det, og hun var nær ved at skrige; men hun tvang sig dog. Det var grueligt, hvad hun led i sine Tanker. Her, lige ved Siden af hendes Mand, stod hendes Kjærest og holdt af hende. Han var en Tyv og en Røver, og dog havde hun ikke faaet udslettet ham af sit Hjerte endnu. Hvad skulde det blive til: Johan vilde bestemt gjøre sig gode Venner med Lars og følges hjem med dem, det kunde hun høre paa hans Snak. Men hvordan i Alverden skulde det saa gaae? Hun lagde sine Hænder sammen under Tørklædet og bad en sagte Bøn til Vorherre, saa inderlig og alvorlig, at hun hverken hørte Mandfolkenes Snak eller følte Johans Favnetag. Hun bad Gud om Frelse for den Fare, der truede; hun kunde rigtignok ingen Udvej see, men nu lagde hun sin Sag i Herrens Haand og

bad ham at raade. Derefter følte hun sig styrket og lettet; men Sveden sprang hende ud af Panden.

„Jeg troer, Du sveder, Moer!“ sagde Lars.

„Ja, jeg fik saa ondt lige nu; men nu troer jeg, det er overstaaet.“

„Det er dog farligt, saa Skraaen hun stiger i Prisen,“ sagde Lars og søgte med den ene Haand i sine Lommer efter en Tobaksdaase. „Man kommer nok snart til at tygge Ærtehalm.“

„Ja, de siger, at det kommer af Krigen i Amerika,“ svarede Johan.

„Vil Du have en „Svidske,“ sagde Lars og bød ham Daasen.

„Tak“ svarede den Anden og tog imod den.

I det Samme hoppede Forhjulet over en Sten, Johan tabte Ligevægten og maatte i en Hast gribe fat i Agestolen for ikke at falde; herved tabte han Daasen, saa at den trillede i Vejgrøften.

„Hvad, Du var nok nærved at blive tabt bag af en Vogn!“ sagde Lars.

„Ja, hold lidt: Din Tobaksdaase faldt fra mig.“

„Trrr, Trrr: Det er da forbandet, saa hidsig Du er, Lusse, naar jeg vil have, Du skal staae.“

Vognen standsede, Johan sprang af og løb tilbage efter Daasen. „Lars,“ sagde Kirstine ivrig, „kjør, Alt hvad Du kan!“

„Hvad! — hvad er det, Du siger, Moer!“

„Kjør bare, siger jeg!“ Hun snappede Pidsken fra ham og gav Lusse et ordentligt Smæk. Denne,

som var vant til mere venskabelige Paamindelser, blev fornærmet og satte det lange Ben foran; Jordemoderen fulgte godt med. Lars tabte Mælet af Forbauselse, og de vare komne et godt Stykke, inden han fik sagt:

„Men hvad gaaer der dog af Dig, Moer! — Hvor kan vi være det bekjendt?"

„Ja, det var det Bedste, vi kunde gjøre, for det var en slem En, og ellers havde vi ikke blevet af med ham Jeg kjender ham saa godt."

„Hvad gjør han da?"

„Aa, han gjør saameget."

„Det maa jeg troe, siden Du var saa fus ved ham. Men min nye Skraatobaksdaase — der var næsten en halv Fjerding i — Nej, den maa jeg dog have!" sagde han og tog et Tag i Linerne. „See, han løber ogsaa efter os."

„Hyp, Hyp, Lusse! Det var da ikke mere end en Mark værd Altsammen. Naar vi nu faaer drejet omkring denne Banke, kan han ikke see os mere."

„Naa, lad ham saa have den," sagde Lars, og nu svingede han om Banken. De saae ikke Johan mere, men Kirstine foldede atter sine Hænder og takkede Gud for hans øjensynlige Bønhørelse. Hendes Tro og Kjærlighed til ham var voxet ved denne Tildragelse. Men Lars kom ikke til Humøret igjen, førend han kom hjem og havde faaet baade Mad og Middagssøvn.

Fra denne Dag af begyndte Kirstine lidt efter lidt at nærme sig til Vorherre. Hun bekjendte sin Synd for ham og bad ham at udslette enhver forbryderisk Tanke af hendes Hjerte. Hun klagede sin Sorg for ham og takkede ham for alt Godt, hun nød. Hun fortalte sine Børn om deres Frelser og lærte dem at sove ind og at vaagne op i hans velsignede Navn. Hun blev ivrigere til sit Arbejde og vandt derved mangen Stund til at læse i Guds Ord. Og med Alt dette blev hun mere venlig og omgængelig imod sin Mand. Denne mærkede det snart og glædede sig derover. Endskjøndt det var ham ubegribeligt, hvorledes det var gaaet til, vilde han dog ikke spørge hende derom; men ligesaa tidt hun forlangte det, kjørte han til Voldby Kirke eller til de Bibellæsninger, som bleve holdte af Voldby Præst. Forresten begyndte han aldrig selv paa at tale om Guds Ord, han var nok ikke bleven ramt endnu.

---

En Aften kom Lars hjem; han havde været inde i Byen. Konen sad ude i Haven paa en „Lystbænk" og strikkede, thi det var dejligt, lyst Vejr, og Smaafolkene vare besørgede tilsengs. Da hun saae, Lars vilde gaae ind i Stuen, raabte hun:

„Jeg er her ude, Lars!"

„Naa, er Du det, Moer! saa kommer jeg ud til Dig."

Han gik ind i Haven og satte sig ved Siden af hende. Hun sagde:

Det er mageløst velsignet Vejr iaften. Her er meget bedre ude end inde.“

„Og det er da ogsaa saa velsignet, saa glad Du er, Moer. Gud skal vide, hvor Du har faaet det Hoved paa.“

„Ja, det maa Du nok spørge Gud om, for det er ham, der har hjulpet mig.“

„Men dersom vi nu ikke mere kjøre til Kirke eller Forsamling derhenne, kunde Du saa ikke være lige saa glad?“

„Nej, nu troer jeg rigtignok ikke, at jeg kan undvære Guds Ord engang imellem; men enten det skete derhenne eller andre Steder, det gjorde vel ikke videre til Sagen, naar bare det var lige saa godt.“

„Ja, for jeg er blevet saa farlig torteret idag for disse Tures Skyld, saa jeg næsten har udlovet, at jeg ikke vil derhen tiere.“

„Hvem sagde Noget til Dig om det?“

„Det gjorde sgu han, den store Jens Jørgen. Han sad og bredte sig for Bordenden inde hos Smedens: I begynder nok at blive hellige, I Pindemænd derude paa Marken, sagde han. Aa, itte større, svarede jeg. Ja, jeg har nok hørt, at Din Kvinde skal være den Værste, sagde han, men vogt Dig bare, at det ikke gaaer Dig saa nær, for det smitter ligesom Fnat. Jeg vilde da nødig have, at

Du skulde blive smidt fra Stedet, og det bliver da Enden paa det, dersom Du ikke bestiller Andet end læse og bede, sagde han. Hør, Jens! sagde jeg, Du er rigtignok en gammel Mand, og jeg veed nok ogsaa, at vi er lidt i Slægt; men Du skal aldrig bryde Dig saameget om min Haandtering, for kommer jeg af med Stedet, saa giver Du mig da ikke en Skilling til et andet. — Er Din Konefaer ikke blevet hellig ogsaa? det kunde ellers være passende, sagde han igjen. Det kan Du spørge ham selv efter; for jeg har itte Noget med ham at gjøre ikke, svarede jeg, og saa gik jeg.“

„Jeg vil ikke ønske Jens Jørgen noget Ondt, men jeg vil dog bede til, at han selv maa blive smittet. Jeg sørger ellers farlig over, at Du skal høre saameget for min Skyld.“

„Naa, saa gaaer jeg jo ind i Kroen, for at kjøbe dette Stykke Hovedstolreb, saa siger Kromanden: Vil Du drikke en Snaps, Lars Olsen? — men Du drikker kanskee ikke Brændevin, siden Du har begyndt at tage til Voldby? Nu gloede de saamænd Allesammen paa mig, som om jeg havde været et udenlandsk Dyr; men jeg betalte Rebet og skyndte mig at komme bort. Er det nu ikke ogsaa farligt?“

„Ja, dersom det er noget Urigtigt, vi have gjort, saa er det farligt at høre for det; ellers synes jeg dog ikke, det er saa slemt.“

„Nej, det er da ikke noget Urigtigt, kan jeg

troe; men jeg synes, at jeg gjerne vilde være fri for det Hellige-Navn, og derfor kunde jeg bedst lide, at vi blev hjemme for Eftertiden.“

„Ja, men baade Jesus og hans Disciple bleve da meget mere bespottede og forhaanede, det veed Du nok; men Jesus sagde: Disciplen er ikke over sin Mester, og Tjeneren er ikke over sin Herre. Dermed mente han, at vi maatte ikke vri'e os ved at døje lidt Ondt, da han har døjet saa meget, mens han var paa Jorden.“

„Sagde han det? — Hvordan var det nu?“

Kirstine gjentog det.

„Det skal jeg huske til en anden Gang; men lad os nu gaae iseng, min Pige. Imorgen skal jeg tidlig op at meje Rug.“

---

Kludekræmmeren havde det ikke godt i denne Tid. At han skulde miste de Penge, som han havde lidt og stridt for, kreperede ham meget; og det var ham umuligt at faae fat paa Johan. Han kunde jo nok træffe ham i hans Bopæl, men det var han ikke for; thi det var ikke sundt, at Nogen saae dem sammen. Endelig kunde han da ikke udholde det længer. En mørk Aftenstund gik han hen til det enlige Hus, hvor hans Kammerat boede tilligemed sin Moder. Han traadte ind og spurgte, om Johan var hjemme?

„Nej, han er gaaet til Byen med et Par Tøfler,“ svarede Konen.

„Kommer han snart hjem?“

„Ja, det varer nok ikke længe, for han skal arbejde iaften. Han er jo saa „hevngjerrig,“ at han knap har Ro til at sove om Natten.“

„Naa, saa troer jeg, at jeg vil gaae ud for at møde ham. Godnat!“

Han gik nu ind ad Vejen og hørte snart nogle raske Skridt, der kom ham imøde. Det var den, han søgte efter.

„Godaften! hvad, er det Dig, Johan? Nu er det længe siden, jeg har seet Dig.“

„Ja, see rigtig paa mig da, dersom Du ellers har Katteøjne.“

„Hør, Du har nok faaet nogle Penge til mig af Kirstine?“

„Nej“, saa bandede han, „om jeg har!“

„Ja, det kan nu ikke hjælpe, at Du nægter det, for hun lyver ikke.“

„De Penge, jeg fik, var slet ikke til Dig.“

„Det gjør ligemeget, for det var mine, og jeg vil ogsaa have dem!“

„Ja, saa faaer Du besøge Aftægtsmanden engang til; for jeg har lagt dem udenfor hans Dør, som jeg lovede Kirstine.“

„Hør Johan, husk paa, at det er intet Barn, som Du har med at gjøre, jeg veed jo, at Du er ligesaa begjærlig efter Penge, som Fanden efter en Sjæl.“

„Ja, er Du selv bedre?“

„Jeg troede dog ikke, Du havde været saadan en Skurk, at Du vilde snyde mig for min Part. Men dersom Du nu ikke giver mig Pengene, saa skal jeg den Onde — — gaae op til Herredsfogden imorgen og melde os begge To!"

„Du skulde heller gaae ligestrax, saa glemte Du det da ikke."

„Du stoler nok paa Dine Kræfter, men jeg har en ladt Pistol i Lommen!"

„Det skal jeg dog have efterseet!" sagde Johan og greb et godt Tag i Kludekræmmeren og befølte hans Lommer, uagtet al Modstand.

„Jeg tænkte jo nok, det var en af Dine gamle Historier!"

„Jeg skal gaae til min Svigersøn imorgen!" skreg han, „og fortælle ham, at Du er Kjærest med hans Kone!"

„Ja vilde Du bare det, for saa skilte han sig nok ved hende, og saa kunde jeg endda faae hende."

„Jeg tænkte dog ikke, der var saadanne Kjæltringer til som Du!"

„Jo, jeg har havt en god Læremester, skal jeg sige Dig."

Med disse Ord gik han og lod Kludekræmmeren staae der, saa længe han vilde. Saa trofast er Gavtyve-Venskab!

---

En Middag i Høsten var Lars Olsen og hans Familie ifærd med at spise Suppe. Manden sidder

ved Bordenden og langer til Fadet; han var svedt, inden han begyndte, og jo længer han søber, des varmere bliver han. Den mindste Tøs sidder paa hans Knæ og faaer hveranden Skefuld; den største har faaet en lille Tallerken, som hun staaer med ved en Stol. Det er jo en stor Pige, som selv kan søbe. En Husmand, der hjælper Lars med Høsten, sidder paa Bænken ved Vinduet, og Kirstine staaer op ved den udvendige Side af Bordet.

„Nej Kors dog, hvor den Suppe er varm!" siger Lars og lægger Skeen, medens han tørrer sig med sit Skjorteærme. „Det er næsten for galt at søbe varm Mad i saadan en Hede."

„Ja, det kan rigtignok trække den dovne Sved ud," siger Husmanden.

„Kanskee I vilde hellere havt Syltemælk?" spurgte Kirstine smilende.

„Nej Tak, Moer! saa fik Du det altfor nemt med at lave Mad. Du skal dog ogsaa have Noget at bestille i Høsten."

„Ja, i Eftermiddag kommer jeg derud og hjælper Jer at binde — Men see! hvem er det, der kommer?"

„Det er gamle Hoppe-Sidse. Nu faae vi nok Nyheder," sagde Lars.

„Jøsses, Gud skal vide, hvad Ulykke der nu er skeet!" udbrød Kirstine sukkende. Hun kunde nok huske Sidses forrige Besøg.

Nu stavrede Kvinden ind ad Døren.

„Goddag! Singgot, Allesammen!" sagde hun og satte sig paa Bænkens nederste Ende. „Det var dog et dejligt, mildt Vejr idag."

„Ja, det har I Rettighed i," svarede Lars smilende.

„Aa ja! jeg bliver for gammel nu. Jeg kan snart ikke udholde at gaae nogen Steder længer."

„Det bliver rigtignok galt; hvor skal Folk faae Noget at vide?"

„Aa, Du er en poleert Tule, Laves! Jeg veed nok, hvad Du mener, he he he! Men jeg kan itte gjøre ved det ikke, for bare jeg lader et Ord falde om Noget, der er passeret, saa bliver Folk saa nysgjerrige, at jeg ikke faaer Ro, førend jeg faaer fortalt dem Alt, hvad jeg veed. — Men Alvor-Snak! Har I hørt, at de har faaet fat paa Gavtyven, som brækkede ind hos Aftægtsmanden. Ja, jeg tænkte jo nok, han gik ikke fri."

„Naa, hvem var saa det?" spurgte Lars. Kirstine blev saa rød som et Blod og kunde ikke ret godt faae Vejret.

„Det er nok en, som hedder Johan, og som render omkring med Tøfler."

Nu blev Kirstine bleg, og den kolde Sved sprang hende ud af Panden.

„Jøsses, hvor Du dog tager Dig det nær, mit Barn! kjender Du Noget til ham?" spurgte den Gamle og fæstede sine skarpe Øjne paa hende.

„Ja, jeg har tjent i Gaarde med ham engang."

„He, he! Saa har Du vel været lidt Kjærest med ham, skal man see!"

Kirstine svarede ikke, men var nærved at synke til Jorden af Skam; thi de saae jo paa hende Allesammen.

Pludselig lod Lars Skeen synke; der gik et Lys op for ham!

„Ih! saa var det vel ham, der kjørte med os i Søndags? — var det, Kirstine?"

„Ja, det var."

„Saa til Helvede! nu faaer jeg da aldrig min Skraatobaksdaase, og der var endda en halv Fjerding Tobak i. Ja, saa var det dog godt, at vi kjørte fra ham alligevel."

„Hvordan gik det til?" spurgte Husmanden. Nu fortalte Lars meget vidtløftig, hvorledes „Jordemoderen" havde begyndt at humpe, og hvorledes det saa videre var gaaet til.

Imidlertid havde Kirstine fattet sig nogenlunde, og da de havde „af=faaet=Mad", og Mændene vare gaaede hen at sove „til Middag," udspurgte hun Sidse om, hvorledes de havde faaet fat paa Johan. Hun fik da at vide, at han havde givet saa mange gamle Sølvpenge ud, saa at der var opstaaet Mistanke imod ham, og efter Sigelsen skulde han allerede have bekjendt. Da den Gamle havde faaet sin Stumpe, listede hun af og efterlod Kirstine med et bedrøvet Hjerte. Men hun skulde ikke slippe med det; thi da hun gik ud i Gaarden for at give Bindehunden,

kom der en af deres Naboer forbi, som gjorde hende den Tjeneste at fortælle hende, at hendes Fader ogsaa var arresteret; Johan havde angivet ham.

Det var næsten formeget paa eengang, og hvis hun ikke havde kjendt sin Gud, saa havde hun fortvivlet. Børnene legede inde i Stuen, men hun gik ind i sit Spisekammer, og der bad hun:

„Min Herre og Frelser! Du har jo sagt: Kommer til mig, alle I, som ere bedrøvede. See, nu kommer jeg til Dig og er saa betagen af Sorg. Herre, dersom det kan gaae an, saa frels disse to Mennesker fra den Straf, som de have fortjent! men fremfor Alt beder jeg Dig om at frelse deres Sjæle. Du har jo bøjet mit Hjerte til Dig; ja Fader, rør da ogsaa ved dem, dersom det er Dig behageligt; men skee Din Vilie. O Gud, det er et tungt Ord at sige, men det er dog min Hjertens Mening. Amen."

Nu gik hun ind til Børnene. Den Største spurgte:

„Moer, hvem var det, Du snakkede til?"

„Det var til Vorherre."

„Er han derinde i Spisekammerets?"

„Ja, han er jo allevegne. Du snakker jo ogsaa til ham, naar Du læser Fadervor."

„Ja! — Har Du faaet Utak af ham, Moer, for Du har jo grædt."

„Nej, mit Barn; jeg var saa bedrøvet, men nu har han trøstet mig. — See saa skulde vi nok have raabt ad Mandfolkene og givet dem Kaffe."

Efter at dette var besørget, gav hun sig til at vaske op, og derpaa fulgtes hun med Børnene ud i Marken. Lars, der gik og mejede tilligemed sin Hjælper, viste hende, hvor hun skulde begynde at nege op. Han var meget fornøjet ved at see hende derude og huggede nok saa drabelig paa Kornet som før.

Smaapigerne maatte sidde henne ved Gjærdet og passe sig selv; der var Ingen, som havde Stunder til at give sig af med dem, thi Folkene vilde gjerne have denne Holm Korn sat op, da det var en Løverdag Eftermiddag. Nu plejer jo Arbejdet for mange Bønder at gaae ud i en Kjøre baade Hellig og Søgn, naar det er i Høsten, og saaledes havde det ogsaa gaaet Lars Olsens før; men i den senere Tid havde han lagt det af, da han mærkede, at Kirstine ikke kunde lide det. Derfor strengerede det med Arbejdet idag. Da Mandfolkene bleve færdige med at meje, havde Kirstine allerede faaet neget en Slump op.

„Hør, Kirstine!" sagde Lars, „jeg har aldrig rigtig proberet, hvad Du duer til i Høsten. Nu tager vi hver sin af disse tre Skaarer, de ere lige lange, og saa kappes vi. Den, der bliver sidst færdig, skal give Brændeviin."

„Ja, det bliver nok mig," mente Kirstine, „men vi kan jo sagtens prøve det."

Nu gik det rigtig fra Haanden. Begge Mandfolkene vare jo stærkere og kunde bedre tumle et

„Nej, lad os saa hellere arbejde en Time endnu. Naar Børnene blive søvnige, saa kan jeg gaae hjem med dem og komme igjen, naar jeg har faaet dem til at sove.“

„Ja, lad saa det gjælde,“ sagde Lars. Husmanden havde vel hellere holdt op strax; men han maatte holde Trop; og de bleve da ogsaa færdige lidt ud ad Aftenen.

Den næste Morgen spurgte Lars ikke, om de skulde til Kirke; det var Noget, som fulgte af sig selv, saaledes var han nu kommet i Gang.

Om Eftermiddagen kom Slagteren kjørende med sin Kone og sine Børn for at gjøre Visit.

„Ja see, Lars,“ sagde han, „nu kommer jeg med Kjællingen og alle Ungerne; for jeg kunde jo inte faae Fred længer.“

„I er velkomne, hvormange I saa er. Gak ind til vor Moer!“

Slagteren fulgte sin Familie ind i Stuen, medens Lars sørgede for den fremmede Hest. Da det var besørget, kom han ind til sine Gjæster.

„Naa“, udbrød Slagteren, „det var godt, du kom; for man kan jo ikke tale et fornuftigt Ord med de Fruentimmer. Mælk og Smør og Ost, Ost og Mælk og Smør, saadan gaaer det i een Guddommelighed.“

„Ja, det er Noget, de kjender til.“

„Hør, gamle Svend! kan jeg inte kjøbe en Slagteko af Dig, for Lammene er,“ saa bandede

han, „ikke til at veje op med Penge. Jeg troer snart, at jeg vil slagte gamle Heste; for saadan en sejg, udlevet Rad kunde man da betale.“

„Nej, begynd ikke paa det; saa kjøber jeg aldrig Sul hos Dig mere.“

„Hvad behaver! Skulde der være Noget ivejen for at spise Hestekjød? Der er jo ingen Dyr, som er mere reenpillende end Hesten. Tænk paa, hvad Svinet æder, og dog holder Du saameget af Flæsk.“

„Ja, men det er nu ikke Skikken med Horsesul, og desforuden er jeg saa „speefuld“ med saadant Noget.“

„Ja, Du er et rart Drengebarn, Lars; men skal vi saa gaae ud og see paa Bosserne.“

„Det kan vi gjerne, men jeg tør da ikke sælge nogen af dem for vor Moer.“

„Aa, blæse være med Kjællingen! Min, hun faaer aldrig saadan en Handel at vide, førend bag efter; saa er man fri for deres Brævl.“

„Ja, jeg vil da heller ikke selv af med dem. Men Du kan jo have Plaseer af at see dem.“

Nu gik de. Imidlertid fik Kirstine travlt med at lave Mad. „Det var da godt, at det traf i denne Tid, da vi har lidt Fersk,“ tænkte hun, og saa brasede hun lystig ude i Kjøkkenet. Da Mændene kom hjem, blev Maden sat paa Bordet; Slagteren var jo munter, som han plejede. Undertiden satte han en lovlig stor Ed paa, og det skur-

rede slemt i Ørene paa Kirstine, for Lars havde aldrig brugt Meget af den Slags.

Nu greb Manden Brændevinsflasken og skjænkede en Snaps i Glasset, som stod ud for Slagteren. Denne rakte Haanden ud efter Snapsen, men inden han naaede derhen, havde Lars grebet den og slaaet den i Halsen.

„Saa skulde dog den Onde — — — i Din gamle Kjæltring!"

„Der var Ingen, som havde budt Dig hende," svarede Lars leende.

„Ja, op med en Ditto, og det lidt snart! Godt, Lille! Men hør, Mutter! hvad var det for Historier, Du opvartede med om Lars? Ja, det kan slets inte forsla'e, Du blinker. Hun sagde: — Nej, nu troer jeg inte, jeg vil sige det."

„Jo, nu skal Du sige det," svarede hans Kone, „ellers troer de kanskee, at det er meget værre, end det var."

„Ja ja, Mutter, Du er nu altid saa forsigtig. Hun sagde, at Du og Din Kone var blevet hellige, men nu seer jeg jo, at det er Løgn, da Du baade kan gjøre Grin og drikke Brændevin."

Der blev pludselig en forlegen Taushed ved Bordet.

„Hvad behaver! Skulde det være sandt alligevel?" sagde Slagteren og saae sig noget ængstelig om.

Kirstine tog Ordet: „Saameget er sandt, at vi hører tiere Guds Ord, og at vi gjør os mere Umage

for at leve derefter, end vi har gjort i Fortiden — saa faaer Du at kalde det, hvad Du vil."

„Tak, Skjæbne! der har jeg baaret mig godt ad!" sagde Slagteren halv sagte. „Hm — og saa kjører I hver Søndag hen til den hellige Præst og render efter alle hans Forsamlinger, kan jeg tænke?"

„Ja, vi forsømmer nødig nogen Lejlighed til at høre Guds Ord."

„Og saa læser I og beder fra Morgen til Aften og hænger med Næbbet og vender Øjne, ikke sandt?"

Slagterens Kone blinkede ad ham, men det hjalp ikke.

„Nej, vi passer vort Arbejde, ligesom vi altid har gjort," svarede Kirstine. „Men vi glemme heller ikke at læse og bede, og det skal Du ikke undre Dig over; for naar Du har en god Ven, saa vil Du vist ogsaa gjerne selv snakke med ham og høre, hvad han siger?"

„Ja det er i sin Orden."

„Ja men, see nu! Vorherre er vor bedste Ven, og naar vi beder, saa taler vi til ham, og naar vi hører eller læser hans Ord, saa taler han til os."

„Men nu, sig mig en Ting, Kirstine! hvad Fordel har I saa af at være hellige? Malker Jere Køer bedre? groer Sæden bedre paa Marken, eller faaer I mere for, hvad I skal sælge?"

„Nej, men vi har den Fordel, at vi har altid en Trøst i vor Nød, og vi veed, at han er ikke langt

borte, og vi veed tilmed, at vi er paa den rette Vej til Himmelen."

„Aa hør! jeg kunde vel inte faae Lov til at hænge ved Dine hellige Hosesokker, naar Du skal fare til Himmels!"

„Ja, nu er det nok bedst, vi taler om andre Ting."

„Hør Lars! Du er dog ikke saadan som hun, gamle Fyr! sig mig, hvad synes Du om Din Mutter, saadan hun er blevet?"

„Godt," svarede Lars og trak paa Smilebaandet.

„Gaaer hun inte og skaber sig og tuder, saa lang som Dagen er over hennefes Synder?"

„Nej, siden vi begyndte med at komme til Voldby, er der ingen Ting, som kan kvinere hende," svarede Lars og saae glad hen til sin Kone.

„Godt, der blev jeg saa klog."

Nu rejste de sig fra Bordet. Slagteren begyndte at tale om andre Ting, men det vilde ikke rigtig gaae for ham. Sommetider blev han borte i Noget, som han havde begyndt paa, og sad og grundede; engang imellem blev der en Ed siddende i Halsen paa ham og kunde hverken komme op eller ned. Derfor varede det heller ikke længe, førend han vilde hjem, og han gik ud med Lars for at spænde for. Derpaa tog han og Konen Afsked, men de bad ikke vore Folk om at besøge sig.

Da nu Lars var blevet ene med sin Kone, sagde han:

„Det var da farligt, saa Du kunde „besvare" Dig, Moer! det havde jeg ikke troet Dig til; men det var ellers pænt at høre."

„Ja, for Du vilde jo ikke svare ham, Lars!"

„Nej, jeg kunde heller ikke saa godt; men det angik da ogsaa mest Dig."

„Hørte Du da ikke, han kaldte os Hellige, begge To?"

„Hm! ja det gjorde han da ogsaa. Det er rigtignok harmeligt; det skal man høre til enhver Tid, og man lægger sig da ogsaa ud med alle Folk."

„Lars, min Ven!" sagde hun og tog hans Haand, „Du skulde bare give Dig rigtig hen til Vorherre, saa skulde Du see, at det vil aldrig anfægte Dig. Vi fornærmer jo Ingen, og vil de ikke komme til os, som vi har havt Omgang med før, saa kan Du troe, at Gud nok vil opvække os Venner istedetfor dem. Og skulde vi ingen faae, saa har vi dog altid den bedste og rigeste Ven i Himlen."

„Ja, naar man kunde have saadan en Tro til ham, saa var det ingen Sag!"

„Dersom Du vil bede Jesus om det, saa kommer Troen nok, for det er en Ting, han aldrig nægter Nogen, som alvorlig begjærer den. Det kan Du stole paa."

„Ja, Gudskelov for Dig, Moer! Jeg tænker, at jeg har faaet Dig, for at Du skal hjælpe mig paa Glid."

„Ja, kunde jeg bare det. Det, synes jeg, var

den største Velsignelse, som Gud endnu kunde give mig.“

---

Hvad skulle vi sige mere! Enhver, som kjender lidt til Vorherre, kan vel nok tænke, at han, som begyndte den gode Gjerning i dette Hus, fremmede og fuldførte den ogsaa.

Lars Olsen havde altid været en godmodig og ærlig Mand, men et kristeligt Samliv med Gud i Troen, det var Noget, som han aldrig havde kjendt, før hans Kone med en højere Bistand lærte ham det. Og jo mere de kom til at elske Gud, desto mere voxte deres indbyrdes Kjærlighed. Efter et Par Aars Forløb havde de den Glæde, at Præsten i Voldby blev kaldet til deres Kirke. Og nu kom der ret en Besøgelsestid over denne Egn. Paa en utrolig kort Tid udrettede Gud store Ting ved sin Tjeners Haand. Der hørtes nu næsten aldrig Svir eller Slagsmaal, Eder eller Forbandelser, der saaes næsten aldrig Søndagsarbejde, men Kirken kunde knap rumme den talrige Menighed. Nu blev Lars og hans Kone ikke længer kaldt „de Hellige,“ da det var blevet saa almindeligt, at Folk øvede sig i Gudsfrygt. Men vor Ven Slagteren, den lystige Krabat, hvorledes gik det med ham? Ja, det gik ham, som det gik saamange; han kunde ikke stampe imod Braaden, men blev revet med, næsten imod sin Villie. I Førstningen snakkede han om, at det

kunde ikke bestaae med hans Profession at være gudfrygtig, da han var nødt til at lyve, bande og bruge Kneb, dersom han vilde tjene Noget. Men saa fik Præsten Nys om det, og han fortalte da Slagteren, at der var ikke nogen Stand eller Haandtering i Verden, som kunde forhindre Folk i Kristentro og Retskaffenhed, for ellers maatte den jo ogsaa forhindre dem fra at komme i Himmerig. Han bad ham tilsidst om at prøve paa at være ærlig et Aar for at see, om det kunde betale sig. Men da det Aar var gaaet, var han kommet igang med at sige Sandhed, og han blev ikke fattigere ved det. Sommetider, naar han traf sammen med Lars og Kirstine ved Kirken eller ved Forsamlinger, sagde han: „Ja, nu maa jeg rigtignok søbe den Kaal, jeg selv har spyttet i!"

Kludekræmmeren havde faaet fast Ophold i Forbedringshuset. Da han erfarede, at man kunde dømme ham paa Mistanke, fik han Munden paa Gang og forfærdede Øvrigheden ved den Mængde Tyverier, han havde udøvet. Lars og hans Kone besøger ham engang imellem i Fængslet og forsøger paa at røre hans Hjerte med Guds Ord, men hidtil har det været forgjæves. Johan har nu udstaaet sin Straf; han er gift og har sin Moders Hus og lever, hvad det Udvortes angaaer, som en Kristen; det Indvortes maa Gud dømme.